

คู่มือการปฏิบัติงานด้านบัญชีและการเงิน
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

จัดทำโดย
คณะทำงานจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านบัญชีและการเงิน
สำนักบัญชีและการเงิน

บทนำ

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไม้ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับไม้ โดยมีการจำหน่ายสินค้า อาทิเช่น ไม้ซุงท่อน ไม้แปรรูป ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ น้ำยาฆ่าแมลง ยางพาราแผ่น ยางพาราก่อนถั่ว และสินค้าอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับไม้ เป็นต้น การดำเนินธุรกิจต่างๆ มีการบันทึกรายการทางบัญชีที่แตกต่างกัน ซึ่ง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ได้นำมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน และการตีความ มาตรฐานการรายงานทางการเงินมาใช้หลายฉบับ และมาตรฐานเหล่านั้นมีการปรับปรุงใหม่ และประกาศใช้ภายในหรือหลัง 1 มกราคม 2563 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญหลายๆ ด้าน คณะทำงานจัดทำคู่มือปฏิบัติงานทางด้านบัญชีและการเงิน จึงใช้โอกาสนี้ในการรวบรวมและปรับปรุง คู่มือปฏิบัติงานทางการเงินและบัญชี ของ อ.อ.ป. ขึ้นใหม่ สำหรับคู่มือฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565 นี้ คณะทำงานฯ ได้เพิ่มนโยบายทางบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคาร์บอนเครดิต นโยบายทางบัญชีเกี่ยวกับสัญญาเช่า และนโยบายทางบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ชีวภาพ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชีและการเงินได้ปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งองค์กร

คณะทำงานจัดทำคู่มือฯ

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
บทที่ 1 หลักการและนโยบายการบัญชี	2
บทที่ 2 ผังบัญชีและกิจกรรม	15
บทที่ 3 วิธีการทางบัญชี เอกสารทางการบัญชี และทะเบียนต่างๆ	16
3.1 วิธีการทางบัญชี	16
3.2 เอกสารทางบัญชี	18
3.3 ทะเบียนคุมต่างๆ	19
บทที่ 4 การบันทึกรายการบัญชี	20
1. การบันทึกรายการทางบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายตามธุรกิจของ อ.อ.ป.	20
1.1 เงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า	23
1.1.1 ไม้สักสวนป่า	23
1.1.2 ไม้ยางพาราสวนป่า	25
1.1.3 ไม้ยูคาลิปตัสสวนป่า, ไม้กระยาเลยสวนป่า และไม้กระถินสวนป่า	29
1.1.4 ไม้ปาล์มน้ำมัน	30
1.1.5 กรณีไม้ซุงยางพาราสวนป่าเสียหายจากภัยพิบัติต่างๆ	31
1.1.6 กรณีต้นไม้สวนป่าได้รับความเสียหายจากเหตุสุดวิสัย	32
1.1.7 ประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า	33
1.1.8 ประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ-ผลปาล์มน้ำมัน	54
1.2 การทำไม้ซุงสวนป่า	58
1.2.1 ไม้ซุงสักสวนป่า และหัวไม้ปลายไม้	58
1.2.2 ไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า, ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า และไม้ซุงกระถินสวนป่า	63
1.2.3 ไม้ซุงยางพาราสวนป่า	68
1.3 สินค้าไม้แปรรูป	72
1.3.1 ไม้แปรรูปสวนป่า	72
1.3.2 ไม้แปรรูปอบ	76
1.4 สินค้าผลิตภัณฑ์ไม้	78
1.5 การให้บริการลูกค้ารับจ้างอบไม้ อัดน้ำยาไม้ ใสไม้	84

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
1.6 การให้บริการรับจ้างแปรรูปไม้ และรับจ้างทำผลิตภัณฑ์	85
1.7 การทำไม้แปรรูปธรรมชาติ (ไม้ป่านอกโครงการ)	86
1.8 สินค้ายางพารา	90
1.8.1 น้ำยางพารา	90
1.8.2 ยางพาราแผ่น	92
1.8.3 ยางก้อนถ้วย	93
1.9 สินค้าปาล์มน้ำมัน	95
1.10 การซื้อขายไม้แปรรูป	96
1.11 การบริการท่องเที่ยว	97
1.12 สินค้าคาร์บอนเครดิต	100
1.13 สินค้าปุ๋ยอินทรีย์	109
2. การบันทึกรายการทางบัญชีตามหมวดบัญชี	110
2.1 หมวดสินทรัพย์	110
2.1.1 ลูกหนี้และประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	110
2.1.2 ประมาณการค่าเผื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ	117
2.1.3 ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	121
2.1.4 เงินยืมโดยตรง	123
2.1.5 เงินประกันสัญญา	124
2.1.6 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	125
2.1.7 ทรัพย์สิน	130
2.1.7.1 ทรัพย์สิน และทรัพย์สินไม่มีตัวตน	130
2.1.7.2 ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์	134
2.1.8 สิทธิการใช้สัญญาเช่า และหนี้สินตามสัญญาเช่า	134
2.1.9 การด้อยค่าของสินทรัพย์	139
2.1.10 การโอนทรัพย์สินระหว่างหน่วยงาน	145
2.2 หมวดหนี้สิน	146
2.2.1 เงินรับล่วงหน้า	146
2.2.2 ภาษีซื้อส่วนเฉลี่ย	148
2.2.3 การคำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย จากเงินเดือนพนักงาน	151

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.4 รายได้บิรจากรอการรับรู้	153
2.2.4.1 รายได้จากการบิรจากรอการรับรู้ และรายได้จากการบิรจ	153
2.2.4.2 รายได้จากการบิรจาคปลูกป่า	156
2.2.4.3 รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ และรายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล	160
2.2.4.4 รายได้โครงการต่างๆ จากการบิรจากรอการรับรู้	176
2.3 หมวดส่วนของเจ้าของ -	
2.4 รายได้	177
2.4.1 เงินชดเชยค่าเสียหายในการใช้พื้นที่สวนป่า	177
2.4.2 เงินชดเชยในการส่งคืนที่ดินราชพัสดุ	183
2.4.3 รายได้จากการรับจ้างปลูกป่า	186
2.4.4 รายได้ค่าปุ๋ยจากกองทุนสงเคราะห์สวนยาง	187
2.4.5 รายได้จากกองทุนสงเคราะห์สวนยาง	188
2.4.6 การรับรู้รายได้ค่าขายสินค้าและบริการในช่วงวันหยุดราชการ วันหยุดนักขัตฤกษ์	188
2.4.7 การรับรู้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในช่วงเปลี่ยนปีบัญชี	189
2.5 ค่าใช้จ่าย	190
2.5.1 เงินเดือน	190
2.5.2 เงินโบนัส	193
2.5.3 เงินผลประโยชน์พนักงาน	199
2.5.4 ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน	203
2.5.5 การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ “พัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป”	205
3. การบันทึกรายการทางบัญชีของกองทุนอนุรักษ์ช้างไทย	205
4. รายได้และค่าใช้จ่ายในการให้คำปรึกษา/วางระบบ	206
4.1 รายได้จากการให้คำปรึกษา/วางระบบ	206
4.2 ค่าใช้จ่ายจากการให้คำปรึกษา/วางระบบ	207
5. รายได้และค่าใช้จ่ายในการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ	207
5.1 รายได้จากการให้บริการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ	207
5.2 ค่าใช้จ่ายจากการให้บริการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ	208

ภาคผนวก

- เล่มที่ 1 ผังบัญชี
- เล่มที่ 2 รหัสกิจกรรมและความหมายของผังบัญชี
- เล่มที่ 3 แบบฟอร์มรายละเอียดประกอบงบการเงิน
- เล่มที่ 4 แบบฟอร์มต่างๆ

บทนำ

เหตุผลและความจำเป็น

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ หรือ อ.อ.ป. เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่มีสาขาตั้งอยู่ทั่วประเทศ โดยดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการป่าไม้เศรษฐกิจ และเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จึงแบ่งหน่วยงานออกตามภูมิภาค ได้แก่ ออ.ป.เหนือบน ออ.ป.เหนือล่าง ออ.ป.กลาง ออ.ป.ตะวันออกเฉียงเหนือ ออ.ป.ใต้ สำนักงานธุรกิจคาร์บอนและนวัตกรรม สถาบันคชบาลแห่งชาติในพระอุปถัมภ์ฯ และสำนักงานกลาง ที่เป็นหน่วยงานสายสนับสนุนโดยแต่ละหน่วยงานจะมีหน่วยงานย่อยในการกำกับดูแลซึ่งเป็นไปตามโครงสร้างการดำเนินงานขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ดังนั้น แต่ละหน่วยงานจึงต้องจัดทำงบการเงินของตนเอง และจัดส่งให้กับสำนักบัญชีและการเงิน เพื่อนำมารวมเป็นงบการเงินขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ และนำเสนอต่อผู้บริหาร หรือต่อหน่วยงานภายนอกเช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กรมบัญชีกลาง เป็นต้น ซึ่งแนวทางในการจัดทำคู่มือฉบับนี้ เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป มาตรฐานการรายงานทางการเงิน โดยมาตรฐานการบัญชีดังกล่าวมีการปรับปรุงและตีความมาตรฐานการบัญชีใหม่จึงต้องแก้ไข ปรับปรุงการบันทึกบัญชีให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ถือเป็นการลดความเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการบันทึกบัญชี และการจัดทำงบการเงิน ส่งผลให้งบการเงินที่จัดทำขึ้นเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การปฏิบัติงานทางด้านบัญชีและการเงิน ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีแนวทางปฏิบัติเดียวกันทั่วทั้งองค์กร จึงได้ทบทวนคู่มือการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีและการเงิน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565 ในปี พ.ศ. 2568 เพื่อให้หน่วยงานถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน และให้งบการเงินขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ขอบเขต

1. ปรับปรุงคำอธิบายหลักการและนโยบายบัญชีให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. ปรับปรุงผังบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป และมาตรฐานรายงานทางการเงิน
3. ปรับปรุงวิธีการบันทึกบัญชี ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป และมาตรฐานรายงาน

ทางการเงิน

คู่มือการบันทึกบัญชี

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

คู่มือปฏิบัติงานทางด้านบัญชี จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีสาระสำคัญดังนี้

บทที่ 1

หลักการและนโยบายการบัญชี

ข้อมูลทั่วไป

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2533 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2559 โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ 76 ถนนราชดำเนินนอก แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 และมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง ดังนี้

- (1) อำนวยการแก่รัฐและประชาชนในการอุตสาหกรรมป่าไม้
- (2) ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป่าไม้ เช่น เกี่ยวกับการทำไม้และเก็บหาของป่า แปรรูปไม้ ทำไม้อัด อัดไม้ อัดน้ำยาไม้ กลั่นไม้ ประดิษฐ์หรือผลิตวัตถุดิบของจากไม้และของป่า และธุรกิจที่ต่อเนื่อง คล้ายคลึงกัน รวมทั้งอุตสาหกรรมอื่นใดที่เกี่ยวข้องด้วยไม้หรือของป่า
- (3) ปลูกสร้างสวนป่า คุ้มครองรักษาป่าไม้ และบูรณะป่าไม้เพื่อประโยชน์แก่การป่าไม้ ไม่ว่าจะเป็น การดำเนินการเองหรือเป็นการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือรัฐ
- (4) วิจัย ค้นคว้า และทดลองเกี่ยวกับผลผลิตและผลิตภัณฑ์ด้านอุตสาหกรรมป่าไม้
- (5) ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ การปลูกฝังทัศนคติและสำนึกในการคุ้มครอง ดูแล รักษาบูรณะและพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ รวมทั้งการจัดหาที่พัก การอำนวยความสะดวกหรือการให้บริการในกิจการที่เกี่ยวกับทัศนจร หรือกิจการอื่นใด เพื่อประโยชน์แก่การอำนวยการ ดังกล่าวด้วย
- (6) ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่กิจการของ อ.อ.ป.

บริษัทย่อยและบริษัทร่วมประกอบธุรกิจหลักด้านอุตสาหกรรมป่าไม้กับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนทั่วไป ทั้งภายในและนอกประเทศ ในด้านการผลิตและจำหน่ายไม้อัด แผ่นใยไม้อัดแข็ง ประติไม้ แผ่นเรียบ และผลิตภัณฑ์ เครื่องเรือนอื่นๆ ตลอดจนทำโครงการสวนป่าตามที่ได้รับสัมปทานจากกรมป่าไม้

หลักการบัญชี หมายถึง แนวทางปฏิบัติในการรวบรวม จัดบันทึก จำแนก สรุปผล และรายงาน เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงบการเงินของหน่วยงาน

นโยบายการบัญชี หมายถึง หลักการโดยเฉพาะ หลักเกณฑ์ ประเพณีปฏิบัติ กฎเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติที่องค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ ใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการบันทึกบัญชีรายการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินเพื่อแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงิน กระแสเงินสด และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินขององค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ โดยถูกต้องตามที่ควรและสอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เมื่อใช้นโยบายการบัญชีใดแล้วจะต้องถือปฏิบัติตามวิธีการบัญชีนั้นอย่างสม่ำเสมอ เว้นแต่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงในรอบปีถัดไป ก็ให้เปิดเผยการเปลี่ยนแปลงนั้นในรายงานการเงินปีนั้นๆ ด้วย

นโยบายการบัญชีทั่วไป ที่ อ.อ.ป. ถือปฏิบัติ ประกอบด้วย

1. ใช้หลักบัญชีคู่ (Double Entry) หมายถึง หลักการบันทึกผลกระทบของรายการค้าหนึ่งๆ ที่มีต่อสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ และเป็นการบันทึกรายการเดบิตและเครดิตนั้นต้องให้จำนวนเงินที่บันทึกในบัญชีทั้ง 2 ด้านเท่ากันเสมอซึ่งเรียกว่าระบบบัญชีคู่ ซึ่งตามระบบบัญชื่อนั้นไม่จำเป็นที่จำนวนรายการทั้ง 2 ด้านต้องเท่ากันเพียงแต่ยอดรวมของจำนวนเงินทั้งด้านเดบิตและเครดิตต้องเท่ากันเท่านั้น
2. ใช้หลักการบัญชีแบบเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) หมายถึง หลักเกณฑ์ทางบัญชีที่ใช้รับรู้รายการและเหตุการณ์เมื่อเกิดขึ้น มิใช่รับรู้เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสด
3. รอบระยะเวลาบัญชี (Accounting Period) คือ วันที่ 1 มกราคม ของปีปัจจุบัน ถึงวันที่ 31 ธันวาคม ของปีปัจจุบัน โดยกำหนดรอบระยะเวลาบัญชี 1 รอบ เท่ากับ 12 เดือน

นโยบายทางการเงินที่สำคัญ ที่ อ.อ.ป. ใช้ในการจัดทำงบการเงิน มีดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งรวมถึงมาตรฐานการบัญชีที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงการตีความและแนวปฏิบัติทางการเงินที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชี ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง “กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2566” ออกตามความในมาตรา 11 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ให้มีผลบังคับใช้สำหรับการจัดทำงบการเงิน ซึ่งมีรอบปีบัญชีเริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2567 เป็นต้นไป

งบการเงินจัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าองค์ประกอบของงบการเงิน ยกเว้นตามที่ระบุในนโยบายบัญชีและจัดทำงบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย และงบการเงินเฉพาะกิจการโดยแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมตามวิธีส่วนได้เสีย

2. มาตรฐานการบัญชีที่นำมาใช้ในการจัดทำงบการเงิน

2.1 มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปีปัจจุบันในระหว่างปี อ.อ.ป. ได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงจำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2566 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐานการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าว มาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของ อ.อ.ป.

2.2 มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2567 สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2567 มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐานผู้บริหารของ อ.อ.ป. เชื่อว่าการปรับปรุงมาตรฐานนี้ จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของ อ.อ.ป.

3. การใช้ประมาณการ

การประมาณการเพื่อให้การจัดทำงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ขึ้นอยู่กับการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ดังนั้นผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างจากที่ประมาณไว้ โดยมีการใช้ดุลยพินิจและประมาณการที่สำคัญดังนี้

3.1 สัญญาเช่า เป็นการประมาณในการขยายอายุสัญญาเช่าหรือยกเลิกสัญญาเช่า โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

3.2 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่ม ฝ่ายบริหารเป็นผู้กำหนดอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่มของ อ.อ.ป. ในการคิดลดหนี้สินตามสัญญาเช่า โดยอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่มเป็นอัตราดอกเบี้ยที่ อ.อ.ป. จะต้องจ่ายในการกู้ยืมที่จำเป็นเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ที่มูลค่าใกล้เคียงกับสินทรัพย์สิทธิการใช้ในสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกัน โดยมีระยะเวลาการกู้ยืมหรือหลักประกันที่คล้ายคลึงกัน

3.3 ค่าเพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของลูกหนี้การค้า เป็นการใช้ดุลยพินิจโดยคำนึงถึงประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต อายุหนี้ค้าง และการคาดการณ์สถานะเศรษฐกิจที่อาจมีผลต่อลูกหนี้

3.4 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา ผู้บริหารต้องทำการประมาณอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือเมื่อเลิกใช้งาน รวมถึงสอบทานการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และคาดการณ์รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในอนาคตด้วย

4. นโยบายบัญชีที่สำคัญ

4.1 การรับรู้รายได้

1) การขายสินค้า รับรู้จากการขายสินค้าแสดงมูลค่าที่ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับ สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบสิทธิจากภาษีขาย เงินคืนและส่วนลดการค้า กรณีที่ยังมีภาระต้องโอนสินค้าให้กับลูกค้า ให้แสดงไว้เป็นเงินรับล่วงหน้า และรับรู้รายได้เมื่อปฏิบัติตามภาระที่ได้รับไว้ในสัญญาเสร็จสิ้น

2) รายได้จากการให้บริการ รับรู้ตลอดช่วงเวลาที่ให้บริการ โดยพิจารณาถึงขั้นความสำเร็จของงานเมื่อ อ.อ.ป. ให้บริการแล้ว

3) ดอกเบี้ยรับ รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

4) กำไรจากการลงทุนบริษัทย่อยและบริษัทร่วม รับรู้ด้วยวิธีส่วนได้เสีย

5) รายได้ค่าเช่า รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

4.2 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

1) ค่าใช้จ่าย รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

2) ต้นทุนทางการเงิน เป็นค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยจากหนี้สินทางการเงินที่วัดด้วยมูลค่าราคาทุนตัดจำหน่าย คำนวณโดยใช้วิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง และรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

4.3 เงินตราต่างประเทศ

แสดงงบการเงินเป็นสกุลเงินบาท ในส่วนการแปลงค่าเป็นเงินบาท โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศ แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินเป็นตัวเงิน ได้บันทึกไว้ในงบกำไรขาดทุนในงวดที่เกิดขึ้น

4.4 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

ประกอบด้วย เงินสดในมือ เงินฝากธนาคาร หรือเงินลงทุนระยะสั้นอื่นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกินสามเดือนนับจากวันได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

4.5 ลูกหนี้การค้า

การรับรู้ลูกหนี้การค้าด้วยมูลค่าปัจจุบันของสิ่งตอบแทน และวัดมูลค่าในภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่ไม่ใช่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่มีหนี้ค้างเกินกว่าหนึ่งปี ให้ตั้งสำรองหนี้สูญดังนี้ ลูกหนี้ค้างเกินกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน ให้ตั้งหนี้สงสัยจะสูญร้อยละ 50 และลูกหนี้ค้างเกินกว่า 12 เดือน ให้ตั้งหนี้สงสัยจะสูญร้อยละ 100

ลูกหนี้ที่ไม่มีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ มีดังนี้

- 1) ลูกหนี้การค้า-หน่วยงานราชการ
- 2) ลูกหนี้การค้า-พนักงานและข้าราชการ
- 3) ลูกหนี้การค้า-กิจการที่เกี่ยวข้องกัน
- 4) ลูกหนี้ค่าเช่าซื้อค่างชำระ

วิธีการตั้งประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ อ.อ.บ. เลือกใช้วิธีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญวิธีเฉพาะเจาะจง โดยตั้งประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจากจำนวนลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้คำนวณจากอัตราว่างงานตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันสิ้นงวดบัญชี กรณี วันสิ้นงวดบัญชียังไม่ประกาศ ให้ใช้ของเดือนล่าสุดที่มีการประกาศ

4.6 สินค้าคงเหลือ

4.6.1 สินค้าสำเร็จรูปและสินค้านำเข้าระหว่างผลิต แสดงในราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยราคาทุนคำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ส่วนมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับประมาณจากราคาที่คาดว่าจะขายได้ตามปกติของธุรกิจหักด้วยค่าใช้จ่ายที่จำเป็น และค่าใช้จ่ายในการขาย ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน อ.อ.บ. ตั้งประมาณการค่าเผื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพจากยอดสินค้าคงเหลือที่ประมาณจากราคาโดยคณะกรรมการสำรวจสินค้าคงเหลือ กำหนดขึ้นตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับในขณะนั้นโดยคำนึงถึงสภาพของสินค้าคงเหลือ

4.6.2 วัตถุดิบ อะไหล่ และวัสดุโรงงาน แสดงด้วยมูลค่าตามราคาทุน ประกอบด้วยวัตถุดิบแรงงาน และค่าเสียหายในการผลิต และถือเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิตเมื่อการมีการเบิกใช้

4.6.3 ต้นทุนการทำไม้สวนป่า (งานระหว่างผลิตสวนป่าเศรษฐกิจโครงการต่างๆ) คำนวณโดยนำเงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่าถัวเฉลี่ยด้วยปริมาตรเนื้อไม้ที่มีอยู่ในแต่ละแปลงปี เพื่อให้ได้ต้นทุนการทำไม้ต่อปริมาตร เมื่อทำไม้ออก นำเงินลงทุนดังกล่าวคูณกับจำนวนปริมาตรที่ทำไม้ออก บวกด้วยค่าใช้จ่ายทำไม้ออก จึงจะได้ต้นทุนการทำไม้

4.6.4 การทำไม้ในพื้นที่บริเวณอ่าง, เขื่อนเก็บกักน้ำ หรือไม้ป่านอกโครงการ คำนวณต้นทุนไม้ทำออกโดยการเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการสำรวจไม้ตามสัดส่วนของปริมาตรไม้ที่ทำออกกับปริมาตรไม้ทั้งสิ้น

4.6.5 สินค้าคงเหลือประกอบด้วย ไม้ซุง (สัก กระยาเลย ยางพารา ยูคาลิปตัส ไม้กระถิน ไม้กระยาเลย และไม้อื่นๆ) เศษไม้ปลายไม้ ไม้แปรรูป ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลผลิตยางพารา (น้ำยางพารา ยางพาราแผ่น ยางพาราก่อนถัก) ผลผลิตสวนป่าอื่น (สมุนไพร ปุยอินทรี เหง้าสัก กล้าไม้) และผลปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

4.7 พืชคงเหลือ

พืช ประกอบด้วย วัสดุสำนักงาน วัสดุการเกษตร แสดงด้วยราคาทุนถัวเฉลี่ยหักด้วยประมาณการเสื่อมมูลค่าและล้าสมัยสำหรับพืชที่เสื่อมสภาพหรือไม่ได้ใช้งาน

4.8 สินทรัพย์ชีวภาพ

สินทรัพย์ชีวภาพวัดด้วยมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย มูลค่ายุติธรรมจะกำหนดจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิจากสินทรัพย์ทางชีวภาพที่คาดว่าจะได้รับจากการประมาณการราคาตลาดของสินทรัพย์ชีวภาพหักต้นทุนในการขาย

สินทรัพย์ชีวภาพ ประกอบด้วย ผลผลิตของพืชเพื่อการให้ผลิตผล และพืชเพื่อค้า

ผลผลิตของพืชเพื่อการให้ผลิตผล ได้แก่ ผลปาล์มน้ำมันบนต้น น้ำยางพารา

พืชเพื่อค้า ได้แก่ ต้นไม้เศรษฐกิจ (เช่น ไม้สัก ไม้ยูคาลิปตัส ไม้ยางพารา ไม้กระยาเลย ไม้กระถิน และไม้อื่นๆ) ของสวนป่าที่ปลูกเพื่อตัดขายลำต้น ต้นกล้าระหว่างเพาะปลูก

ต้นปาล์มน้ำมันและต้นยางพาราที่ปลูกเพื่อต้องการผลิตจัดเป็นพืชเพื่อการให้ผลิตผล ดังนั้น จึงแสดงรายการและบันทึกเป็น ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ อย่างไรก็ตาม ผลปาล์มน้ำมันบนต้นถือเป็นสินทรัพย์ชีวภาพจนกระทั่งถึงจุดเก็บเกี่ยว ผลปาล์มน้ำมันที่เก็บเกี่ยวแล้วจะโอนไปเป็นต้นทุนของสินค้าคงเหลือที่มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว

สินทรัพย์ชีวภาพประเภทพืชเพื่อการให้ผลิตผลและพืชเพื่อค้า ต้นทุนส่วนใหญ่ ประกอบด้วย การปรับสภาพพื้นที่ การปรับหน้าดินและการทำร่องน้ำ การปลูก การปราบวัชพืชและการใส่ปุ๋ย ซึ่งเป็นต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการปลูกแต่ยังไม่ให้ผลผลิตจนกระทั่งต้นยางพารา ต้นปาล์มน้ำมัน และต้นไม้เศรษฐกิจให้ผลผลิต (ซึ่งต้นยางใช้ระยะเวลาเริ่มปลูกจนถึงพร้อมเป็นพืชเพื่อการให้ผลิตผลโดยประมาณ 7 ปี ต้นปาล์มน้ำมันตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงพร้อมให้ผลผลิตใช้ระยะเวลา 3 ปี และต้นไม้เศรษฐกิจใช้ระยะเวลา 5 – 30 ปี) ถือเป็นต้นทุนของสวนปาล์มยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน และสวนป่าไม้เศรษฐกิจของ อ.อ.ป.

สินทรัพย์ชีวภาพ คือ น้ำยางที่อยู่ในต้นยางพารา ผลปาล์มน้ำมันที่อยู่บนต้น และลำต้นของไม้เศรษฐกิจที่อยู่ระหว่างการเจริญเติบโต ซึ่งจะถูกวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายเมื่อรับรู้รายการเริ่มแรกและ ณ สิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ผลิตผลทางการเกษตรที่เก็บเกี่ยวจากสินทรัพย์ชีวภาพของ อ.อ.ป. ได้แก่ น้ำยางพารา ผลปาล์มที่เก็บเกี่ยว และท่อนซุงของไม้เศรษฐกิจ ซึ่งจะถูกวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว

ผลกำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ชีวภาพและผลิตผลทางการเกษตรบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

ทั้งนี้ อ.อ.ป. ได้จำแนกสินทรัพย์ชีวภาพ เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. สินทรัพย์ชีวภาพหมุนเวียน หมายถึง ผลิตผลทางการเกษตรที่ถึงจุดเก็บเกี่ยวจากสินทรัพย์ชีวภาพของ อ.อ.ป. ในรอบระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน สำหรับงวดบัญชีนั้นๆ
2. สินทรัพย์ชีวภาพไม่หมุนเวียน หมายถึง ผลิตผลทางการเกษตรที่ถึงจุดเก็บเกี่ยวจากสินทรัพย์ชีวภาพของ อ.อ.ป. ในรอบระยะเวลาเกินกว่า 12 เดือน สำหรับงวดบัญชีนั้นๆ

4.9 สินทรัพย์ทางการเงิน

หมายถึง เงินฝากธนาคารประเภทบัญชีเงินฝากประจำ ซึ่งรับรู้รายได้ดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยที่ผู้กู้เงินต้องจ่ายจริง และจัดประเภทตามระยะเวลาการนำฝาก ดังนี้

4.9.1 สินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียน หมายถึง เงินฝากประจำที่มีระยะเวลานำฝากไม่เกิน 12 เดือน

4.9.2 สินทรัพย์ทางการเงินไม่หมุนเวียน หมายถึง เงินฝากประจำที่มีระยะเวลานำฝากเกินกว่า 12 เดือน

4.10 เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

4.10.1 เงินลงทุนในบริษัทย่อย แสดงในงบการเงินด้วยวิธีราคาทุนหักค่าเผื่อด้อยค่าเงินลงทุน

4.10.2 เงินลงทุนในบริษัทร่วม หมายถึง กิจการที่ อ.อ.ป. มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ มีสิทธิออกเสียงอยู่ระหว่างร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 50 โดยรับรู้เงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย

ก่อนที่บริษัทย่อย (บริษัท ไม้อัดไทย จำกัด) จะจดทะเบียนเลิก จะรับรู้ด้วยมูลค่าราคาทุน ณ วันที่บริษัทย่อยเลิกกิจการหักค่าเผื่อการด้อยค่าเงินลงทุน

4.11 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อหาประโยชน์จากรายได้ค่าเช่าระยะยาว หรือจากการเพิ่มมูลค่าของสินทรัพย์ หรือทั้งสองอย่าง และไม่ได้มีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานของ อ.อ.ป. รวมถึงอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ระหว่างการก่อสร้างเพื่อพัฒนาเป็นอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนในอนาคต โดยอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนของ อ.อ.ป. เป็นที่ดิน และอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่ถือครองไว้โดยยังมิได้ระบุวัตถุประสงค์ของการใช้ในอนาคต

วัดมูลค่าเริ่มแรกด้วยราคาทุนซึ่งรวมถึงต้นทุนในการทำรายการ และวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้ด้วยราคาทุนหักผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม

4.12 ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ - สุทธิ และสวนป่า

4.12.1 ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ - สุทธิ รับรู้เริ่มแรกด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตลอดอายุการให้ประโยชน์ ยกเว้นที่ดิน อ.อ.ป. ได้ทบทวนอายุการใช้งาน และมูลค่าซากของ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ดังนี้

- 1) ส่วนปรับปรุงที่ดิน 20 ปี ไม่มีมูลค่าซาก
- 2) อาคารและสิ่งปลูกสร้าง 10-40 ปี มูลค่าซากร้อยละ 1-15
- 3) ส่วนปรับปรุงอาคารและสิ่งปลูกสร้าง 10-40 ปี มูลค่าซากร้อยละ 1-15
- 4) เครื่องใช้ประจำสำนักงาน 10 ปี มูลค่าซากร้อยละ 1
- 5) ยานพาหนะ 10 ปี มูลค่าซากร้อยละ 2-10
- 6) สัตว์พาหนะ 60 ปี มูลค่าซากไม่มี
- 7) เครื่องจักร 20 ปี มูลค่าซากร้อยละ 5
- 8) เครื่องมือ 5 ปี มูลค่าซากร้อยละ 1
- 9) คอมพิวเตอร์ 5 ปี มูลค่าซากไม่มี

- 10) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ 5 ปี มูลค่าซากไม่มี
- 11) ระบบสาธารณูปโภค 10 ปี มูลค่าซากร้อยละ 1
- 12) สวนป่ายางพารา 25 ปี มูลค่าซากร้อยละ 50
- 13) สวนป่าปาล์มน้ำมัน 19 ปี ไม่มีมูลค่าซาก

กรณีที่ราคาตามบัญชีสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ให้ปรับลดราคาตามบัญชีให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ

ค่าใช้จ่ายในการต่อเติม ปรับปรุง ต่ออายุสินทรัพย์ ให้รวมเป็นต้นทุนของสินทรัพย์นั้นๆ และตัดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานที่เหลืออยู่ ค่าซ่อมแซมและค่าบำรุงรักษารับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดขึ้น

ตัดรายการทรัพย์สินออกบัญชี เมื่อจำหน่ายทรัพย์สินหรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจในอนาคต ผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์จะรับรู้ในส่วนของกำไรขาดทุน เมื่อตัดรายการสินทรัพย์ออกจากบัญชี

กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คำนวณโดยเปรียบเทียบสิ่งตอบแทนที่ได้รับกับราคาตามบัญชี และรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน

4.12.2 สวนป่า เป็นการจัดประเภทโดยยึดตามวัตถุประสงค์หลักของ อ.อ.ป. ในการปลูกสร้างเพื่ออนุรักษ์หรือเพื่อจำหน่ายผลผลิตพลอยได้ (น้ำยางพารา ยางพาราแผ่น ยางพาราก่อนถั่วย น้ำมันปาล์ม) ดังนี้

1) สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ สวนป่ายางพารา เป็นสวนป่าที่ดำเนินการปลูกยางพารา โดยรับรู้ค่าใช้จ่ายตั้งแต่ปลูกจนถึงเริ่มเปิดกรีด (อายุระหว่าง 1-7 ปี)

2) สวนป่ายางพารา หลังจากปีเปิดกรีด ให้โอนสินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่ายางพาราเป็นสวนป่ายางพาราตามโครงการ เพื่อจำหน่ายเป็นผลผลิตยางพารา และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะเป็นต้นทุนของผลผลิตยางพารา (น้ำยางพารา ยางแผ่น ยางก้อนถั่วย) ทำการวัดมูลค่าและแสดงมูลค่าด้วยราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมหรือค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม เมื่อต้นยางพาราอายุครบ 25 ปี หรือไม่ให้ผลผลิตน้ำยางแล้ว จะทำไม่ออก โดยตัดต้นทุนเงินลงทุนปลูกสร้างที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปีที่ 1-7 ออกจากบัญชี

3) สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ เพื่อการอนุรักษ์ เป็นสวนป่าเพื่อการอนุรักษ์แปลงใหม่เมื่อต้นไม้โตพร้อมใช้งานให้ปรับปรุงเป็นสวนป่าเพื่อการอนุรักษ์โครงการ 1-6

4) สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์ เป็นสวนป่าแปลงเก่าที่ปลูกครบระยะเวลาที่จะใช้ประโยชน์ได้แล้ว ให้ถือเป็นสินทรัพย์ถาวร และบันทึกบัญชีรวมในรายการ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์โครงการ 1 – 6) โดยไม่ต้องคิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน เนื่องจากมูลค่าซากสูงกว่าราคาทุน

5) สวนป่าปาล์ม รับรู้ค่าใช้จ่ายช่วงที่ปาล์มน้ำมันให้ผลผลิต (ปีที่ 4-22) โดยให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายผลิตปาล์มน้ำมัน ทำการวัดมูลค่าและแสดงมูลค่า ด้วยราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมหรือค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม หากปาล์มน้ำมันหมดอายุการใช้งาน ให้ล้างค่าตัดจำหน่ายสะสมคู่กับสวนป่าปาล์มน้ำมันตามโครงการ

4.13 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - โปรแกรมคอมพิวเตอร์

หมายถึง สิทธิการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ซื้อและมีลักษณะเฉพาะ โดยคำนวณจากต้นทุนในการได้มาและการดำเนินการให้โปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้นสามารถนำมาใช้งานได้ตามประสงค์ โดยจะตัดค่าตัดจำหน่ายตลอดอายุการใช้งาน ประมาณการให้ประโยชน์ภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี

กรณีมีค่าใช้จ่ายในการพัฒนาประสิทธิภาพของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้สูงขึ้นกว่าเดิมได้มา จะบันทึกเป็นต้นทุนเพื่อการพัฒนา และบวกรวมไว้ในต้นทุนเมื่อได้มาซึ่งโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น โดยจะรับรู้เป็นสินทรัพย์และค่าตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุการให้ประโยชน์ตามประมาณการแต่ไม่เกิน 5 ปี

4.14 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สัญญาเช่า

สินทรัพย์สิทธิการใช้และหนี้สินตามสัญญาเช่า สำหรับสัญญาเช่าทุกสัญญา ณ วันที่สินทรัพย์พร้อมใช้งาน ยกเว้นสัญญาเช่าที่มีอายุไม่เกิน 12 เดือน หรือสัญญาเช่าสินทรัพย์ที่มีมูลค่าต่ำ โดยบันทึกค่าเช่าเป็นค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า

4.14.1 สินทรัพย์สิทธิการใช้ วัดมูลค่าด้วยราคาทุน หักค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเผื่อขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ และปรับปรุงด้วยการวัดมูลค่าของหนี้สินตามสัญญาเช่าใหม่

ราคาทุน ประกอบด้วย จำนวนเงินของหนี้สินตามสัญญาเช่าจากการวัดมูลค่าเริ่มแรก ต้นทุนทางตรงเริ่มแรก และจำนวนเงินที่จ่ายชำระในวันที่หรือก่อนวันที่สัญญาเริ่มมีผล

ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์สิทธิการใช้คำนวณจาก ราคาทุนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุสัญญาเช่า หรืออายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์สิทธิการใช้แล้วแต่ระยะเวลาใดจะสั้นกว่า โดยอายุการใช้งาน อ.อ.ป. กำหนดดังนี้ ที่ดิน 35 ปี ยานพาหนะ 2-5 ปี

4.14.2 หนี้สินตามสัญญาเช่า วัดมูลค่าปัจจุบันของจำนวนที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าตลอดอายุสัญญาเช่า คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยตามนัยสำคัญของสัญญาเช่าหรืออัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่มของ อ.อ.ป. และจะถูกวัดมูลค่าใหม่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสัญญาเช่า

การจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่าจะปันส่วนเป็นการจ่ายชำระหนี้สิน (ต้นทุนทางการเงิน) และดอกเบี้ยจ่าย โดยต้นทุนทางการเงินจะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

4.14.3 ในฐานะผู้ให้เช่า

1. กรณีสัญญาเช่าเงินทุน (สัญญาเช่าการเงิน) สัญญาเช่าที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าเงินทุน ณ วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผล อ.อ.ป. บันทึกสินทรัพย์ภายใต้สัญญาเช่าเงินทุนเป็นลูกหนี้ด้วยจำนวนที่เท่ากับเงินลงทุนสุทธิตามสัญญาเช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ได้รับตามสัญญาเช่าและมูลค่าคงเหลือที่ไม่ได้รับประกัน หลังจากนั้นจะรับรู้รายได้ทางการเงินตลอดอายุสัญญาเช่าในรูปแบบที่สะท้อนถึงอัตราผลตอบแทนรายงวดคงที่ของเงินลงทุนตามสัญญาเช่า

2. กรณีสัญญาเช่าดำเนินงาน สัญญาเช่าที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ไม่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน อ.อ.ป. บันทึกจำนวนเงินที่ได้รับตามสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นรายได้ ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า ต้นทุน

ทางตรงเริ่มแรกที่เกิดขึ้นจากการได้มาซึ่งสัญญาเช่าดำเนินงานรวมในมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์อ้างอิงและรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายตลอดอายุสัญญาเช่าโดยใช้เกณฑ์เดียวกันกับรายได้จากสัญญาเช่า

4.15 การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงิน

การประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์สิทธิการใช้และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการใช้งานจำกัด จะดำเนินการในทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานของ อ.อ.ป. และทบทวนการด้อยค่าเมื่อมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์บ่งชี้ว่าราคาตามบัญชีอาจสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน โดยรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน

4.16 เงินช่วยเหลือโครงการพัฒนวิทยา

เป็นเงินที่ อ.อ.ป. ได้รับการช่วยเหลือจากมูลนิธิรัตนวิทยาไพฑธะเล อุ-เมตตา (OSC-U) เพื่อให้ อ.อ.ป. ปลุกป่าในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่อยู่ในความดูแลของ อ.อ.ป. จำนวน 14,420.50 ไร่ และให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าวิจัยสำหรับนักวิชาการที่สนใจทั่วไป โครงการเริ่มเมื่อปี 2535 จนถึงปัจจุบัน

อ.อ.ป. บันทึกเงินช่วยเหลือเป็นหนี้สิน และทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าตามวัตถุประสงค์ของผู้ให้เงินแล้ว

4.17 เครื่องมือทางการเงิน

4.17.1 การจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน อ.อ.ป. จัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงิน ณ วันที่รับรู้รายการเริ่มแรก เป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าในภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าในภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (อ.อ.ป. ไม่มี) และสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าในภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (อ.อ.ป. ไม่มี) โดยพิจารณาจากแผนธุรกิจของกิจการในการจัดการสินทรัพย์ทางการเงิน และลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน

4.17.2 สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

อ.อ.ป. วัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย เมื่อ อ.อ.ป. ถือครองสินทรัพย์ทางการเงินนั้นเพื่อรับกระแสเงินสดตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งกระแสเงินสดนั้นคือการรับชำระเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องกับเงินต้นดังกล่าวตามเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา

สินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าว วัดมูลค่าในภายหลังโดยใช้วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริงและต้องมีการประเมินการด้อยค่า ทั้งนี้ กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการตัดรายการ การเปลี่ยนแปลง หรือการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวจะรับรู้ในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน

4.17.3 การจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าของหนี้สินทางการเงิน

อ.อ.ป. รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกสำหรับหนี้สินทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนการทำรายการ และจัดประเภทเป็นหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าในภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย การคำนวณมูลค่าราคาทุนตัดจำหน่ายคำนึงถึงค่าธรรมเนียมหรือต้นทุนที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงด้วย ทั้งนี้ ค่าตัดจำหน่ายตามวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงแสดงเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนทางการเงินในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน

สินทรัพย์ทางการเงินจะถูกตัดรายการออกจากบัญชี เมื่อสิทธิที่จะได้รับกระแสเงินสดได้สิ้นสุดลง หรือได้มีการโอนสิทธิที่จะได้รับกระแสเงินสด รวมถึงได้มีการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนเกือบทั้งหมด หรือมีการโอนการควบคุมในสินทรัพย์นั้น

4.17.5 การด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน

สำหรับลูกหนี้การค้า อ.อ.ป. ใช้วิธีอย่างง่ายในการคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ดังนั้น ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน จึงไม่มีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิต

อ.อ.ป. รับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุของลูกหนี้ โดยอ้างอิงจากประสบการณ์ในอดีต ปรับปรุงด้วยข้อมูลการคาดการณ์ไปในอนาคต เกี่ยวกับลูกหนี้การค้าและสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ

4.18 รายการรื้อรับรู้

4.18.2 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล รับรู้เมื่อ อ.อ.ป. มีความเชื่อมั่นว่าจะได้รับเงินอุดหนุนนั้น และสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของเงินอุดหนุนได้ เงินอุดหนุนรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ จะแสดงโดยหักจากมูลค่าสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง และรับรู้เงินอุดหนุนรัฐบาลในงบกำไรขาดทุนตลอดอายุการใช้งาน

ผลต่างระหว่างราคาทุนกับค่าเสื่อมราคาสะสมที่เป็นมูลค่าซากคงเหลือ กรณีแปรสภาพ ทำลาย ให้ใช้ชื่อ บัญชีทรัพย์สินชำรุดและเสื่อมคุณภาพ-อดหนุน และกรณีขายทรัพย์สินให้ใช้ชื่อบัญชีขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน-อดหนุน

4.19 ประมาณการหนี้สิน

หมายถึงประมาณการที่น่าเชื่อถือของจำนวนที่ต้องจ่าย สำหรับหนี้สินที่เป็นภาระผูกพันในปัจจุบันตามกฎหมายหรือข้อตกลง ซึ่งไม่รวมถึงประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน

กรณีที่คาดว่าหนี้สินเป็นรายจ่ายที่ อ.อ.ป. จะได้รับคืนอย่างแน่นอน จะบันทึกเป็นสินทรัพย์แยกต่างหาก

4.19 ผลประโยชน์ของพนักงาน ได้แก่

1) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ อ.อ.ป. จ่ายเงินสมทบในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือน/ค่าจ้าง สำหรับพนักงานที่ได้รับบรรจุและมีอายุทำงานเกิน 20 ปี ร้อยละ 9 สำหรับพนักงานที่ได้รับบรรจุและมีอายุการทำงานไม่เกิน 20 ปี โดยรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน สินทรัพย์กองทุนสำรองเลี้ยงชีพแยกออกจากสินทรัพย์และบริหารงานโดย บริษัท หลักทรัพย์จัดการกองทุนสิริไทย จำกัด

2) เงินทดแทนจากการทำงาน เป็นเงินชดเชยที่ อ.อ.ป. จ่ายให้แก่พนักงานเพื่อเป็นไปตามกฎหมายแรงงาน จำนวนเงินที่จ่ายทดแทนขึ้นอยู่กับฐานเงินเดือนและจำนวนปีที่ทำงาน

3) ผลประโยชน์หลังออกจากงาน หมายถึงผลประโยชน์ของพนักงานที่ไม่ใช่ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้าง โดยจ่ายหลังจากการจ้างงานสิ้นสุดลง ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายแรงงานไทย

ผลประโยชน์ของพนักงานคำนวณโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัย และ อ.อ.ป. รับรู้กำไรและขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยทันทีในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

ต้นทุนบริการในอดีตจะรับรู้ทั้งจำนวนในกำไรหรือขาดทุนทันทีที่มีการแก้ไขโครงการ หรือลดขนาดโครงการ หรือเมื่อรับรู้ต้นทุนการปรับโครงสร้าง

4.20 สำรองโครงการปลูกสร้างสวนป่า

เป็นการจัดสรรกำไรสุทธิของแต่ละปี ในอัตราร้อยละที่คณะกรรมการของ อ.อ.ป. ได้กำหนดไว้ สำหรับการลงทุนในโครงการปลูกสร้างสวนป่าซึ่งจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก

4.21 การวัดมูลค่ายุติธรรม

หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์ หรือเป็นราคาที่ต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่น อ.อ.ป. ใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินนั้น หากตลาดไม่มีสภาพคล่องและไม่สามารถหาราคาซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ จะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยประเมินมูลค่าที่เหมาะสม และใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้มาวัดมูลค่ายุติธรรมแทน

มูลค่ายุติธรรมที่ใช้วัดมูลค่ายุติธรรมและเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินแบ่งเป็นระดับ ได้ดังนี้

ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง

ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน

ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น กระแสเงินสดในอนาคต เป็นต้น

อ.อ.ป. จะประเมินความจำเป็นในการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม สำหรับสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

5. การรับรู้รายได้ค่าขายสินค้าและบริการในช่วงวันหยุดราชการ วันหยุดนักขัตฤกษ์ ในกรณีที่มีการรับเงินค่าขายสินค้าและบริการในช่วงเวลาวันหยุดราชการ วันหยุดนักขัตฤกษ์ มีแนวทางปฏิบัติงานด้านบัญชีและการเงิน(เพิ่มเติม) ให้ออกใบเสร็จรับเงิน และบันทึกรายการในสมุดคุมรับ - จ่ายประจำวัน ณ วันที่ได้รับเงินตามวันที่เกิดรายการจริง โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้กำหนด

6. การรับรู้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในช่วงเปลี่ยนปีบัญชี หรือระหว่างเดือนธันวาคม ปีก่อนจนถึงเดือนมกราคม ปีปัจจุบัน การบันทึกรายการในสมุดคุมรับ - จ่ายประจำวัน ให้หน่วยงานบันทึกการดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ตามวันที่ดอกเบี้ยแสดงในบัญชีเงินฝากธนาคาร โดยการบันทึกรายการทางบัญชีตามวันที่รับเงิน

บทที่ 2

ผังบัญชีและกิจการ

ผังบัญชี หมายถึง ผังที่แสดงรายชื่อบัญชีแยกประเภทของแต่ละกิจการทุกบัญชี โดยจัดเรียงตามลำดับหมวดหมู่บัญชี คือ หมวดบัญชีสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งกำหนดเลขที่บัญชีของแต่ละบัญชีด้วย

ปัจจุบัน อ.อ.ป. ได้นำโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปทางบัญชี Express มาใช้ทดแทนโปรแกรมบัญชี Geneus for Dos และเพื่อรองรับการวางแผนทรัพยากรองค์กร Enterprise Resource Planning (ERP) ในอนาคต สำนักบัญชีและการเงินจึงปรับเปลี่ยนผังบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับการทำงาน โดยให้รหัสบัญชีมี 10 ดิจิต หลักแรกคือหมวดบัญชี แบ่งออกเป็น 5 หมวด ดังนี้

- หมายเลข 1 แทนหมวดบัญชีสินทรัพย์
- หมายเลข 2 แทนหมวดบัญชีหนี้สิน
- หมายเลข 3 แทนหมวดบัญชีส่วนของเจ้าของ หรือทุน
- หมายเลข 4 แทนหมวดบัญชีรายได้
- หมายเลข 5 แทนหมวดบัญชีค่าใช้จ่าย

รหัสถัดไปเป็นการแบ่งหมวดหมู่ย่อยของหมวดบัญชีนั่นๆ คณะทำงานจัดทำคู่มือปฏิบัติงานทางบัญชีและการเงิน ได้จัดทำผังบัญชี ซึ่งได้อธิบายความหมายของชื่อบัญชีนั่นๆ ไว้ รวมถึงรหัสกิจกรรมเพื่อให้สะดวกในการค้นหา ทั้งนี้สามารถศึกษาได้จากคู่มือการปฏิบัติงานด้านบัญชีและการเงิน เล่มที่ 2

ทั้งนี้ หากหน่วยงานต้องการเพิ่มผังบัญชี กิจกรรม หรืองานสวนป่า ให้แจ้งกับสำนักบัญชีและการเงิน ภายในเดือนธันวาคม ของทุกปี เพื่อดำเนินการเพิ่มผังบัญชี และผูกผังบัญชีกับงบการเงิน เพื่อนำไปใช้ในปีถัดไป เนื่องจากการเพิ่มผังบัญชีระหว่างปีสำหรับโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป Express มีความซับซ้อน ต้องดำเนินการผูกผังบัญชีกับงบการเงินเพื่อให้ผังบัญชีใหม่แสดงยอดในงบการให้ถูกต้องด้วย หากหน่วยงานเพิ่มเติมผังบัญชีเอง อาจส่งผลให้การจัดทำงบการเงินรวมไม่ถูกต้อง

บทที่ 3

วิธีการทางบัญชี เอกสารทางการเงิน และทะเบียนต่าง ๆ

3.1 วิธีการทางบัญชี

สำหรับโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปทางบัญชี Express วิธีการทางบัญชีในการบันทึกรายการต่างๆ จะปรับเปลี่ยนไปตามรูปแบบของโปรแกรม กล่าวคือ เมื่อโปรแกรมมีเมนูต่างๆ ให้ใช้งาน ผู้ปฏิบัติงานจึงต้องดำเนินการทางบัญชีตามเมนูต่างๆ ที่โปรแกรมตั้งไว้ ทั้งนี้ อ.อ.ป. ไม่ได้นำมาใช้ทุกเมนู เนื่องจากข้อจำกัดของโปรแกรมที่ไม่ครอบคลุมการทำงานของ อ.อ.ป. ในที่นี้จึงขอกล่าวถึงเฉพาะเมนูที่ อ.อ.ป. นำมาใช้ ดังนี้

1. **เมนูซื้อ** ใช้บันทึกรายการสำหรับการจ่ายเงินซื้อสินค้า หรือค่าใช้จ่าย ดังนี้
 - 1.1 เมนูซื้อสด สำหรับบันทึกค่าซื้อสินค้าเป็นเงินสด
 - 1.2 เมนูซื้อเชื่อ สำหรับบันทึกค่าซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ หรือตั้งค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
 - 1.3 เมนูบันทึกค่าใช้จ่ายอื่นๆ สำหรับบันทึกการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ
 - 1.4 เมนูจ่ายเงินมัดจำ สำหรับบันทึกการจ่ายเงินมัดจำ ซึ่งนำมาตัดจ่ายชำระในเมนูซื้อ
 - 1.5 เมนูรายละเอียดผู้จำหน่าย สำหรับบันทึกรายละเอียดเจ้าหนี้ หรือรายละเอียดค่าใช้จ่ายค้างจ่ายต่างๆ
2. **เมนูขาย** ใช้บันทึกรายการสำหรับการรับเงินค่าขาย หรือรายได้ ดังนี้
 - 2.1 เมนูขายเงินสด สำหรับบันทึกการขายสินค้าเป็นเงินสด
 - 2.2 เมนูขายเงินเชื่อ สำหรับบันทึกการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ หรือตั้งรายได้รับล่วงหน้า
 - 2.3 เมนูบันทึกรายได้อื่นๆ สำหรับบันทึกการรายได้อื่นๆ นอกเหนือจากการขายสินค้าหลักตามปกติของธุรกิจ
 - 2.4 เมนูรับเงินมัดจำ สำหรับบันทึกการรับเงินมัดจำ เพื่อนำไปตัดรับชำระในเมนูขาย
 - 2.5 เมนูบันทึกรายละเอียดลูกค้า สำหรับบันทึกรายละเอียดลูกหนี้ หรือรายละเอียดรายได้รับล่วงหน้า
3. **เมนูการเงิน** สำหรับบันทึกการทางการเงินต่างๆ เช่น รับเงิน จ่ายเงิน การธนาคาร เป็นต้น
 - 3.1 เมนูรับเงิน สำหรับบันทึกการรับชำระหนี้ทั้งค่าขายสินค้าและรายได้ รวมถึงบันทึกการลูกหนี้คงค้างยกมา เพื่อนำมาตัดรับชำระภายในงวด
 - 3.2 เมนูจ่ายเงิน สำหรับบันทึกการจ่ายชำระหนี้ค่าซื้อสินค้าและค่าใช้จ่ายค้างจ่าย รวมถึงบันทึกการเจ้าหนี้คงค้างยกมา เพื่อนำมาตัดจ่ายชำระภายในงวด
 - 3.3 เมนูธนาคาร สำหรับบันทึกการเกี่ยวข้องกับการธนาคาร ดังนี้
 - 3.3.1 ทะเบียนเช็คจ่าย สำหรับตรวจสอบการจ่ายเช็ค การผ่านเช็คจ่าย

3.3.2 การเคลื่อนไหวบัญชีเงินฝาก ได้แก่ ฝากเงินสด ถอนเงินสด โอนเงินระหว่างบัญชี ค่าใช้จ่ายธนาคาร ทั้งดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม

4 เมนูบัญชี

4.1 ลงประจำวัน สำหรับบันทึกรายการในสมุดรายวันที่ไม่สามารถบันทึกในแต่ละเมนูที่กล่าวมาเบื้องต้นได้ โดย อ.อ.ป. ได้แยกการบันทึกการไว้ ดังนี้

- 1) สมุดรายวันทั่วไป สำหรับบันทึกการโอนบัญชีระหว่างหน่วยงาน
- 2) สมุดรายวันจ่าย สำหรับบันทึกการจ่ายเงินสด/ธนาคาร
- 3) สมุดรายวันรับ สำหรับบันทึกการรับเงินสด/ธนาคาร
- 4) สมุดรายวันขาย สำหรับบันทึกการขายสินค้า
- 5) สมุดรายวันซื้อ สำหรับบันทึกการซื้อสินค้า

4.2 ผังบัญชี สำหรับเพิ่ม ลด ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงผังบัญชี

4.3 ยอดยกมา สำหรับบันทึกยอดยกมา

4.4 บัญชีสินค้าคงเหลือ สำหรับบันทึกสินค้าคงเหลือแยกตามรหัสบัญชีและรหัสกิจกรรม เพื่อนำไปใช้ในงบต้นทุนผลิต

5 เมนูรายงาน สำหรับแสดงรายงานงบต่างๆ โดยระบุเป็นช่วงเวลา รหัสบัญชี รหัสกิจกรรม ตามที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการทราบ เช่น

- 5.1 งบฐานะการเงิน
- 5.2 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
- 5.3 งบต้นทุนการผลิต
- 5.4 รายงานบัญชีแยกประเภท
- 5.5 รายงานงบทดลอง เป็นต้น

6 เมนูเริ่มระบบ ใช้สำหรับตั้งค่าการใช้งานในส่วนต่างๆ ในระบบ ดังนี้

6.1 กำหนดค่าเริ่มต้นต่างๆ

- 1) รายละเอียดกิจการ สำหรับกำหนดชื่อของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูล
- 2) ระบบขายและลูกหนี้ สำหรับกำหนดรหัสธนาคาร และรหัสผังบัญชีที่ใช้ในการรับเงิน หรือรับชำระหนี้
- 3) ระบบซื้อและเจ้าหนี้ สำหรับกำหนดรหัสธนาคาร และรหัสผังบัญชีที่ใช้ในการจ่ายเงินหรือ

จ่ายชำระหนี้

6.2 กำหนดบริษัทใหม่ สำหรับเพิ่มบริษัท หรือหน่วยงาน

7 เมนูอื่นๆ

7.1 จัดการแฟ้มข้อมูล

7.1.1 สำรองข้อมูล สำหรับสำรองข้อมูลทั้งหมดที่อยู่ในไฟล์ที่กำลังใช้งานอยู่

7.1.2 นำข้อมูลสำรองมาใช้ สำหรับนำไฟล์ข้อมูลที่สำรองมาลงในไฟล์ที่กำลังใช้งานอยู่

****ไฟล์ที่นำมาใช้ต้องเป็นไฟล์ที่มาจาก การสำรองข้อมูล มิใช่การโอนข้อมูล**

7.2 การประมวลผลสิ้นปี ใช้สำหรับประมวลผล ณ วันสิ้นงวดบัญชี เพื่อให้ได้ข้อมูลยอดยกมานำไปใช้ในปีถัดไป

****การประมวลผลสิ้นปี ควรสร้างไฟล์ใหม่เพื่อคงข้อมูลในปีเดิมไว้**

7.3 เปิดแฟ้มข้อมูลใหม่ เป็นการล้างข้อมูลที่อยู่ในไฟล์ที่กำลังใช้งานอยู่ โดยข้อมูลที่ล้างออกคือยอดยกมาและรายการรายวัน หากต้องการล้างข้อมูลเพิ่มโปรแกรมมีให้เลือก เช่น รายละเอียดสินค้า รายละเอียดลูกค้า รายละเอียดผู้จำหน่าย เป็นต้น

7.4 โอนข้อมูล ใช้สำหรับโอนข้อมูลที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้กับไฟล์อื่น

7.4.1 ขึ้นแผ่นดิสก์ ใช้สำหรับโอนข้อมูลที่ต้องการในไฟล์ที่กำลังใช้งานอยู่ ซึ่งสามารถกำหนดข้อมูล และระบุช่วงเวลาที่ต้องการ ขึ้นแผ่นไว้

****ไฟล์ที่ได้จากเมนูขึ้นแผ่นดิสก์ จะมี 2 ไฟล์ (.5BR และ .5)**

7.4.2 จากแผ่นดิสก์มารวมกับข้อมูลปัจจุบัน ใช้ในการรวมข้อมูลเดิม กับข้อมูลที่ได้จากเมนูขึ้นแผ่นดิสก์เข้าด้วยกัน

7.4.3 คำนวณยอดสะสมทุกระบบหลังจากรวมข้อมูลแล้ว เพื่อให้ระบบคำนวณยอดสะสมที่เกิดจากการรวมข้อมูล

****ใช้ทุกครั้งเมื่อทำการรวมข้อมูล**

7.4.4 กำหนดรายละเอียดการโอนข้อมูล ใช้สำหรับกำหนดขอบเขตของข้อมูลที่จะใช้ในการรวมข้อมูล ควรกำหนดรายละเอียดก่อนเริ่มดำเนินการรวมข้อมูล

3.2 เอกสารทางบัญชี

หมายถึง ใบสำคัญ 3 รูปแบบ ที่ อ.อ.ป. ใช้ในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและการเงิน ซึ่งคณะทำงานฯ ได้รวบรวมรูปแบบ และอธิบายไว้ใน ภาคผนวก 4 โดยมีการใช้งาน มีดังนี้

1. ใบสำคัญคู่รับ จัดทำขึ้นเมื่อมีการรับเงินซึ่งผู้รับเงินจะเป็นผู้ทำ โดยกรอกรายละเอียด จำนวนเงินที่รับ รับเงินจากใคร เป็นค่าอะไร เมื่อใด และแนบหลักฐานต่างๆ ประกอบใบสำคัญเสนอต่อผู้บริหารตามลำดับขั้น เพื่ออนุญาตและลงนามให้ครบถ้วน ใช้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี

2. ใบสำคัญคู่จ่าย จัดทำขึ้นเมื่อมีการขอเบิกจ่ายเงิน ซึ่งผู้เบิกจ่ายเป็นผู้จัดทำ โดยกรอกรายละเอียด จำนวนเงิน เงินที่เบิกจ่าย จ่ายให้แก่ใครเป็นค่าอะไร เมื่อใด พร้อมหลักฐานต่างๆ แนบประกอบให้ผู้บริหารตามลำดับขั้นอนุญาตและลงนาม เมื่อจ่ายเงินให้แก่ผู้เบิกจ่าย ใช้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี

3. ใบสำคัญเงินโอน จัดทำขึ้นเพื่อบันทึกรายการที่ไม่เกี่ยวกับ เงินสด และใช้ในการปรับปรุงรายการทางบัญชีและปิดบัญชี

3.3 ทะเบียนคุมต่างๆ ที่ อ.อ.ป. ใช้ในการปฏิบัติงานด้านบัญชี มีดังนี้

1. ทะเบียนคุมเงินสดคงเหลือประจำวัน
2. ทะเบียนเงินฝากธนาคาร
3. ทะเบียนคุมเจ้าหนี้ , ลูกหนี้ , เงินยืมทตรง, ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ฯลฯ
4. ทะเบียนทรัพย์สิน , ทะเบียนทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์
5. ทะเบียนทรัพย์สินเพิ่ม - ลด
6. รายงานสินค้าคงเหลือ
7. อื่นๆ

บทที่ 4

การบันทึกการขายการบัญชี

สำหรับคู่มือปฏิบัติการทางบัญชีเล่มนี้จะกล่าวถึงหลักการทางบัญชีสำคัญที่ควรอธิบายให้ผู้ปฏิบัติงานทราบ และให้ปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน เป็นการแสดงการบันทึกการขายการบัญชีทางด้านเดบิตเครดิต หากมีการเปลี่ยนแปลงการใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปบัญชี Express เป็นการบันทึกบัญชีใน Enterprise Resource Planning (ERP) หรือโปรแกรมอื่นใดที่ อ.อ.ป. นำมาใช้หรือทำการพัฒนาขึ้นในอนาคต คณะทำงานฯ หวังว่าจะสามารถนำวิธีการบันทึกบัญชีนี้ไปใช้ได้ หรือหากต้องปรับเปลี่ยนก็คงมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

การบันทึกบัญชี

สำหรับการบันทึกบัญชีนี้ คณะทำงานจัดทำคู่มือปฏิบัติงานทางบัญชีและการเงิน ได้นำแนวทางการบัญชีบัญชีที่สำคัญมาอธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. การบันทึกการขายการทางบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายตามธุรกิจของ อ.อ.ป.

- 1.1 เงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า
 - 1.1.1 ไม้สักสวนป่า
 - 1.1.2 ไม้ยางพาราสวนป่า
 - 1.1.3 ไม้ยูคาลิปตัสสวนป่า, ไม้กระยาเลยสวนป่า และไม้กระถินสวนป่า
 - 1.1.4 ไม้ปาล์มน้ำมัน
 - 1.1.5 กรณีไม้ซุงยางพาราสวนป่าเสียหายจากภัยพิบัติต่างๆ
 - 1.1.6 กรณีต้นไม้สวนป่าได้รับความเสียหายจากเหตุสุดวิสัย
 - 1.1.7 ประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า
 - 1.1.8 ประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ-ผลปาล์มน้ำมัน
- 1.2 การทำไม้ซุงสวนป่า
 - 1.2.1 ไม้ซุงสักสวนป่า และหัวไม้ปลายไม้
 - 1.2.2 ไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า, ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า และซุงไม้กระถินสวนป่า
 - 1.2.3 ไม้ซุงยางพาราสวนป่า
- 1.3 สินค้าไม้แปรรูป
 - 1.3.1 ไม้แปรรูปสวนป่า
 - 1.3.2 ไม้แปรรูปอบ
- 1.4 สินค้าผลิตภัณฑ์ไม้
- 1.5 การให้บริการรับจ้างอบไม้ อัดน้ำยาไม้ ใสไม้

1.6 การให้บริการรับจ้างแปรรูปไม้ และรับจ้างทำผลิตภัณฑ์ไม้

1.7 การทำไม้แปรรูปธรรมชาติ (ไม้ป่านอกโครงการ)

1.8 สินค้ายางพารา

1.8.1 น้ำยางพารา

1.8.2 ยางพาราแผ่น

1.8.3 ยางก้อนถ้วย

1.9 สินค้าปาล์มน้ำมัน

1.10 การซื้อขายไม้แปรรูป

1.11 การบริการท่องเที่ยว

1.12 สินค้าคาร์บอนเครดิต

1.13 สินค้าปุ๋ยอินทรีย์

2. การบันทึกรายการทางบัญชีตามหมวดบัญชี

2.1 หมวดสินทรัพย์

2.1.1 ลูกหนี้และประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

2.1.2 ประมาณการสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ

2.1.3 ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

2.1.4 เงินยืมตรง

2.1.5 เงินประกันสัญญา

2.1.6 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

2.1.7 ทรัพย์สิน

2.1.7.1 ทรัพย์สิน และทรัพย์สินไม่มีตัวตน

2.1.7.2 ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์

2.1.8 สิทธิการใช้สัญญาเช่า และหนี้สินตามสัญญาเช่า

2.1.9 การด้อยค่าของสินทรัพย์

2.1.10 การโอนทรัพย์สินระหว่างหน่วยงาน

2.2 หมวดหนี้สิน

2.2.1 เงินรับล่วงหน้า

2.2.2 ภาษีซื้อส่วนเฉลี่ย

2.2.3 การคำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย จากเงินเดือนพนักงาน

2.2.4 รายได้รอการรับรู้

2.2.4.1 รายได้จากการบริจาครอการรับรู้ และรายได้จากการบริจาค

2.2.4.2 รายได้จากการบริจาคปลูกป่า

2.2.4.3 รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ และรายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล

2.2.4.4 รายได้โครงการต่างๆ จากการบริจาคหรือรับรู้

2.3 หมวดส่วนของเจ้าของ -

2.4 รายได้

- 2.4.1 เงินชดเชยค่าเสียหายในการใช้พื้นที่สวนป่า
- 2.4.2 เงินชดเชยในการส่งคืนที่ดินราชพัสดุ
- 2.4.3 รายได้จากการรับจ้างปลูกป่า
- 2.4.4 รายได้ค่าปุ๋ยจากกองทุนสงเคราะห์สวนยาง
- 2.4.5 รายได้จากกองทุนสงเคราะห์สวนยาง
- 2.4.6 การรับรู้รายได้ค่าขายสินค้าและบริการในช่วงวันหยุดราชการ วันหยุดนักขัตฤกษ์
- 2.4.7 การรับรู้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในช่วงเปลี่ยนปีบัญชี

2.5 ค่าใช้จ่าย

- 2.5.1 เงินเดือน
- 2.5.2 เงินโบนัส
- 2.5.3 เงินผลประโยชน์พนักงาน
- 2.5.4 ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายของผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน
- 2.5.5 การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ “พัสดุลิ้นเปลี่ยนใช้ไป”

3. การบันทึกรายการทางบัญชีของกองทุนศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

4. รายได้และค่าใช้จ่ายในการให้คำปรึกษา/วางระบบ

- 4.1 รายได้จากการให้คำปรึกษา/วางระบบ
- 4.2 ค่าใช้จ่ายจากการให้คำปรึกษา/วางระบบ

5. รายได้และค่าใช้จ่ายในการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ

- 5.1 รายได้จากการให้บริการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ
- 5.2 ค่าใช้จ่ายจากการให้บริการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ

1. การบันทึกรายการทางบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายตามธุรกิจของ อ.อ.ป.

1.1 เงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า หมายถึง บัญชีเกี่ยวกับการปลูกสร้างสวนป่าซึ่งอยู่ระหว่างการเจริญเติบโตของต้นไม้ ก่อนนำไปผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป และเริ่มบันทึกบัญชีตั้งแต่การปลูกสร้างสวนป่า การบันทึกค่าใช้จ่ายระหว่างปลูกสร้าง การดูแลและบำรุงรักษา จนถึงช่วงเวลาก่อนการทำไม้ออกจากสวนป่า

1.1.1 ไม้สักสวนป่า

1) การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับกล้าไม้เพื่อมาปลูกสร้างสวนป่า แยกได้ 3 กรณี ดังนี้

❖ **กรณีที่ 1** รับจากศูนย์ผลิตกล้าไม้ที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เป็นผู้ผลิต

■ ศูนย์ผลิตกล้าไม้ โอนกล้าไม้/เหง้าสัก/กล้าชำถุง ให้ ออป.เขตลำปาง

Dr. โอนบัญชี ออป.เขตลำปาง-ศูนย์ผลิตกล้าไม้ (2205020532-MA01) xxx.xx

Cr. สินค้าผลิตสวนป่าอื่นๆ (11050408xx-PJxx) xxx.xx

■ ออป.เขตลำปาง รับโอนกล้าไม้จากศูนย์ผลิตฯ และโอนต่อให้ ออป.เขตที่รับโอนสินค้าหรือโอนให้สวนป่าในสังกัดได้ทันทีกรณีผู้รับโอนอยู่ในสังกัดเดียวกัน

Dr. โอนบัญชี ออป.เขตลำปาง-ออป.เขต/สวนป่า..... (22050205xx-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขตลำปาง-ศูนย์ผลิตกล้าไม้ (2205020532-MA01) xxx.xx

■ ออป.เขตที่รับโอนสินค้า รับโอนสินค้าและโอนต่อให้สวนป่าที่ดำเนินการปลูกสร้าง

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า.... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขตลำปาง-ออป.เขต.... (22050205xx-MA01) xxx.xx

■ สวนป่า รับโอนค่ากล้าไม้/เหง้าสัก/กล้าชำถุงเป็นค่าใช้จ่ายของสวนป่า โดยแยกกิจกรรมตามแผนงานต่างๆ (PA01-PA12)

Dr. ค่าเมล็ดพันธุ์ ต้นกล้า (5106010100-PAxx) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

❖ **กรณีที่ 2** ซื้อกล้าไม้จากเอกชนจำนวนมากให้ปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

■ ออป.เขต

- จำหน่ายของประมูลกล้าไม้

Dr. เงินสด (1101010100-MA01) xxx.xx

Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด (4202070000-MA01) xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01) xxx.xx

- ทำสัญญาซื้อขายกับผู้ชนะ โดยชำระเงินประกันสัญญา

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินประกันสัญญา (2203010000 -MA01) xxx.xx

- ผู้ชนะการประมูลคืนเงินประกันหลังจากจัดส่งกล้าไม้ให้สวนป่าเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

Dr. เงินประกันสัญญา (2203010000 -MA01) xxx.xx

Cr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01) xxx.xx

- จ่ายชำระเงินค่ากล้าไม้และโอนค่าใช้จ่ายให้สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01) xxx.xx

▪ สวนป่ารับโอนค่ากล้าไม้/เหง้าสัก/กล้าชำถุงเป็นค่าใช้จ่ายของสวนป่าโดยแยกกิจกรรมตามแผนงานต่างๆ (PA01-PA12)

Dr. ค่าเมล็ดพันธุ์ ต้นกล้า (5106010100-PAxx) xxx.xx

Cr.โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

❖ กรณีที่ 3 ซื้อกล้าไม้จากชุมชนจำนวนน้อย

▪ ออป.เขตจ่ายเงินยืมทดรองให้สวนป่าเป็นเงินยืมค่าใช้จ่ายซื้อกล้าไม้ โดยใช้วิธีการบันทึกบัญชีตามการเบิกจ่ายเงินยืมทดรอง (ข้อ 2.1.4)

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินยืมทดรอง (1199990100-MA01) xxx.xx

▪ สวนป่ารับโอนค่ากล้าไม้/เหง้าสัก/กล้าชำถุงเป็นค่าใช้จ่ายของสวนป่าโดยแยกกิจกรรมตามแผนงานต่างๆ (PA01-PA12)

Dr. ค่าเมล็ดพันธุ์ ต้นกล้า (5106010100-PAxx) xxx.xx

Cr.โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

2) การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเตรียมพื้นที่สำหรับแปลงปีใหม่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่าแปลงปีเก่า มีวิธีการบันทึกบัญชีดังนี้

○ บันทึกค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมพื้นที่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่า

▪ ออป.เขตจ่ายเงินยืมทดรองให้สวนป่าเป็นเงินยืมค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมพื้นที่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่า โดยใช้วิธีการบันทึกบัญชีตามการเบิกจ่ายเงินยืมทดรอง (ข้อ 2.1.4)

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินยืมทดรอง (1199990100-MA01) xxx.xx

▪ สวนป่า รับโอนค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมพื้นที่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา สวนป่าเป็นค่าใช้จ่ายของสวนป่า โดยแยกกิจกรรมตามแผนงานต่างๆ (PA01-PA12)

Dr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-PAxx)	xxx.xx
Dr. ค่าปุ๋ย (5104160000-PAxx)	xxx.xx
Dr. ค่าใช้จ่ายเงินลงทุน (51xxxxxxx-PAxx)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

○ บันทึกการโอนปิดค่าใช้จ่ายเข้าเงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า (งานระหว่างผลิต สวนป่าเศรษฐกิจ) ตามแผนงานต่างๆ (PA01-PA12)

▪ สวนป่า ปิดค่าใช้จ่ายเข้าเงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า โอนค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่าเป็นค่าใช้จ่ายของสวนป่า โดยแยกกิจกรรมตามแผนงานต่างๆ (PA01-PA12)

Dr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่... (1105023800-PAxx)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-PAxx)	xxx.xx
Cr. ค่าปุ๋ย (5104160000-PAxx)	xxx.xx
Cr. ค่าเมล็ดพันธุ์ ต้นกล้า (5104200000-PAxx)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายเงินลงทุน (51xxxxxxx-PAxx)	xxx.xx

3) การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการทำไม้ออกจากแปลง เมื่อครบอายุที่จะต้องทำไม้ จะโอนลดเงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่าออก โดยเฉลี่ยตามปริมาตรไม้ที่ทำออก เข้าเป็นต้นทุนทำไม้ซุงสักสวนป่า (PD01)

▪ สวนป่า โอนลดเงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า

Dr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD01)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจ แผนงานที่... (11050238xx-PAxx)	xxx.xx

1.1.2 ไม้ยางพาราสวนป่า

1) การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับกล้ายาง/กล้าชำยางเพื่อมาปลูกสร้าง หน่วยงานรับโอนจะรับโอนจากหน่วยงานที่เพาะกล้ายางด้วยราคาทุน ซึ่งวิธีการบันทึกบัญชี แบ่งเป็น 3 แนวทางดังนี้

❖ รับจากสวนป่าที่เพาะกล้ายาง มีทั้งกล้าตาเขียวและกล้าชำยาง

▪ สวนป่าที่เพาะกล้า โอนกล้าไม้/กล้าชำยาง ให้หน่วยงานอื่น

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต...-เขต/สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. สิ้นค้ากล้าไม้ยาง/กล้าไม้ชำยาง (11050408xx-PJxx)	xxx.xx

▪ ออป.เขต/สวนป่าที่รับโอน รับโอนจากศูนย์ผลิตฯ และโอนต่อให้ ออป.เขตที่รับโอนสินค้าหรือโอนให้สวนป่าในสังกัดได้ทันทีกรณีผู้รับโอนอยู่ในสังกัดเดียวกัน

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต...-ออป.เขต/สวนป่า..... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต...-สวนป่า.... (22xxxxxxx -MA01)	xxx.xx

- ออป.เขตที่รับโอนสินค้ารับโอนสินค้าและโอนต่อให้สวนป่าที่ดำเนินการปลูกสร้าง

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า.... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx -MA01) xxx.xx

- สวนป่ารับโอนค่ากล้าไม้/กล้าชำถุงเป็นค่าใช้จ่ายของสวนป่า โดยบันทึกตามกิจกรรมสินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่าอย่างพาราแผนงานต่างๆ (PM01-PM07)

Dr. ค่าเมล็ดพันธุ์ ต้นกล้า (5106010100-PMxx) xxx.xx

Cr.โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

- ❖ ซื้อกล้าไม้จากเอกชนจำนวนมากให้ปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- ออป.เขต

- จำหน่ายของประมุลกล้าไม้

Dr. เงินสด (1101010100-MA01) xxx.xx

Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด (4202070000-MA01) xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01) xxx.xx

- ทำสัญญาซื้อขายกับผู้ชนะ โดยชำระเงินประกันสัญญา

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินประกันสัญญา (2203010000 -MA01) xxx.xx

- ผู้ชนะการประมูลคืนเงินประกันหลังจากจัดส่งกล้าไม้ให้สวนป่าเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

Dr. เงินประกันสัญญา (2203010000 -MA01) xxx.xx

Cr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01) xxx.xx

- จ่ายชำระเงินค่ากล้าไม้และโอนค่าใช้จ่ายให้สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01) xxx.xx

- สวนป่ารับโอนค่ากล้าไม้/กล้าชำถุงเป็นค่าใช้จ่ายของสวนป่า โดยบันทึกตามกิจกรรมสินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่าอย่างพาราแผนงานต่างๆ (PM01-PM07)

Dr. ค่าเมล็ดพันธุ์ ต้นกล้า (5106010100-PMxx) xxx.xx

Cr.โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

- ❖ ซื้อกล้าไม้จากชุมชนจำนวนน้อย

- ออป.เขตจ่ายเงินยืมโดยตรงให้สวนป่าเป็นเงินยืมค่าใช้จ่ายซื้อกล้าไม้ โดยใช้วิธีการบันทึกบัญชีตามการเบิกจ่ายเงินยืมโดยตรง (ข้อ 2.1.4)

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01) xxx.xx

■ สวนป่ารับโอนค่ากล้าไม้/กล้าชำถุงเป็นค่าใช้จ่ายของสวนป่า โดยบันทึกตาม
กิจกรรมสินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่าอย่างพาราแผนงานต่างๆ (PM01-PM07)

Dr. ค่าเมล็ดพันธุ์ ต้นกล้า (5106010100-PMxx)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

2) การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเตรียมพื้นที่สำหรับแปลงปีใหม่
และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่าอย่างพาราตั้งแต่ปีที่ 2-7 มีวิธีการบันทึกบัญชีดังนี้

○ บันทึกค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมพื้นที่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่า

■ ออป.เขตจ่ายเงินยืมทดรองให้สวนป่าเป็นเงินยืมค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียม
พื้นที่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่า โดยใช้วิธีการบันทึกบัญชีตามการเบิกจ่ายเงินยืมทดรอง

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. เงินยืมทดรอง (1199990100-MA01)

xxx.xx

■ สวนป่ารับโอนค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมพื้นที่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา
สวนป่าเป็นค่าใช้จ่ายของสวนป่า โดยบันทึกตามกิจกรรมสินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่าอย่างพาราแผนงาน
ต่างๆ (PM01-PM07)

Dr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-PMxx)

xxx.xx

Dr. ค่าปุ๋ย (5104160000-PMxx)

xxx.xx

Dr. ค่าใช้จ่ายเงินลงทุน (51xxxxxxxx-PMxx)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

○ โอนปิดบัญชีค่าใช้จ่ายเข้าสินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่าอย่างพาราตาม
โครงการต่างๆ (PM01-PM07)

สวนป่าโอนปิดบัญชีค่าใช้จ่ายเข้างานระหว่างผลิตสวนป่าเศรษฐกิจแผนงานต่างๆ

Dr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ-สวนป่าอย่างพารา แผนงานที่... (1203040xxx-PMxx) xxx.xx

Cr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-PMxx)

xxx.xx

Cr. ค่าปุ๋ย (5104160000-PMxx)

xxx.xx

Cr. ค่าใช้จ่ายเงินลงทุน (51xxxxxxxx-PMxx)

xxx.xx

3) การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่าอย่างพาราตั้งแต่ปีที่
8-25 หรือปีที่เปิดกรีดจนถึงปีที่ทำไม้ออก มีวิธีการบันทึกบัญชีดังนี้

○ บันทึกการโอนย้ายประเภทบัญชีค่าใช้จ่ายเงินลงทุนของสินทรัพย์ระหว่าง
ดำเนินการ ออกจากบัญชีสินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ-สวนป่าอย่างพารา (1203040xxx-PMxx) เพื่อนำค่าใช้จ่าย
เงินลงทุนเข้าบัญชี-สวนป่าอย่างพาราโครงการต่างๆ (12050x0000-PB01-PB07)

■ สวนป่าบันทึกค่าใช้จ่ายเงินลงทุนออกจากสินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่า
ยางพาราแผนงานต่างๆ

Dr. ค่าใช้จ่ายเงินลงทุน (51xxxxxxx-PMxx) xxx.xx

Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ-สวนปายางพารา แผนงานที่..(1203040xxx-PMxx) xxx.xx

■ สวนป่าบันทึกค่าใช้จ่ายเงินลงทุนเข้ากิจกรรม-สวนปายางพาราแผนงานต่างๆ (PBxx)

Dr. ค่าใช้จ่ายเงินลงทุน (51xxxxxxx-PBxx) xxx.xx

Cr. ค่าใช้จ่ายเงินลงทุน (51xxxxxxx-PMxx) xxx.xx

■ สวนป่าปิดค่าใช้จ่ายเงินลงทุนเข้าบัญชี-สวนปายางพาราแผนงานต่างๆ
(1205xxxxxx-PBxx)

Dr. สวนปายางพาราแผนงานที่... (1205xxxxxx-PBxx) xxx.xx

Cr. ค่าใช้จ่ายเงินลงทุน (51xxxxxxx-PBxx) xxx.xx

■ ออป.เขต คำนวณค่าตัดจำหน่าย สป.ยางพารา

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า... (2205xxxxxx-MAxx) xxx.xx

Cr. ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์ชีวภาพสวนปายางพารา(1207020600-MA01)xxx.xx

■ สวนป่า รับโอนตัดจำหน่าย สป.ยางพารา

Dr. ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์ชีวภาพสวนปายางพารา(5103021901-PI01) xxx.xx

Dr. ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์ชีวภาพสวนปายางพารา(5103021901-PI03) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า... (2205xxxxxx-MAxx) xxx.xx

○ เมื่อมีการเปิดกรีดให้บันทึกค่าใช้จ่ายจากการดูแลรักษาสวนปายางพาราตั้งแต่
ปีที่ 8-25 หรือปีที่เปิดกรีดจนถึงปีที่ทำไม้ออก เป็นค่าใช้จ่ายผลิตของสินค้ายางพาราต่างๆ (PI01-03) โดยใช้
วิธีการบันทึกบัญชีตามการเบิกจ่ายเงินยืมตรง (ข้อ 2.1.4)

■ ออป.เขตจ่ายเงินยืมตรงให้สวนป่าเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01) xxx.xx

■ สวนป่ารับโอนค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนปายางพาราตั้งแต่ปีที่ 8-25 หรือ
ปีที่เปิดกรีดจนถึงปีที่ทำไม้ออก โดยแยกกิจกรรมตามชนิดสินค้าที่เกิดจากต้นยางพารา ได้แก่ น้ำยางพารา PI01
ยางพาราแผ่น PI02 และ ยางก้อนถ้วย PI03 เกลี่ยค่าใช้จ่ายตามสัดส่วนสินค้าที่ผลิตได้

Dr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-Plxx) xxx.xx

Dr. ค่าปุ๋ย (5104160000-Plxx) xxx.xx

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-Plxx) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxx-MA01) xxx.xx

○ บันทึกโอนปิดบัญชีค่าใช้จ่ายเข้างานระหว่างผลิตสินค้าทางพารา

▪ สวนป่าโอนปิดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่าทางพาราตั้งแต่ปีที่ 8-25 หรือปีที่เปิดกรีดจนถึงปีที่ทำไม้ออก และค่าใช้จ่ายผลิต เข้างานระหว่างผลิตสินค้าทางพารา แยกกิจกรรมตามชนิดสินค้า

Dr.งานระหว่างผลิต-สินค้าทางพารา (1105023000-Plxx)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-Plxx)	xxx.xx
Cr. ค่าปุ๋ย (5104160000-Plxx)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-Plxx)	xxx.xx

4) การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการทำไม้ทางพาราออกจากแปลง ให้ดำเนินการ ดังนี้

○ บันทึกโอนลดเงินลงทุนสวนป่าทางพาราแผนงานต่างๆ เข้างานระหว่างผลิตสวนป่าเศรษฐกิจแผนงานต่างๆ (PAxx)

▪ งานสวนป่าโอนลดเงินลงทุนสวนป่าทางพาราแผนงานต่างๆ เข้างานระหว่างผลิตสวนป่าเศรษฐกิจแผนงานต่างๆ (PAxx)

Dr.งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจ แผนงานที่... (1105023800-PAxx)	xxx.xx
Cr. สวนป่าทางพาราโครงการ... (1205000000-PBxx)	xxx.xx

▪ งานสวนป่า โอนลดเงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า

Dr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD04)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจ แผนงานที่... (1105023800-PAxx)	xxx.xx

1.1.3 ไม้ยูคาลิปตัสสวนป่า, ไม้กระยาเลยสวนป่า, และไม้กระถินสวนป่า

1) การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับกล้าไม้เพื่อมาปลูกสร้าง เป็นการซื้อ กล้าไม้จากหน่วยงานเอกชนโดยวิธีประมูล (ซื้อจำนวนมาก) หรือซื้อจากชุมชนโดยตรง (ซื้อจำนวนน้อย) หน่วยงานจะบันทึกค่าซื้อกล้าไม้เป็นค่าใช้จ่ายด้วยจำนวนที่ตกลงซื้อขาย วิธีการบันทึกบัญชี จะเป็นแนวทางเดียวกับไม้สักสวนป่า (หน้า 26)

2) การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเตรียมพื้นที่สำหรับแปลงปีใหม่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่าไม้ยูคาลิปตัสสวนป่า, ไม้กระยาเลยสวนป่า ตั้งแต่ปีที่ 2-5 มีวิธีการบันทึกบัญชีดังนี้

▪ ออป.เขตจ่ายเงินยืมตรงให้สวนป่าเป็นเงินยืมค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมพื้นที่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่า โดยใช้วิธีการบันทึกบัญชีตามการเบิกจ่ายเงินยืมตรง (ข้อ 2.1.4)

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01)	xxx.xx

■ สวนป่า

- รับโอนค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมพื้นที่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่า เป็นค่าใช้จ่ายของสวนป่า โดยแยกกิจกรรมตามแผนงานต่างๆ (PA01-PA12)

Dr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-PAxx)	xxx.xx
Dr. ค่าปุ๋ย (5104160000-PAxx)	xxx.xx
Dr. ค่าใช้จ่ายเงินลงทุน (51xxxxxxx-PAxx)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- โอนปิดบัญชีค่าใช้จ่ายเข้าเงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า งานระหว่างผลิตสวนป่า เศรษฐกิจตามแผนงานต่างๆ (PA01-PA12)

Dr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจ แผนงานที่... (11050238xx-PAxx)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-PAxx)	xxx.xx
Cr. ค่าปุ๋ย (5104160000-PAxx)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายเงินลงทุน (51xxxxxxx-PAxx)	xxx.xx

3) การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการทำไม้ออกจากแปลง เมื่อครบอายุที่จะต้องทำไม้ จะโอน ลดเงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่าออก เข้าเป็นต้นทุนทำไม้และให้รหัสกิจกรรมตามประเภทไม้

■ สวนป่า โอนลดเงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า

Dr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD03)	xxx.xx
Dr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD02)	xxx.xx
Dr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD15)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจ แผนงานที่... (11050238xx-PAxx)	xxx.xx

1.1.4 ไม้ปาล์มน้ำมัน

1) การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับกล้าปาล์มน้ำมันเพื่อมาปลูกสร้าง หน่วยงานสามารถดำเนินการได้ โดยการรับซื้อกล้าไม้จากเอกชนจำนวนมากตามระเบียบพัสดุ อ.บ.ป.และซื้อจำนวนน้อยจากชุมชน ซึ่งวิธีการเดินบัญชีจะเป็นวิธีการเดียวกับไม้ยางพาราสวนป่า โดยให้กิจกรรม PJ15 (หน้า 28)

2) การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเตรียมพื้นที่สำหรับแปลงปีใหม่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่าปาล์มน้ำมัน มีวิธีการบันทึกบัญชีดังนี้

○ บันทึกค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมพื้นที่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่า

■ ออป.เขตจ่ายเงินยืมตรงให้สวนป่าเป็นเงินยืมค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมพื้นที่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่า โดยใช้วิธีการบันทึกบัญชีตามการเบิกจ่ายเงินยืมตรง

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01)	xxx.xx

■ สวนป่า รับโอนค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมพื้นที่ และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา สวนป่าเป็นค่าใช้จ่ายของสวนป่า โดยบันทึกเข้ากิจกรรมสวนป่าปาล์มน้ำมันแผนงานต่างๆ (PB11-15)

Dr. ค่าจ้างเหมา (5104010000- PB11-15)	xxx.xx
Dr. ค่าปุ๋ย (5104160000- PB11-15)	xxx.xx
Dr. ค่าใช้จ่ายเงินลงทุน (51xxxxxxx- PB11-15)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

○ โอนปิดบัญชีค่าใช้จ่ายเข้าสวนป่าปาล์มแผนงานต่างๆ (1205000000-PB11-15)

■ สวนป่า โอนปิดบัญชีค่าใช้จ่ายเข้าสวนป่าปาล์มน้ำมันแผนงานต่างๆ

Dr. สวนป่าปาล์มแผนงาน... (1205xxxxx-PB11-15)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างเหมา (5104010000- PB11-15)	xxx.xx
Cr. ค่าปุ๋ย (5104160000- PB11-15)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายเงินลงทุน (51xxxxxxx- PB11-15)	xxx.xx

■ ออป.เขต คำนวณค่าตัดจำหน่าย สป.ปาล์ม

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต.....-สวนป่า..... (2205xxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์ชีวภาพสวนป่าปาล์ม (1207020700-MA01)	xxx.xx

■ สวนป่า รับโอนค่าตัดจำหน่ายปาล์มน้ำมัน

Dr. ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์ชีวภาพสวนป่าปาล์ม (5103021901-PJ15)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต.....-สวนป่า..... (2205xxxxx-MA01)	xxx.xx

3) เมื่อต้นปาล์มน้ำมันหมดอายุการใช้งานและมีการโค่นล้ม เนื่องจากไม้ปาล์มน้ำมันไม่มีมูลค่าจึงไม่ตัดเพื่อจำหน่ายแต่ให้รื้อทิ้งปลูกใหม่แทน มีวิธีการบันทึกบัญชีดังนี้

■ ออป.เขต

Dr. ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์ชีวภาพสวนป่าปาล์ม (1207020700-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

■ สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. สวนป่าปาล์มแผนงาน... (1205xxxxx -PB11-15)	xxx.xx

1.1.5 กรณีไม้ซุงยางพาราสวนป่าเสียหายจากภัยพิบัติต่างๆ เมื่อสวนป่าสำรวจพบความเสียหายของไม้ในสวนป่าเอง เช่น ไม้ยืนต้นตาย ไม่เกิดความเสียหายจากภัยพิบัติต่างๆ เป็นต้น การดำเนินงานต้องได้รับอนุมัติจาก อ.อ.ป. โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วให้ขออนุมัติตัดต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า ค่าตัดจำหน่าย

สะสม-สินทรัพย์ชีวภาพ และตัดต้นไม้ออกจากทะเบียนคุมไม้ (ตามบันทึกอนุมติ รองผู้อำนวยการ (นายชาญณรงค์ อินทนนท์) ที่ ทส 1403.1/1114 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564) โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า} = \frac{\text{เงินลงทุนปลูกสร้างทั้งแปลง}}{\text{จำนวนต้นทั้งแปลง}} \times \text{จำนวนต้นที่เสียหาย}$$

$$\text{ค่าตัดจำหน่ายสะสม} = \frac{\text{ค่าตัดจำหน่ายสะสมทั้งแปลง}}{\text{จำนวนต้นทั้งแปลง}} \times \text{จำนวนต้นที่เสียหาย}$$

ตัวอย่าง สวนป่าคอนสาร แปลงปี 2552/2524 เนื้อที่ปลูก 120 ไร่ เงินลงทุน 2,284,518.38 บาท และ แปลงปี 2552/2525 เนื้อที่ปลูก 80 ไร่ เงินลงทุน 1,523,012.25 บาท ซึ่งบันทึกในสวนป่าอย่างพาราแผนงานที่ 3 ตรวจสอบว่า มี ยางพารายืนต้นตายจำนวน 556 ต้นกระจายอยู่ในแปลง 2552/2524-25 จำนวน 200 ไร่ คงเหลือต้นยางพาราในพื้นที่ 2,618 ต้น เงินลงทุนรวม 3,807,530.63 บาท มีค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์ชีวภาพ 437,709.55 บาท

$$\text{ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า} = \frac{3,807,530.63}{(556+2,618)} \times 556$$

$$= 666,977.64$$

$$\text{ค่าตัดจำหน่ายสะสม} = \frac{437,709.55}{(556+2,618)} \times 556$$

$$= 76,675.02$$

มีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

Dr. ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์ชีวภาพสวนป่าอย่างพารา (1207020600-MA01) 76,675.02

Dr. ค่าใช้จ่ายตัดบัญชี (5304130000-MA01) 509,302.72

Cr. สวนป่าอย่างพารา แผนงานที่ 3 (1205050000-PB03) 666,677.74

1.1.6 กรณีต้นไม้สวนป่าได้รับความเสียหายจากเหตุสุดวิสัยและไม่สามารถใช้เป็นสินค้าได้

เช่น ไม้ซุงสักสวนป่า ไม้ยูคาลิปตัสสวนป่า ไม้กระยาเลยอื่นๆ ให้ปฏิบัติตามแนวทางดังนี้

1. ในกรณีไม้สวนป่า ที่อยู่กระจายในแต่ละแปลงปี ได้รับความเสียหายด้วยเหตุสุดวิสัย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงแล้ว ไม่ต้องมีผู้รับผิดชอบและต้นไม้ส่วนที่เหลือรับภาระต้นทุนการปลูกสร้างสวนป่าได้ ก็ให้ตัดต้นไม้ที่ได้รับความเสียหายออกจากทะเบียนควบคุมไม้สวนป่า

2. ในกรณีไม้สวนป่า ได้รับความเสียหาย (ด้วยเหตุสุดวิสัย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงแล้ว ไม่ต้องมีผู้รับผิดชอบ) มีมากเกินกว่าต้นไม้ส่วนที่เหลือจะรับภาระต้นทุนการปลูกสร้างสวนป่าได้ ก็ให้ตัดต้นไม้สวนป่าที่ได้รับความเสียหาย ออกจากทะเบียนควบคุมไม้สวนป่า และตัดต้นทุนการปลูกสร้างสวนป่าออกตามจำนวนไร่ ที่ได้รับความเสียหาย โดยให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายตัดบัญชี

เนื่องจาก ไม้สวนป่า ถือเป็นทรัพย์สินของ อ.อ.ป. การจะตัดไม้สวนป่า ตาม ข้อ 1 และ ข้อ 2 ออกจากทะเบียนควบคุมฯ จะต้องได้รับอนุมัติจาก อ.อ.ป. ก่อน (ตามบันทึกอนุมัติ รองผู้อำนวยการ (นายพิพัฒน์ ชินนุททวงศ์) ที่ ทส 1403.3/973 ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2557) โดยมีวิธีการบันทึกการขายทางบัญชี ดังนี้

Dr. ค่าใช้จ่ายตัดบัญชี (5304130000-MA01)

xxx.xx

Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานต่างๆ (11050238xx-PAxx) xxx.xx

1.1.7 **ประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า** เป็นการวัดมูลค่าสินทรัพย์ชีวภาพ ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 41 เรื่อง เกษตรกรรม โดยการวัดมูลค่าจะคำนวณจาก มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว มูลค่าดังกล่าวให้ถือเป็นต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ณ วันดังกล่าว โดยมีการบันทึกบัญชี ดังนี้

1) ตั้งประมาณการผลผลิต ณ จุดเก็บเกี่ยว โดยคำนวณจากราคาตลาดหักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า (1105030500-BAxx)

xxx.xx

Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)

xxx.xx

2) เมื่อทำไม้ออกในงวดนั้นๆ บันทึกสินค้าชีวภาพจากการทำไม้ออกตามปริมาตรไม้ที่ทำออกได้จริง และโอนลดสินทรัพย์ชีวภาพที่ได้ตั้งประมาณการไว้ ผลต่างที่เกิดขึ้นบันทึกไว้ในกำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม ส/ท ชีวภาพ-สป.ศก. หรือขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรม ส/ท ชีวภาพ-สป.ศก.

Dr. ไม้สวนป่า (11050402xx- BAxx)

xxx.xx

Dr. ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(5304010100-BAxx)

xxx.xx

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า (1105030500-BAxx)

xxx.xx

Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)

xxx.xx

3) บันทึกต้นทุนขาย สินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)

xxx.xx

Cr. ไม้สวนป่า (11050402xx- BAxx)

xxx.xx

การตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ มีการดำเนินการแยกออกเป็นกรณีได้ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างกรณีที่ 1 การตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออกได้ตามแผนการดำเนินงานและราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว เท่ากับมูลค่ายุติธรรม

หน่วยงานมีแผนในการทำไม้สวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยวไว้เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม. เดือน มี.ค. 500 ลบ.ม. รวมไตรมาส 1 คาดการณ์ว่าจะทำได้ทั้งสิ้น 1,000- ลบ.ม. ติราคาดตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยววันต้นงวดเท่ากับ 10,500.- บาท และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. ซึ่งมีผลการทำไม้ออก ณ ไตรมาส 1 เดือน ม.ค. ทำไม้ ออกได้จริง 500 ลบ.ม. และเดือน มี.ค. ทำไม้ ออกได้จริง 500 ลบ.ม. ณ วันสิ้นงวดติราคาดตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว จำนวน 10,000.- บาท ต่อ ลบ.ม.

1) ณ วันต้นงวดเดือนมกราคม ตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ โดยคำนวณจาก
 ราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว หักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย
การคำนวณ มูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ = ราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว - ต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว
 = $(500 \times 10,500) - (500 \times 500)$
 = $5,250,000 - 250,000$
 = 5,000,000
 มูลค่ายุติธรรมต่อหน่วย = $5,000,000 / 500$
 = 10,000 ต่อ ลบ.ม.

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า (1105030100-BAxx) 5,000,000.00

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 5,000,000.00

2) เมื่อทำไม้ออกในเดือนมกราคมตามแผนการทำไม้จำนวน 500 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ
 วันทำไม้ออกเท่ากับแผนการดำเนินงานที่ตั้งไว้จำนวน 10,000 บาท/ลบ.ม.ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบ
 ราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันต้นงวด - ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด
 = $(500 \times 10,000) - (500 \times 10,000)$
 = $5,000,000 - 5,000,000$

กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 0

Dr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 5,000,000.00

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า (1105030100-BAxx) 5,000,000.00

3) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ (5105030000-BAxx) 5,000,000.00

Cr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 5,000,000.00

4) ณ วันต้นงวดเดือนมีนาคมหน่วยงานมีแผนในการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยว
 ปริมาตร 500 ลบ.ม. และตีราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500.- บาท ต่อ ลบ.ม. และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการ
 ขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. เมื่อได้มูลค่ายุติธรรม ณ วันต้นงวดของสินทรัพย์ชีวภาพให้บันทึกสินทรัพย์
 ชีวภาพที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวได้คู่กับบัญชีกำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม

การคำนวณ มูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ = ราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว - ต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว
 = $(500 \times 10,500) - (500 \times 500)$
 = $5,250,000 - 250,000$
 = 5,000,000

มูลค่ายุติธรรมต่อหน่วย = $5,000,000 / 500$ = 10,000 ต่อ ลบ.ม.

Dr. สิ้นทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า (1105030100-BAxx)

5,000,000.00

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)

5,000,000.00

5) เมื่อทำไม้ออกในเดือนมีนาคมตามแผนการทำไม้จำนวน 500 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับแผนการดำเนินงานที่ตั้งไว้จำนวน 10,000 บาท/ลบ.ม. ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมว่ามีหรือไม่ หากมีผลต่างให้รับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมเพิ่มเติม ดังนี้

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันต้นงวด - ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด
 = (500x10,000) – (500x10,000)
 = 5,000,000 – 5,000,000
 กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 0

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)

5,000,000.00

Cr. สิ้นทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)

5,000,000.00

6) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)

5,000,000.00

Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)

5,000,000.00

สรุปการทำไม้ออก ณ วันสิ้นไตรมาส

	เดือนมกราคม	เดือนมีนาคม	ไตรมาส 1
สิ้นทรัพย์ชีวภาพ ณ วันประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00
สิ้นทรัพย์ชีวภาพประจำงวด	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00
สิ้นทรัพย์ชีวภาพยกไป	-	-	-
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่ายุติธรรมตั้งประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00
รับรู้กำไรสำหรับงวด เพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	-	-
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่ายุติธรรม ส/ท ชีวภาพ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00
ต้นทุนขาย	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00

ตัวอย่างกรณีที่ 2 การตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ จากการทำไม้ออกได้เท่ากับแผนการดำเนินงานแต่ราคาตลาดสูงกว่ามูลค่ายุติธรรม

หน่วยงานมีแผนในการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยวไว้เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม. เดือน มี.ค. 500 ลบ.ม. รวมไตรมาส 1 คาดการณ์ว่าจะทำได้ทั้งสิ้น 1,000.- ลบ.ม. ติราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยววันต้นงวดเท่ากับ 10,500.- บาท และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. ซึ่งมีผลการทำไม้ออก ณ ไตรมาส 1 เดือน ม.ค.ทำไม้ ออกได้จริง 500 ลบ.ม. และเดือน มี.ค. ทำไม้ออกได้จริง 500 ลบ.ม. ณ วันสิ้นงวดติราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 15,000.- บาท ต่อ ลบ.ม.

1) ณ วันต้นงวดเดือนมกราคม ตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ โดยคำนวณจากราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว หักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า (1105030100-BAxx) 5,000,000.00

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 5,000,000.00

2) เมื่อทำไม้ออกในเดือนมกราคมตามแผนการทำไม้จำนวน 500 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้เท่ากับ 15,000 บาท/ลบ.ม.ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันต้นงวด - ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด
= (500x10,000) – (500x15,000)
= 5,000,000 – 7,500,000

กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 2,500,000

Dr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 7,500,000.00

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx) 5,000,000.00

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 2,500,000.00

3) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx) 7,500,000.00

Cr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 7,500,000.00

4) ณ วันต้นงวดเดือนมีนาคมหน่วยงานมีแผนในการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยว ปริมาตร 500 ลบ.ม. และตีราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500.- บาท ต่อ ลบ.ม. และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. เมื่อได้มูลค่ายุติธรรม ณ วันต้นงวดของสินทรัพย์ชีวภาพให้บันทึกสินทรัพย์ชีวภาพที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวได้คู่กับบัญชีกำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า (1105030100-BAxx) 5,000,000.00

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 5,000,000.00

5) เมื่อทำไม้ออกในเดือนมีนาคมตามแผนการทำไม้มีการทำไม้~~ออก~~ได้จริงตามแผนการดำเนินงานจำนวน 500 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้~~ออก~~จำนวน 15,000.00 บาท/ลบ.ม. ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม หากมีผลต่างให้รับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมเพิ่มเติม ดังนี้

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันต้นงวด - ราคาตลาด ณ วันสิ้นสุด
 = (500×10,000) – (500×15,000)
 = 5,000,000 – 7,500,000
 กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 2,500,000

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 7,500,000.00
 Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า (1105030100-BAxx) 5,000,000.00
 Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 2,500,000.00

6) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx) 7,500,000.00
 Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 7,500,000.00

สรุปการทำไม้ออก ณ วันสิ้นไตรมาส

	เดือนมกราคม	เดือนมีนาคม	ไตรมาส 1
สินทรัพย์ชีวภาพ ณ วันประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพประจำงวด	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพยกไป	-	-	-
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่ายุติธรรมตั้งประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00
รับรู้กำไรสำหรับงวด เพิ่มขึ้น (ลดลง)	2,500,000.00	2,500,000.00	5,000,000.00
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่ายุติธรรม ส/ท ชีวภาพ	7,500,000.00	7,500,000.00	15,000,000.00
ต้นทุนขาย	7,500,000.00	7,500,000.00	15,000,000.00

ตัวอย่าง กรณีที่ 3 การตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ จากการทำไม้ออกได้เท่ากับแผนการดำเนินงานแต่ราคาตลาดต่ำกว่ามูลค่ายุติธรรม

หน่วยงานมีแผนในการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยวไว้เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม. เดือน มี.ค. 500 ลบ.ม. รวมไตรมาส 1 คาดการณ์ว่าจะทำได้ทั้งสิ้น 1,000.- ลบ.ม. ตีราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยววันต้นงวดเท่ากับ 10,500.- บาท และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. ซึ่งมีผลการทำไม้ออก ณ ไตรมาส 1 เดือน ม.ค. ทำไม้ออกได้จริง 500 ลบ.ม. และเดือน มี.ค. ทำไม้ออกได้จริง 500 ลบ.ม. ณ วันสิ้นสุดตีราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 8,000.- บาท ต่อ ลบ.ม.

1) ณ วันต้นงวดเดือนมกราคม ตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ โดยคำนวณจากราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว หักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า (1105030100-BAxx) 5,000,000.00
 Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 5,000,000.00

2) เมื่อทำไม้ออกในเดือนมกราคมตามแผนการทำไม้มีการทำไม้ออกได้จริงตามแผนการดำเนินงานจำนวน 500 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับ 8,000 บาท/ลบ.ม.ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= \text{ราคาตลาด ณ วันต้นงวด} - \text{ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด} \\ &= (500 \times 10,000) - (500 \times 8,000) \\ &= 5,000,000 - 4,000,000 \\ \text{ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= 1,000,000\end{aligned}$$

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	4,000,000.00
Dr. ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(5304010100-BAxx)	1,000,000.00
Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้สวนป่า (1105030100-BAxx)	5,000,000.00

3) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)	4,000,000.00
Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	4,000,000.00

4) ณ วันต้นงวดเดือนมีนาคม ตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ โดยคำนวณจากราคาตลาดหักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย เมื่อได้มูลค่ายุติธรรม ณ วันต้นงวดของสินทรัพย์ชีวภาพให้บันทึกสินทรัพย์ชีวภาพที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวได้คู่กับบัญชีกำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00
Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	5,000,000.00

5) เมื่อทำไม้ออกในเดือนมีนาคมตามแผนการทำไม้ การทำไม้ออกได้จริงตามแผนการดำเนินงานจำนวน 500 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกจำนวน 8,000 บาท/ลบ.ม. ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม หากมีผลต่างให้รับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมเพิ่มเติม ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= \text{ราคาตลาด ณ วันต้นงวด} - \text{ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด} \\ &= (500 \times 10,000) - (500 \times 8,000) \\ &= 5,000,000 - 4,000,000 \\ \text{ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= 1,000,000\end{aligned}$$

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	4,000,000.00
Dr. ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(5304010100-BAxx)	1,000,000.00
Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00

6) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)

4,000,000.00

Cr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)

4,000,000.00

สรุปการทำไม้ออก ณ วันสิ้นไตรมาส

	เดือนมกราคม	เดือนมีนาคม	ไตรมาส 1
สินทรัพย์ชีวภาพ ณ วันประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพประจำงวด	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพยกไป	-	-	-
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่ายุติธรรมตั้งประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00
รับรู้กำไรสำหรับงวด เพิ่มขึ้น (ลดลง)	(1,000,000.00)	(1,000,000.00)	(2,000,000.00)
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่ายุติธรรม ส/ท ชีวภาพ	4,000,000.00	4,000,000.00	8,000,000.00
ต้นทุนขาย	4,000,000.00	4,000,000.00	8,000,000.00

ตัวอย่างกรณีที่ 4 การตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออกได้สูงกว่าแผนการดำเนินงาน และราคาตลาดเท่ากับมูลค่ายุติธรรม

หน่วยงานมีแผนในการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยวไว้เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม. เดือน มี.ค. 500 ลบ.ม. รวม ไตรมาส 1 คาดการณ์ว่าจะทำได้ทั้งสิ้น 1,000- ลบ.ม. ีราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500- บาท ต่อ ลบ.ม. และ คาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. ซึ่งมีผลการทำไม้ออก ณ ไตรมาส 1 (ทำไม้เกินแผนการดำเนินงาน) เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม. เดือน มี.ค. 700 ลบ.ม. และเดือน เม.ย.300 ลบ.ม. (รวมทำไม้ออกทั้งสิ้น 1,500- ลบ.ม.) ณ วันสิ้นงวดีราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,000- บาท ต่อ ลบ.ม.

1) ณ วันต้นงวดเดือนมกราคม ตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ โดยคำนวณจากราคาตลาดหักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)

5,000,000.00

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)

5,000,000.00

2) เมื่อทำไม้ออกในเดือนมกราคมตามแผนการทำไม้ ทำไม้ออกได้จริงตามแผนการดำเนินงานจำนวน 500 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับแผนการดำเนินงานที่ตั้งไว้จำนวน 10,000 บาท/ลบ.ม. ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันต้นงวด - ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด
 = (500×10,000) – (500×10,000)
 = 5,000,000 – 5,000,000

กำไร(ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 0

Dr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	5,000,000.00
Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00

3) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)	5,000,000.00
Cr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	5,000,000.00

4) ณ วันต้นงวดเดือนมีนาคม ตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ 500 ลบ.ม.

โดยคำนวณจากราคาตลาดหักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขายเมื่อได้มูลค่ายุติธรรม ณ วันต้นงวดของสินทรัพย์ชีวภาพให้บันทึกสินทรัพย์ชีวภาพที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวได้คู่กับบัญชีกำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00
Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/หชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	5,000,000.00

5) เมื่อทำไม้ออกในเดือนมีนาคมตามแผนการทำไม้ทำไม้ออก 700 ลบ.ม. ซึ่งสูงกว่า
แผนการดำเนินงาน 200 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับแผนการดำเนินงานที่ตั้งไว้จำนวน 10,000 บาท/ลบ.ม. ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม ผลต่างให้รับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมเพิ่มเติม ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การคำนวณ} \text{ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= \text{ราคาตลาด ณ วันต้นงวด} - \text{ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด} \\
 &= (500 \times 10,000) - (700 \times 10,000) \\
 &= 5,000,000 - 7,000,000
 \end{aligned}$$

$$\text{กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม} = 2,000,000$$

Dr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	7,000,000.00
Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00
Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/หชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	2,000,000.00

6) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)	7,000,000.00
Cr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	7,000,000.00

หมายเหตุ : กรณีทำไม้ออกได้สูงกว่าปริมาณการที่ตั้งไว้ แต่มีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกได้เท่ากับราคาตลาด ณ วันตั้งประมาณการจะไม่ส่งผลกระทบต่อการเงินเนื่องจากมีรายได้และค่าใช้จ่ายจากการบันทึกสินทรัพย์ชีวภาพที่เท่ากัน

7) ณ วันต้นงวดเดือนเมษายนไม่มีการตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ เนื่องจากมีการทำไม้ออกตามแผนที่วางไว้ทั้งหมดในเดือนมีนาคมแล้ว และบันทึกล้างสินทรัพย์ชีวภาพไม้ซุงสวนป่าทั้งหมดในเดือนมีนาคมแล้วเช่นกัน

8) เดือนเมษายน มีการทำไม้ออกงวดสุดท้ายจำนวน 300 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับ 10,000 บาท/ลบ.ม. บันทึกรายการดังนี้

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันสิ้นสุด
= 300×10,000
กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 3,000,000

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 3,000,000.00

Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 3,000,000.00

9) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx) 3,000,000.00

Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 3,000,000.00

สรุปการทำไม้ออกเดือน มค. - เมย.

รายการ	เดือนมกราคม	เดือนมีนาคม	ไตรมาส 1	เดือนเมษายน	มค.-เม.ย.
สินทรัพย์ชีวภาพ ณ วันประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพประจำงวด	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพยกไป	-	-	-	-	-
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่ายุติธรรมตั้งประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00		10,000,000.00
รับรู้กำไรสำหรับงวด เพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	2,000,000.00	2,000,000.00	3,000,000.00	5,000,000.00
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่ายุติธรรม ส/ท ชีวภาพ	5,000,000.00	7,000,000.00	12,000,000.00	3,000,000.00	15,000,000.00
ต้นทุนขาย	5,000,000.00	7,000,000.00	12,000,000.00	3,000,000.00	15,000,000.00

ตัวอย่างกรณีที่ 5 การตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออกได้สูงกว่าแผนการดำเนินงาน และราคาตลาดสูงกว่ามูลค่ายุติธรรม ณ วันต้นงวด

หน่วยงานมีแผนในการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยวไว้เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม. เดือน มี.ค. 500 ลบ.ม. รวมไตรมาส 1 คาดการณ์ว่าจะทำไม้ได้ทั้งสิ้น 1,000- ลบ.ม. ติราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500- บาท ต่อ ลบ.ม. และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. ซึ่งมีผลการทำไม้ออก ณ ไตรมาส 1 (ทำไม้เกินแผนการ

ดำเนินงาน) เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม. เดือน มี.ค. 700 ลบ.ม. และเดือน เม.ย. 300 ลบ.ม. (รวมทำไม้ออกทั้งสิ้น 1,500- ลบ.ม.)
ณ วันสิ้นงวดไตรมาส ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 15,000- บาท ต่อ ลบ.ม.

1) ณ วันต้นงวดเดือนมกราคม ตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ โดยคำนวณจากราคาตลาดหักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx) 5,000,000.00

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 5,000,000.00

2) เมื่อทำไม้ออกในเดือนมกราคมตามแผนการทำไม้ ทำไม้ออกได้จริงตามแผนการดำเนินงานจำนวน 500 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้เท่ากับแผนการดำเนินงานที่ตั้งไว้จำนวน 15,000 บาท/ลบ.ม. ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันต้นงวด - ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด
= (500x10,000) – (500x15,000)
= 5,000,000 – 7,500,000

กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 2,500,000

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 7,500,000.00

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx) 5,000,000.00

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 2,500,000.00

3) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx) 7,500,000.00

Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 7,500,000.00

4) ณ วันต้นงวดเดือนมีนาคม หน่วยงานมีแผนการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยวปริมาตร 500 ลบ.ม. และไตรมาสราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500.- บาท/ลบ.ม. และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท/ลบ.ม. (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx) 5,000,000.00

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 5,000,000.00

5) เมื่อทำไม้ออกในเดือนมีนาคมตามแผนการทำไม้ ทำไม้ออก 700 ลบ.ม. ซึ่งสูงกว่าแผนการดำเนินงาน และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้เท่ากับ 15,000 บาท/ลบ.ม. ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม ผลต่างให้รับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมเพิ่มเติม

$$\begin{aligned}
 \text{การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= \text{ราคาตลาด ณ วันต้นงวด} - \text{ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด} \\
 &= (500 \times 10,000) - (700 \times 15,000) \\
 &= 5,000,000 - 10,500,000 \\
 \text{กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= 5,500,000
 \end{aligned}$$

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	10,500,000.00
Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00
Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	5,500,000.00

6) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)	10,500,000.00
Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	10,500,000.00

หมายเหตุ : กรณีทำไม้ออกได้สูงกว่าปริมาณการที่ตั้งไว้ แต่มีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกได้สูงกว่าราคาตลาด ณ วันตั้งประมาณการจะไม่ส่งผลกระทบต่องบการเงินเนื่องจากมีรายได้และค่าใช้จ่ายจากการบันทึกสินทรัพย์ชีวภาพที่เท่ากัน

7) ณ วันต้นงวดเดือนเมษายน ไม่มีการตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ เนื่องจากมีการทำไม้ออกตามแผนที่วางไว้ทั้งหมดในเดือนมีนาคมแล้ว และบันทึกล้างสินทรัพย์ชีวภาพไม้ซุงสวนป่าทั้งหมดในเดือนมีนาคมแล้วเช่นกัน

8) เดือนเมษายน มีการทำไม้ออกงวดสุดท้ายจำนวน 300 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับ 15,000 บาท/ลบ.ม บันทึกรายการดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= \text{ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด} \\
 &= 300 \times 15,000 \\
 \text{กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= 4,500,000
 \end{aligned}$$

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	4,500,000.00
Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	4,500,000.00

9) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)	4,500,000.00
Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	4,500,000.00

สรุปการทำให้ม้ออกเดือน มค. - เมย.

	เดือนมกราคม	เดือนมีนาคม	ไตรมาส 1	เดือนเมษายน	มค.-เม.ย.
สินทรัพย์ชีวภาพ ณ วัน ประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพประจำงวด	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพยกไป	-	-	-	-	-
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่า ยุติธรรมตั้งประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00		10,000,000.00
รับรู้กำไรสำหรับงวด เพิ่มขึ้น (ลดลง)	2,500,000.00	5,500,000.00	8,000,000.00	4,500,000.00	12,500,000.00
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่า ยุติธรรม ส/ท ชีวภาพ	7,500,000.00	10,500,000.00	18,000,000.00	4,500,000.00	22,500,000.00
ต้นทุนขาย	7,500,000.00	10,500,000.00	18,000,000.00	4,500,000.00	22,500,000.00

ตัวอย่างกรณีที่ 6 การตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำให้ม้ออกได้สูงกว่าแผนการดำเนินงาน แต่ราคาตลาดต่ำกว่ามูลค่ายุติธรรม

หน่วยงานมีแผนในการทำให้ม้ออกสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยวไว้เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม., เดือน มี.ค. 500 ลบ.ม. รวมไตรมาส 1 คาดการณ์ว่าจะทำให้ม้ออกได้ทั้งสิ้น 1,000- ลบ.ม. ีราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500- บาท ต่อ ลบ.ม. และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. ซึ่งมีผลการทำให้ม้ออก ณ ไตรมาส 1 (ทำให้ม้ออกเกินแผนการดำเนินงาน) เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม., เดือน มี.ค. 700 ลบ.ม. และเดือน เม.ย. 300 ลบ.ม. (รวมทำให้ม้ออกทั้งสิ้น 1500- ลบ.ม.) ณ วันสิ้นสุดงวดไตรมาส ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 8,000- บาท ต่อ ลบ.ม.

1) ณ วันต้นงวดเดือนมกราคม ตั้งประมาณการตามแผนการทำให้ม้ออก โดยคำนวณจากราคาตลาดหักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx) 5,000,000.00

Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 5,000,000.00

2) เมื่อทำให้ม้ออกในเดือนมกราคมตามแผนการทำให้ม้ออก บันทึกสินค้าชีวภาพจากการทำให้ม้ออกตามปริมาณไม้ที่ทำได้จริง และโอนลดสินทรัพย์ชีวภาพที่ได้ตั้งประมาณการไว้ โดยมีราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 8,000- บาท ต่อ ลบ.ม. ผลต่างที่เกิดขึ้นบันทึกไว้ในกำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม ส/ท ชีวภาพ-สป.ศก. และขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรม ส/ท ชีวภาพ-สป.ศก.

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันต้นงวด - ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด
 = (500×10,000) - (500×8,000)
 = 5,000,000 - 4,000,000
 ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 1,000,000

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 4,000,000.00

Dr. ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(5304010100-BAxx) 1,000,000.00

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx) 5,000,000.00

3) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx) 4,000,000.00

Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 4,000,000.00

4) ณ วันต้นงวดเดือนมีนาคม หน่วยงานมีแผนการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยว ปริมาตร 500 ลบ.ม. และตีราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500.- บาท/ลบ.ม. และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่าย ในการขาย จำนวน 500 บาท/ลบ.ม. (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx) 5,000,000.00

Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 5,000,000.00

5) เมื่อทำไม้ออกในเดือนมีนาคมตามแผนการทำไม้ทำไม้ออก 700 ลบ.ม. ซึ่งสูงกว่า แผนการดำเนินงานและมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับ 8,000 บาท/ลบ.ม. ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการ เปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่า ยุติธรรม

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันต้นงวด - ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด
 = (500×10,000) - (700×8,000)
 = 5,000,000 - 5,600,000

กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 600,000

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 5,600,000.00

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx) 5,000,000.00

Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 600,000.00

6) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx) 5,600,000.00

Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 5,600,000.00

หมายเหตุ : กรณีทำไม้ออกได้สูงกว่าปริมาณการที่ตั้งไว้ แต่มีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกได้ต่ำกว่าราคาตลาด ณ วันตั้งประมาณ การจะไม่ส่งผลกระทบต่อการเงินเนื่องจากมีรายได้และค่าใช้จ่ายจากการบันทึกสินทรัพย์ชีวภาพที่เท่ากัน

7) ณ วันต้นงวดเดือนเมษายนไม่มีการตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ เนื่องจากมีการทำไม้ออกตามแผนที่วางไว้ทั้งหมดในเดือนมีนาคมแล้ว (1,000 ลบ.ม.) และบันทึกล้างสินทรัพย์ชีวภาพไม้ซุงสวนป่าทั้งหมดในเดือนมีนาคมแล้วเช่นกัน

8) เดือนเมษายนมีการทำไม้ออกงวดสุดท้ายจำนวน 300 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับ 8,000 บาท/ลบ.ม บันทึกรายการดังนี้

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันสิ้นสุด
= 300×8,000

กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 2,400,000

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 2,400,000.00

Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 2,400,000.00

9) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx) 2,400,000.00

Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 2,400,000.00

สรุปการทำไม้ออกเดือน มค. - เมย.

	เดือนมกราคม	เดือนมีนาคม	ไตรมาส 1	เดือนเมษายน	มค.-เม.ย.
สินทรัพย์ชีวภาพ ณ วันประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพประจำงวด	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพยกไป	-	-	-	-	-
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่ายุติธรรมตั้งประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00		10,000,000.00
รับรู้กำไรสำหรับงวด เพิ่มขึ้น (ลดลง)	(1,000,000.00)	600,000.00	(400,000.00)	2,400,000.00	2,000,000.00
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่ายุติธรรม ส/ท ชีวภาพ	4,000,000.00	5,600,000.00	9,600,000.00	2,400,000.00	12,000,000.00
ต้นทุนขาย	4,000,000.00	5,600,000.00	9,600,000.00	2,400,000.00	12,000,000.00

ตัวอย่างกรณีที่ 7 การตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออกได้ต่ำกว่าแผนการดำเนินงานและราคาตลาดเท่ากับมูลค่ายุติธรรม

หน่วยงานมีแผนในการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยวไว้เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม., เดือน มี.ค. 500 ลบ.ม. รวมไตรมาส 1 คาดการณ์ว่าจะทำได้ทั้งสิ้น 1,000- ลบ.ม. ีราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500- บาท ต่อ ลบ.ม. และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. ซึ่งมีผลการทำไม้ออก ณ ไตรมาส 1 เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม.

เดือน มี.ค. 200 ลบ.ม. และเดือน เม.ย. 300 ลบ.ม.(รวมทำไม้ออกทั้งสิ้น 1,000.- ลบ.ม.) (ทำไม้ต่ำกว่าเป้าหมายภายใน ไตรมาสและมีปริมาตรคงเหลือยกไปเดือนถัดไป) ณ วันสิ้นงวดที่ราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,000.- บาท ต่อ ลบ.ม.

1) ณ วันต้นงวดเดือนมกราคม ตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ โดยคำนวณจากราคาตลาดหักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สิ้นทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00
Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	5,000,000.00

2) มกราคมมีการทำไม้ออกได้จริงตามแผนการดำเนินงานจำนวน 500 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้เท่ากับจำนวน 10,000 บาท/ลบ.ม. ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม

$$\begin{aligned}
 \text{การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= \text{ราคาตลาด ณ วันต้นงวด} - \text{ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด} \\
 &= (500 \times 10,000) - (500 \times 10,000) \\
 &= 5,000,000 - 5,000,000 \\
 \text{กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= 0
 \end{aligned}$$

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	5,000,000.00
Cr. สิ้นทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00

3) บันทึกต้นทุนขายสิ้นทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสิ้นทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)	5,000,000.00
Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	5,000,000.00

4) ณ วันต้นงวดเดือนมีนาคมหน่วยงานมีแผนการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยว ปริมาตร 500 ลบ.ม. และที่ราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500.- บาท ต่อ ลบ.ม. และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. เมื่อได้มูลค่ายุติธรรม ณ วันต้นงวดของสิ้นทรัพย์ชีวภาพให้บันทึกสิ้นทรัพย์ชีวภาพที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวได้คู่กับบัญชีกำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สิ้นทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00
Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	5,000,000.00

5) เดือนมีนาคมมีการทำไม้ออกได้จริงต่ำกว่าแผนการดำเนินงาน โดยทำไม้ออก จำนวน 200 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้สูงกว่าแผนการดำเนินงานที่ตั้งไว้จำนวน 10,000 บาท/ลบ.ม. ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= \text{ราคาตลาด ณ วันต้นงวด} - \text{ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด} \\
 &= (200 \times 10,000) - (200 \times 10,000) \\
 &= 2,000,000 - 2,000,000
 \end{aligned}$$

$$\text{กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม} = 0$$

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 2,000,000.00

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx) 2,000,000.00

6) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx) 2,000,000.00

Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 2,000,000.00

หมายเหตุ : กรณีทำไม้ออกได้ต่ำกว่าปริมาณการที่ตั้งไว้ แต่มีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกได้เท่ากับราคาตลาด ณ วันตั้งประมาณการจะส่งผลกระทบต่อการเงินทำให้มีกำไรสูงขึ้นเนื่องจากรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย เพราะยังทำไม้ออกไม่ครบตามจำนวนที่ตั้งประมาณการไว้

7) ณ วันต้นงวดเดือนเมษายน ไม่มีการตั้งประมาณการ เนื่องจากได้ตั้งไปทั้งหมดตามแผนการดำเนินงานเมื่อเดือนมีนาคมแล้ว มีการทำไม้ออกตามแผนการดำเนินงานงวดสุดท้ายทำไม่ได้ปริมาตร 300 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับ 10,000 บาท/ลบ.ม.

8) เดือนเมษายน มีการทำไม้ออกงวดสุดท้ายจำนวน 300 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับ 10,000 บาท/ลบ.ม.บันทึกรายการดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= \text{ราคาตลาด ณ วันต้นงวด} - \text{ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด} \\
 &= (300 \times 10,000) - (300 \times 10,000) \\
 &= 3,000,000 - 3,000,000
 \end{aligned}$$

$$\text{กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม} = 0$$

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 3,000,000.00

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx) 3,000,000.00

9) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx) 3,000,000.00

Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 3,000,000.00

สรุปการทำไม้ออกเดือน มค. - เมย.

	เดือนมกราคม	เดือนมีนาคม	ไตรมาส 1	เดือนเมษายน	มค.-เม.ย.
สินทรัพย์ชีวภาพยกมา				3,000,000.00	
สินทรัพย์ชีวภาพ ณ วัน ประมาณการ (ต้นงวด)	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพประจำงวด	5,000,000.00	2,000,000.00	7,000,000.00	3,000,000.00	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพยกไป	-	3,000,000.00	3,000,000.00	-	-
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่า ยุติธรรมตั้งประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
รับรู้กำไรสำหรับงวด เพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	-	-	-	-
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่า ยุติธรรม ส/ท ชีวภาพ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
ต้นทุนขาย	5,000,000.00	2,000,000.00	7,000,000.00	3,000,000.00	10,000,000.00

ตัวอย่างกรณีที่ 8 การตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออกได้ต่ำกว่าแผนการดำเนินงาน และราคาตลาดสูงกว่ามูลค่ายุติธรรม

หน่วยงานมีแผนในการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยวไว้เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม., เดือน มี.ค. 500 ลบ.ม. รวม ไตรมาส 1 คาดการณ์ว่าจะทำไม้ได้ทั้งสิ้น 1,000- ลบ.ม. ติราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500- บาท ต่อ ลบ.ม. และ คาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. ซึ่งมีผลการทำไม้ออก ณ ไตรมาส 1 เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม. เดือน มี.ค. 200 ลบ.ม. และเดือน เม.ย. 300 ลบ.ม.(รวมทำไม้ออกทั้งสิ้น 1,000- ลบ.ม.) (ทำไม้ต่ำกว่าเป้าหมายภายในไตรมาส และมีปริมาณตรงเหลือยกไปเดือนถัดไป) ณ วันสิ้นงวดติราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 15,000- บาท ต่อ ลบ.ม.

1) ณ วันต้นงวดเดือนมกราคม ตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ โดยคำนวณจากราคาตลาดหักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx) 5,000,000.00

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx) 5,000,000.00

2) มกราคมมีการทำไม้ออกได้จริงตามแผนการดำเนินงานจำนวน 500 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับจำนวน 15,000 บาท/ลบ.ม.ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันต้นงวด - ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด
= (500×10,000) – (500×15,000)
= 5,000,000 – 7,500,000

กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 2,500,000

Dr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	7,500,000.00
Cr.สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00
Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	2,500,000.00

3) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)	7,500,000.00
Cr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	7,500,000.00

4) ณ วันต้นงวดเดือนมีนาคมหน่วยงานมีแผนการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยว ปริมาตร 500 ลบ.ม. และตีราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500.- บาท ต่อ ลบ.ม.และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่าย ในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. เมื่อได้มูลค่ายุติธรรม ณ วันต้นงวดของสินทรัพย์ชีวภาพให้บันทึกสินทรัพย์ชีวภาพที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวได้คู่กับบัญชีกำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00
Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	5,000,000.00

5) เดือนมีนาคมมีการทำไม้ออกได้ต่ำกว่าแผนการดำเนินงาน โดยทำได้จำนวน 200 ลบ.ม. ซึ่งและมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกจำนวน 15,000 บาท/ลบ.ม. สูงแผนการดำเนินงานที่ตั้งไว้ ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= \text{ราคาตลาด ณ วันต้นงวด} - \text{ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด} \\
 &= (200 \times 10,000) - (200 \times 15,000) \\
 &= 2,000,000 - 3,000,000
 \end{aligned}$$

$$\text{กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม} = 1,000,000$$

Dr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	3,000,000.00
Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	2,000,000.00
Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	1,000,000.00

6) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)	3,000,000.00
Cr.ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	3,000,000.00

หมายเหตุ : กรณีทำไม้ออกได้ต่ำกว่าปริมาณการที่ตั้งไว้ แต่มีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกได้สูงกว่าราคาตลาด ณ วันตั้งประมาณการจะส่งผลกระทบต่อการเงินทำให้กำไรสูงขึ้นเนื่องจากรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย เพราะยังทำไม้ ออกไม่ครบตามจำนวนที่ตั้งประมาณการไว้

7) ณ วันต้นงวดเดือนเมษายนไม่มีการตั้งประมาณการ เนื่องจากได้ตั้งไปทั้งหมดตามแผนการดำเนินงานเมื่อเดือนมีนาคมแล้ว มีการทำไม้ออกตามแผนการดำเนินงานงวดสุดท้ายทำไม้ได้ปริมาตร 300 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับ 15,000 บาท/ลบ.ม.

8) เดือนเมษายนมีการทำไม้ออกงวดสุดท้ายจำนวน 300 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ออกเท่ากับ 15,000 บาท/ลบ.ม.บันทึกรายการดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การคำนวณ} \text{ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= \text{ราคาตลาด ณ วันต้นงวด} - \text{ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด} \\
 &= (300 \times 10,000) - (300 \times 15,000) \\
 &= 3,000,000 - 4,500,000 \\
 \text{กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= 1,500,000
 \end{aligned}$$

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	4,500,000.00
Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	3,000,000.00
Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	1,500,000.00

9) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)	4,500,000.00
Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	4,500,000.00

สรุปการทำไม้ออกเดือน มค. - เมย.

	เดือนมกราคม	เดือนมีนาคม	ไตรมาส 1	เดือนเมษายน	มค.-เม.ย.
สินทรัพย์ชีวภาพยกมา				3,000,000.00	
สินทรัพย์ชีวภาพ ณ วันประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพประจำงวด	5,000,000.00	2,000,000.00	7,000,000.00	3,000,000.00	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพยกไป	-	3,000,000.00	3,000,000.00	-	-
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่ายุติธรรมตั้งประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
รับรู้กำไรสำหรับงวด เพิ่มขึ้น (ลดลง)	2,500,000.00	1,000,000.00	3,500,000.00	1,500,000.00	5,000,000.00
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่ายุติธรรม ส/ท ชีวภาพ	7,500,000.00	6,000,000.00	13,500,000.00	1,500,000.00	15,000,000.00
ต้นทุนขาย	7,500,000.00	3,000,000.00	10,500,000.00	4,500,000.00	15,000,000.00

ตัวอย่างกรณีที่ 9 การตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ส่งออกได้ต่ำกว่าแผนการดำเนินงาน และราคาตลาดต่ำกว่ามูลค่ายุติธรรม

หน่วยงานมีแผนในการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยวไว้เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม., เดือน มี.ค. 500 ลบ.ม. รวม ไตรมาส 1 คาดการณ์ว่าจะทำได้ทั้งสิ้น 1,000- ลบ.ม. ติราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500.- บาท ต่อ ลบ.ม. และ คาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. ซึ่งมีผลการทำไม้ส่งออก ณ ไตรมาส 1 เดือน ม.ค. 500 ลบ.ม. เดือน มี.ค. 200 ลบ.ม. และเดือน เม.ย. 300 ลบ.ม.(รวมทำไม้ส่งออกทั้งสิ้น 1,000- ลบ.ม.) (ทำไม้ต่ำกว่าเป้าหมายภายใน ไตรมาสและมีปริมาตรคงเหลือยกไปเดือนถัดไป) ณ วันสิ้นงวดติราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 8,000.- บาท ต่อ ลบ.ม.

1) ณ วันต้นงวดเดือนมกราคม ตั้งประมาณการตามแผนการทำไม้ โดยคำนวณจากราคาตลาดหักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย (วิธีคำนวณ เช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00
--	--------------

Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	5,000,000.00
--	--------------

2) มกราคมมีการทำไม้ส่งออกได้จริงตามแผนการดำเนินงานจำนวน 500 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้เท่ากับจำนวน 8,000.00 บาท/ลบ.ม. ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม ผลต่างให้รับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมเพิ่มเติม ดังนี้

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันต้นงวด - ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด

$$= (500 \times 10,000) - (500 \times 8,000)$$

$$= 5,000,000 - 4,000,000$$

ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 1,000,000

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	4,000,000.00
------------------------------------	--------------

Dr. ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(5304010100-BAxx)	1,000,000.00
--	--------------

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00
--	--------------

3) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ส่งออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)	4,000,000.00
---	--------------

Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	4,000,000.00
------------------------------------	--------------

4) ณ วันต้นงวดเดือนมีนาคมหน่วยงานมีแผนการทำไม้ซุงสวนป่า ณ จุดเก็บเกี่ยว ปริมาตร 500 ลบ.ม. และีราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยวจำนวน 10,500.- บาท ต่อ ลบ.ม.และคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายในการขาย จำนวน 500 บาท ต่อ ลบ.ม. เมื่อได้มูลค่ายุติธรรม ณ วันต้นงวดของสินทรัพย์ชีวภาพให้บันทึกสินทรัพย์ชีวภาพที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวได้คู่กับบัญชีกำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม (วิธีคำนวณเช่นเดียวกับกรณีที่ 1)

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	5,000,000.00
Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/หชีวภาพ-สป.ศก.(4202170000-BAxx)	5,000,000.00

5) เดือนมีนาคมมีการทำไม้ส่งออกได้จริงต่ำกว่าแผนการดำเนินงาน โดยทำไม้ส่งออกได้จำนวน 200 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ส่งออกสูงแผนการดำเนินงานที่ตั้งไว้จำนวน 8,000 บาท/ลบ.ม.ก่อนการบันทึกบัญชีให้ทำการเปรียบเทียบราคาตลาด ณ วันต้นงวด กับ ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวดเพื่อคำนวณหาผลต่างจากการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม} &= \text{ราคาตลาด ณ วันต้นงวด} - \text{ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด} \\
 &= (200 \times 10,000) - (200 \times 8,000) \\
 &= 2,000,000 - 1,600,000
 \end{aligned}$$

$$\text{ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรม} = 400,000$$

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	1,600,000.00
Dr.ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/หชีวภาพ-สป.ศก.(5304010100-BAxx)	400,000.00
Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx)	2,000,000.00

6) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ส่งออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx)	1,600,000.00
Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx)	1,600,000.00

หมายเหตุ : กรณีทำไม้ส่งออกได้ต่ำกว่าปริมาณการที่ตั้งไว้ แต่มีราคาตลาด ณ วันทำไม้ส่งออกได้ต่ำกว่าราคาตลาด ณ วันตั้งประมาณการจะส่งผลกระทบต่อการเงินทำให้มีกำไรสูงขึ้นเนื่องจากรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย เพราะยังทำไม้ส่งออกไม่ครบตามจำนวนที่ตั้งประมาณการไว้

7) ณ วันต้นงวดเดือนเมษายนไม่มีการตั้งประมาณการ เนื่องจากได้ตั้งไปทั้งหมดตามแผนการดำเนินงานเมื่อเดือนมีนาคมแล้ว มีการทำไม้ส่งออกตามแผนการดำเนินงานงวดสุดท้ายทำไม้ได้ปริมาตร 300 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ส่งออกเท่ากับ 8,000 บาท/ลบ.ม.

8) เดือนเมษายน มีการทำไม้ส่งออกงวดสุดท้ายจำนวน 300 ลบ.ม. และมีราคาตลาด ณ วันทำไม้ส่งออกเท่ากับ 8,000 บาท/ลบ.ม.บันทึกรายการดังนี้

การคำนวณ กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ วันต้นงวด - ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด
 = (300×10,000) – (300×8,000)
 = 3,000,000 – 2,400,000

ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรม = 600,000

Dr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 2,400,000.00

Dr. ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-สป.ศก.(5304010100-BAxx) 600,000.00

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ซุงสวนป่า (1105030500-BAxx) 3,000,000.00

9) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการทำไม้ออก

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx) 2,400,000.00

Cr. ไม้ซุงสวนป่า (11050402xx-BAxx) 2,400,000.00

สรุปการทำไม้ออกเดือน มค. - เมย.

	เดือนมกราคม	เดือนมีนาคม	ไตรมาส 1	เดือนเมษายน	มค.-เมย.
สินทรัพย์ชีวภาพยกมา				3,000,000.00	
สินทรัพย์ชีวภาพ ณ วัน ประมาณการข (ยกมา)	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพประจำงวด	5,000,000.00	2,000,000.00	7,000,000.00	3,000,000.00	10,000,000.00
สินทรัพย์ชีวภาพยกไป	-	3,000,000.00	3,000,000.00	-	-
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่า ยุติธรรมตั้งประมาณการ	5,000,000.00	5,000,000.00	10,000,000.00	-	10,000,000.00
รับรู้กำไรสำหรับงวด เพิ่มขึ้น (ลดลง)	(1,000,000.00)	(400,000.00)	(1,400,000.00)	(600,000.00)	(2,000,000.00)
กำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่า ยุติธรรม ส/ท ชีวภาพ	4,000,000.00	4,600,000.00	8,600,000.00	(600,000.00)	8,000,000.00
ต้นทุนขาย	4,000,000.00	1,600,000.00	5,600,000.00	2,400,000.00	8,000,000.00

1.1.8 ประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ-ผลปาล์ม เป็นการประมาณการมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 41 เกษตรกรรม โดยการวัดมูลค่าจะคำนวณจาก มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ตามบันทึก ทส 1403.1/256 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2567 เห็นควรยกเลิกแนวทางการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี ตามบันทึกสั่งการรองผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (นายสุกิจ จันทร์ทอง) รักษาการแทนผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ลงวันที่ 4 พฤศจิกายน 2564 ท้ายบันทึก สำนักบัญชีและการเงินที่ ทส 1403.1/1142 ลงวันที่เดือนปี เดียวกัน เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี ตามมาตรฐานบัญชีฉบับที่ 41 เรื่อง เกษตรกรรม และฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ในกรณีต้นปาล์มน้ำมันที่พร้อมให้ผลผลิต ให้นำหน่วยงานแต่งตั้งคณะกรรมการในการประมาณการมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ชีวภาพ (ผลปาล์มน้ำมันที่อยู่บนต้น) เพื่อประมาณสินทรัพย์ชีวภาพผลปาล์มน้ำมันที่จะเก็บเกี่ยวได้ ควบคู่กับการตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ชีวภาพ จากสถิติผลประกอบการผลผลิตปาล์มน้ำมัน ย้อนหลัง 2 ปี เพื่อนำข้อมูลผลผลิต ต่อไร่/ปี/กิโลกรัม มาประมาณการมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ของสินทรัพย์ชีวภาพ ณ วันต้นงวดบัญชี ของแต่ละไตรมาส (ม.ค. , เม.ย. , ก.ค. และ ต.ค) และเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตจริง ให้บันทึกบัญชีสินค้าปาล์มน้ำมัน พร้อมตัดต้นทุนขายทางชีวภาพและปรับปรุงประมาณการสินทรัพย์ชีวภาพที่ได้ตั้งไว้ (ณ วันต้นงวด) ให้ถูกต้องตามผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้จริง มูลค่าดังกล่าวให้ถือเป็นต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ณ วันดังกล่าว โดยมีการบันทึกบัญชี ดังนี้

1) ตั้งประมาณการรายไตรมาส โดยคำนวณจากราคาตลาด หักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ปาล์มน้ำมัน (1105030300-BAxx) xxx.xx

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-ผลปาล์ม(4202180000-BAxx) xxx.xx

2) บันทึกสินค้าชีวภาพจากการขายสินค้าปาล์มน้ำมัน โดยโอนลดสินทรัพย์ชีวภาพที่ได้ตั้งประมาณการไว้

Dr.สินค้าปาล์มน้ำมัน (1105040815- BAxx) xxx.xx

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ปาล์มน้ำมัน (1105030300-BAxx) xxx.xx

3) บันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพจากการขายสินค้าปาล์มน้ำมัน

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ(5105030000-BAxx) xxx.xx

Cr.สินค้าปาล์มน้ำมัน (1105040815- BAxx) xxx.xx

4) ตั้งประมาณการสินทรัพย์ชีวภาพในไตรมาสถัดไป

4.1 กรณีไตรมาสถัดไปมูลค่ายุติธรรมสูงกว่าที่ตั้งไว้เดิม

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ปาล์มน้ำมัน (1105030300-BAxx) xxx.xx

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-ผลปาล์ม(4202180000-BAxx) xxx.xx

4.2 กรณีไตรมาสถัดไปมูลค่ายุติธรรมต่ำกว่าที่ตั้งไว้เดิม

Dr.ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-ผลปาล์ม(5304010200-BAxx) xxx.xx

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ปาล์มน้ำมัน (1105030300-BAxx) xxx.xx

ตัวอย่างกรณีที่ 1 การตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพผลปาล์มเมื่อมีการเก็บเกี่ยวผลผลิต

หน่วยงานมีการตั้งคณะกรรมการในการประมาณการมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ชีวภาพผลปาล์ม โดยตั้ง ณ ไตรมาส 2 ไว้ที่ 120,000 กก. ราคา กก. ละ 5.50 บาท ราคาตลาด ณ เดือน เม.ย. 5.50 บาท ราคาตลาด ณ เดือน ก.ค. 6.00 บาท ราคาตลาด ณ เดือน ส.ค. 6.50 บาท และ ราคาตลาด ณ เดือน ก.ย. 5.00 บาท โดยเดือน ก.ค. ขายได้ 40,000 กก. เดือน ส.ค. ขายได้ 40,000 กก. และ เดือน ก.ย. ขายได้ 40,000 กก. มีวิธีการบันทึกถายการ ดังนี้

1) ณ ไตรมาส 2 เดือนเมษายน ตั้งประมาณการตามคณะกรรมการฯ โดยคำนวณจากราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว หักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย

การคำนวณ มูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ = ราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว - ต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว

$$= (120,000 \times 5.50) - (0)$$

$$= 660,000 - 0$$

$$= 660,000$$

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ปาล์มน้ำมัน (1105030300-BAxx)	660,000.00
Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-ผลปาล์ม(4202190000-BAxx)	660,000.00

2) เมื่อขายผลปาล์ม เดือน ก.ค. ขายผลปาล์ม 40,000 กก. ราคา กก. ละ 6.00 บาท

คำนวณมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนขาย เพื่อบันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ ดังนี้

การคำนวณ มูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ = ราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว - ต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว

$$= (40,000 \times 6.00) - (0)$$

$$= 240,000 - 0$$

$$= 240,000$$

Dr. สินค้าปาล์มน้ำมัน (1105040815- BAxx)	240,000
Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ปาล์มน้ำมัน (1105030300-BAxx)	240,000
Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ (5105030000-BAxx)	240,000.00
Cr. สินค้าปาล์มน้ำมัน (1105040815- BAxx)	240,000.00

3) เมื่อขายผลปาล์ม เดือน ส.ค. ขายผลปาล์ม 40,000 กก. ราคา กก. ละ 6.50 บาท

คำนวณมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนขาย เพื่อบันทึกต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ ดังนี้

การคำนวณ มูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ = ราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว - ต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว

$$= (40,000 \times 6.50) - (0)$$

$$= 260,000 - 0$$

$$= 260,000$$

Dr. สินค้าปาล์มน้ำมัน (1105040815- BAxx)	260,000
Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ปาล์มน้ำมัน (1105030300-BAxx)	260,000
Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ (5105030000-BAxx)	260,000.00
Cr. สินค้าปาล์มน้ำมัน (1105040815- BAxx)	260,000.00

4) ณ ไตรมาส 3 เดือน ก.ค. ตั้งประมาณการสินทรัพย์ชีวภาพ จากการขายผลปาล์ม

40,000 กก. ราคา กก. ละ 5.00 บาท

การคำนวณ มูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพคงเหลือ = กำไรไตรมาส 2 - ส/ท ชีวภาพ กก. - ส/ท ชีวภาพ สค.

$$= 660,000 - 240,000 - 260,000$$

$$= 160,000$$

กำไร (ขาดทุน) จากมูลค่ายุติธรรม = ราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว - มูลค่ายุติธรรมคงเหลือ

$$= (40,000 \times 5.00) - 160,000$$

$$= 40,000$$

Dr. สินค้าปาล์มน้ำมัน (1105040815- BAxx) 200,000

Cr. กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-ผลปาล์ม(4202180000-BAxx) 40,000

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ปาล์มน้ำมัน (1105030300-BAxx) 160,000

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ (5105030000-BAxx) 200,000.00

Cr.สินค้าปาล์มน้ำมัน (1105040815- BAxx) 200,000.00

ตัวอย่างกรณีที่ 2 การตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพผลปาล์มเมื่อไม่มีการเก็บเกี่ยวผลผลิต หรือเกิดภัยธรรมชาติทำให้ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตามที่คาดการณ์เอาไว้

หน่วยงานมีการตั้งคณะกรรมการในการประมาณการมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ชีวภาพผลปาล์ม โดยตั้ง ณ ไตรมาส 2 ไร่ที่ 120,000 กก. ราคา กก. ละ 5.50 บาท ราคาตลาด ณ เดือน เม.ย. 5.50 บาท ไม่มีการขายผลปาล์ม และมี ราคาตลาด ณ เดือน ก.ย. ที่ 5.00 บาท มีวิธีการบันทึกรายการ ดังนี้

1) ณ ไตรมาส 2 เดือนเมษายน ตั้งประมาณการตามคณะกรรมการฯ โดยคำนวณจาก

ราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว หักด้วยต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย

การคำนวณ มูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ = ราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว - ต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว

$$= (120,000 \times 5.50) - (0)$$

$$= 660,000 - 0$$

$$= 660,000$$

Dr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ปาล์มน้ำมัน (1105030300-BAxx) 660,000.00

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมส/ทชีวภาพ-ผลปาล์ม(4202190000-BAxx) 660,000.00

2) ณ ไตรมาส 3 เดือน ก.ค. ตั้งประมาณการสินทรัพย์ชีวภาพ ราคา กก. ละ 5.00 บาท

การคำนวณ มูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ = ราคาตลาด ณ จุดเก็บเกี่ยว - ต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว

$$= (120,000 \times 5.00) - (0)$$

$$= 600,000 - 0$$

$$= 600,000$$

กำไร (ขาดทุน) จากมูลค่ายุติธรรม = มูลค่ายุติธรรม ไตรมาส3 - มูลค่ายุติธรรม ไตรมาส2
 = 600,000 – 660,000
 = (60,000)

Dr.ขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรม/ทชีวภาพ-ผลปาล์ม(5304010200-BAxx) 60,000.00

Cr. สินทรัพย์ชีวภาพ-ปาล์มน้ำมัน (1105030300-BAxx) 60,000.00

1.2 การทำไม้ซุงสวนป่า

1.2.1 ไม้ซุงสักสวนป่า (PD01) และหัวไม้ปลายไม้ (PF06) การทำไม้ซุงสำหรับไม้ซุงสักสวนป่า และหัวไม้ปลายไม้ จะเริ่มบันทึกค่าใช้จ่ายตั้งแต่การสำรวจปริมาณไม้ จนถึงการตัดทอนไม้ ตีตราเลขเรียง และประทับตรา อ.อ.ป. ก่อนการจัดกองไม้เพื่อประมวลขาย ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องจะบันทึกเป็นต้นทุนไม้ และนำมาเฉลี่ยแบ่งให้กับไม้ซุงท่อน/เศษไม้ปลายไม้ ตามปริมาณไม้ที่ทำออก มีวิธีการทางบัญชี ดังนี้

1) บันทึกค่าใช้จ่ายตามขั้นตอนการทำไม้ซุง เข้ากิจกรรมไม้ซุงท่อน/หัวไม้ปลายไม้

■ ออ.ป.เขต จ่ายเงินยืมโดยตรงให้สวนป่าเป็นเงินยืมตรงค่าจ้างทำไม้ ค่าธรรมเนียมการทำไม้ซุง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

Dr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01) xxx.xx

■ สวนป่าบันทึกรายการในการทำไม้ซุงจากสวนป่า

- บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำไม้ซุง ค่าธรรมเนียมการทำไม้ซุง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PD01/PF06) xxx.xx

Dr. ค่าภาคหลวง/ค่าบำรุงป่า/ค่าตอบแทน (5104060000-5104080000-PD01/PF06) xxx.xx

Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

- บันทึกการโอนลดเงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า โดยคิดตามปริมาณไม้ซุงจากสวนป่า

Dr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD01/PF06) xxx.xx

Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจ แผนงานที่... (1105023800-PAxx) xxx.xx

2) ปิดค่าใช้จ่ายทำไม้ ค่าภาคหลวง/ค่าบำรุงป่า/ค่าตอบแทน เข้างานระหว่างผลิต

- บันทึกการปิดบัญชีค่าใช้จ่ายการทำไม้ ค่าธรรมเนียม ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เข้างานระหว่างผลิตไม้ซุงสักสวนป่า (PD01)

Dr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงสักสวนป่า (1105020100-PD01/PF06) xxx.xx

Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PD01/PF06) xxx.xx

Cr. ค่าภาคหลวง/ค่าบำรุงป่า/ค่าตอบแทน (5104060000-5104080000-PD01/PF06) xxx.xx

Cr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD01/PF06) xxx.xx

- บันทึกการปิดบัญชีงานระหว่างผลิต เข้าไม้ซุงสักสวนป่า (PD01)/หัวไม้ปลายไม้ (PF06) หลังจากคำนวณปริมาตรไม้จากโปรแกรม LV แล้วจัดทำรายงานเข้าสต็อกไม้

Dr. ไม้ซุงสักสวนป่า (1105040201-PD01) xxx.xx

Dr. หัวไม้ปลายไม้ (1105040306-PF06) xxx.xx

Cr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงสักสวนป่า (1105020100-PD01/PF06) xxx.xx

3) จำหน่ายไม้ที่ทำออกจากสวนป่า ตามแต่ละประเภทการจำหน่ายที่ อ.อ.ป. กำหนดโดยแบ่งเป็นกรณี ดังนี้

❖ **กรณีที่ 1** จำหน่ายให้ผู้ซื้อรายย่อย เป็นการชำระเงินที่สวนป่า แต่สวนป่าออกใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษีในนาม ออ.ป.เขต เนื่องจากสวนป่าไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม แล้วจึงโอนเงินค่าขายไม้ให้ ออ.ป.เขต

■ งานสวนป่า

- บันทึกรายได้ค่าขายไม้สักสวนป่า/หัวไม้ปลายไม้

Dr. โอนบัญชีออ.ป.เขต.... -สวนป่า...(22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. ขายไม้ซุงสักสวนป่า (4101020100-PD01) xxx.xx

Cr. ขายหัวไม้ปลายไม้ (4101050600-PF06) xxx.xx

- บันทึกปิดต้นทุนการขายไม้สักสวนป่า/หัวไม้ปลายไม้

Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-PD01/PF06) xxx.xx

Cr. ไม้ซุงสักสวนป่า (1105040201-PD01) xxx.xx

Cr. หัวไม้ปลายไม้ (1105040306-PF06) xxx.xx

■ ออ.ป.เขตบันทึกการรับโอนเงินรายได้ค่าขายไม้จากสวนป่าและบันทึกภาษีขาย

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชีออ.ป.เขต.... -สวนป่า...(22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01) xxx.xx

❖ **กรณีที่ 2** ส่งไม้ให้หน่วยงานต่างๆ ใน อ.อ.ป.เพื่อนำไปใช้ในการผลิตสินค้าต่อ เช่น สวนป่าส่งไม้ให้โรงเลื่อยเพื่อแปรรูป และทำผลิตภัณฑ์ ให้ใช้ราคาทุนในการโอน

■ งานสวนป่าบันทึกการโอนไม้ให้หน่วยงานอื่น

Dr. โอนบัญชีออ.ป.เขต.... -สวนป่า...(22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. ไม้ซุงสักสวนป่า (1105040201-PD01) xxx.xx

Cr. หัวไม้ปลายไม้ (1105040306-PF06) xxx.xx

■ ออ.ป.เขต รับโอนไม้จากสวนป่าและจัดส่งให้หน่วยงานอื่น

Dr. โอนบัญชีออ.ป.เขต.... -หน่วยงานรับโอน(22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชีออ.ป.เขต.... -สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

- หน่วยงานรับโอน บันทึกการรับโอนไม้จากสวนป่าเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้า

Dr. ไม้ซุงสักสวนป่า (1105040201-PD01)	xxx.xx
Dr. หัวไม้ปลายไม้ (1105040306-PF06)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีอป.เขต.... – หน่วยงานรับโอน(22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

❖ **กรณีที่ 3** ส่งไม้ให้หน่วยงานต่างๆ ใน อ.อ.ป. เพื่อนำไปใช้งาน หรือนำไปใช้งานเอง ให้ใช้ราคาทุนในการโอน และเดินบัญชีตัดสต็อกสินค้า

- งานสวนป่า
 - นำไปซ่อมแซมในงานตนเอง

Dr. ค่าซ่อมแซม (5303020400-MA01)	xxx.xx
Cr. ไม้ซุงสักสวนป่า (1105040201-PD01)	xxx.xx
Cr. หัวไม้ปลายไม้ (1105040306-PF06)	xxx.xx
- โอนให้หน่วยงานอื่นใน อ.อ.ป.	
Dr. โอนบัญชีอป.เขต.... –สวนป่า...(22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ไม้ซุงสักสวนป่า (1105040201-PD01)	xxx.xx
Cr. หัวไม้ปลายไม้ (1105040306-PF06)	xxx.xx

- ออป.เขต รับโอนไม้จากสวนป่าและจัดส่งให้หน่วยงานอื่น

Dr. โอนบัญชีอป.เขต.... –หน่วยงานรับโอน(22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีอป.เขต.... –สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- หน่วยงานรับโอน บันทึกการรับโอนค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการนำไม้ไปใช้

Dr. ค่าใช้จ่าย (53xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีอป.เขต.... – หน่วยงานรับโอน(22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

❖ **กรณีที่ 4** ส่งไม้ให้หน่วยงานภายนอก เช่น การบริจาคให้ใช้ราคาขาย โดยออกใบส่งของ/ใบกำกับภาษี และบันทึกบัญชีขายไม้สักสวนป่าพร้อมภาษีขาย

- ออป.เขต
 - บันทึกบัญชีเงินช่วยราชการและการกุศล โดยออกใบส่งของ/ใบกำกับภาษี

Dr. เงินช่วยเหลือราชการและการกุศล (5103021800-OB01-03)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีอป.เขต.... –สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01) (ถ้ามี)	xxx.xx

หมายเหตุ : การคำนวณภาษีขายสำหรับทรัพย์สิน/สินค้าบริจาค่นั้น ให้ปฏิบัติตามมาตรา 79 (4) แห่งประมวลรัษฎากร เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขคำตอบแทนที่ไม่ต้องนำมารวมคำนวณมูลค่าของฐานภาษี เมื่อ อ.อ.ป. บริจาคให้กับหน่วยงานที่ไม่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม อ.อ.ป. ไม่ต้องบันทึกภาษีขาย หาก อ.อ.ป. บริจาคให้กับหน่วยงานที่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม อ.อ.ป. ต้องบันทึกการรายการดังกล่าวด้วย

- บันทึกบัญชี ปิดเงินช่วยราชการและการกุศล เป็นค่าใช้จ่ายช่วยเหลือสังคม

Dr. ค่าใช้จ่ายช่วยเหลือสังคม (5402000000-OB01-03)	xxx.xx
Cr. เงินช่วยเหลือราชการและการกุศล (5103021800-OB01-03)	xxx.xx

■ งานสวนป่า

- บันทึกบัญชี ตัดจำหน่ายไม้ ที่โอนให้หน่วยงานราชการเป็นรายได้ค่าขายไม้ซุงสักสวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต... - โอนบัญชี สวนป่า...	xxx.xx
Cr. ขายไม้ซุงสักสวนป่า (4101020100-PD01)	xxx.xx
Cr. ขายหัวไม้ปลายไม้ (4101050600-PF06)	xxx.xx

- บันทึกบัญชี ปิดต้นทุนขายไม้สวนป่า ที่โอนไปให้หน่วยงานราชการ

Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-PD01/PF06)	xxx.xx
Cr. ไม้ซุงสักสวนป่า (1105040201-PD01)	xxx.xx
Cr. หัวไม้ปลายไม้ (1105040306-PF06)	xxx.xx

❖ **กรณีที่ 5** จำหน่ายแบบตลาดกลางค้าไม้ โดยมีขั้นตอนการบันทึกรายการ ดังนี้

■ ผู้ซื้อจ่ายเงินมัดจำกองที่ประมูลไม้ โดยสวนป่ารับชำระเงินจากนั้นโอนให้ออป.เขต โดย ออป.เขตเป็นผู้ออกใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี ออป.เขตจะบันทึกการเป็นเงินมัดจำ (รับ)

Dr. เงินฝากออมทรัพย์/กระแสรายวัน (11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินมัดจำ(รับ) (2199030000-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย(2199010000-MA01)	xxx.xx

■ ผู้ซื้อชำระค่าไม้ส่วนที่เหลือหลังหักเงินมัดจำ (รับ) และบันทึกรายได้ค่าขายไม้

● งานสวนป่า

- โอนเงินค่าขายไม้ไปที่ ออป.เขต แล้วบันทึกบัญชีรายได้ค่าขายไม้ที่สวนป่า

Dr. โอนบัญชีออป.เขต... -สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายไม้ซุงสักสวนป่า (4101020100-PD01)	xxx.xx
Cr. ขายหัวไม้ปลายไม้ (4101050600-PF06)	xxx.xx

● ออป.เขต

- รับโอนเงินค่าขายไม้ จากสวนป่า

Dr. เงินฝากออมทรัพย์/กระแสรายวัน (11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีออป.เขต... - สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- ล้างเงินมัดจำ (รับ)

● งานสวนป่า

Dr. โอนบัญชีออป.เขต.... – สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายไม้ซุงสักสวนป่า (4101020100-PD01)	xxx.xx
Cr. ขายหัวไม้ปลายไม้ (4101050600-PF06)	xxx.xx

● ออป.เขต

Dr. เงินมัดจำ(รับ) (2199030000-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีออป.เขต.... – สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

❖ **กรณีที่ 6 การดำเนินการขายสินค้าของ อ.อ.ป. เพื่อการส่งออกต่างประเทศ**

การดำเนินการขายสินค้าของ อ.อ.ป. เพื่อการส่งออก หมายถึง การขายสินค้าที่ได้รับคำสั่งซื้อจากผู้ซื้อในต่างประเทศ หรือผู้ซื้อในต่างประเทศที่มีคุณสมบัติตามที่กรมสรรพากรกำหนด (ไม่รวมถึงผู้ซื้อสินค้าที่อยู่ในประเทศ ซื้อสินค้า และจ้าง อ.อ.ป. ส่งสินค้าออกไปต่างประเทศ)

การตัดสต็อกสินค้าส่งออกเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการสินค้าคงคลัง (Inventory Management) และกฎหมายศุลกากรของประเทศปลายทางสรุปแนวทางหลักๆได้ ดังนี้

1. เกณฑ์การตัดสต็อกสินค้าส่งออกให้ดำเนินการตาม Incoterms ของการส่งออกนั้นๆ

โดยทั่วไปจะตัดสต็อกเมื่อ สินค้าถือว่า “ส่งออกแล้ว” ตามหลักกฎหมายหรือทางการค้า ซึ่งมีหลายกรณี เช่น

- แบบ EXW (Ex-Works) : ตัดสต็อกเมื่อลูกค้ามารับสินค้าที่โรงงานหรือสวนป่า
- แบบ FOB (Free On Board) : ตัดสต็อกเมื่อสินค้าขึ้นเรือที่ท่าเรือต้นทาง (วันที่ Bill of Lading)
- แบบ CIF (Cost, Insurance, Freight) : ตัดสต็อกเมื่อสินค้าออกจากโรงงานหรือท่าเรือต้นทาง (แต่อาจต้องรอเอกสารส่งออกเสร็จสมบูรณ์)

หมายเหตุ: ควรตรวจสอบ Incoterms ที่ตกลงกับลูกค้าว่ากำหนดเงื่อนไขการส่งมอบอย่างไร

2. เอกสารที่ใช้เป็นหลักฐานประกอบใบสำคัญ คือเอกสารที่ยืนยันการส่งออกตาม Incoterms ที่ส่งออก เช่น ใบ Invoice ส่งออก, ใบตราส่งสินค้า (Bill of Lading/Air Waybill), เอกสารศุลกากร (เช่น ใบขนสินค้าขาออก) เป็นต้น

3. หลักการทางบัญชีและการภาษี

การบันทึกบัญชีการจำหน่ายสินค้า บันทึกบัญชีเช่นเดียวกับการจำหน่ายสินค้าตามปกติ กรณีผู้ซื้อที่อยู่ต่างประเทศการบันทึกบัญชีภาษีขายจะบันทึกภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ โดยแสดงในรูปแบบ ภพ.30 ยอดขายที่เสียภาษีในอัตราร้อยละ 0

ตัวอย่าง HANUMAN INTERNATIONAL TRADING PTE. LTD. ขอซื้อไม้ซุงสักสวนป่า จำนวน 286 ท่อน ปริมาณ 149.26 ลบ.ม. เป็นจำนวนเงิน 3,460,235.25 บาท
บริษัทฯ ได้ชำระเงินที่ อ.อ.ป. (สำนักงานใหญ่)

ส.บง.บันทึกบัญชี

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01)	3,460,235.25
Cr. โอนบัญชี ส.บง.-ออป.ภาค,เขตต่างๆ (22XXXXXXX-MA01)	3,460,235.25
<u>ออป.ภาค,เขตต่างๆ บันทึกบัญชี</u>	
Dr. โอนบัญชี ส.บง.-ออป.ภาค,เขตต่างๆ 2XXXXXXX-MA01	3,460,235.25
Cr. ขายไม้ซุงสักรสวนป่า (4101020100-PD01)	3,460,235.25

4) กรณีมีรายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการขนส่งไม้ให้ผู้ซื้อ มีวิธีการบันทึกการดำเนินงานนี้
รายได้จากการคิดค่าบริการยกไม้ หรือ ค่าบริการขนส่งไม้ โดยบันทึกเป็นกิจกรรมการขนส่งแยกตามประเภท
สินค้า ดังนี้ SA02 ขนส่งไม้ซุง SA03 ขนส่งไม้แปรรูป SA04 ขนส่งผลิตภัณฑ์ SA05 ขนส่งสินค้าอย่างพารา

● ออป.เขต

Dr. เงินสด/เงินฝากออมทรัพย์ (11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีออป.เขต.... – สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด (4202070000-MA01)	xxx.xx

● งานสวนป่า

Dr. โอนบัญชีออป.เขต.... – สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้ค่าขนส่ง (4201020000-SAxx)	xxx.xx

▪ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการขนส่งไม้ให้ผู้ซื้อ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าน้ำมัน
เชื้อเพลิง เป็นต้น ให้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายการค้า (52xxxxxxxx) และให้รหัสกิจกรรมการขนส่งแยกตามประเภท
สินค้า (SA02 ขนส่งไม้ซุง SA03 ขนส่งไม้แปรรูป SA04 ขนส่งผลิตภัณฑ์ SA05 ขนส่งสินค้าอย่างพารา)

1.2.2 ไม้ซุงยุคาลิปตัสสวนป่า (PD03) ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (PD02) และไม้ซุงกระถิน
สวนป่า (PD15) การทำไม้สำหรับไม้ซุงยุคาลิปตัส ไม้ซุงกระยาเลย และไม้ซุงกระถินสวนป่าจะแตกต่างจากไม้สัก
โดยเริ่มจากการสำรวจกำลังการผลิต ชำระค่าธรรมเนียมและตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาและอัตราค่าจ้างทำไม้
จากนั้นดำเนินการจำหน่ายด้วยวิธีประมูล ซึ่งหาก อ.อ.ป. ทำไม้เอง จะต้องมีการจ้างเหมาทำไม้
ต่างหาก แล้วถึงซึ่งน้ำหนักและส่งมอบไม้ให้ผู้ซื้อ วิธีการทางบัญชีสำหรับการทำไม้ยุคาลิปตัส มีดังนี้

1) บันทึกค่าใช้จ่ายตามขั้นตอนการทำไม้ เข้ากิจกรรมตามประเภทของไม้

▪ ออป.เขต จ่ายเงินยืมตรงให้สวนป่าเป็นเงินยืมตรงค่าจ้างทำไม้
ค่าธรรมเนียมการทำไม้ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

Dr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01)	xxx.xx

▪ สวนป่าบันทึกการในการทำไม้จากสวนป่า

- บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำไม้ ออก ค่าธรรมเนียมการทำไม้ ออก และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PD02/03/15)	xxx.xx
Dr. ค่าภาคหลวง/ค่าบำรุงป่า/ค่าตอบแทน (5104060000-5104080000-PD02/03/15)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- บันทึกการโอนลดเงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า

Dr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD02/03/15)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจ-โครงการ... (1105030100-PAxx)	xxx.xx

- บันทึกการปิดบัญชีค่าใช้จ่ายการทำไม้ ค่าธรรมเนียม ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เข้างานระหว่างผลิตไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า (PD03) งานระหว่างผลิตไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (PD02) และไม้ซุงกระถินสวนป่า (PD15)

Dr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า (1105020200-PD03)	xxx.xx
Dr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (1105020500-PD02)	xxx.xx
Dr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงกระถินสวนป่า (1105023900-PD15)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PD02/03/15)	xxx.xx
Cr. ค่าภาคหลวง/ค่าบำรุงป่า/ค่าตอบแทน (5104060000-5104080000-PD02/03/15)	xxx.xx
Cr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD02/03/15)	xxx.xx

- บันทึกการปิดบัญชีงานระหว่างผลิต เข้าไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า (PD03) ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (PD02) และไม้ซุงกระถินสวนป่า (PD15) จัดทำรายงานเข้าสต็อกไม้

Dr. ไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า (1105040202-PD03)	xxx.xx
Dr. ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (1105040205-PD02)	xxx.xx
Dr. ไม้ซุงกระถินสวนป่า (1105040206-PD15)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า (1105020200-PD03)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (1105020500-PD02)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงกระถินสวนป่า (1105023900-PD15)	xxx.xx

2) ประกาศประมวลจำหน่ายไม้ ตามระเบียบการจำหน่ายไม้ที่ อ.อ.ป. กำหนดโดยมีขั้นตอนการบันทึกบัญชี ดังนี้

- ขายของประมวล

Dr.เงินสด (1101010100-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด (4202070000-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xx.xx
- ชำระเงินประกันของ	
Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินประกันของ (2199040000-MA01)	xxx.xx

3) เมื่อได้ผู้ชนะการประมวล จะทำสัญญาซื้อขายไม้กับผู้ซื้อ และดำเนินการทำไม้ออก จัดทำสต็อกสินค้า ก่อนทำการส่งมอบไม้ ซึ่งการทำไม้ออกจะแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี ดังนี้

❖ **กรณีที่ 1 ผู้ซื้อทำไม้เอง** ผู้ซื้อจะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด และต้องปฏิบัติตามกฎหมายป่าไม้ที่เกี่ยวข้องกับการทำไม้ ออก การบันทึกบัญชีจะดำเนินการที่ ออ.ป.เขต มีขั้นตอนดังนี้

● รับเงินประกันสัญญา

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx

● รับชำระค่าไม้บางส่วน(งวดที่ 1)

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินรับล่วงหน้า (1103010000-MA01)	xxx.xx
Cr.ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

● รับชำระค่าไม้ส่วนที่เหลือทั้งหมด โดยนำเงินประกันของมาเป็นเงินรับล่วงหน้า (งวดที่ 2)

Dr. เงินประกันของ(2199040000-MA01)	xxx.xx
Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินรับล่วงหน้า (1103010000-MA01)	xxx.xx
Cr.ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

❖ **กรณีที่ 2 อ.อ.ป. ทำไม้เอง** โดยจะประกาศหาผู้รับจ้างทำไม้ และทำสัญญาจ้างเหมาตั้งแต่ โคนล้ม ตัดทอน ตกแต่งไม้ เพื่อส่งมอบให้ผู้ซื้อ มีขั้นตอนการบันทึกบัญชีดังนี้

● ออ.ป.เขต จ่ายเงินยืมตรงให้สวนป่า

Dr. โอนบัญชีเขต...สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01)	xxx.xx

- งานสวนป่า บันทึกค่าใช้จ่ายในการทำไม้ โดยบันทึกในกิจกรรม PD03

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-PD02/03/15)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)

xxx.xx

4) จัดทำสต็อกสินค้าก่อนส่งมอบไม้ให้กับผู้ซื้อ และเคลื่อนที่ตามที่กฎหมายกำหนด การบันทึกบัญชีจะดำเนินการที่สวนป่าที่ทำไม้ออก โดยมีวิธีการ ดังนี้

- บันทึกโอนปิดค่าใช้จ่ายผลิตและต้นทุนในการปลูกสร้างเข้างานระหว่างผลิตไม้ยูคาลิปตัสสวนป่า ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า และไม้ซุงกระถินสวนป่า

Dr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า (1105020200-PD03)

xxx.xx

Dr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (1105020500-PD02)

xxx.xx

Dr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงกระถินสวนป่า (1105023900-PD15)

xxx.xx

Cr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD02/03/15)

xxx.xx

Cr. ค่าใช้จ่าย (51xxxxxxx-PD02/03/15)

xxx.xx

Cr. ค่าภาคหลวง/ค่าบำรุงป่า/ค่าตอบแทน

xxx.xx

(5104060000/5104070000/5104080000-PD02/03/15)

- บันทึกโอนงานระหว่างผลิตเข้าสินค้าไม้ยูคาลิปตัสสวนป่า ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า ไม้ซุงกระถินสวนป่า และจัดทำสต็อกสินค้า

Dr. ไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า (1105040202-PD03)

xxx.xx

Dr. ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (1105040205-PD02)

xxx.xx

Dr. ไม้ซุงกระถินสวนป่า (1105040206-PD15)

xxx.xx

Cr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า (1105020200-PD03)

xxx.xx

Cr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (1105020500-PD02)

xxx.xx

Cr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงกระถินสวนป่า (1105023900-PD15)

xxx.xx

5) ส่งมอบไม้ให้กับผู้ซื้อ การส่งมอบไม้ให้กับผู้ซื้อ เป็นการส่งมอบไม้ตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ทำให้มีวิธีการในการส่งมอบไม้ 3 วิธี ดังนี้

- กรณีส่งมอบไม้ตามสัญญาซื้อขาย

- ออป.เขต รับเงินค่าขายไม้

Dr. เงินรับล่วงหน้า (1103010000-MA01)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)

xxx.xx

- งานสวนป่า

- บันทึกการขายไม้

Dr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า (4101020200-PD03)	xxx.xx
Cr. ขายไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (4101020500-PD02)	xxx.xx
Cr. ขายไม้ซุงกระถินสวนป่า (4101020600-PD15)	xxx.xx

- บันทึกการตัดต้นทุนจำหน่ายไม้

Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-PD02/03)	xxx.xx
Cr. ไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า (1105040202-PD03)	xxx.xx
Cr. ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (1105040205-PD02)	xxx.xx
Cr. ไม้ซุงกระถินสวนป่า (1105040206-PD15)	xxx.xx

- กรณีทำไม้เกินกว่าที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขาย

- ออป.เขต

■ เมื่อล้างเงินรับล่วงหน้าเป็นค่าขายไม้แล้ว ให้ตั้งลูกหนี้ค่าขายไม้ในส่วนที่ทำไม้เกิน และออกเอกสารใบแจ้งหนี้/ใบกำกับภาษี

Dr. ลูกหนี้การค้า-เอกชนในประเทศ (1102010200-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

- โอนล้างลูกหนี้ค่าขายไม้ เมื่อคู่สัญญาชำระเงินทั้งหมด

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ลูกหนี้การค้า-เอกชนในประเทศ (1102010200-MA01)	xxx.xx

- งานสวนป่าบันทึกค่าขายไม้และตัดต้นทุนขายไม้

- บันทึกการขายไม้

Dr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า (4101020200-PD03)	xxx.xx
Cr. ขายไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (4101020500-PD02)	xxx.xx
Cr. ขายไม้ซุงกระถินสวนป่า (4101020600-PD15)	xxx.xx

- บันทึกการตัดต้นทุนจำหน่ายไม้

Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-PD03)	xxx.xx
Cr. ไม้ซุงยูคาลิปตัสสวนป่า (1105040202-PD03)	xxx.xx
Cr. ไม้ซุงกระยาเลยสวนป่า (1105040205-PD02)	xxx.xx
Cr. ไม้ซุงกระถินสวนป่า (1105040206-PD15)	xxx.xx

- กรณีทำไม้ต่ำกว่าที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขาย

- ออป.เขต

- ออกใบลดหนี้/ใบกำกับภาษี และบันทึกล้างเงินรับล่วงหน้าค่าขายไม้ตามที่ระบุในสัญญา ส่วนเงินรับล่วงหน้าที่รับเกินมาให้คืนให้กับคู่สัญญา

Dr. เงินรับล่วงหน้า (1103010000-MA01) xxx.xx

Dr. ภาษีขาย (2199010000-MA01) xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01) xxx.xx

5) คืนเงินประกันสัญญาให้กับผู้ซื้อเมื่อสิ้นสุดสัญญาซื้อขายให้คืนเงินประกันสัญญาแก่ผู้ซื้อ โดยบันทึกบัญชีใน ออป.เขต ดังนี้

Dr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01) xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01) xxx.xx

1.2.3 **ไม้ซุงยางพาราสวนป่า(PD04)** การทำไม้ซุงสำหรับไม้ซุงยางพารา จะทำเมื่อต้นยางพารามีอายุครบ 25 ปี หรือไม่ให้ผลผลิตน้ำยางแล้ว สวนป่าดำเนินการสำรวจกำลังการผลิตเพื่อหาจำนวนต้นที่เป็นสินค้าและคำนวณปริมาตรไม้ โดยวิธีการทางบัญชีสำหรับการทำไม้ยางพารา มีดังนี้

1. บันทึกค่าใช้จ่ายตามขั้นตอนการทำไม้ซุง เข้ากิจกรรมไม้ซุงยางพารา

- ออป.เขต จ่ายเงินยืมตรงให้สวนป่า

Dr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01) xxx.xx

- สวนป่ารับโอนค่าใช้จ่ายในการทำไม้ซุงออกจากสวนป่า

- บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำไม้ซุง ค่าธรรมเนียมการทำไม้ซุง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PD04) xxx.xx

Dr. ค่าภาคหลวง/ค่าบำรุงป่า/ค่าตอบแทน (5104060000-5104080000-PD04) xxx.xx

Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

- บันทึกการโอนย้ายประเภทสวนป่ายางพาราโครงการต่างๆ เข้างานระหว่างผลิตสวนป่าเศรษฐกิจ(1105023800)

Dr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่... (11050238xx-PAxx) xxx.xx

Cr. สวนป่ายางพาราโครงการต่างๆ (1205xxxxxx-PBxx) xxx.xx

- ออป.เขต บันทึกโอนล้างค่าตัดจำหน่ายสะสมสวนป่ายางพาราโครงการต่างๆ

Dr. ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สวนป่ายางพารา (1207020600-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

■ สวนป่าบันทึกรายการปิดบัญชี

- ล้างงานระหว่างผลิตสวนป่าเศรษฐกิจเป็นต้นทุนปลูกสร้างสวนป่าและรับ

โอนค่าตัดจำหน่าย

Dr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD04)	xxx.xx
Dr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่... (11050238xx-PAxx)	xxx.xx

- ปิดบัญชีค่าใช้จ่ายการทำไม้ ค่าธรรมเนียม ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เข้างานระหว่างผลิตไม้ซุงยางพาราสวนป่า (PD04)

Dr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงยางพาราสวนป่า (1105040203-PD04)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PD04)	xxx.xx
Cr. ค่าภาคหลวง/ค่าบำรุงป่า/ค่าตอบแทน (5104060000-5104080000-PD04)	xxx.xx
Cr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD04)	xxx.xx

- ปิดบัญชีงานระหว่างผลิต ไม้ซุงยางพาราสวนป่า (PD04) จัดทำรายงานเข้าสต็อกไม้

Dr. ไม้ซุงยางพาราสวนป่า (1105040203-PD04)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงยางพาราสวนป่า (1105040203-PD04)	xxx.xx

2. ประกาศประมูลขายไม้ยางพาราเมื่อยางพารามีอายุครบรอบตัดฟัน 25 ปี หรือไม่ให้ผลผลิตน้ำยางพาราแล้ว ให้สวนป่าทำไม้ออก โดยเข้ากิจกรรมไม้ซุงยางพารา (PD04) โดยวิธีเปิดประมูลจำหน่ายไม้ซุงยางพารากำหนดราคาขั้นต่ำ พร้อมจำหน่ายของประมูลให้ผู้ร่วมประมูล มีขั้นตอนการบันทึกบัญชี ดังนี้

2.1 ประกาศประมูลจำหน่ายไม้ซุงยางพารามีขั้นตอนการบันทึกบัญชีดังนี้

- ออป.ภาค เป็นผู้ดำเนินการเปิดประมูลตามประกาศประมูลไม้ โดยมี การวางเงินประกันซอง และคืนเงินประกันซองให้แก่ผู้ไม่ชนะการประมูล บันทึกบัญชีดังนี้

- จำหน่ายของประมูล

Dr. เงินสด (1101010100-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด (4202070000-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xx.xx

- รับเงินประกันซอง

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินประกันซอง (2199040000-MA01)	xxx.xx

- คืนเงินประกันซองให้กับผู้ไม่ชนะการประมูล

Dr. เงินประกันซอง (2199040000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx

2.2 เมื่อได้ผู้ชนะการประมูล จะทำสัญญาซื้อขาย โดยผู้ชนะการประมูลต้องชำระเงินประกันสัญญาและค่าซื้อไม้ให้แก่ อ.อ.ป. ตามที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขาย และนำเงินประกันของผลึกเป็นเงินประกันสัญญา บันทึกบัญชี ดังนี้

● ออ.ป.ภาค รับเงินประกันสัญญา และรับเงินค่าขายไม้ซุงยางพารา โดยโอนค่าขายไม้ให้กับเขต

- รับเงินประกันสัญญา และโอนเงินประกันของไปเป็นเงินประกันสัญญา

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. เงินประกันของ (2199040000-MA01)	xxx.xx
Cr.เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx

- รับเงินค่าขายไม้ซุงยางพารา แล้วโอนรายได้ค่าขายให้เขต

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีภาค...-เขต... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

● ออ.ป.เขต โอนค่าขายไม้ให้กับสวนป่า

Dr.โอนบัญชีภาค...-เขต... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

● สวนป่า บันทึกค่าขายไม้ และตัดต้นทุนขาย

- บันทึกค่าขายไม้ซุงยางพาราสวนป่า

Dr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.ขายไม้ซุงยางพาราสวนป่า (4101020300-PD04)	xxx.xx

- บันทึกตัดต้นทุนขายไม้ซุงยางพาราสวนป่า

Dr.ต้นทุนขาย (5105020000-PD04)	xxx.xx
Cr.ไม้ซุงยางพาราสวนป่า (1105040203-PD04)	xxx.xx

● การวัดมูลค่ายุติธรรมไม้ยางพาราสวนป่า

Dr.สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ยางพารา (1105030100-BA04)	xxx.xx
---	--------

Cr.กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม ส/ท ชีวภาพ - สป.ศก (4202170000-BA04) xxx.xx

ตั้งประมาณการมูลค่ายุติธรรม ณ วันเก็บเกี่ยว ไม้ซุงยางพาราสวนป่า จำนวน xxx.xx ไร่ ราคาไร่ละ xxx.xx บาท (ราคาตลาด - ค่าใช้จ่าย ณ จุดขาย) รวมภาษีด้วย

Dr. ไม้ซุงยางพาราสวนป่า (1105040203-PD04)	xxx.xx
---	--------

Cr.สินทรัพย์ชีวภาพ-ไม้ยางพารา (1105030100-BA04)	xxx.xx
---	--------

ทำไม้ยางพาราสวนป่า แปลงปี xxx เนื้อที่ xxx.xx ไร่ ราคาไร่ละ xxx.xx บาท (ราคาตลาด-ค่าใช้จ่าย ณ จุดขาย)

Dr. ต้นทุนขายสินทรัพย์ชีวภาพ (5105030000-BA04)	xxx.xx
Cr. ไม้ซุงยางพาราสวนป่า (1105040203-BA04)	xxx.xx
ปิดต้นทุนขาย ชีวภาพไม้ยางพาราสวนป่า	

3) การทำไม้ออก ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา ว่าจะให้ผู้ซื้อดำเนินการทำไม้ออกพร้อมกับเตรียมพื้นที่ในการปลูกด้วยหรือไม่ หากผู้ซื้อดำเนินการทำไม้ออกเอง อ.อ.ป. จะไม่บันทึกค่าใช้จ่ายการทำไม้ เมื่อกรรมการตรวจรับงานทำไม้ออกและตรวจสอบพื้นที่ให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในสัญญา จะบันทึกรายการทางบัญชีดังนี้

■ บันทึกการโอนย้ายประเภทสวนป่ายางพาราเป็นงานระหว่างผลิต	
Dr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่... (1105023800-PAxx)	xxx.xx
Cr. สวนป่ายางพาราโครงการ...(12050xxxxx-PBxx)	xxx.xx
■ บันทึกการโอนลดต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า	
Dr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD04)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่... (1105023800-PAxx)	xxx.xx
■ บันทึกการปิดต้นทุนการทำไม้เข้างานระหว่างผลิต	
Dr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงยางพาราสวนป่า (1105040203-PD04)	xxx.xx
Cr. ค่าภาคหลวง/ค่าบำรุงป่า/ค่าตอบแทน (5104060000-5104080000-PD04)	xxx.xx
Cr. ต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า (5104140000-PD04)	xxx.xx
■ บันทึกการปิดงานระหว่างผลิตเข้าสู่ตอกไม้	
Dr. ไม้ซุงยางพาราสวนป่า (1105040203- PD04)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-ไม้ซุงยางพาราสวนป่า (1105040203-PD04)	xxx.xx

4) คืนเงินประกันสัญญาให้กับผู้ซื้อเมื่อสิ้นสุดสัญญาซื้อขายให้คืนเงินประกันสัญญาแก่ผู้ซื้อ โดยบันทึกบัญชีใน ออป.ภาค ดังนี้

Dr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx

1.3 สินค้าไม้แปรรูป

1.3.1 ไม้แปรรูปสวนป่า(PExx) เป็นการนำไม้ซุงสวนป่า มาผลิตต่อเพื่อให้เป็นไม้แปรรูป ซึ่งสามารถนำไปผลิตต่อเป็นสินค้าไม้แปรรูปอบหรือผลิตภัณฑ์ได้ โดยมีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

❖ การแปรรูปไม้

1) การเบิกไม้ซุงจากสวนป่าเพื่อนำมาผลิตเป็นไม้แปรรูป

- สวนป่าบันทึกตัดสต็อกไม้ซุงสวนป่า (PDxx) และโอนให้เขตด้วยราคาทุน

Dr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. ไม้ซุง (1105040100/1105040200-PDxx) xxx.xx

- ออป.เขตรับโอนไม้ซุงจากสวนป่าและส่งให้ ส.ธอ./ส.อก.

Dr.โอนบัญชีเขต...- ส.ธอ./ส.อก. (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

- ส.ธอ. รับไม้ซุงจากเขตและส่งต่อให้กับโรงเลื่อยเพื่อนำไปแปรรูป

Dr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชีเขต...- ส.ธอ./ส.อก. (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

▪ โรงเลื่อยรับไม้ซุงจาก ส.ธอ./ส.อก. เพื่อนำมาแปรรูป โดยรับเข้าเป็นกิจกรรม ไม้แปรรูป สวนป่าแยกตามชนิดไม้ (PDxx)

Dr.ไม้ซุง (1105040100/1105040200-PDxx) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

2) การขนส่งไม้ซุงสวนป่าให้ ส.ธอ./ส.อก. ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการขนส่ง

ส.ธอ./ส.อก. จะนำมาเป็นต้นทุนไม้ซุงแยกตามชนิดไม้ (PDxx)

○ โรงเลื่อย

- รับโอนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งไม้ซุงจาก ส.ธอ./ส.อก.

Dr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PDxx) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย(22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

- ปิดค่าใช้จ่ายผลิตเข้าค่าส่งวัตถุดิบ

Dr.ค่าขนส่งวัตถุดิบ (5104090000-PDxx) xxx.xx

Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PDxx) xxx.xx

- บันทึกปิดค่าขนส่งไม้ (วัตถุดิบ) เข้าต้นทุนไม้ที่จะนำไปแปรรูป

Dr.ไม้ซุง..... (1105040100/1105040200-PDxx) xxx.xx

Cr. ค่าขนส่งวัตถุดิบ (5104090000-PDxx) xxx.xx

3) กระบวนการแปรรูปไม้ในโรงเลื่อยไม้ เป็นการรับโอนค่าใช้จ่ายจาก ส.ธอ./ส.อก. และแยกกิจกรรมตามชนิดไม้แปรรูป (PExx)

○ ส.ธอ./ส.อก. โอนค่าใช้จ่ายในการแปรรูปไม้ให้กับโรงเลื่อย โดยค่าใช้จ่ายนั้น ส.ธอ./ส.อก. บันทึกเข้ากิจกรรม PExx ไว้เบื้องต้น และโอนออกด้วยกิจกรรมเดียวกัน

■ บันทึกค่าใช้จ่ายในกรณีที่มีการเบิกจ่ายเกิน 10,000 บาท กรณีต่ำกว่า 10,000 บาท ใช้ระบบเงินยืมทดรอง

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PExx)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร ออป.เขต.. (1101xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PExx)	xxx.xx

○ โรงเลื่อย

■ รับโอนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งไม้ซุงจาก ส.ธอ./ส.อก. แยกตามกิจกรรมไม้แปรรูป

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PExx)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

■ บันทึกการนำไม้ซุงเป็นสินค้าเพื่อใช้ในการผลิต

Dr. สินค้าเพื่อใช้ในการผลิต (1105010100-PExx)	xxx.xx
Cr. ไม้ซุง (1105040100/1105040200-PDxx)	xxx.xx

■ บันทึกการนำสินค้าเพื่อใช้ในการผลิตส่งโรงเลื่อย

Dr. งานระหว่างผลิต-ไม้ส่งโรงเลื่อย (1105020700-PExx)	xxx.xx
Cr. สินค้าเพื่อใช้ในการผลิต (1105010100-PExx)	xxx.xx

■ บันทึกการนำไม้ส่งโรงเลื่อยเป็นต้นทุนไม่นำขึ้นเลื่อย

Dr. งานระหว่างผลิต-ไม่นำขึ้นเลื่อย (1105020600-PExx)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-ไม้ส่งโรงเลื่อย (1105020700-PExx)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PExx)	xxx.xx

■ บันทึกการปิดไม่นำขึ้นเลื่อย เข้าสินค้าไม้แปรรูป

Dr. ไม้แปรรูป (1105040400/1105040500-PExx)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-ไม่นำขึ้นเลื่อย (1105020600-PExx)	xxx.xx

■ บันทึกการนำสินค้าไม้แปรรูปไปดำเนินการต่อ

Dr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ไม้แปรรูป (1105040400/1105040500-PExx)	xxx.xx

4) การแปรรูปไม้ จะมีเศษไม้จากการแปรรูปไม้ ให้หน่วยงานจัดทำทะเบียนคุม รับ-จ่าย เศษไม้ปลายไม้ และจำหน่ายโดยรับรู้เป็นรายได้ อันได้แก่ ไม้สั้น ไม้ฟัน ไม้เสียคลอง ปีกไม้บาง

5) การนำไม้แปรรูปไปใช้ประโยชน์ มี 3 กรณี ดังนี้

❖ **กรณี 1 จำหน่ายไม้แปรรูป และรายได้จากการจำหน่ายไม้เศษไม้ปลายไม้จากการแปรรูปไม้** มีการบันทึกรายการดังนี้

○ ส.ธอ./ส.อก.รับค่าขายไม้เป็นเงินสด/เงินฝากธนาคาร/ลูกหนี้ โดยบันทึกค่าขายไม้ด้วยกิจกรรม MA01 แล้วโอนค่าขายไม้แปรรูปให้กับโรงเลื่อย โดยโอนออกด้วยกิจกรรมเดียวกัน

- รับค่าขายไม้แปรรูปพร้อมโอนรายได้ค่าขายไม้แปรรูปให้กับโรงเลื่อย

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร/ลูกหนี้การค้า (11xxxxxxx/1102010200-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

○ โรงเลื่อย

- รับโอนค่าขายไม้แปรรูปจาก ส.ธอ./ส.อก.แยกตามกิจกรรมไม้แปรรูป

Dr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายไม้แปรรูป (410104xxx-PExx)	xxx.xx
Cr. รายได้จากการจำหน่ายไม้สั้น (4201150000-PExx)	xxx.xx
Cr. รายได้จากการจำหน่ายไม้ฟัน (4201160000-PExx)	xxx.xx
Cr. รายได้จากการจำหน่ายไม้เสียคลอง (4201170000-PExx)	xxx.xx
Cr. รายได้จากการจำหน่ายปีกไม้บาง (4201180000-PExx)	xxx.xx

- บันทึกต้นทุนขาย และตัดสต็อกสินค้าไม้แปรรูป

Dr.ต้นทุนขาย (5105020000-PExx)	xxx.xx
Cr. ไม้แปรรูป (11050405xx-PExx)	xxx.xx

❖ **กรณี 2 หน่วยงานภายใน ส.ธอ./ส.อก. ขออนุมัติเบิกไม้แปรรูปไปใช้ในงานกิจการ** เช่น งานซ่อมแซม เป็นต้น มีการบันทึกรายการดังนี้

- เมื่อโรงเลื่อยไม่นำไม้แปรรูปไปใช้ในกิจการของตนเอง ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

Dr.ค่าซ่อมแซม (5103020400-ตามกิจกรรมที่นำไปใช้งาน)	xxx.xx
Cr. ไม้แปรรูป (11050405xx-PExx)	xxx.xx

- เมื่อโรงเลื่อยไม่โอนสินค้าไม้แปรรูปให้กับหน่วยงาน

- โรงเลื่อยโอนไม้แปรรูปให้กับ ส.ธอ./ส.อก. ในราคาทุน

Dr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ไม้แปรรูป (11050405xx-PExx)	xxx.xx

- ส.ธอ./ส.อก. รับไม้แปรรูปในราคาทุน และโอนให้กับหน่วยงานที่ต้องการใช้

Dr.โอนบัญชี เขต - ส.ธอ./ส.อก. (21xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

- หน่วยงานรับโอนไม้แปรรูปจากเขต

Dr.ค่าซ่อมแซม(5103020400-ตามกิจกรรมที่นำไปใช้งาน) xxx.xx

Cr.โอนบัญชี เขต - ส.ธอ./ส.อก. (21xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

❖ กรณี 3 การขอเบิกไม้แปรรูปไปใช้ในการบริจาค มีการบันทึกการดังนี้

■ การบริจาคไม้ในนามของ ส.ธอ./ส.อก. เอง

○ ส.ธอ./ส.อก.บันทึกการเป็นเงินช่วยราชการและการกุศล โดยออกใบส่งของ/ใบกำกับภาษี ในราคาขาย พร้อมภาษีขายโดยบันทึกค่าขายไม้ด้วยกิจกรรม MA01 แล้วโอนค่าขายไม้แปรรูปให้กับโรงเลื่อย โดยโอนออกด้วยกิจกรรมเดียวกัน

● บันทึกการเป็นเงินช่วยราชการและการกุศล พร้อมโอนค่าขายไม้แปรรูปให้โรงเลื่อย

Dr.เงินช่วยราชการและการกุศล (5103021800-OBxx) xxx.xx

Cr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01) xx.xx

หมายเหตุ : การคำนวณภาษีขายสำหรับทรัพย์สิน/สินค้าบริจาค่นั้น ให้ปฏิบัติตามมาตรา 79 (4) แห่งประมวลรัษฎากร เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขค่าตอบแทนที่ไม่ต้องนำมารวมคำนวณมูลค่าของฐานภาษี เมื่อ อ.อ.ป. บริจาคให้กับหน่วยงานที่ไม่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม อ.อ.ป. ไม่ต้องบันทึกภาษีขาย หาก อ.อ.ป. บริจาคให้กับหน่วยงานที่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม อ.อ.ป. ต้องบันทึกการดังกล่าวด้วย

● บันทึกการโอนปิดเงินช่วยราชการและการกุศล เป็นค่าใช้จ่ายโครงการช่วยเหลือสังคม

Dr.ค่าใช้จ่ายโครงการช่วยเหลือสังคม (5402xxxxxx-OBxx) xxx.xx

Cr.เงินช่วยราชการและการกุศล (5103021800-OBxx) xxx.xx

○ โรงเลื่อย

● รับโอนค่าขายไม้แปรรูปจาก ส.ธอ./ส.อก.แยกตามกิจกรรมไม้แปรรูป

Dr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. ขายไม้แปรรูป (410104xxxx-PExx) xxx.xx

● บันทึกต้นทุนขาย และตัดสต็อกไม้แปรรูป

Dr.ต้นทุนขาย (5105020000-PExx) xxx.xx

Cr. ไม้แปรรูป (11050405xx-PExx) xxx.xx

■ หน่วยงานอื่นภายใน อ.อ.ป. ขอเบิกไม้เพื่อนำไปบริจาค

○ ส.ธอ. บันทึกรายการโอนไม้แปรรูปให้ อออป.เขต ที่ขอเบิกเพื่อนำไปบริจาคให้กับ
หน่วยงานภายนอก และออกใบส่งของ/ใบกำกับภาษี และบันทึกภาษีขาย

Dr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-เขต.... (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

หมายเหตุ : การคำนวณภาษีขายสำหรับทรัพย์สิน/สินค้าบริจาคมัน ให้ปฏิบัติตามมาตรา 79 (4) แห่งประมวลรัษฎากร เรื่อง
กำหนดลักษณะและเงื่อนไขค่าตอบแทนที่ไม่ต้องนำมารวมคำนวณมูลค่าของฐานภาษี เมื่อ อ.อ.ป. บริจาคให้กับ
หน่วยงานที่ไม่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม อ.อ.ป. ไม่ต้องบันทึกภาษีขาย หาก อ.อ.ป. บริจาคให้กับหน่วยงานที่
ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม อ.อ.ป. ต้องบันทึกรายการดังกล่าวด้วย

○ ออป.เขต

❖ รับโอนไม้แปรรูปที่ขอเบิกเพื่อนำไปบริจาค และบันทึกเงินช่วยราชการและการกุศล

Dr. เงินช่วยราชการและการกุศล (5103021800-OBxx)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.ธอ./อนก. -เขต... (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

❖ บันทึกการโอนปิดเงินช่วยราชการและการกุศล เป็นค่าใช้จ่ายโครงการช่วยเหลือสังคม

Dr. ค่าใช้จ่ายโครงการช่วยเหลือสังคม (5402xxxxxx-OBxx)	xxx.xx
Cr. เงินช่วยราชการและการกุศล (5103021800-OBxx)	xxx.xx

○ โรงเลื่อย

❖ รับโอนค่าขายไม้แปรรูปจาก ส.ธอ./ส.อก.แยกตามกิจกรรมไม้แปรรูป

Dr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายไม้แปรรูป (410104xxxx-PExx)	xxx.xx

❖ บันทึกต้นทุนขาย และตัดสต็อกไม้แปรรูป

Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-PExx)	xxx.xx
Cr. ไม้แปรรูป (11050405xx-PExx)	xxx.xx

1.3.2 **ไม้แปรรูป อบ** เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากการแปรรูปไม้ เพื่อนำมาเพิ่มคุณภาพ
และนำมาเป็นวัตถุดิบในการทำสินค้าผลิตภัณฑ์ (กิจกรรม PE08-14 สำหรับไม้สวนป่า และ PE20-24 สำหรับ
ไม้ป่าธรรมชาติ)

1) โอนไม้แปรรูปเพื่อเตรียมเข้าสู่สต็อกไม้แปรรูป อบ

○ โรงเลื่อย

■ บันทึกการนำไม้แปรรูปไปอบต่อ

Dr. ไม้แปรรูป.... อบ (1105040400/1105040500-PExx)	xxx.xx
Cr. ไม้แปรรูป (1105040400/1105040500-PExx)	xxx.xx

- บันทึกค่าใช้จ่ายในการอบไม้ เป็นการรับโอนค่าใช้จ่ายมาจาก ส.ธอ./อนก.

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PExx)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- บันทึกการปิดค่าใช้จ่ายในการอบไม้เข้างานระหว่างผลิต

Dr. งานระหว่างผลิต-อบไม้ (1105020800-PExx)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PExx)	xxx.xx

- บันทึกการปิดงานระหว่างผลิตเป็นสินค้าไม้แปรรูป

Dr. ไม้แปรรูป.... อบ (1105040400/1105040500-PExx)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-อบไม้ (1105020800-PExx)	xxx.xx

2) การนำสินค้าไม้แปรรูปไปใช้ประโยชน์ มีได้ 2 กรณี ดังนี้

➤ กรณีที่ 1 การจำหน่ายไม้แปรรูป

○ ส.ธอ./ส.อก. รับค่าขายไม้แปรรูปเป็นเงินสด/เงินฝากธนาคาร/ลูกหนี้ โดยบันทึกค่าขายไม้ด้วยกิจกรรม MA01 พร้อมบันทึกภาษีขายแล้วโอนค่าขายไม้แปรรูปให้กับโรงเลื่อย โดยโอนออกด้วยกิจกรรมเดียวกัน

- รับค่าขายไม้แปรรูป

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร/ลูกหนี้การค้า (11xxxxxxxx/1102010200-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

○ โรงเลื่อย

- ❖ รับโอนค่าขายไม้แปรรูปจาก ส.ธอ./ส.อก.แยกตามกิจกรรมไม้แปรรูป

Dr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายไม้แปรรูป..อบ (410104xxxx-PExx)	xxx.xx

- ❖ บันทึกต้นทุนขาย และตัดสต็อกไม้แปรรูป

Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-PExx)	xxx.xx
Cr. ไม้แปรรูป..อบ (11050405xx-PExx)	xxx.xx

➤ กรณีที่ 2 โอนไม้แปรรูปไปเป็นสินค้าที่ใช้ในการผลิต เพื่อนำไปทำเป็นสินค้าผลิตภัณฑ์

Dr. สินค้าที่ใช้ในการผลิต (1105010100-PGxx)	xxx.xx
Cr. ไม้แปรรูป.... อบ (1105040400/1105040500-PExx)	xxx.xx

1.4 **สินค้าผลิตภัณฑ์ไม้ (PGxx)** เป็นการนำไม้แปรรูปที่อบเสร็จแล้วไปเพิ่มมูลค่าโดยการนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เติ่งนอน เป็นต้น โดยแยกกิจกรรมตามสินค้าที่จะนำไปผลิต (PGxx) การบันทึกบัญชีจะดำเนินการในโรงเลื่อย ดังนี้

1) การบันทึกการนำไม้แปรรูปไปทำผลิตภัณฑ์ต่อ มีวิธีการดังนี้

- บันทึกการรับไม้แปรรูปเป็นสินค้าที่ใช้ผลิตแยกกิจกรรมตามผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปผลิต

Dr.สินค้าที่ใช้ในการผลิต (1105010100-PGxx)

xxx.xx

Cr.ไม้แปรรูป.... อบ (1105040400/1105040500-PExx)

xxx.xx

- บันทึกค่าใช้จ่ายผลิตแยกกิจกรรมตามผลิตภัณฑ์ เป็นการรับโอนค่าใช้จ่ายมาจาก ส.ธอ./อนก.

Dr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-PGxx)

xxx.xx

Cr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxx-MA01)

xxx.xx

- บันทึกการปิดสินค้าที่ใช้ในการผลิต และค่าใช้จ่ายของผลิตภัณฑ์ไม้ไม่ใช้งานระหว่างผลิต-ผลิตภัณฑ์ แยกกิจกรรมตามผลิตภัณฑ์

Dr.งานระหว่างผลิต-ผลิตภัณฑ์ (1105022100-1105022400-PGxx)

xxx.xx

Cr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-PGxx)

xxx.xx

Cr.สินค้าที่ใช้ในการผลิต (1105010100-PGxx)

xxx.xx

- บันทึกการปิดงานระหว่างผลิต เป็นสินค้าผลิตภัณฑ์ แยกตามสินค้านั้นๆ

Dr.สินค้าผลิตภัณฑ์ (1105040600-PGxx)

xxx.xx

Cr.งานระหว่างผลิต-ผลิตภัณฑ์ (1105022100-1105022400-PGxx)

xxx.xx

2) การนำสินค้าผลิตภัณฑ์ไม้ไปใช้ประโยชน์ มีได้ 4 กรณี ดังนี้

➤ **กรณีที่ 1** การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับลูกค้าภายนอก

○ ส.ธอ./ส.อก.

- รับเงินมัดจำ (รับ) จากลูกค้าที่สั่งจองผลิตภัณฑ์ และออกใบจองสินค้า

บันทึกการดังนี้

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr.เงินมัดจำ (รับ) (2199030000-MA01)

xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)

xxx.xx

- รับชำระเงินค่าขายผลิตภัณฑ์จากลูกค้าที่สั่งจองไว้ โดยนำเงินมัดจำ (รับ) หักออกจากราคาขาย และเรียกเก็บเงินส่วนที่เหลือ หรือลูกค้ายังไม่ชำระเงิน (ออกเอกสารใบแจ้งหนี้/ใบกำกับภาษี)

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร/ลูกหนี้การค้า (11xxxxxxx/1102010200-MA01)	xxx.xx
Dr. เงินมัดจำ (รับ) (2199030000-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายสินค้าผลิตภัณฑ์ (410201xxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

- โอนค่าขายสินค้าผลิตภัณฑ์ให้กับโรงเลื่อย

Dr. ขายสินค้าผลิตภัณฑ์ (410201xxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- รับชำระเงินจากลูกหนี้การค้าค่าขายผลิตภัณฑ์

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ลูกหนี้การค้า-เอกชนในประเทศ (1102010200-MA01)	xxx.xx

○ โรงเลื่อย

- รับค่าขายสินค้าผลิตภัณฑ์จาก ส.ธอ./ส.อก. แยกตามกิจกรรมของผลิตภัณฑ์

Dr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายสินค้าผลิตภัณฑ์ (410201xxxx-PG01)	xxx.xx

- ❖ บันทึกต้นทุนขาย และตัดต้นทุนขาย

Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-PGxx)	xxx.xx
Cr. ผลิตภัณฑ์ไม้ (11050406xx-PGxx)	xxx.xx

➤ กรณีที่ 2 การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับพนักงานและข้าราชการ

○ ส.ธอ./ส.อก.

- บันทึกการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับพนักงานและข้าราชการ

Dr. ลูกหนี้การค้า-พนักงานและข้าราชการ (1102010400-MA01)	xxx.xx
Dr. ส่วนลดการขาย (4106010000-PGxx)	xx.xx
Cr. ขายสินค้าผลิตภัณฑ์ (410201xxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

- รับชำระเงินจากลูกหนี้พนักงานและข้าราชการ

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ลูกหนี้การค้า-พนักงานและข้าราชการ (1102010400-MA01)	xxx.xx

- โอนค่าขายสินค้าผลิตภัณฑ์ให้กับโรงเลื่อย

Dr.ขายสินค้าผลิตภัณฑ์ (410201xxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

○ โรงเลื่อย

- รับค่าขายสินค้าผลิตภัณฑ์จาก ส.ธอ./ส.อก. แยกตามกิจกรรมของผลิตภัณฑ์

Dr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.ขายสินค้าผลิตภัณฑ์ (410201xxxx-PG01)	xxx.xx

❖ บันทึกต้นทุนขาย และตัดต้นทุนขาย

Dr.ต้นทุนขาย (5105020000-PGxx)	xxx.xx
Cr. ผลิตภัณฑ์ไม้ (11050406xx-PGxx)	xxx.xx

➤ **กรณี 3** การขอเบิกผลิตภัณฑ์ไปใช้ในการบริจาค มีการบันทึกการดังนี้

- การบริจาคไม้ในนามของ ส.ธอ./ส.อก. เอง

○ ส.ธอ./ส.อก. บันทึกการเป็นเงินช่วยราชการและการกุศล โดยออกใบส่งของ/ใบกำกับภาษี ในราคาขาย พร้อมภาษีขายโดยบันทึกค่าขายไม้ด้วยกิจกรรม MA01 แล้วโอนค่าขายไม้แปรรูปให้กับโรงเลื่อย โดยโอนออกด้วยกิจกรรมเดียวกัน

❖ บันทึกการเป็นเงินช่วยราชการและการกุศล

Dr.เงินช่วยราชการและการกุศล (5103021800-OBxx)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

หมายเหตุ : การคำนวณภาษีขายสำหรับทรัพย์สิน/สินค้าบริจาค่นั้น ให้ปฏิบัติตามมาตรา 79 (4) แห่งประมวลรัษฎากร เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขค่าตอบแทนที่ไม่ต้องนำมารวมคำนวณมูลค่าของฐานภาษี เมื่อ อ.อ.ป. บริจาคให้กับหน่วยงานที่ไม่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม อ.อ.ป. ไม่ต้องบันทึกภาษีขาย หาก อ.อ.ป. บริจาคให้กับหน่วยงานที่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม อ.อ.ป. ต้องบันทึกการดังกล่าวด้วย

❖ บันทึกการโอนปิดเงินช่วยราชการและการกุศล เป็นค่าใช้จ่ายโครงการช่วยเหลือสังคม

Dr.ค่าใช้จ่ายโครงการช่วยเหลือสังคม (5402xxxxxx-OBxx)	xxx.xx
Cr.เงินช่วยราชการและการกุศล (5103021800-OBxx)	xxx.xx

○ โรงเลื่อย

- รับค่าขายสินค้าผลิตภัณฑ์จาก ส.ธอ./ส.อก. แยกตามกิจกรรมของผลิตภัณฑ์

Dr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.ขายสินค้าผลิตภัณฑ์ (410201xxxx-PG01)	xxx.xx

❖ บันทึกต้นทุนขาย และตัดต้นทุนขาย

Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-PGxx)

xxx.xx

Cr. ผลิตภัณฑ์ไม้ (11050406xx-PGxx)

xxx.xx

■ หน่วยงานอื่นภายใน อ.อ.ป. ขอเบิกไม้เพื่อนำไปบริจาค○ ส.ธอ.❖ บันทึกรายการโอนไม้แปรรูปให้ ออ.ป.เขต ที่ขอเบิกเพื่อนำไปบริจาคให้กับ

หน่วยงานภายนอก และออกใบส่งของ/ใบกำกับภาษี และบันทึกภาษีขาย

Dr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-เขต.... (21xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)

xxx.xx

หมายเหตุ : การคำนวณภาษีขายสำหรับทรัพย์สิน/สินค้าบริจาค่นั้น ให้ปฏิบัติตามมาตรา 79 (4) แห่งประมวลรัษฎากร เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขค่าตอบแทนที่ไม่ต้องนำมารวมคำนวณมูลค่าของฐานภาษี เมื่อ อ.อ.ป. บริจาคให้กับหน่วยงานที่ไม่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม อ.อ.ป. ไม่ต้องบันทึกภาษีขาย หาก อ.อ.ป. บริจาคให้กับหน่วยงานที่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม อ.อ.ป. ต้องบันทึกรายการดังกล่าวด้วย

○ ออ.ป.เขต❖ รับโอนไม้แปรรูปที่ขอเบิกเพื่อนำไปบริจาค และบันทึกเงินช่วยราชการและการกุศล

Dr. เงินช่วยราชการและการกุศล (5103021800-OBxx)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ส.ธอ./อนก. -เขต... (21xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

❖ บันทึกการโอนปิดเงินช่วยราชการและการกุศล เป็นค่าใช้จ่ายโครงการช่วยเหลือสังคม

Dr. ค่าใช้จ่ายโครงการช่วยเหลือสังคม (5402xxxxxx-OBxx)

xxx.xx

Cr. เงินช่วยราชการและการกุศล (5103021800-OBxx)

xxx.xx

○ โรงเลื่อย● รับค่าขายสินค้าผลิตภัณฑ์จาก ส.ธอ./ส.อก. แยกตามกิจกรรมของผลิตภัณฑ์

Dr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. ขายสินค้าผลิตภัณฑ์ (410201xxxx-PG01)

xxx.xx

❖ บันทึกต้นทุนขาย และตัดต้นทุนขาย

Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-PGxx)

xxx.xx

Cr. ผลิตภัณฑ์ไม้ (11050406xx-PGxx)

xxx.xx

➤ **กรณี 4** หน่วยงานภายใน ส.ธอ./ส.อก. ขออนุมัติเบิกผลิตภัณฑ์ใช้ในงานกิจการ เช่น งานซ่อมแซม เป็นต้น โดยใช้ราคาทุนในการโอนสินค้าจัดทำบันทึกส่งมอบ-รับมอบ และไม่ต้องออกใบส่งของ/ใบกำกับภาษี มีการบันทึกรายการดังนี้

❖ เมื่อโรงเลื่อยไม้ นำผลิตภัณฑ์ไปใช้ในการของตนเอง ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

Dr.เครื่องใช้สำนักงาน (1203030101-MA01) xxx.xx
 Dr.ค่าทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์(5103020400, 52/5303021200-ตามกิจกรรม)xxx.xx
 Cr. สินค้าผลิตภัณฑ์ (1105040600-PGxx) xxx.xx

❖ เมื่อโรงเลื่อยไม้โอนผลิตภัณฑ์ให้กับหน่วยงานอื่นใน อ.อ.ป.

- โรงเลื่อยโอนผลิตภัณฑ์ให้กับ ส.ธอ./ส.อก. ในราคาทุน

Dr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxx-MA01) xxx.xx
 Cr.สินค้าผลิตภัณฑ์ (1105040600-PGxx) xxx.xx

- ส.ธอ./ส.อก. รับผลิตภัณฑ์ในราคาทุน และโอนให้กับหน่วยงานที่ต้องการใช้

Dr.โอนบัญชี เขต - ส.ธอ./ส.อก. (21xxxxxxx-MA01) xxx.xx
 Cr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxx-MA01) xxx.xx

- หน่วยงานรับโอนผลิตภัณฑ์จาก ออ.ป.เขต

Dr.เครื่องใช้สำนักงาน (1203030101-MA01) xxx.xx
 Dr.ค่าทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ xxx.xx

(5103020400, 52/5303021200-ตามกิจกรรมที่นำไปใช้งาน)

Cr. โอนบัญชี เขต - ส.ธอ./ส.อก. (21xxxxxxx-MA01) xxx.xx

หมายเหตุ : การโอนผลิตภัณฑ์ให้กับหน่วยงานอื่นใน อ.อ.ป. ให้ทางโรงเลื่อยไม้ตัดสต็อก

สินค้าที่ใช้ในการ

3) การจ่ายค่าการตลาดให้กับผู้หาใบสั่งซื้อให้กับ อ.อ.ป. เมื่อบันทึกต้นทุนขายเรียบร้อยแล้วให้บันทึกค่าการตลาด โดยจ่ายร้อยละ 3 ของมูลค่าสินค้าจากราคาขายปลีกแต่ละใบเสร็จ โดยบันทึกบัญชี ดังนี้

Dr.ค่านายหน้า (5203021600-SA06) xxx.xx
 Cr.เงินสด/เงินฝาก(1101xxxxx- MA01) xxx.xx

4) การบันทึกรายการค่าขนส่งผลิตภัณฑ์ไม้ ซึ่งเป็นสินค้าสำเร็จรูปแบ่งได้ 2 กรณี ดังนี้

❖ **กรณี 1** การส่งผลิตภัณฑ์ให้หน่วยงานอื่นจำหน่าย บันทึกรายการค่าขนส่งเป็น

ค่าใช้จ่ายการค้า รหัสกิจกรรม SA04 และบันทึกรายการโอนด้วยราคาทุน บันทึกบัญชี ดังนี้

○ โรงเลื่อย

● บันทึกโอนสินค้าผลิตภัณฑ์ไม้จาก ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย แยกตามกิจกรรมของผลิตภัณฑ์

Dr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (2205xxxxx-MA01) xxx.xx
 Cr.สินค้าผลิตภัณฑ์ไม้ (11050406xx-PGxx) xxx.xx

○ หน่วยงานรับโอน

- บันทึกรับสินค้าผลิตภัณฑ์ไม้ แยกตามกิจกรรมของผลิตภัณฑ์

Dr.สินค้าผลิตภัณฑ์ไม้ (11050406xx-PGxx)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก-โรงเลื่อย (2205xxxxxx-MA01)	xxx.xx

- บันทึกค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลิตภัณฑ์

Dr.ค่าขนส่ง (5203022500-SA04)	xxx.xx
Cr.เงินสด/เงินฝาก(1101xxxxxx- MA01)	xxx.xx

❖ **กรณี 2** การนำผลิตภัณฑ์(ไม้ประสาน)ไปผลิตต่อ ให้บันทึกรายการค่าขนส่งเป็นต้นทุน โดยใช้รหัสกิจกรรมตามผลิตภัณฑ์

○ โรงเลื่อย

- บันทึกโอนไม้ประสานจาก ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย ให้หน่วยงานรับโอน

Dr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-..... (2205xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.ไม้ประสาน (1105040601-PG04)	xxx.xx

○ หน่วยงานรับโอน

- บันทึกรับไม้ประสาน แยกตามกิจกรรมของผลิตภัณฑ์

Dr.ไม้ประสาน (1105040601-PG04)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก..... (2205xxxxxx-MA01)	xxx.xx

- บันทึกค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลิตภัณฑ์

Dr.ค่าจ้างเหมา (5104010000 – PG04)	xxx.xx
Cr.เงินสด/เงินฝาก(1101xxxxxx- MA01)	xxx.xx

- บันทึกค่าใช้จ่ายเข้าค่าขนส่งสินค้าสำเร็จรูป

Dr. ค่าขนส่งสินค้าสำเร็จรูป (5104280000 – PG04)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างเหมา (5104010000 – PG04)	xxx.xx

- บันทึกปิดค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลิตภัณฑ์ เข้าผลิตภัณฑ์(ไม้ประสาน)

Dr.ไม้ประสาน (1105040601-PG04)	xxx.xx
Cr.ค่าขนส่งสินค้าสำเร็จรูป (5104280000 – PG04)	xxx.xx

- บันทึกผลิตภัณฑ์(ไม้ประสาน) เข้าสินค้าใช้ในการผลิต

Dr.สินค้าใช้ในการผลิต (1105010100-PGxx)	xxx.xx
Cr.ไม้ประสาน (1105040601-PG04)	xxx.xx

- บันทึกปิดค่าใช้จ่ายผลิตภัณฑ์ไม้ประสานเข้างานระหว่างผลิต

Dr.งานระหว่างผลิต-ผลิตภัณฑ์ (1105022200 -PGxx)	xxx.xx
Cr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-PG04)	xxx.xx
Cr.สินค้าใช้ในการผลิต (1105010100-PGxx)	xxx.xx

- บันทึกปิดงานระหว่างผลิตเข้าสินค้าผลิตภัณฑ์

Dr. สินค้าผลิตภัณฑ์ (11050406xx -PGxx)	xxx.xx
Cr.งานระหว่างผลิต-ผลิตภัณฑ์ (1105022200 -PGxx)	xxx.xx

1.5 การให้บริการลูกค้ารับจ้างอบไม้ อัดน้ำยาไม้ ไล่ไม้ (PH01-03) เป็นการให้บริการรับจ้างอบไม้ อัดน้ำยาไม้ และไล่ไม้ สำหรับไม้แปรรูปเพื่อเพิ่มคุณภาพให้กับไม้แปรรูปหรือผลิตภัณฑ์ มีวิธีการบันทึกบัญชีดังนี้

○ ส.ธอ./ส.อก.

- ❖ บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการรับจ้างอัดน้ำยาไม้ ไล่ไม้ และแปรรูปไม้

Dr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

❖ บันทึกรายได้ที่เกิดจากการรับจ้างอัดน้ำยาไม้ ไล่ไม้ และแปรรูปไม้ พร้อมโอนรายได้ให้กับโรงเลื่อย

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

○ โรงเลื่อย

- บันทึกรับค่าใช้จ่ายผลิตที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการรับจ้างแยกตามกิจกรรม (PH01-PH03)

Dr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-PH01-03)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

● บันทึกโอนค่าใช้จ่ายผลิตที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการรับจ้างปิดเข้าค่าใช้จ่ายรับจ้างอื่น (5404000000) แยกตามกิจกรรม (PH01-PH03)

Dr.ค่าใช้จ่ายบริการอบไม้ (5404020000 - PH01)	xxx.xx
Dr.ค่าใช้จ่ายบริการอัดน้ำยาไม้ (5404010000 - PH02)	xxx.xx
Dr.ค่าใช้จ่ายบริการไล่ไม้ (5404030000 - PH03)	xxx.xx
Cr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx- PH01-03)	xxx.xx

- บันทึกรับรายได้การให้บริการรับจ้างแยกตามกิจกรรม

Dr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.รายได้บริการอบไม้ (41020200-PH01)	xxx.xx
Cr.รายได้บริการอัดน้ำยาไม้ (4102020100-PH02)	xxx.xx
Cr.รายได้บริการไสไม้ (4102020300-PH03)	xxx.xx

1.6 การให้บริการรับจ้างแปรรูปไม้ (OA04) และรับจ้างทำผลิตภัณฑ์ไม้ (OA05) เป็นการให้บริการรับจ้างแปรรูปไม้ และรับจ้างทำผลิตภัณฑ์ไม้ สำหรับไม้ซุง และไม้แปรรูปเพื่อเพิ่มคุณภาพ ให้กับไม้ซุง และไม้แปรรูป โดยมีวิธีการบันทึกบัญชีดังนี้

o ส.ธอ./ส.อก.

- บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการรับจ้างแปรรูปไม้ และรับจ้างทำผลิตภัณฑ์

Dr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- บันทึกรายได้ที่เกิดจากการรับจ้างแปรรูปไม้ และรับจ้างทำผลิตภัณฑ์พร้อมโอนรายได้ให้กับโรงเลื่อย

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

o โรงเลื่อย

- บันทึกรับค่าใช้จ่ายผลิตที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการรับจ้างแปรรูปไม้ (OA04) และรับจ้างทำผลิตภัณฑ์ (OA05) แยกตามกิจกรรม

Dr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx- OA04/OA05)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- บันทึกโอนค่าใช้จ่ายผลิตที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการรับจ้างแปรรูปไม้ และรับจ้างทำผลิตภัณฑ์ ปิดค่าใช้จ่ายรับจ้างอื่น (54045404040000-5404080000) แยกตามกิจกรรม

Dr.ค่าใช้จ่ายบริการในการซ่อมแซมและตกแต่ง (5404040000 – OA05)	xxx.xx
Dr.ค่าใช้จ่ายในการทำวงกบประตูหน้าต่าง (5404050000 – OA05)	xxx.xx
Dr.ค่าใช้จ่ายรับจ้างทำผลิตภัณฑ์ (5404080000 – OA05)	xxx.xx
Dr.ค่าใช้จ่ายรับจ้างแปรรูปไม้ (5404060000 – OA04)	xxx.xx
Dr.ค่าใช้จ่ายรับจ้างเลื่อยและซ่อมซอยไม้ (5404070000 – OA04)	xxx.xx
Cr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx- OA04/OA05)	xxx.xx

- บันทึกรับรายได้การให้บริการรับจ้าง (4102020400-4102020500) แยกตามกิจกรรม

Dr. โอนบัญชี ส.ธอ./ส.อก.-โรงเลื่อย (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้จากการทำผลิตภัณฑ์ (4102020400-OA05)	xxx.xx
Cr. รายได้จากการรับจ้างแปรรูปไม้ (4102020500-OA04)	xxx.xx

1.7 การทำไม้แปรรูป (ไม้แปรรูปนอกโครงการ) (PD06-10) หมายถึงการทำไม้ที่นอกเหนือจากพื้นที่ของ อ.อ.ป. เช่น การทำไม้ออกจากโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ หรือทำไม้ในเขตทางหลวง เป็นต้น ซึ่งวิธีการทำไม้จะขึ้นอยู่กับระเบียบกรมป่าไม้ หรือหนังสือจากกรมป่าไม้ หรือหนังสือจากกรมชลประทาน แต่วิธีการบันทึกบัญชีจะเป็นไปในทางเดียวกัน โดยบันทึกค่าใช้จ่ายแยกกิจกรรมไม้แปรรูปตามชนิดไม้ (PD06-10) สามารถสรุปวิธีการทางบัญชีได้ ดังนี้

1) ก่อนทำไม้ ออก อ.อ.ป. ต้องบันทึกค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการสำรวจและคัดเลือกไม้ ร่วมกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป่าไม้ กรมทางหลวง เป็นต้น

❖ บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการสำรวจคัดเลือกไม้ที่จะทำออกจากอ่างเก็บน้ำ หรือเขตทางหลวง โดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน หรือเจ้าหน้าที่กรมทางหลวง

- ออ.ป.เขต จ่ายเงินยืมตรงให้สวนป่าเป็นเงินยืมตรงค่าสำรวจไม้

Dr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01)	xxx.xx

- สวนป่าบันทึกรายการในการทำไม้ออกจากสวนป่า

- บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำไม้ ค่าธรรมเนียมการทำไม้ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ รวมถึงค่าซื้อไม้ ค่าภาคหลวง ค่าบำรุงป่า

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต เช่น ค่าสำรวจ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเบี้ยเลี้ยง (51xxxxxxxx-PDxx)	xxx.xx
Dr. ค่าภาคหลวง/ค่าบำรุงป่า/ค่าตอบแทน (5104060000-5104080000-PDxx)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

2) การทำไม้ แบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

❖ **กรณี 1 อ.อ.ป. ทำไม้เอง**

- ออ.ป.เขต จ่ายเงินยืมตรงให้สวนป่าเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทำไม้

Dr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01)	xxx.xx

■ สวนป่าบันทึกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทำไม้ รวมถึงค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมอื่นๆ ที่ต้องจ่ายเพิ่มเติม

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PDxx)	xxx.xx
Dr. ค่าภาคหลวง/ค่าบำรุงป่า (5104060000-5104070000-PD06-07)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

❖ **กรณี 2 ทำไม้เอกโดยบริษัทเอกชน**บันทึกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทำไม้เอก

- ออป.เขต ทำสัญญากับผู้รับจ้างทำไม้เอก

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx

- สวนป่าบันทึกค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้กับบริษัทเอกชนในการจ้างทำไม้

Dr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-PD06-07)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- ออป.เขต จ่ายคืนเงินประกันสัญญาให้กับบริษัทเอกชนที่รับจ้างทำไม้

Dr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

3) ค่าใช้จ่ายในการเฝ้ารักษาไม้ จะมีการรวมกองไม้เพื่อสะดวกต่อการขนย้ายไม้ ซึ่งการรวมกองไม้ไม่มีวิธีการรวมอยู่ 2 กรณี ดังนี้

❖ **กรณี 1 กรณีรวมกองไม้ไว้ในพื้นที่ของ อ.อ.ป.**

- ออป.เขต จ่ายเงินยืมตรงให้สวนป่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเฝ้ารักษาไม้
- สวนป่าบันทึกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทำไม้เอก

Dr. ค่าเฝ้ารักษาไม้ (5104110000-PD06-07)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

❖ **กรณี 2 กรณีไม่ได้รวมกองไม้ไว้ในพื้นที่ของ อ.อ.ป. ซึ่งต้องทำสัญญาเฝ้ารักษาไม้**

- ออป.เขต ทำสัญญากับผู้รับจ้างเฝ้ารักษาไม้

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx

- สวนป่าบันทึกค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้กับผู้รับจ้างเฝ้ารักษาไม้

Dr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-PD06-10)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- ออป.เขต จ่ายคืนเงินประกันสัญญาให้กับผู้รับจ้างเฝ้ารักษาไม้

Dr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

4) บันทึกปิดค่าใช้จ่ายในการผลิต ค่าจ้างเหมา ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการทำไม้ป่าธรรมชาติออก เข้า งานระหว่างผลิต-ไม้ป่าธรรมชาติ แยกกิจกรรมตามชนิดไม้ (PD06-10)

■ สวนป่าบันทึกโอนปิดค่าใช้จ่ายเข้างานระหว่างผลิต

Dr. งานระหว่างผลิต-ไม้ป่า (1105020900-PD06-10)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-PD06-10)	xxx.xx
Cr. ค่าภาคหลวง/ค่าบำรุงป่า/ค่าตอบแทน (5104060000-5104080000-PD06-10)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-PD06-10)	xxx.xx
Cr. ค่าเฝ้ารักษาไม้ (5104110000-PD06-10)	xxx.xx

■ สวนป่าบันทึกโอนปิดงานระหว่างผลิตเข้าไม้ป่าธรรมชาติ (PD06-10)

Dr. ไม้ซุงป่าธรรมชาติ (1105040100-PD06-10)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-ไม้ป่า (1105020900-PD06-10)	xxx.xx

5) การจำหน่ายไม้ป่า มีขั้นตอนการบันทึกรายการทางบัญชี ดังนี้

5.1 จัดกองไม้เพื่อเตรียมจำหน่าย โดยแต่ละกองจะมีปริมาตรเฉลี่ยตามความเหมาะสมกรณีมีค่าใช้จ่ายในการจัดกองไม้ให้บันทึกในกิจกรรมการค้า (SA06)

■ อป.เขต จ่ายเงินยืมทดรองให้สวนป่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเฝ้ารักษาไม้

Dr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินยืมทดรอง (1199990100-MA01)	xxx.xx

■ สวนป่าบันทึกรับรู้ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจำหน่าย

Dr. ค่าใช้จ่ายการค้า (52xxxxxxx-SA06)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

5.2 การจำหน่ายไม้ป่าธรรมชาติ มีวิธีการจำหน่าย 2 วิธี ดังนี้

➤ จำหน่ายให้ผู้ซื้อรายย่อย มีวิธีการบันทึกการดังนี้

○ อป.เขต

- รับชำระเงินค่าขายไม้ป่าธรรมชาติ แยกตามกิจกรรม พร้อมโอนรายได้ค่าขายให้กับสวนป่า

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร/ลูกหนี้การค้า (11xxxxxxx/1102010200-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xx.xx

○ สวนป่า

- รับโอนรายได้ค่าขายไม้ป่าธรรมชาติ แยกตามกิจกรรม

Dr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายไม้ซุงป่าธรรมชาติ (410101xxxx-PDxx)	xxx.xx

- บันทึกต้นทุนขาย และตัดต้นทุนขาย

Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-PDxx)

xxx.xx

Cr. ไม้ซุงป่าธรรมชาติ (1105040100-PD06-10)

xxx.xx

➤ **จำหน่ายแบบตลาดราคากลางค้าไม้** เป็นการประกาศแบบประมูลราคาไม้แต่ละกอง มีวิธีการบันทึกรายการดังนี้

○ ออป.เขต

- เมื่อได้ผู้ชนะการประมูล ออป.เขต จะรับเงินมัดจำรับ พร้อมออกใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. เงินมัดจำ (รับ) (2199030000-MA01)

xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)

xx.xx

- รับชำระค่าซื้อไม้ส่วนที่เหลือ พร้อมล้างเงินมัดจำรับ และโอนรายได้ค่าขายไม้ป่าธรรมชาติให้กับสวนป่า

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Dr. เงินมัดจำ (รับ) (2199030000-MA01)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)

xx.xx

○ สวนป่า

- รับโอนรายได้ค่าขายไม้ป่าธรรมชาติ แยกตามกิจกรรม

Dr. โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. ขายไม้ซุงป่าธรรมชาติ (410101xxxx-PDxx)

xxx.xx

- บันทึกต้นทุนขาย และตัดต้นทุนขาย

Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-PDxx)

xxx.xx

Cr. ไม้ซุงป่าธรรมชาติ (1105040100-PD06-10)

xxx.xx

1.8 สินค้ายางพารา

1.8.1 น้ำยางพารา (PI01) ในการบันทึกรายการเกี่ยวกับการผลิตน้ำยางพารา จะดำเนินการในสวนป่า โดย ออป.เขต จะจ่ายเป็นเงินยืมทดรองให้กับสวนป่า เพื่อให้สวนป่านำไปเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการผลิตน้ำยางพารา โดยสวนป่ามีการบันทึกรายการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) การบันทึกรายการเกี่ยวกับการผลิตยางพารา

■ บันทึกค่าใช้จ่ายการทำน้ำยางพารา

Dr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-PI01)	xxx.xx
Dr.ค่าใช้จ่ายขนส่งน้ำยาง (52xxxxxxx-SA05)	xxx.xx
Dr.ค่าภาคหลวง (5104060000-PI01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

■ บันทึกการปิดค่าใช้จ่ายน้ำยางพาราเข้างานระหว่างผลิตสินค้ายางพารา (PI01)

Dr.งานระหว่างผลิต-สินค้ายางพารา (1105023000-PI01)	xxx.xx
Cr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-PI01)	xxx.xx
Cr.ค่าภาคหลวง (5104060000-PI01)	xxx.xx

■ บันทึกการปิดงานระหว่างผลิตสินค้ายางพารา (PI01) เข้าสินค้าน้ำยางพารา

Dr.สินค้าน้ำยางพารา (1105040701-PI01)	xxx.xx
Cr.งานระหว่างผลิต-สินค้ายางพารา (1105023000-PI01)	xxx.xx

2) การบันทึกรายการเกี่ยวกับการจ่ายค่าส่วนแบ่งยางพาราให้กับเบอร์กริต โดย ออป.เขต จะจ่ายเป็นเงินยืมทดรองให้กับสวนป่า เพื่อให้สวนป่านำไปจ่ายให้กับเบอร์กริต ซึ่งจ่ายตามจำนวนน้ำหนักยางพาราที่คำนวณได้ และแบ่งสรรตามสัดส่วนที่ได้ตกลงกันไว้

■ บันทึกการจ่ายค่าส่วนแบ่งยางพาราให้กับเบอร์กริต

Dr.ค่าส่วนแบ่งรายได้ (5104120000-PI01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

■ บันทึกการปิดค่าส่วนแบ่งรายได้เข้างานระหว่างผลิตสินค้ายางพารา (PI01)

Dr.งานระหว่างผลิต-สินค้ายางพารา (1105023000-PI01)	xxx.xx
Cr.ค่าส่วนแบ่งรายได้ (5104120000-PI01)	xxx.xx

■ บันทึกการปิดงานระหว่างผลิตสินค้ายางพารา (PI01) เข้าสินค้าน้ำยางพารา

Dr.สินค้าน้ำยางพารา (1105040701-PI01)	xxx.xx
Cr.งานระหว่างผลิต-สินค้ายางพารา (1105023000-PI01)	xxx.xx

3) การจำหน่ายน้ำยางพารา เป็นการจำหน่ายโดยการประมูล ซึ่งผู้เปิดประมูลเป็น ออป.ภาค มีวิธีการบันทึกการขายทางบัญชี ดังนี้

3.1 ประกาศประมูลจำหน่ายน้ำยางพารา มีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

● ออป.ภาค

■ ประกาศประมูลจำหน่ายน้ำยางพารา เพื่อหาผู้ซื้อน้ำยางพารา โดยเปิดจำหน่ายของประมูลให้กับผู้สนใจ

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.รายได้เบ็ดเตล็ด (4202070000-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xx.xx

■ ผู้เข้าร่วมการประมูลต้องจ่ายเงินประกันของให้ ออป.ภาค เพื่อเป็นหลักประกัน และคืนเงินประกันของให้กับผู้ไม่ชนะการประมูล

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.เงินประกันของ (2199040000-MA01)	xxx.xx

■ เมื่อทำสัญญาซื้อขายน้ำยางพารา ผู้ซื้อต้องจ่ายเงินประกันสัญญาให้ ออป.ภาค ตามที่ระบุไว้ในสัญญา ดังนี้

- บันทึกการขายการคืนเงินประกันของให้กับผู้ซื้อ

Dr.เงินประกันของ (2199040000-MA01)	xxx.xx
Cr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- บันทึกการขายการรับเงินประกันสัญญา

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx

3.2 รับเงินค่าจำหน่ายน้ำยางพารา และค่าขนส่งน้ำยาง มีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

○ ออป.เขต

● รับรายได้จากการจำหน่ายน้ำยางพารา และรายได้ค่าขนส่งน้ำยางพารา

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

○ สวนป่า

● รับโอนรายได้จากการจำหน่ายน้ำยางพาราและรายได้ค่าขนส่งน้ำยางพารา

Dr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.ขายน้ำยางพารา (4103010000-PI01)	xxx.xx
Cr.รายได้ค่าขนส่ง (4201020000-PI01)	xxx.xx

- บันทึกต้นทุนขายสินค้าอย่างพารา

Dr.ต้นทุนขาย (5105020000-PI01)

xxx.xx

Cr.สินค้าอย่างพารา (1105040701-PI01)

xxx.xx

3.3 กรณีมีรายได้ค่าปรับจากการกระทำผิดของเบอร์กริด ตามที่ระบุไว้ในสัญญาจ้าง
เหมาคนงานกรีดยาง มีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

○ ออป.เขต

- รับรายได้ค่าปรับจากสวนป่า

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

○ สวนป่า

- โอนเงินรายได้ค่าปรับจากการกระทำผิดของเบอร์กริดให้กับ ออป.เขต

Dr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr.รายได้ค่าปรับ (4202030000-PI01)

xxx.xx

1.8.2 ยางพาราแผ่น (PI02) ในการบันทึกรายการเกี่ยวกับการผลิตยางพาราแผ่น จะดำเนินการ
ในสวนป่า โดย ออป.เขต จะจ่ายเป็นเงินยืมทดรองให้กับสวนป่า เพื่อให้สวนป่านำไปเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการผลิต
ยางพาราแผ่น (PI02) โดยสวนป่ามีการบันทึกรายการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการผลิตยางพาราแผ่น

- บันทึกค่าใช้จ่ายการทำยางพาราแผ่น ทั้งค่าใช้จ่ายผลิต ค่าภาคหลวง และค่า
ส่วนแบ่งรายได้จากการทำยางพาราแผ่น

Dr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PI02)

xxx.xx

Dr.ค่าภาคหลวง (5104060000-PI02)

xxx.xx

Dr.ค่าส่วนแบ่งรายได้ (5104120000-PI02)

xxx.xx

Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

- บันทึกการปิดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเข้างานระหว่างผลิตยางพาราแผ่น (PI02)

Dr.งานระหว่างผลิต-สินค้าอย่างพารา (1105023000-PI02)

xxx.xx

Cr.ค่าส่วนแบ่งรายได้ (5104120000-PI02)

xxx.xx

Cr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PI02)

xxx.xx

Cr.ค่าภาคหลวง (5104060000-PI02)

xxx.xx

- บันทึกการปิดงานระหว่างผลิตยางพาราแผ่น (PI02) เข้าสินค้าอย่างพาราแผ่น

Dr.สินค้าอย่างพาราแผ่น (1105040702-PI02)

xxx.xx

Cr.งานระหว่างผลิต-สินค้าอย่างพารา (1105023000-PI02)

xxx.xx

2)การจำหน่ายยางพาราแผ่น มีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

○ ออป.เขต

- รับรายได้ค่าขายยางพาราแผ่น

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

○ สวนป่า

- โอนเงินรายได้ค่าปรับจากการกระทำผิดของเบอร์กริดให้กับ ออป.เขต

Dr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.ขายยางแผ่น (4103010200-PI02)	xxx.xx

- บันทึกต้นทุนขายสินค้ายางพารา

Dr.ต้นทุนขาย (5105020000-PI02)	xxx.xx
Cr. สินค้ายางแผ่น (1105040702-PI02)	xxx.xx

3) กรณีมีรายได้ค่าปรับจากการกระทำผิดของเบอร์กริด ตามที่ระบุไว้ในสัญญาจ้างเหมา
คนงานกรีดยาง มีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

○ ออป.เขต

- รับรายได้ค่าปรับจากสวนป่า

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

○ สวนป่า

- โอนเงินรายได้ค่าปรับจากการกระทำผิดของเบอร์กริดให้กับ ออป.เขต

Dr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.รายได้ค่าปรับ (4202030000-PI02)	xxx.xx

1.8.3 ยางก้อนถ้วย (PI03) ในการบันทึกรายการเกี่ยวกับการผลิตยางก้อนถ้วย จะดำเนินการใน
สวนป่า โดย ออป.เขต จะจ่ายเป็นเงินยืมทดรองให้กับสวนป่า เพื่อให้สวนป่านำไปเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการผลิต
ยางก้อนถ้วย (PI03) โดยสวนป่ามีการบันทึกรายการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการผลิตยางก้อนถ้วย

- บันทึกค่าใช้จ่ายการทำยางก้อนถ้วย

Dr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-PI03)	xxx.xx
Dr.ค่าส่วนแบ่งรายได้ (5104120000-PI03)	xxx.xx
Dr.ค่าภาคหลวง (5104060000-PI03)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

■ บันทึกการปิดค่าใช้จ่ายอย่างก่อนด้วยเข้างานระหว่างผลิตสินค้าทางพารา(PI03)

Dr.งานระหว่างผลิต-สินค้าทางพารา (1105023000-PI03)	xxx.xx
Cr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-PI03)	xxx.xx
Cr.ค่าส่วนแบ่งรายได้ (5104120000-PI03)	xxx.xx
Cr.ค่าภาคหลวง (5104060000-PI03)	xxx.xx

■ บันทึกการปิดงานระหว่างผลิตอย่างก่อนด้วย (PI03) เข้าสินค้าอย่างก่อนด้วย

Dr.สินค้าอย่างก่อนด้วย (1105040703-PI03)	xxx.xx
Cr.งานระหว่างผลิต-สินค้าอย่างก่อนด้วย (1105023000-PI03)	xxx.xx

2) การจำหน่ายอย่างก่อนด้วย มีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

○ ออป.เขต

● รับรายได้ค่าขายอย่างก่อนด้วย

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

○ สวนป่า

Dr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.ขายอย่างก่อนด้วย(4103010300-PI03)	xxx.xx

● บันทึกต้นทุนขายสินค้าอย่างก่อนด้วย

Dr.ต้นทุนขาย (5105020000-PI03)	xxx.xx
Cr. สินค้าอย่างก่อนด้วย (1105040703-PI03)	xxx.xx

3) กรณีมีรายได้ค่ารับจากการกระทำผิดของเบอร์กริด ตามที่ระบุไว้ในสัญญาจ้างเหมา
คณงานกริดอย่าง มีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

○ ออป.เขต

● รับรายได้ค่าปรับจากสวนป่า

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

○ สวนป่า

● โอนเงินรายได้ค่าปรับจากการกระทำผิดของเบอร์กริดให้กับ ออป.เขต

Dr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.รายได้ค่าปรับ (4202030000-PI03)	xxx.xx

1.9 สินค้าปาล์มน้ำมัน (PJ15) ในการบันทึกรายการเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน จะดำเนินการในสวนป่า โดย ออป.เขต จะจ่ายเป็นเงินยืมทดรองให้กับสวนป่า เพื่อให้สวนป่านำไปเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน โดยสวนป่ามีการ บันทึกรายการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การบันทึกรายการเกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมัน

■ บันทึกค่าใช้จ่ายการทำปาล์มน้ำมัน

Dr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx- PJ15)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

■ บันทึกการปิดค่าใช้จ่ายปาล์มน้ำมันเข้างานระหว่างผลิตสินค้าปาล์มน้ำมัน (PJ15)

Dr.งานระหว่างผลิต-สินค้าปาล์มน้ำมัน (1105023200-PJ15)	xxx.xx
Cr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-PJ15)	xxx.xx

■ บันทึกการปิดงานระหว่างผลิตสินค้าปาล์มน้ำมัน(PJ15) เข้าสินค้าปาล์มน้ำมัน

Dr.สินค้าปาล์มน้ำมัน (1105040815- PJ15)	xxx.xx
Cr.งานระหว่างผลิต-สินค้าปาล์มน้ำมัน (1105023200- PJ15)	xxx.xx

2)การจำหน่ายปาล์มน้ำมัน มีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

○ ออป.เขต

● รับรายได้ค่าขายปาล์มน้ำมัน

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

○ สวนป่า

● รับโอนค่าขายปาล์มน้ำมัน

Dr.โอนบัญชีเขต...-สวนป่า... (21xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.ขายปาล์มน้ำมัน (4104011500-PJ15)	xxx.xx

● บันทึกต้นทุนขายสินค้าปาล์มน้ำมัน

Dr.ต้นทุนขาย (5105020000-PJ15)	xxx.xx
Cr. ปาล์มน้ำมัน (1105040815-PJ15)	xxx.xx

1.10 การซื้อขายไม้แปรรูป (PKxx) เป็นการจำหน่ายไม้ให้กับหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ วิธีการจำหน่ายไม้แปรรูปซื้อขาย มี 2 วิธีด้วยกัน คือ การจำหน่ายไม้แปรรูปซื้อขายโดยไม่มีการจ่ายค่าการตลาดให้กับผู้หาใบสั่งซื้อให้กับ อ.อ.ป. และการจำหน่ายไม้แปรรูปซื้อขายโดยมีการจ่ายค่าการตลาด

ค่าการตลาด หมายถึง จำนวนเงินที่จ่ายให้กับผู้หาใบสั่งซื้อให้กับ อ.อ.ป. (ค่านายหน้า) และจะจ่ายเมื่อได้รับเงินจากหน่วยงานของกรมชลประทานครบถ้วนแล้ว

ตัวอย่าง ออป.เขต ซื้อไม้แปรรูปจากโรงค้าไม้ราคา 800,000 บาท (ราคาซื้อ) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (7%) 56,000 บาท และขายไม้แปรรูปให้กับกรมชลประทานในราคา 1,500,000 บาท (ราคาขาย) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (7%) 105,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,605,000 บาท

กรณีที่ 1 การจำหน่ายไม้แปรรูปซื้อขายโดยไม่มีการจ่ายค่าการตลาดให้กับผู้หาใบสั่งซื้อให้กับ อ.อ.ป. การดำเนินงานทางด้านบัญชีและการเงินจะเกิดขึ้นที่ ออป.เขต

- บันทึกการซื้อไม้แปรรูปจากโรงค้าไม้ เมื่อโรงค้าไม้จัดส่งไม้แปรรูปให้ ออป.เขต แล้ว จะออกใบแจ้งหนี้ใบส่งของ/ใบกำกับภาษี ออป.เขต จะขึ้นบัญชีเจ้าหนี้การค้าไว้ และบันทึกไม้แปรรูปในสต็อกสินค้า

Dr.สินค้าซื้อขายไม้ซุง-ไม้แปรรูป (11050409xx- PKxx)	800,000.00
Dr.ภาษีซื้อ (1199040100-MA01)	56,000.00
Cr.เจ้าหนี้การค้า-เอกชนในประเทศ (2101010200-MA01)	856,000.00

- บันทึกการส่งไม้แปรรูปให้กับกรมชลประทาน ออป.เขต ออกใบแจ้งหนี้/ใบส่งของ/ใบกำกับภาษี โดยตั้งกรมชลประทานเป็นลูกหนี้

Dr.ลูกหนี้การค้า-หน่วยงานราชการ (1102010100- MA01)	1,605,000.00
Cr.ขายไม้แปรรูปซื้อขาย (410402xxxx-PKxx)	1,500,000.00
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	105,000.00

- บันทึกการรับชำระหนี้จากกรมชลประทาน หน่วยงาน ออกใบเสร็จรับเงิน พร้อมบันทึกค่าธรรมเนียมธนาคาร ทั้งนี้ค่าธรรมเนียมธนาคารให้หน่วยงานทำบันทึกขออนุมัติผู้บังคับบัญชาพร้อมแนบหลักเกณฑ์ของกรมบัญชีกลางด้วย

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	1,604,988.00
Dr.ค่าธรรมเนียมธนาคาร (5305010000-MA01)	12.00
Cr.ลูกหนี้การค้า-หน่วยงานราชการ (1102010100- MA01)	1,605,000.00

- บันทึกการจ่ายชำระหนี้ให้โรงค้าไม้แปรรูปและหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย 1%

Dr.เจ้าหนี้การค้า-เอกชนในประเทศ (2101010200-MA01)	856,000.00
Cr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	848,000.00
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	8,000.00

- บันทึกการตัดต้นทุนขายไม้แปรรูปซื้อขาย

Dr.ต้นทุนขาย (5105020000-PKxx)

800,000.00

Cr.สินค้าซื้อขายไม้ซุง-ไม้แปรรูป (11050409xx- PKxx)

800,000.00

กรณีที่ 2 การจำหน่ายไม้แปรรูปซื้อขายโดยจ่ายค่าการตลาดให้กับผู้หาใบสั่งซื้อให้กับ

อ.อ.ป. การดำเนินงานทางด้านบัญชีเหมือนกรณีที่ 1 ทุกขั้นตอน เมื่อบันทึกต้นทุนขายเรียบร้อยแล้วให้บันทึกค่าการตลาด โดยมีวิธีคำนวณ ดังนี้

ค่าการตลาดที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

วงเงินขาย 40,000 – 100,000 บาท ให้จ่าย 3% เชื่อกับการตลาดอีกครั้ง

วงเงินขาย มากกว่า 100,000 บาท ให้จ่าย 5%

จากตัวอย่างข้างต้น ขายไม้ให้ชลประทาน จำนวน 1,500,000 บาท สามารถคำนวณค่าการตลาดได้ดังนี้

(ก.) อัตราแรก 3% ของราคาขาย 40,000 - 100,000.- บาท

$$= 100,000 - 40,000 = 60,000 \text{ บาท}$$

$$= 60,000 \times 3 \% = 1,800 \text{ บาท}$$

(ข.) อัตรา 5 % ของราคาที่เหลือหลังจากหักจำนวนเงิน 100,000 บาทแรก

คงเหลือจำนวนเงินที่จะต้องนำมาคำนวณ คือ $1,500,000 - 100,000 = 1,400,000$ บาท

ค่าการตลาดในส่วนนี้ $= 1,400,000 \times 5 \% = 70,000$ บาท

** รวมค่าการตลาดที่จะต้องจ่ายทั้งสิ้น $= 1,800 + 70,000 = 71,800$ บาท

บันทึกบัญชี ดังนี้

Dr.ค่านายหน้า (5203021600-SA06)

71,800.00

Cr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx- MA01)

70,082.00

Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (71,800x1%) (2102990100-MA01)

718.00

1.11 การบริการท่องเที่ยว (PLxx) เป็นการบริการด้านการท่องเที่ยว แบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่

1.11.1 บุคคลทั่วไปเข้าพักมีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

- รับเงินมัดจำ ออป.เขต เป็นผู้ออกใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี เมื่อ ออป.ภาค หรือ สวนป่าเป็นผู้รับเงินมัดจำ ให้โอนเงินมัดจำให้กับ ออป.เขต

- ออป.ภาค และสวนป่า โอนเงินมัดจำให้กับเขต

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr.โอนบัญชี ออป.ภาค...-ออป.เขต...(21xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต...-ออป.สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)

xxx.xx

■ ออป.เขต รับโอนเงินมัดจำจากภาค และสวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.ภาค...-ออป.เขต... (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. โอนบัญชี ออป.เขต...-ออป.สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินมัดจำ(รับ) (2199030000-MA01)	xxx.xx

■ ออป.เขต รับเงินมัดจำเอง

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินมัดจำ(รับ) (2199030000-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

● ชำระเงินค่าบริการส่วนที่เหลือ โดยสวนป่าจะโอนเงินให้กับ ออป.เขต และสวนป่า
บันทึกรับรู้รายได้จากการให้บริการท่องเที่ยว

■ ออป.เขต รับโอนเงินรายได้ค่าบริการท่องเที่ยวส่วนที่เหลือหลังจากหักเงินมัดจำ

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr.เงินมัดจำ(รับ) (2199030000-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ออป.เขต...-ออป.สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

■ สวนป่าโอนเงินรายได้ค่าบริการท่องเที่ยวให้กับ ออป.เขต และบันทึกรับรู้รายได้

Dr.โอนบัญชี ออป.ภาค...-ออป.เขต...(21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.รายได้จากการบริการ (410501xxxx-PLxx)	xxx.xx

หมายเหตุ : ส่วนลดการค้า จะไม่นำมาบันทึกบัญชี สำหรับรายได้จะบันทึกบัญชีเป็นจำนวนเงินสด หลังจากหักส่วนลดการค้าเรียบร้อยแล้ว

1.11.2 เจ้าหน้าที่ส่วนราชการ/ผู้มีอุปการคุณเข้าพักกรณีมีหนังสือขอความอนุเคราะห์จาก

อ.อ.ป. เพื่อขอเข้าพัก ให้ถือเป็นรายได้ของหน่วยงานที่ขอเข้าพัก และเป็นค่าใช้จ่ายของหน่วยงานที่ทำเรื่องขอ
อนุมัติเข้าพัก โดยไม่มีการคิดค่าบริการแต่อย่างใด

■ ออป.เขต รับโอนเงินรายได้ค่าบริการท่องเที่ยว

Dr.โอนบัญชี ออป.เขต...-หน่วยงานที่ทำเรื่องขออนุมัติ (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ออป.เขต...-ออป.สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

■ สวนป่าบันทึกรับรู้รายได้

Dr.โอนบัญชี ออป.เขต...-ออป.สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.รายได้จากการบริการ (410501xxxx-PLxx)	xxx.xx

■ หน่วยงานที่ทำเรื่องขออนุมัติ รับโอนค่าใช้จ่ายจากการให้ผู้มีอุปการคุณเข้าพัก โดยบันทึกเป็นเงินช่วยเหลือราชการและการกุศล

Dr.เงินช่วยเหลือราชการและการกุศล(5103021800-OBxx)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ออป.เขต...-ออป.สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

■ หน่วยงานที่ทำเรื่องขออนุมัติ รับโอนค่าใช้จ่ายจากการให้ผู้มีอุปการคุณเข้าพัก โดยบันทึกเป็นเงินช่วยเหลือราชการและการกุศล

Dr.ค่าใช้จ่ายช่วยเหลือสังคม (5403xxxxx-OBxx)	xxx.xx
Cr.เงินช่วยเหลือราชการและการกุศล (5103021800-OBxx)	xxx.xx

1.11.3 พนักงาน อ.อ.ป. เดินทางไปปฏิบัติงานเข้าพัก เมื่อพนักงาน อ.อ.ป. เดินทางไปปฏิบัติงานและเข้าพัก ไม่ถือเป็นการให้บริการทางธุรกิจ แต่ในทางบัญชีให้บันทึกเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน ซึ่งมีวิธีการบันทึกทางบัญชี ดังนี้

■ ออป.เขต โอนเงินรายได้ค่าบริการท่องเที่ยว

Dr.โอนบัญชี ออป.เขต...-หน่วยงานของผู้เข้าพัก(21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ออป.เขต...-ออป.สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

■ สวนป่าบันทึกรับรู้รายได้

Dr.โอนบัญชี ออป.เขต...-ออป.สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr.รายได้จากการบริการ (410501xxxx-PLxx)	xxx.xx

■ หน่วยงานของผู้เข้าพัก รับโอนค่าใช้จ่ายในการเข้าพัก

Dr.ค่าเช่าที่พัก-ในประเทศ (5301060103-MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ออป.เขต...-หน่วยงานของผู้เข้าพัก(21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

1.11.4 การบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในกิจการท่องเที่ยว

■ ออป.เขต จ่ายเงินยืมทดรองให้กับสวนป่า

Dr. โอนบัญชี ส.บง.-ออป.เขต (22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินยืมทดรอง (1199990100-MA01)	xxx.xx

■ สวนป่าบันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจการการท่องเที่ยว

Dr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PLxx)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ออป.เขต...-ออป.สวนป่า... (21xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

■ สวนป่าบันทึกการปิดค่าใช้จ่ายกิจกรรมท่องเที่ยวเข้าค่าใช้จ่ายบริการท่องเที่ยว

Dr.ค่าใช้จ่ายบริการท่องเที่ยว (5403010000-PLxx)	xxx.xx
Cr.ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx-PLxx)	xxx.xx

1.12 สินค้าคาร์บอนเครดิต แนวทางการปฏิบัติทางด้านบัญชีและการเงินของสินค้าคาร์บอนเครดิต มีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

กรณีที่ 1 ขายสินค้าตามปกติ เป็นการขายสินค้าตามสัญญาซื้อขายคาร์บอนเครดิต โดยตกลงซื้อขายหลังจากได้รับการขึ้นทะเบียนคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า จากองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.) ตามโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) โดยมีขั้นตอนการบันทึกบัญชี ดังนี้

1.บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการขอขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิต เช่น การว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการสำรวจและจัดทำรายงานการติดตามและประเมินผล (PDD) การจ้างผู้ประเมินภายนอก (WVB) ทวนสอบปริมาณการกักเก็บคาร์บอน เป็นต้น โดยบันทึกด้วยรหัสกิจกรรม CC01 ดังนี้

- บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมคาร์บอนเครดิต

Dr. ค่าจ้างที่ปรึกษา (5106021000-CC01)	xxx.xx
Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-CC01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
- บันทึกค่าใช้จ่ายเข้างานระหว่างผลิต	
Dr. งานระหว่างผลิต-คาร์บอนเครดิต (1105023700-CC01)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-CC01)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างที่ปรึกษา (5106021000-CC01)	xxx.xx

- ❖ กรณีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมคาร์บอนเครดิต เกิดขึ้นที่หน่วยงานอื่น ให้บันทึกดังนี้

- ออป.เขต

- จ่ายเงินยืมทตรง

Dr. เงินยืมทตรง (1199990100-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
- โอนล้างเงินยืมทตรง	
Dr. โอนบัญชี ส.คน.-ออป.เขต (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินยืมทตรง (1199990100-MA01)	xxx.xx
- <u>ส.คน.</u> รับค่าใช้จ่ายเข้ากิจกรรมคาร์บอนเครดิต	
Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-CC01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.คน.-ออป.เขต (22050101xx-MA01)	xxx.xx
- บันทึกค่าใช้จ่ายคาร์บอนเครดิตเข้างานระหว่างผลิต	
Dr. งานระหว่างผลิต-คาร์บอนเครดิต (1105023700-CC01)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-CC01)	xxx.xx

2. การจำหน่ายสินค้าคาร์บอนเครดิต อ.อ.ป. จะประกาศประมูลราคาต่อตัน เพื่อให้ได้ราคาที่เหมาะสม เมื่อได้ผู้ชนะการประมูลจะทำสัญญาซื้อขายสินค้า โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ประกาศประมูลขาย โดยกำหนดขอบเขตของสวนป่าที่จะดำเนินการขายสินค้าคาร์บอนเครดิต และนำปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าที่ทวนสอบเป็นส่วนหนึ่งของประกาศประมูล

- ขายของประมูล

Dr. เงินสด (1101010100-MA01) xxx.xx

Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด (4202070000-MA01) xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01) xxx.xx

- รับเงินประกันของ

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินประกันของ (2199040000-MA01) xxx.xx

2.2 ทำสัญญาซื้อขายหลังจากได้ผู้ชนะการประมูลบริษัทที่ประมูลชนะจะวางเงินประกันสัญญาพร้อมกับเงินงวดแรกตามที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขาย

- คืนเงินประกันของให้กับผู้ไม่ชนะการประมูล

Dr. เงินประกันของ (2199040000-MA01) xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01) xxx.xx

- รับเงินประกันสัญญาจากผู้ชนะการประมูล

- รับเงินประกันสัญญา

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01) xxx.xx

- กรณีนำหลักประกันของโอนเป็นส่วนหนึ่งของเงินประกันสัญญา

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01) xxx.xx

Dr. เงินประกันของ (2199040000-MA01) xxx.xx

Cr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01) xxx.xx

- รับชำระค่าขายให้กับ อ.อ.ป. เป็นงวดๆ ตามที่ระบุไว้ในสัญญา

- กรณีนำเงินประกันของโอนเป็นค่าขายสินค้าคาร์บอนเครดิต (บันทึกเฉพาะงวดแรก)

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01) xxx.xx

Dr. เงินประกันของ (2199040000-MA01) xxx.xx

Cr. เงินรับล่วงหน้า (2203010000-MA01) xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01) xxx.xx

- กรณีรับชำระค่าขายสินค้าคาร์บอนเครดิต

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินรับล่วงหน้า (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

3. การส่งมอบสินค้าคาร์บอนเครดิตเมื่อครบกำหนดตามระยะเวลาการส่งมอบสินค้า อ.อ.ป. จะต้องขอรับรองการขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิตที่แท้จริงก่อน แล้วจึงดำเนินการส่งมอบสินค้าให้กับผู้ซื้อ ขั้นตอนการบันทึกบัญชี มีดังนี้

3.1 ขอรับรองการขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิตก่อนการส่งมอบบันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขอขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิต เช่นการจ้างผู้ประเมินภายนอก (VVB) ทวนสอบปริมาณการกักเก็บคาร์บอนค่าใช้จ่ายในการขอขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิตกับ อบก. เป็นต้น เพื่อให้ได้ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าที่แท้จริงก่อนทำการส่งมอบให้กับบริษัทผู้ชนะการประมูล

- บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขอขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิต

Dr. ค่าจ้างที่ปรึกษา (5106021000-CC01)	xxx.xx
Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-CC01)	xxx.xx
Cr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01)	xxx.xx

- บันทึกค่าใช้จ่ายเข้างานระหว่างผลิต

Dr. งานระหว่างผลิต-คาร์บอนเครดิต (1105023700-CC01)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-CC01)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างที่ปรึกษา (5106021000-CC01)	xxx.xx

3.2 เมื่อทำการส่งมอบสินค้าคาร์บอนเครดิตให้กับผู้ซื้อ อ.อ.ป. จะนำเอกสารที่ได้จากการว่าจ้างที่ปรึกษาและบุคคลภายนอก ดำเนินการขอขึ้นทะเบียนปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่ากับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.) เมื่อ อบก. รับรองปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า อ.อ.ป. จะนำปริมาณดังกล่าวขึ้นบัญชีให้ อ.อ.ป. และ อ.อ.ป. จะดำเนินการส่งมอบสินค้าให้กับบริษัทคู่สัญญา โดยบันทึกรายการทางบัญชี ดังนี้

- บันทึกสินค้าคาร์บอนเครดิตเข้าสต็อกสินค้า และบันทึกต้นทุนขายสินค้าคาร์บอนเครดิต ดังนี้

Dr. สินค้าคาร์บอนเครดิต (1105040816-CC01)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-คาร์บอนเครดิต (1105023700-CC01)	xxx.xx
- บันทึกต้นทุนขายสินค้าคาร์บอนเครดิต	
Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-CC01)	xxx.xx
Cr. สินค้าคาร์บอนเครดิต (1105040816-CC01)	xxx.xx

- บันทึกการขายสินค้าคาร์บอนเครดิตตามปริมาณที่ อบก. รับรอง โดยอ้างอิงกับ เงินรับล่วงหน้าที่ได้บันทึกไว้ โดยแบ่งได้ 3 กรณี ดังนี้

กรณี 1 บันทึกเงินรับล่วงหน้าเท่ากับปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าที่ได้รับการรับรอง จาก อบก.(ปริมาณคาร์บอนเครดิตเท่ากับที่ระบุไว้ในสัญญา)

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายสินค้าคาร์บอนเครดิต (4104011600-CC01)	xxx.xx

กรณี 2 บันทึกเงินรับล่วงหน้าต่ำกว่าปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าที่ได้รับการรับรอง จาก อบก. ผู้ซื้อจะต้องชำระเงินเพิ่มให้กับ อ.อ.ป. ตามที่ระบุไว้ในสัญญา ออกใบแจ้งหนี้/ใบกำกับภาษี (ปริมาณคาร์บอนเครดิตสูงกว่าที่ระบุไว้ในสัญญา)

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. เงินรับล่วงหน้า (2203010000-MA01)	xxx.xx
Dr. ลูกหนี้การค้า-เอกชนในประเทศ (1102010200-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายสินค้าคาร์บอนเครดิต (4104011600-CC01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xx.xx

กรณี 3 บันทึกเงินรับล่วงหน้าสูงกว่าปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าที่ได้รับการรับรอง จาก อบก. อ.อ.ป. จะต้องชำระเงินคืนให้ผู้ซื้อ ตามที่ระบุไว้ในสัญญา ออกใบลดหนี้ (ปริมาณคาร์บอนเครดิตต่ำกว่าที่ระบุไว้ในสัญญา)

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2203010000-MA01)	xxx.xx
Dr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายสินค้าคาร์บอนเครดิต (4104011600-CC01)	xxx.xx

4. เมื่อส่งมอบสินค้าให้กับผู้ซื้อครบถ้วน อ.อ.ป. จะทำการคืนเงินประกันสินค้าให้กับผู้ซื้อตามสัญญาซื้อขาย

Dr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx

กรณีที่ 2 ขายสินค้าล่วงหน้า เป็นการขายสินค้าตามสัญญาซื้อขายคาร์บอนเครดิต โดยตกลงซื้อขายด้วยปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับ อบก. และตามมาตรฐานโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) หรือมาตรฐานสากลที่จะมีขึ้นในอนาคต โดยมีขั้นตอนการบันทึกบัญชี ดังนี้

1. **ประมวลขายสินค้าคาร์บอนเครดิต** อ.อ.ป. จะประกาศประมวลราคาต่อตัน เพื่อให้ได้ราคาที่เหมาะสม เมื่อได้ผู้ชนะการประมูลจะทำสัญญาซื้อขายสินค้า โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 **ประกาศประมูลขาย** โดยกำหนดขอบเขตของสวนป่าที่จะดำเนินการขายสินค้าคาร์บอนเครดิต และนำปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าที่ได้ประมาณการไว้ ตามโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) และได้รับการขึ้นทะเบียนกับ อบก. เป็นส่วนหนึ่งของประกาศประมูล

- ขายของประมูล

Dr. เงินสด (1101010100-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด (4202070000-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx
- ชำระเงินประกันของ	
Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินประกันของ (2199040000-MA01)	xxx.xx

1.2 **ทำสัญญาซื้อขายหลังจากได้ผู้ชนะการประมูล** บริษัทที่ประมูลชนะจะวางเงินประกันสัญญาพร้อมกับเงินงวดแรกตามที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขาย

- คืนเงินประกันของให้กับผู้ไม่ชนะการประมูล

Dr. เงินประกันของ (2199040000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
- รับเงินประกันสัญญาจากผู้ชนะการประมูล	
- รับเงินประกันสัญญา	
Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx
- กรณีนำหลักประกันของโอนเป็นส่วนหนึ่งของเงินประกันสัญญา	

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. เงินประกันของ (2199040000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx

1.3. **รับชำระค่าขายสินค้าคาร์บอนเครดิต** ผู้ซื้อจะชำระค่าขายให้กับ อ.อ.ป. เป็นงวดๆ ตามที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขายพร้อมภาษีขาย

- ชำระค่าขายให้กับ อ.อ.ป. เป็นงวดๆ ตามที่ระบุไว้ในสัญญา
- กรณีนำเงินประกันของโอนเป็นค่าขายสินค้าคาร์บอนเครดิต (บันทึกเฉพาะงวดแรก)

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. เงินประกันของ (2199040000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินรับล่วงหน้า (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

- กรณีรับชำระค่าขายสินค้าคาร์บอนเครดิต

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินรับล่วงหน้า (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

- หากสัญญาระบุให้มีการพิจารณากำหนดราคาซื้อขายคาร์บอนเครดิตเพิ่มเติมจากที่ระบุไว้ในสัญญา จะดำเนินการโดยนำราคาซื้อขายคาร์บอนเครดิตภาคป่าไม้ในไทยเฉลี่ยทั้งปีก่อนหน้า เปรียบเทียบกับราคาซื้อขายคาร์บอนเครดิตล่วงหน้าตามสัญญา หากราคาซื้อขายภาคป่าไม้ในประเทศไทยสูงกว่าที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขาย ให้ผู้ซื้อชำระราคาคาร์บอนเครดิตเพิ่มเติมให้กับผู้ขายในอัตราร้อยละ 50 ของส่วนต่างที่มากกว่า ทั้งนี้ให้บันทึกเงินรับล่วงหน้าในราคาดังกล่าวตั้งแต่ปีที่ระบุไว้ในสัญญาเป็นต้นไป

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินรับล่วงหน้า (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

2. **กรณีผู้ซื้อประสงค์ให้ผู้ขายส่งมอบคาร์บอนเครดิตก่อนปีที่ระบุไว้ในสัญญา** ซึ่งผู้ซื้อจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด มีขั้นตอนการบันทึกการรายการ ดังนี้

2.1 ทวนสอบโครงการ และดำเนินการขอขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิตต่อ อบก.

❖ กรณีบริษัทคู่สัญญาจ่ายชำระค่าดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการทวนสอบโครงการ และดำเนินการขอขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิตต่อ อบก. (ตามที่ระบุในสัญญา) บันทึกการรายการดังนี้

- รับเงินค่าดำเนินการจากบริษัทคู่สัญญา

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เจ้าหนี้อื่น (2101020200-MA01)	xxx.xx

- จ่ายค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องให้กับที่ปรึกษาโครงการ

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เจ้าหนี้อื่น (2101020200-MA01)	xxx.xx

❖ กรณี อ.อ.ป. จ่ายชำระค่าดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการทวนสอบโครงการ และดำเนินการขอขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิตต่อ อบก. (ตามที่ระบุในสัญญา) บันทึกรายการดังนี้

- จ่ายชำระค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องให้กับที่ปรึกษาโครงการ

Dr. ลูกหนี้อื่น (1199010100-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
- รับชำระค่าดำเนินการจากบริษัทคู่สัญญา	
Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ลูกหนี้อื่น (1199010100-MA01)	xxx.xx

2.2 การส่งมอบสินค้าคาร์บอนเครดิตกรณีผู้ซื้อประสงค์ให้ผู้ขายส่งมอบสินค้าก่อนปีที่จะระบุไว้ในสัญญา เมื่อผู้ขายดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการทวนสอบโครงการและดำเนินการขอขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิตต่อ อบก. เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนการบันทึกบัญชี มีดังนี้

- บันทึกสินค้าคาร์บอนเครดิตเข้าสต็อกสินค้า และบันทึกต้นทุนขายสินค้าคาร์บอนเครดิต ดังนี้

- บันทึกงานระหว่างผลิตเข้าสินค้าคาร์บอนเครดิต และจัดทำสต็อกสินค้า

Dr. สินค้าคาร์บอนเครดิต (1105040816-CC01)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-คาร์บอนเครดิต (1105023700-CC01)	xxx.xx
- บันทึกต้นทุนขายสินค้าคาร์บอนเครดิต	
Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-CC01)	xxx.xx
Cr. สินค้าคาร์บอนเครดิต (1105040816-CC01)	xxx.xx

- บันทึกค่าขายสินค้า โดยล้างเงินรับล่วงหน้า พร้อมรับชำระเงินเพิ่มจนครบถ้วนตามปริมาณคาร์บอนเครดิตที่ได้รับการรับรองจาก อบก. (ออกใบแจ้งหนี้/ใบกำกับภาษี)

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. ลูกหนี้การค้า-เอกชนในประเทศ (1102010200-MA01)	xxx.xx
Dr. เงินรับล่วงหน้า (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายสินค้าคาร์บอนเครดิต (4104011600-CC01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xx.xx

2.3 เมื่อส่งมอบสินค้าให้กับผู้ซื้อครบถ้วน อ.อ.ป. จะทำการคืนเงินประกันสัญญาให้กับผู้ซื้อตามสัญญาซื้อขาย

Dr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx

3. การส่งมอบสินค้าคาร์บอนเครดิต เมื่อครบกำหนดตามระยะเวลาการส่งมอบสินค้า อ.อ.ป. จะต้องขอรับรองการขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิตที่แท้จริงก่อน แล้วจึงดำเนินการส่งมอบสินค้าให้กับผู้ซื้อ ขั้นตอนการบันทึกบัญชี มีดังนี้

3.1 ขอรับรองการขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิตก่อนการส่งมอบบันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขอขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิต เช่นการจ้างผู้ประเมินภายนอก (VVB) ทวนสอบปริมาณการกักเก็บคาร์บอนค่าใช้จ่ายในการขอขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิตกับ อบก. เป็นต้น เพื่อให้ได้ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าที่แท้จริงก่อนทำการส่งมอบให้กับบริษัทผู้ชนะการประมูล

- บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขอขึ้นทะเบียนคาร์บอนเครดิต

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-CC01) xxx.xx

Dr. ค่าจ้างที่ปรึกษา (5106021000-CC01) xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01) xxx.xx

- บันทึกค่าใช้จ่ายคาร์บอนเครดิตเข้างานระหว่างผลิต

Dr. งานระหว่างผลิต-คาร์บอนเครดิต (1105023700-CC01) xxx.xx

Cr. ค่าจ้างที่ปรึกษา (5106021000-CC01) xxx.xx

Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-CC01) xxx.xx

❖ กรณีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมคาร์บอนเครดิต เกิดขึ้นที่หน่วยงานอื่น ให้บันทึกดังนี้

● ออป.เขต

- จ่ายเงินยืมโดยตรง

Dr. เงินยืมโดยตรง (1199990100-MA01) xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxxx-MA01) xxx.xx

- โอนล้างเงินยืมโดยตรง

Dr. โอนบัญชี ส.คน.-ออป.เขต (22xxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินยืมโดยตรง (1199990100-MA01) xxx.xx

- ส.คน. รับค่าใช้จ่ายเข้ากิจกรรมคาร์บอนเครดิต

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-CC01) xxx.xx

Dr. ค่าจ้างที่ปรึกษา (5106021000-CC01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ส.บง.-ออป.เขต (22050101xx-MA01) xxx.xx

- บันทึกค่าใช้จ่ายคาร์บอนเครดิตเข้างานระหว่างผลิต

Dr. งานระหว่างผลิต-คาร์บอนเครดิต (1105023700-CC01) xxx.xx

Cr. ค่าจ้างที่ปรึกษา (5106021000-CC01) xxx.xx

Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-CC01) xxx.xx

3.2 เมื่อทำการส่งมอบสินค้าคาร์บอนเครดิตให้กับผู้ซื้อ อ.อ.ป. จะนำเอกสารที่ได้จากการว่าจ้างที่ปรึกษาและบุคคลภายนอก ดำเนินการขอขึ้นทะเบียนปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่ากับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.) เมื่อ อบก. รับรองปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า อ.อ.ป. จะนำปริมาณดังกล่าวขึ้นบัญชีให้ อ.อ.ป. และ อ.อ.ป. จะดำเนินการส่งมอบสินค้าให้กับบริษัทคู่สัญญา โดยบันทึกรายการทางบัญชี ดังนี้

- บันทึกสินค้าคาร์บอนเครดิตเข้าสต็อกสินค้า และบันทึกต้นทุนขายสินค้าคาร์บอนเครดิต ดังนี้

- บันทึกงานระหว่างผลิตเข้าสินค้าคาร์บอนเครดิต และจัดทำสต็อกสินค้า	
Dr. สินค้าคาร์บอนเครดิต (1105040816-CC01)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-คาร์บอนเครดิต (1105023700-CC01)	xxx.xx
- บันทึกต้นทุนขายสินค้าคาร์บอนเครดิต	
Dr. ต้นทุนขาย (5105020000-CC01)	xxx.xx
Cr. สินค้าคาร์บอนเครดิต (1105040816-CC01)	xxx.xx

- บันทึกรายการขายสินค้าคาร์บอนเครดิตตามปริมาณที่ อบก. รับรอง โดยล้างคู่กับเงินรับล่วงหน้าที่ได้บันทึกไว้ โดยแบ่งได้ 3 กรณี ดังนี้

❖ **กรณี 1** บันทึกเงินรับล่วงหน้าเท่ากับปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าที่ได้รับการรับรอง จาก อบก.(ปริมาณคาร์บอนเครดิตเท่ากับที่ระบุไว้ในสัญญา)

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายสินค้าคาร์บอนเครดิต (4104011600-CC01)	xxx.xx

❖ **กรณี 2** บันทึกเงินรับล่วงหน้าต่ำกว่าปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าที่ได้รับการรับรองจาก อบก. ผู้ซื้อจะต้องชำระเงินเพิ่มให้กับ อ.อ.ป. ตามที่ระบุไว้ในสัญญา ออกใบแจ้งหนี้/ใบกำกับภาษี (ปริมาณคาร์บอนเครดิตสูงกว่าที่ระบุไว้ในสัญญา)

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. ลูกหนี้การค้า-เอกชนในประเทศ (1102010200-MA01)	xxx.xx
Dr. เงินรับล่วงหน้า (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายสินค้าคาร์บอนเครดิต (4104011600-CC01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

❖ **กรณี 3** บันทึกเงินรับล่วงหน้า**สูงกว่า**ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าที่ได้รับการรับรองจาก อบก. อ.อ.ป. จะต้องชำระเงินคืนให้ผู้ซื้อ ตามที่ระบุไว้ในสัญญา ออกใบลดหนี้ (ปริมาณคาร์บอนเครดิตต่ำกว่าที่ระบุไว้ในสัญญา)

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2203010000-MA01)	xxx.xx
Dr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ขายสินค้าคาร์บอนเครดิต (4104011600-CC01)	xxx.xx

4. เมื่อส่งมอบสินค้าให้กับผู้ซื้อครบถ้วน อ.อ.ป. จะทำการคืนเงินประกันสินค้าให้กับผู้ซื้อตามสัญญาซื้อขาย

Dr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx

1.13 สินค้าปุ๋ยอินทรีย์ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับปุ๋ยเพื่อมาใช้ในหน่วยงาน ดังนี้

❖ รับจากศูนย์ผลิตปุ๋ย

- สถาบันคชบาลแห่งชาติในพระอุปถัมภ์ฯ โอนปุ๋ย ให้ ออป.เขตลำปาง

Dr. โอนบัญชี ออป.เขตลำปาง-คชบาลฯ (2205020519-MA01)	xxx.xx
Cr. สินค้าปุ๋ย (1105040802-PJ02)	xxx.xx

- ออป.เขตลำปาง รับโอนปุ๋ยจากคชบาลฯ และโอนต่อให้ ออป.เขตที่รับโอนสินค้าหรือโอนให้สวนป่าในสังกัดได้ทันทีกรณีผู้รับโอนอยู่ในสังกัดเดียวกัน

Dr. โอนบัญชี ออป.เขตลำปาง-ออป.เขต/สวนป่า..... (22050205xx-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขตลำปาง-คชบาลฯ (2205020519-MA01)	xxx.xx

- สวนป่ารับโอนสินค้าปุ๋ยเป็นสต็อกเมื่อเบิกสินค้าไปใช้ของสวนป่า หน่วยรับโอนรับเข้าสต็อกสินค้าปุ๋ย

Dr. สินค้าปุ๋ย (1105040802-PJ02)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- สวนป่าเบิกสินค้าปุ๋ยไปใช้เป็นค่าปุ๋ยตามกิจกรรมที่นำไปใช้

Dr. ค่าปุ๋ย (5104160000-PAXX)	xxx.xx
Cr. สินค้าปุ๋ย (1105040802-PJ02)	xxx.xx

- โอนปิดค่าปุ๋ยเข้างานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจ

Dr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจ (11050238xx-PAXx)	xxx.xx
Cr. ค่าปุ๋ย (5104160000-PAXx)	xxx.xx

2. การบันทึกรายการทางบัญชีตามหมวดบัญชี

2.1 หมวดสินทรัพย์

2.1.1 ลูกหนี้และประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

2.1.1.1 ลูกหนี้ของ ของ อ.อ.ป. แบ่งตามประเภทได้ ดังนี้

1) ลูกหนี้หมุนเวียน หมายถึง ลูกหนี้การค้าที่เกิดจากการขายสินค้าและบริการ โดยแบ่งลูกหนี้การค้าออกเป็น หน่วยงานราชการ เอกชนในประเทศ เอกชนต่างประเทศ พนักงานและข้าราชการ กิจการที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งเช็คลงวันที่รับล่วงหน้า

2) ลูกหนี้ค้ำความ หมายถึง ลูกหนี้ที่เกิดจากความรับผิดชอบทางแพ่ง และทางละเมิด

3) ลูกหนี้อื่น หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากการขายสินค้าหรือบริการ ในที่นี้รวมถึง เงินย่ำล่วงหน้าคู่สัญญา ด้วย

ในส่วนของการตั้งค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐบาล พ.ศ.2548 ประกาศ ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2548 กำหนดให้ตั้งสำรองหนี้สูญสำหรับลูกหนี้ที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐบาลที่มีหนี้ค้างเกินกว่าหนึ่งปี ให้ตั้งสำรองหนี้สูญเต็มจำนวน แต่ไม่เกินหนึ่งปีให้ตั้งตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการรัฐบาลกำหนด ดังนี้

การคำนวณค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

อายุลูกหนี้ (เดือน)	ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อัตราร้อยละ
น้อยกว่า 6	ไม่คำนวณค่าเผื่อผลขาดทุนฯ
6 – 12	50
มากกว่า 12	100

2.1.1.2 ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตแบ่งตามประเภทลูกหนี้ ดังนี้

1) ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้การค้า 1102019900-MA01 สำหรับลูกหนี้การค้า (1102010000-MA01)

2) ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้แพ่ง 1103030000-MA01 สำหรับลูกหนี้ความรับผิดชอบทางแพ่ง (1103010000-MA01)

3) ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้ละเมิด 1103040000-MA01 สำหรับลูกหนี้ความรับผิดชอบทางละเมิด (1103020000-MA01)

4) ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้อื่น 1199010200-MA01 สำหรับลูกหนี้อื่นๆ (1199010100-MA01)

5) ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-จ่ายล่วงหน้าคู่สัญญา 1199010400-MA01 สำหรับเงินย่ำล่วงหน้าคู่สัญญา (1199010400-MA01)

2.1.1.3 การตั้งประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต

หนี้สูญที่จะจำหน่ายจากบัญชีลูกหนี้ต้องเป็นหนี้ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ 186 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้

(1) ต้องเป็นหนี้จากการประกอบกิจการหรือเนื่องจากการประกอบกิจการ หรือหนี้ที่ได้นำมาเป็นเงินได้ในการค้าขายหรือสิทธิ ทั้งนี้ ไม่รวมหนี้ที่ผู้เป็น หรือเคยเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการเป็นลูกหนี้ ไม่ว่าหนี้นั้นจะเกิดขึ้นก่อนหรือในขณะที่ยังเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการ

(2) ต้องเป็นหนี้ที่ยังไม่ขาดอายุความและมีหลักฐานโดยชัดแจ้งที่สามารถฟ้องลูกหนี้ได้

กรณีที่หมดอายุความ

บันทึกบัญชีตัดลูกหนี้เป็นค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

Dr. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด (5303022200-MA01)	200,000.00
Cr. ลูกหนี้การค้า - เอกชนในประเทศ (1102010200 - MA01)	200,000.00

การพิจารณาหนี้แต่ละรายมี 2 วิธี ดังนี้

1. ตั้งประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต จากจำนวนลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ แต่ยังไม่เลยอายุความลูกหนี้

❖ **กรณีที่ 1** อายุลูกหนี้เกินกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน อัตราร้อยละ 50

ตัวอย่าง เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 25xx นาย ก. ซื้อเฟอร์นิเจอร์ไม้สัก จากโรงงานผลิตภัณฑ์ไม้เป็นเงิน 300,000.00 บาท ชำระเงินทันที 100,000.00 บาท และยังไม่มีการชำระที่เหลือ จนกระทั่งเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 25xx นำเงินมาชำระที่เหลือทั้งหมด 200,000.00 บาท โดย อ.บ. คิดดอกเบี้ย 2% จากยอดเงินที่ค้างชำระ

การบันทึกบัญชี ณ วันขายสินค้า 1 พ.ค. 25xx

งานผลิตภัณฑ์ บันทึกบัญชี ขายสินค้าให้ นาย ก. ได้รับเงินสดบางส่วน ที่เหลือตั้งเป็นลูกหนี้ดังนี้

Dr. เงินสด (1101010100-MA01)	100,000.00
Dr. ลูกหนี้การค้า - เอกชนในประเทศ(1102010200-MA01)	200,000.00
Cr. ขายสินค้าผลิตภัณฑ์ไม้(4102010200-PG01)	280,373.84
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	19,626.16

การบันทึกบัญชีตั้งประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต ณ วันที่ 30 พ.ย. 25xx

Dr. ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (5304030000-MA01)	100,000.00
Cr. ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้การค้า (1102019900-MA01)	100,000.00

หมายเหตุ: การคำนวณประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต ณ วันที่ 30 พ.ย. 25xx

ระยะเวลาค้างชำระ	ณ วันที่ 30 พ.ย. 25xx					
	จำนวนเงินค้างชำระ	อัตรา ร้อยละ	ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต	ยอดค้างสุทธิ	อัตราว่างงาน	ค่าเผื่อการด้อยค่า
181-360 วัน (1 พค.-30 พ.ย.xx)	200,000.-	50	100,000.-	100,000.-		
มากกว่า 360 วัน						
รวม	200,000.-		100,000.-	100,000.-		

การบันทึกบัญชี ณ วันรับชำระเงินที่เหลือ 1 ธ.ค. 25xx

- กรณีรับชำระเงินที่เหลือทั้งหมด

- บันทึกการรับชำระหนี้ทั้งหมดหลังจากตั้งค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต พร้อมรับดอกเบี้ย

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(1101010100-MA01) 202,333.34

Cr. ลูกหนี้การค้า - เอกชนในประเทศ (1102010200 - MA01) 200,000.00

Cr. รายได้ดอกเบี้ย (4401010000-MA01) 2,333.34

หมายเหตุ: การคำนวณรายได้ดอกเบี้ย = $(200,000.00 \times 2/100) \times 7/12 = 2,333.34$ บาท

- บันทึกการโอนล้างค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่ได้ตั้งไว้

Dr. ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้การค้า (1102019900-MA01) 100,000.00

Cr. ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (5304030000-MA01) 100,000.00

- กรณียังไม่ได้รับชำระ ต้องคำนวณการด้อยค่าที่เกิดขึ้นด้วยอัตราที่กำหนด

ระยะเวลาค้างชำระ	ณ วันที่ 30 พ.ย. 25xx					
	จำนวนเงินค้างชำระ	อัตรา ร้อยละ	ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต	ยอดค้างสุทธิ	อัตราว่างงาน ร้อยละ	ค่าเผื่อการด้อยค่า
181-360 วัน (1 พค.-30 พ.ย.xx)	200,000.-	50	100,000.-	100,000.-	2	2,000.-
มากกว่า 360 วัน						
รวม	200,000.-		100,000.-	100,000.-		2,000.-

หมายเหตุ: อัตราว่างงานตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันสิ้นงวดบัญชี กรณียังไม่ประกาศใช้ ณ วันสิ้นงวดบัญชี ให้ใช้ของเดือนล่าสุดที่มีการประกาศใช้

ปรับปรุงการด้อยค่าที่เกิดขึ้น 2,000.00

ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตตามวิธีเฉพาะเจาะจง (พ.ย. 25xx) 100,000.00

รวม ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 25xx 102,000.00

ตั้งค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตเพิ่ม 2,000.00

- บันทึกการตั้งค่าเพื่อการด้อยค่าเพิ่มเติมในปี 25xx

Dr. ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (5304030000-MA01) 2,000.00

Cr. ค่าเพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต (ลูกหนี้การค้า) (1102019900-MA01) 2,000.00

❖ **กรณีที่ 2** อายุลูกหนี้เกินกว่า 12 เดือน อัตราร้อยละ 100

ระยะเวลาค้างชำระ	ณ วันที่ 30 พ.ย. 25xx					
	จำนวนเงินค้างชำระ	อัตรา ร้อยละ	ค่าเพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต	ยอดค้างสุทธิ	อัตราว่างงาน ร้อยละ	ค่าเพื่อการด้อยค่า
181-360 วัน (1 พค.-30 พย.xx)	100,000.-	50	100,000.-	-	2	
มากกว่า 360 วัน (1 ธค.64-31 พค.xx)	100,000.-	1000	100,000.-		2	
รวม	200,000.-		200,000.-	-		

หมายเหตุ: อัตราว่างงานตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันสิ้นงวดบัญชี กรณียังไม่ประกาศใช้ ณ วันสิ้นงวดบัญชี ให้ใช้ของเดือนล่าสุดที่มีการประกาศใช้

การบันทึกบัญชี ณ วันที่ 31 พค. 25xx

- บันทึกบัญชีตั้งประมาณการค่าเพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตเพิ่มอีก 50% จากยอดลูกหนี้ที่เหลือ

Dr. ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (5304030000-MA01) 100,000.00

Cr. ค่าเพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้การค้า (1102019900-MA01) 100,000.00

- บันทึกบัญชีปรับปรุงการด้อยค่า เนื่องจากลูกหนี้มีการตั้งค่าเผื่อหนี้เต็มจำนวน

Dr. ค่าเพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้การค้า (1102019900-MA01) 2,000.00

Cr. ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (5304030000-MA01) 2,000.00

การบันทึกบัญชี ณ วันที่ 1 มิ.ย. 25xx กรณีรับชำระหนี้ที่เหลือทั้งหมด

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(1101010100-MA01) 204,333.34

Cr. ลูกหนี้การค้า - เอกชนในประเทศ (1102010200 - MA01) 200,000.00

Cr. รายได้ดอกเบี้ย (4401010000-MA01) 4,333.34

หมายเหตุ: การคำนวณรายได้ดอกเบี้ย ปี 25xx = 1 พ.ค. 25xx - 31 ธ.ค. 25xx = 8 เดือน

$$= (200,000.00 \times 2/100) \times 8/12 = 2,666.67 \text{ บาท}$$
 การคำนวณรายได้ดอกเบี้ย ปี 25xx = 1 ม.ค. 25xx - 31 พ.ค. 25xx = 5 เดือน

$$= (200,000.00 \times 2/100) \times 5/12 = 1,666.67$$
 รวมรายได้ดอกเบี้ยทั้งสิ้น (1ปี 1 เดือน) = $(2,666.67 + 1,666.67) = 4,333.34 \text{ บาท}$

การบันทึกบัญชี ณ วันที่ 30 มิ.ย. 25xxบันทึกบัญชีเมื่อลูกหนี้นำเงินมาชำระ ให้โอนล้างค่า
เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่ตั้งไว้ 100%

Dr. ค่าเพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้การค้า (1102019900-MA01)	200,000.00
Cr. ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (5304030000-MA01)	200,000.00

2. ติดตามทวงหนี้จนถึงที่สุดแล้ว ไม่สามารถเรียกชำระได้ และอายุความของลูกหนี้
ได้พ้นกำหนดระยะเวลาบังคับคดีตามกฎหมาย อ.อ.ป. สามารถอนุมัติให้ตัดเป็น “หนี้สูญ” ได้ตามระเบียบ
กล่าวคือ ลูกหนี้ที่มียอดหนี้ทางบัญชีรายละเอียดไม่เกิน 2,000,000.00 บาท อยู่ในอำนาจของผู้อำนวยการ อ.อ.ป.
สามารถตัดบัญชีหนี้สูญได้ ส่วนลูกหนี้ที่มียอดหนี้ทางบัญชีรายละเอียดเกิน 2,000,000.00 บาท เป็นอำนาจ ของ
คณะกรรมการบริหารกิจการ อ.อ.ป.

จากตัวอย่างเดิม อ.อ.ป. ได้ติดตามทวงถามจนถึงที่สุด แต่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจาก
นาย ก. ได้ และอายุลูกหนี้ นาย ก. ได้พ้นระยะเวลาบังคับคดีแล้ว ทาง อ.อ.ป. จึงอนุมัติให้ตัดหนี้สูญราย นาย ก. ได้

การบันทึกบัญชีของงานผลิตภัณฑ์

■ บันทึกบัญชีตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญ

Dr. หนี้สูญ (5304040000-MA01)	200,000.00
Cr. ลูกหนี้การค้า - เอกชนในประเทศ (1102010200 - MA01)	200,000.00

■ บันทึกบัญชีโอนล้างค่าเพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต

Dr. ค่าเพื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้การค้า (1102019900-MA01)	200,000.00
Cr. ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (5304030000-MA01)	200,000.00

จากตัวอย่างเดิม กรณี อ.อ.ป. ตัดลูกหนี้ นาย ก. เป็นหนี้สูญแล้ว ภายหลัง นาย ก. ได้นำ
เงินมาชำระทั้งหมด ทาง อ.อ.ป. จะต้องบันทึกหนี้สูญกลับคืนเป็นรายได้ทั้งหมด

การบันทึกบัญชีของงานผลิตภัณฑ์

■ บันทึกบัญชีหนี้สูญได้รับคืน

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(1101010100-MA01)	200,000.00
Cr. รายได้หนี้สูญรับคืน (4202210000-MA01)	200,000.00

2.1.1.4 การตั้งประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้คดีความ

1) กรณี อ.อ.ป. ติดตามทวงหนี้จนถึงที่สุดแล้ว ไม่สามารถเรียกชำระได้ และอายุความของลูกหนี้ได้พ้นกำหนดระยะเวลาบังคับคดีตามกฎหมาย อ.อ.ป. สามารถอนุมัติให้ตัดเป็น “หนี้สูญ” ได้ตามระเบียบ กล่าวคือ ลูกหนี้ที่มียอดหนี้ทางบัญชีรายละเอียดไม่เกิน 2,000,000.00 บาท อยู่ในอำนาจของผู้ดำเนินการ อ.อ.ป. สามารถตัดบัญชีหนี้สูญได้ ส่วนลูกหนี้ที่มียอดหนี้ทางบัญชีรายละเอียดเกิน 2,000,000.00 บาท เป็นอำนาจของคณะกรรมการบริหารกิจการ อ.อ.ป.

จากตัวอย่างเดิม อ.อ.ป. ได้ติดตามทวงถามจนถึงที่สุด แต่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากนาย ก. ได้ อ.อ.ป. ได้ดำเนินการทางกฎหมาย และศาลตัดสินว่าอายุลูกหนี้ นาย ก. ได้พ้นระยะเวลาบังคับคดีแล้วทาง อ.อ.ป. จึงอนุมัติให้ตัดหนี้สูญราย นาย ก. ได้

บันทึกบัญชีรายการลูกหนี้คดีความ

■ บันทึกบัญชีรายการลูกหนี้การค่าเป็นลูกหนี้คดีความ

Dr. ลูกหนี้ความรับผิดทางแพ่ง (1103010000 - MA01) 200,000.00

Cr. ลูกหนี้การค่า - เอกชนในประเทศ (1102010200 - MA01) 200,000.00

■ บันทึกบัญชีรายการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตจากลูกหนี้การค่าเป็นลูกหนี้คดีความ

Dr. ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้การค่า (1102019900-MA01) 200,000.00

Cr. ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้แพ่งฯ (1103030000-MA01) 200,000.00

■ บันทึกบัญชีตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญ

Dr. หนี้สูญ (5304040000-MA01) 200,000.00

Cr. ลูกหนี้ความรับผิดทางแพ่ง (1103010000 - MA01) 200,000.00

■ บันทึกบัญชีโอนล้างค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต

Dr. ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้แพ่งฯ (1103030000-MA01) 200,000.00

Cr. ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (5304030000-MA01) 200,000.00

จากตัวอย่างเดิม อ.อ.ป. ตัดลูกหนี้ นาย ก. เป็นหนี้สูญแล้ว ภายหลัง นาย ก. ได้นำเงินมาชำระทั้งหมด ทาง อ.อ.ป. จะต้องบันทึกหนี้สูญกลับคืนเป็นรายได้ทั้งหมด

■ บันทึกบัญชีหนี้สูญได้รับคืน

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(1101010100-MA01) 200,000.00

Cr. รายได้หนี้สูญรับคืน (4202210000-MA01) 200,000.00

2) กรณี อ.อ.ป. ดำเนินการทางคดีกับบุคคลภายนอก ซึ่งทาง ส.กม. จะเป็นผู้ดำเนินการ และแจ้งกับ ส.บง. หรือหน่วยงาน ให้ อ.อ.ป. บันทึกจำนวนเป็นลูกหนี้คดีความแยกตามฐานความผิด (แพ่งหรือละเมิด) และตั้งประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้คดีความ โดยใช้หลักเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐบาล พ.ศ.2548 ประกาศ ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2548 (หน้า 110)

ตัวอย่าง อ.อ.ป. ได้ดำเนินคดีกับ นาย ก. และคดีนี้ถึงที่สุดชั้นฎีกาแล้ว อ.อ.ป. จึงตั้งลูกหนี้ตามคำพิพากษาคดีที่ xxxx/xx โดยให้นาย ก. ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ ออ.ป.เป็นเงิน 150,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย 50,000.-บาท

บันทึกบัญชีรับรู้รายการลูกหนี้คดีความ

■ บันทึกบัญชีลูกหนี้คดีความ

Dr. ลูกหนี้ความรับผิดชอบทางแพ่ง (1103010000 - MA01)	200,000.00
Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด (4202070000 - MA01)	150,000.00
Cr. รายได้ดอกเบี้ย (4401010000 - MA01)	50,000.00

■ บันทึกบัญชีค่าเผื่อขาดทุนด้านเครดิตเมื่ออายุลูกหนี้ 6-12 เดือน

Dr. ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (5304030000-MA01)	100,000.00
Cr. ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้แพ่งฯ (1103030000-MA01)	100,000.00

■ บันทึกบัญชีค่าเผื่อขาดทุนด้านเครดิตเมื่ออายุลูกหนี้ 1 ปี

Dr. ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (5304030000-MA01)	100,000.00
Cr. ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้แพ่งฯ (1103030000-MA01)	100,000.00

จากตัวอย่างเดิม อ.อ.ป. ได้ติดตามทวงถามจนถึงที่สุด แต่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจาก นาย ก. ได้ และเมื่อพ้นระยะเวลาบังคับคดีแล้ว ทาง อ.อ.ป. จึงอนุมัติให้ตัดหนี้สูญ นาย ก. ได้

■ บันทึกบัญชีตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญ

Dr. หนี้สูญ (5304040000-MA01)	200,000.00
Cr. ลูกหนี้ความรับผิดชอบทางแพ่ง (1103010000 - MA01)	200,000.00
■ บันทึกบัญชีโอนล้างค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต	
Dr. ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต-ลูกหนี้แพ่งฯ (1103030000-MA01)	200,000.00
Cr. ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (5304030000-MA01)	200,000.00

จากตัวอย่างเดิม อ.อ.ป. ตัดลูกหนี้ นาย ก. เป็นหนี้สูญแล้ว ภายหลัง นาย ก. ได้นำเงินมาชำระทั้งหมด ทาง อ.อ.ป. จะต้องบันทึกหนี้สูญกลับคืนเป็นรายได้ทั้งหมด

■ บันทึกบัญชีหนี้สูญได้รับคืน

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(1101010100-MA01)	200,000.00
Cr. รายได้หนี้สูญรับคืน (4202210000-MA01)	200,000.00

2.1.2 ประเมินการค่าเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ เป็นการตั้งประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ โดยนำผลต่างของ "ราคาตลาดที่ต่ำกว่าราคาทุน" มาใช้ดำเนินการทางบัญชี ตามระเบียบที่องค์การฯ กำหนดไว้ โดยจะดำเนินการทางบัญชี ณ วันสิ้นงวดไตรมาส 1, 2, 3 และประจำปีโดยเปรียบเทียบประมาณการฯ ของแต่ละไตรมาส กับยอดประมาณการฯ ยกมาจากปีก่อน หากประมาณการฯ ของแต่ละไตรมาส **สูงกว่า** ยอดยกมา ให้ตั้งประมาณการฯ เพิ่ม โดยถือเป็น **ค่าใช้จ่าย** แต่หาก **ต่ำกว่า** ให้ลดประมาณการฯ โดยถือเป็น **รายได้** ในงวดนั้น โดยการตั้งประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

ราคาตลาด หมายถึง ราคาที่คณะกรรมการสำรวจสินค้าได้ตีราคาสินค้าที่คาดว่าจะขายได้ ณ เวลานั้น
ราคาทุน หมายถึง ราคาต้นทุนสินค้าคงเหลือตามบัญชี ณ สิ้นงวดบัญชี

2.1.2.1 ราคาตลาด "สูงกว่า" ราคาทุน ณ วันสิ้นงวด ไตรมาส 1/25xx ไม่ต้องตั้งประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ แต่หากมียอดประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ ยกมาจากปีก่อน ให้บันทึกบัญชีโอนล้างยอดยกมานั้นออก เพื่อว่า ณ วันสิ้นงวดไตรมาส 1/25xx จะได้ไม่มียอดประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพปรากฏในงบการเงิน

ตัวอย่าง ณ วันสิ้นไตรมาส 1/25xx มีสินค้าคงเหลือ ดังนี้

ประเภทสินค้า	ราคาตลาด	ราคาทุน	ผลต่างราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน
ไม้ซุงสักสวนป่า 2,703 ท่อน ปริมาตร 366.66ม ³	3,849,930.00	1,157,090.71	-

คำนวณหา ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ

ยอดยกมา ปี 25xx	105,780.25
ผลต่างราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน	-
โอนคืนประมาณการฯ เป็นรายได้ ณ สิ้นงวด ไตรมาส 1/25xx	<u>105,780.25</u>

■ ออป.เขต ณ วันสิ้นงวด ไตรมาส 1/25xx ไม่ต้องบันทึกบัญชีประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพเนื่องจากราคาตลาดสูงกว่าราคาทุน แต่ให้บันทึกโอนคืนยอดยกมา ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ

Dr. ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (1105990001-MA01)	105,780.25
Cr. ค่าเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (5304010000-MA01)	105,780.25

หมายเหตุ : ณ วันสิ้นงวด ไตรมาส 1/25xx จะไม่ปรากฏยอดคงเหลือบัญชีประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (1105990001)

สำหรับวันสิ้นงวดไตรมาส 2, 3 และประจำปี 25xx หากสินค้าคงเหลือยังมีราคาตลาดสูงกว่าราคาทุน ก็ไม่ต้องบันทึกบัญชีประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ แต่หากสินค้าคงเหลือมีราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน ให้บันทึกบัญชี ตามข้อ 2. ราคาตลาด "ต่ำกว่า" ราคาทุน

2.1.2.2 ราคาตลาด "ต่ำกว่า" ราคาทุน ณ วันสิ้นสุดของแต่ละไตรมาส จะต้องตั้งประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ โดยแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

● กรณีที่ 1 ผลต่างราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน โดย ผลต่างมากกว่ายอดยกมา ให้ตั้งประมาณการเพิ่ม โดยถือเป็น "ค่าใช้จ่าย"

ตัวอย่าง หน่วยงาน มีสินค้าคงเหลือไตรมาส 1/25xx ดังนี้

ประเภทสินค้า	ราคาตลาด	ราคาทุน	ผลต่างราคาตลาดต่ำกว่า ราคาทุน
ไม้ซุงกระยาเลย 203 ท่อน ปริมาตร 54.11 ม ³	170,015.62	280,865.37	110,849.75

คำนวณหา ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ

ยอดยกมา ปี 25xx	105,780.25
ผลต่างราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน	<u>110,849.75</u>
ตั้งประมาณการฯ เพิ่มเป็นค่าใช้จ่าย ณ สิ้นงวด ไตรมาส 1/25xx	<u>5,069.50</u>

การบันทึกบัญชีกรณีที่ 1 จะดำเนินงานทางบัญชีที่ ออป.เซต โดยมีวิธีบันทึกในแต่ละไตรมาส ดังนี้

○ การบันทึกบัญชี ไตรมาส 1/25xx

■ บันทึกการตั้งประมาณการฯ เพิ่มเป็นค่าใช้จ่าย

Dr. ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (1105990001-MA01) 5,069.50

Cr. ค่าเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (5304010000-MA01) 5,069.50

หมายเหตุ: ณ วันที่ 31 มีนาคม 25xx บัญชีประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (1105990001) มียอดคงเหลือ =
105,780.25 + 5,069.50 = 110,849.75 บาท

○ การบันทึกบัญชี ไตรมาส 2/25xx ณ วันสิ้นสุดไตรมาส 2/25xx (30 มิถุนายน 25xx) มีสินค้าคงเหลือ ดังนี้

ประเภทสินค้า	ราคาตลาด	ราคาทุน	ผลต่างราคาตลาดต่ำกว่า ราคาทุน
1. ไม้ซุงสักสวนป่า 833 ท่อน ปริมาตร 83.89 ม ³	694,200.00	1,118,626.12	424,426.12
2. ไม้ซุงกระยาเลย 272 ท่อน ปริมาตร 100.29 ม ³	257,882.00	294,114.95	<u>36,232.95</u>
			<u>460,659.07</u>

คำนวณหา ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ

ยอดยกมา ปี 25xx	105,780.25
ผลต่างราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน	<u>460,659.07</u>
ตั้งประมาณการฯ เพิ่มเป็น ค่าใช้จ่าย	<u>354,878.82</u>

การบันทึกบัญชี ไตรมาส 2/25xx หน่วยงานจะต้องโอนกลับรายการประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพของ ไตรมาส 1/25xx ก่อน แล้วจึงตั้งประมาณการฯ ของไตรมาส 2/25xx เพิ่มเป็นค่าใช้จ่าย

- บันทึกบัญชี โอนกลับรายการประมาณการฯ ของไตรมาส 1/25xx

Dr. ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (1105990001-MA01) 5,069.50

Cr. ค่าเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ(5304010000-MA01) 5,069.50

■ บันทึกบัญชี ตั้งประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพประจำไตรมาส 2/25xx โดยตั้งเพิ่มเป็นค่าใช้จ่าย

Dr. ค่าเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ(5304010000-MA01) 354,878.82

Cr. ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (1105990001-MA01) 354,878.82

หมายเหตุ: ณ วันที่ 30 มิถุนายน 25xx บัญชีประมาณการเพื่อสินค้าและเสื่อมคุณภาพ (1105990001) มียอดคงเหลือ

= 110,849.75 (ยกมาจากไตรมาส 1/25xx) - 5,069.50 + 354,878.82 = 460,659.07 บาท

○ การบันทึกบัญชี ไตรมาส 3/25xx การบันทึกบัญชี ไตรมาส 3 และประจำปี 25xx ให้ดำเนินการทางบัญชีเช่นเดียวกับไตรมาส 2/25xx

● กรณีที่ 2 ผลต่างราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน โดย ผลต่างน้อยกว่ายอดยกมา ให้โอนคืนประมาณการฯ เป็น "รายได้"

ตัวอย่าง หน่วยงาน มีสินค้าคงเหลือไตรมาส 1/25xx ดังนี้

ประเภทสินค้า	ราคาตลาด	ราคาทุน	ผลต่างราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน
ไม้ซุงกระยาเลย 203 ท่อน ปริมาตร 54.11 ม ³	170,015.62	280,865.37	110,849.75

คำนวณหา ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ

ยอดยกมา ปี 25xx 120,034.82

ผลต่างราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน 110,849.75

โอนคืนประมาณการฯ เป็นรายได้ ณ วันสิ้นงวด ไตรมาส 1/25xx 9,185.07

การบันทึกบัญชีกรณีที่ 2 จะดำเนินงานทางบัญชีที่ ออป.เขต โดยมีวิธีบันทึกในแต่ละไตรมาส ดังนี้

- การบันทึกบัญชี ไตรมาส 1/25xx

- บันทึกบัญชีการโอนคืนประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพเป็นรายได้

Dr. ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (1105990001-MA01) 9,185.07

Cr. ค่าเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ(5304010000-MA01) 9,185.07

หมายเหตุ: การบันทึกบัญชีโอนคืนประมาณการฯเป็นรายได้ นั้น สดง.ให้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายประเภทค่าเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (5304010000) ณ วันที่ 31 มีนาคม 25xx บัญชีประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (1105990001) มียอดคงเหลือ = 120,034.82 - 9,185.07 = 110,849.75 บาท

○ การบันทึกบัญชี ไตรมาส 2/25xx ณ วันสิ้นงวดไตรมาส 2/25xx (30 มิถุนายน 25xx) มีสินค้าคงเหลือ ดังนี้

ประเภทสินค้า	ราคาตลาด	ราคาทุน	ผลต่างราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน
1. ไม้ซุงสักสวนป่า 833 ท่อน ปริมาตร 83.89 ม ³	1,194,200.00	1,118,626.12	-
2. ไม้ซุงกระยาเลย 272 ท่อน ปริมาตร 100.29 ม ³	257,882.00	294,114.95	<u>36,232.95</u>
			<u>36,232.95</u>

คำนวณหา ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุด และเสื่อมคุณภาพ

ยอดยกมา ปี 25xx	120,034.82
ผลต่างราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน	<u>36,232.95</u>
โอนคืนประมาณการฯ เป็นรายได้	<u>83,801.87</u>

การบันทึกบัญชี ไตรมาส 2/25xx หน่วยงาน จะต้องโอนกลับรายการประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ ของไตรมาส 1/25xx แล้วจึงโอนคืนประมาณการฯ ของไตรมาส 2/25xx เป็นรายได้

■ บันทึกบัญชีการโอนกลับรายการประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพที่บันทึกบัญชี ในไตรมาส 1/25xx

Dr.ค่าเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ(5304010000-MA01)	9,185.07
Cr. ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (1105990001-MA01)	9,185.07

■ บันทึกบัญชีการโอนคืนประมาณการฯ ของไตรมาส 2/25xx

Dr. ประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (1105990001-MA01)	83,801.87
Cr.ค่าเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ(5304010000-MA01)	83,801.87

หมายเหตุ: ณ วันที่ 30 มิถุนายน 25xx บัญชีประมาณการเพื่อสินค้าชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (1105990001) มียอดคงเหลือ = 110,849.75 (ยอดยกมาจากไตรมาส 1/25xx) + 9,185.07- 83,801.87 = 36,232.95 บาท

○ การบันทึกบัญชี ไตรมาส 3/25xx การบันทึกบัญชี ไตรมาส 3 และประจำปี 25xx ให้ดำเนินการทางบัญชีเช่นเดียวกับ ไตรมาส 2/25xx

2.1.3 ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า หมายถึงจำนวนเงินที่ อ.อ.ป. ได้จ่ายล่วงหน้าไป โดยกิจการจะได้รับประโยชน์ในอนาคต เวลาที่จะได้รับประโยชน์มีเพียง 1 ปี และจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย ตั้งแต่วันที่เริ่มรับประโยชน์ เป็นเดือนๆ ไปจนกว่าจะครบกำหนดวันได้รับประโยชน์นั้นๆ ในที่นี้จะอธิบายวิธีการทางบัญชีสำหรับ ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า และค่าภาษีรถยนต์จ่ายล่วงหน้า เนื่องจากเป็นค่าใช้จ่ายล่วงหน้าที่ทุกหน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการจัดทำ กรมธรรม์ประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถและภาคสมัครใจด้วยตนเอง โดยสามารถจัดทำกรมธรรม์ประกันภัยกับ บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีสาขาอยู่ทั่วประเทศ หรือบริษัทฯ ประกันภัยอื่นๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ให้ถือปฏิบัติตามบันทึกสำนักนักบัญชีและการเงิน ที่ ทส 1403.3/1954 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2557 เรื่อง การจัดทำกรมธรรม์ประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถและภาคสมัครใจ

ตัวอย่าง หน่วยงานได้จ่ายค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ดังนี้

1. จ่ายค่าเบี้ยประกันภัยรถยนต์ ภาคสมัครใจ และภาคบังคับ เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2565 คุ้มครองตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2565 สิ้นสุดวันที่ 14 พฤศจิกายน 2566 รวมเป็นเงิน 9,583.-บาท
2. จ่ายชำระค่าภาษีรถยนต์ เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565 เป็นเงิน 1,198.80 บาท มีผลตั้งแต่วันที่ 27 พฤศจิกายน 2565 ถึง 26 พฤศจิกายน 2566

ตารางการจ่ายค่าเบี้ยประกันภัย และค่าภาษีรถยนต์

ตารางคำนวณ ค่าใช้จ่าย	<u>ค่าเบี้ยประกันภัย</u>		<u>ภาษีรถยนต์</u>	
	เริ่ม 15 พ.ย. 65 - 14 พ.ย. 66		เริ่ม 27 พ.ย. 65 - 26 พ.ย. 66	
จำนวน (งวด) รายเดือน	จำนวน (วัน)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (วัน)	จำนวนเงิน (บาท)
พ.ย. 65	16	420.00	4	13.12
ธ.ค. 65	31	813.75	31	101.68
ม.ค. 66	31	813.75	31	101.68
ก.พ. 66	28	735.00	28	91.84
มี.ค. 66	31	813.75	31	101.68
เม.ย. 66	30	787.50	30	98.40
พ.ค. 66	31	813.75	31	101.68
มิ.ย. 66	30	787.50	30	98.40
ก.ค. 66	31	813.75	31	101.68
ส.ค. 66	31	813.75	31	101.68
ก.ย. 66	30	787.50	30	98.40
ต.ค. 66	31	813.75	31	101.68
พ.ย. 66	14	369.25	26	86.88
รวม	<u>365</u>	<u>9,583.00</u>	<u>365</u>	<u>1,198.80</u>

ดังนั้น ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า = $9,583.00 + 1,198.80 = 10,781.80$ บาท โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้

- ค่าเบี้ยประกันภัย ปีละ 9,583.00 บาท คิดเป็นวัน วันละ $9,583.00/365$ (วัน) = 26.25 บาท นำจำนวนวัน ของเดือนนั้นๆ มาคูณ ด้วย 26.25 บาท จะเป็นยอดของเดือนนั้นๆ จนถึงงวดเดือนสุดท้าย ให้นำ ยอดรวม 9,583.00 หักด้วยยอดรวมของ (เดือน พ.ย. 65 ถึง ต.ค. 66) 9,213.75 จะได้ยอด 369.25 เป็นของ งวดสุดท้าย

- ค่าภาษีรถยนต์ ปีละ 1,198.80 บาท คิดเป็นวัน วันละ $1,198.80/365$ (วัน) = 3.28 บาท นำจำนวนวัน ของเดือนนั้นๆ มาคูณ ด้วย 3.28 บาท จะเป็นยอดของเดือนนั้นๆ จนถึงงวดเดือนสุดท้าย ให้นำยอด รวม 1,198.80 หักด้วยยอดรวมของ (เดือน พ.ย. 58 ถึง ต.ค. 59) 1,111.92 จะได้ยอด 86.88 เป็นของงวด สุดท้าย

การบันทึกบัญชีแบ่งเป็น 3 กรณี ดังนี้

➤ กรณีที่ 1 สำนักงานกลาง อ.อ.ป. / ออป.ภาค / ออป.เขต จ่ายค่าเบี้ยประกันภัย และค่าภาษีรถยนต์ของตัวเอง จะบันทึกรายการที่สำนักงานกลาง / ออป.ภาค / ออป.เขต ดังนี้

- ณ วันจ่ายเงิน บันทึกบัญชี จ่ายเงินค่าประกันภัย และค่าภาษีรถยนต์ โดยตั้งเป็นค่าใช้จ่ายล่วงหน้าทั้งจำนวน

Dr. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (1199030200-MA01)	10,781.80
--	-----------

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	10,781.80
---	-----------

- ณ วันสิ้นเดือน ทุกๆสิ้นเดือน ต้องโอนล้างบัญชีค่าใช้จ่ายล่วงหน้า เป็นค่าใช้จ่าย ค่าเบี้ยประกันภัย และค่าภาษีอากร ตามกิจกรรมที่นำรถยนต์ไปใช้ประโยชน์ จนถึงสิ้นสุดระยะเวลาการใช้ประโยชน์ บันทึกบัญชี ดังนี้

Dr. ค่าประกันภัย (พาหนะ) (5302010400-MA01)	418.88
--	--------

Dr. ค่าภาษี - อากร (พาหนะ) (5302010500-MA01)	13.12
--	-------

Cr. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (1199030200-MA01)	432.00
--	--------

➤ กรณีที่ 2 สวนป่าจ่ายค่าเบี้ยประกันภัย และค่าภาษีรถยนต์ ของสวนป่าเอง บันทึกบัญชีดังนี้

○ ออป.เขต

- บันทึกบัญชี จ่ายเงินยืมตรงให้สวนป่าเพื่อจ่ายค่าประกันภัย และค่าภาษีรถยนต์

Dr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01)	10,781.80
----------------------------------	-----------

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	10,781.80
---	-----------

- บันทึกบัญชี โอนล้างเงินยืมตรงของสวนป่า

Dr. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (1199030200-MA01)	10,781.80
--	-----------

Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01)	10,781.80
----------------------------------	-----------

- บันทึกบัญชีบัญชี โอนล้างค่าใช้จ่ายล่วงหน้า เพื่อให้สวนป่าบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายทุกๆ สิ้นเดือน

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต.... - สวนป่า... (22xxxxxxx-MA01)	432.00
---	--------

Cr. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (1199030200-MA01)	432.00
--	--------

○ สวนป่า

- บันทึกบัญชี รับโอนค่าเบี้ยประกันภัย และค่าภาษีรถยนต์จาก ออป.เขต

Dr. ค่าประกันภัย (พาหนะ) (5103020600- ตามกิจกรรมดำเนินงาน) 418.88

Dr. ค่าภาษี - อากร (พาหนะ)(5103020700- ตามกิจกรรมดำเนินงาน) 13.12

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต.... - สวนป่า...(22xxxxxxx-MA01) 432.00

➤ กรณีที่ 3 ออป.เขต เป็นผู้จ่ายค่าเบี้ยประกันภัย และค่าภาษีรถยนต์ให้สวนป่า บันทึกบัญชีดังนี้

○ ออป.เขต

- ณ วันที่จ่ายเงิน บันทึกบัญชี จ่ายเงินค่าประกันภัย และค่าภาษีรถยนต์ ของสวนป่า โดยตั้งเป็นค่าใช้จ่ายล่วงหน้าทั้งจำนวน

Dr. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (1199030200-MA01) 10,781.80

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxx-MA01) 10,781.80

- ณ วันสิ้นเดือน ทุกๆสิ้นเดือน ต้องโอนล้างบัญชีค่าใช้จ่ายล่วงหน้าเป็นค่าใช้จ่าย ค่าเบี้ยประกันภัย และค่าภาษีรถยนต์ ให้สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต.... - สวนป่า..... (22xxxxxxx-MA01) 432.00

Cr. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (1199030200-MA01) 432.00

○ สวนป่าบันทึกบัญชี รับโอนค่าใช้จ่ายจาก ออป.เขต

Dr. ค่าประกันภัย (พาหนะ) (5103020600- ตามกิจกรรมดำเนินงาน) 418.88

Dr. ค่าภาษี - อากร (พาหนะ)(5103020700- ตามกิจกรรมดำเนินงาน) 13.12

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต.... - สวนป่า...(22xxxxxxx-MA01) 432.00

2.1.4 เงินยืมตรง ตามระเบียบองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ว่าด้วยการบัญชีและการเงิน พ.ศ. 2560 ได้ให้ความหมายไว้ว่า เงินยืมตรง หมายถึง เงินที่จ่ายให้ผู้ปฏิบัติงานยืม เพื่อใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงานหรือเพื่อนำไปใช้จ่ายในการดำเนินงาน ของ อ.อ.ป. ดังนี้

(ก) ค่าใช้จ่าย หมายความว่า ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานตามปกติของ อ.อ.ป.

(ข) ค่าใช้จ่ายในการปลูกสร้างสวนป่า

(ค) ค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าและการหารายได้

(ง) ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล

(จ) ค่าส่วนแบ่งรายได้ หมายถึง ค่าส่วนแบ่งรายได้จากการผลิตสินค้า เช่น ค่าส่วนแบ่งรายได้จากสินค้า ยางพารา เป็นต้น

วิธีการบันทึกบัญชีสำหรับการยืมเงินตรง มีดังนี้

1) ออป.เขต จ่ายยืมตรง

Dr. เงินยืมตรง(1199990100-MA01) xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคารออป.เขต.... (1101xxxxxx-MA01) xxx.xx

2) สวนจ่ายค่าใช้จ่าย

Dr. ค่าใช้จ่าย (5xxxxxxxx-ตามกิจกรรมดำเนินการ)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต... - สวนป่า...(22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

3) เมื่อ ออป.เขต ล้างเงินยืมตรงแบ่งได้ 3 กรณี ดังนี้

❖ กรณีจ่ายเงินยืมตรงเท่ากับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต... - สวนป่า...(22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01)	xxx.xx

❖ กรณีรับคืนเงินยืมตรงที่เหลือ

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร ออป.เขต... (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01)	xxx.xx

❖ กรณีจ่ายเงินยืมตรงเพิ่ม

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร ออป.เขต... (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01)	xxx.xx
Dr. ค่าใช้จ่าย (5xxxxxxxx-ตามกิจกรรมดำเนินการ)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต... - สวนป่า...(22xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx

2.1.5 เงินประกันสัญญา

ในการรับคืนหลักประกันสัญญาจากคู่สัญญาจึงขอกำหนดแนวทางปฏิบัติทางด้านบัญชีและการเงิน ดังนี้

1) เมื่อจัดทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ ในกรณีมีหลักประกันสัญญาเป็นตัวเงินเป็นการรับหลักประกันสัญญากับคู่สัญญา

การบันทึกบัญชี

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)	xxx.xx

2) เมื่อคู่สัญญาพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญาแล้ว ให้หน่วยงานคืนหลักประกันสัญญานั้น ให้แก่คู่สัญญาโดยไม่ต้องรอให้มี การร้องขอคืนจากคู่สัญญาจนซึ่งสามารถพิจารณาได้เป็น 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 หากหน่วยงานสามารถดำเนินการติดต่อกับคู่สัญญาได้ หรือคู่สัญญามีหนังสือแจ้งขอคืนหลักประกันสัญญา ให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ข้อ 170 วรรคหนึ่ง หลักประกันสัญญาให้คืนแก่คู่สัญญา หรือผู้ค้ำประกัน โดยเร็ว และอย่างช้าต้องไม่เกิน 15 วัน นับถัดจากวันที่คู่สัญญาพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญาแล้ว

การบันทึกบัญชี

Dr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)

xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)

xxx.xx

กรณีที่ 2 หากหน่วยงานไม่สามารถติดต่อคู่สัญญาได้ และหน่วยงานได้ดำเนินการตรวจสอบและติดตามข้อมูลสถานะภาพของคู่สัญญาที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าแล้ว หากปรากฏว่าคู่สัญญาไม่มีรายชื่อหรืออยู่ในสถานะร้าง และหน่วยงานได้ติดตามให้คู่สัญญามารับหลักประกันสัญญาคืนภายในกำหนดแล้ว หากคู่สัญญาไม่มารับคืนตามกำหนดระยะเวลาดังกล่าว หน่วยงานจะต้องนำหลักประกันสัญญาไปวาง ณ สำนักงานวางทรัพย์ ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามมาตรา 331 ประกอบมาตรา 333 ต่อไป

การบันทึกบัญชี

1) เมื่อนำเงินประกันสัญญาไปวาง ณ สำนักงานวางทรัพย์

Dr. เงินประกันสัญญา (2203010000-MA01)

xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)

xxx.xx

2) กรณีจ่ายค่าธรรมเนียมในการนำเงินไปวาง ณ สำนักงานทรัพย์(หากมี)

Dr. ค่าธรรมเนียมทางกฎหมาย(5103021600-MA01)

xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01)

xxx.xx

ในการนี้ อำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับหลักประกันสัญญา ให้เป็นไปตามหนังสือมอบอำนาจตามท้องที่การอุตสาหกรรมป่าไม้ ที่ได้มอบหมายไว้

2.1.6 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน (Property Investment) ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ (ที่ดินและ/หรืออาคาร พร้อมทั้งส่วนควบของที่ดินหรืออาคาร) ที่กิจการมีไว้เพื่อหาประโยชน์จากรายได้ค่าเช่า หรือจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าสินทรัพย์ หรือทั้งสอง ที่องค์กรฯ ถือครอง และไม่ได้ใช้ประโยชน์ เป็นที่ตั้งของสำนักงาน ที่เก็บสินค้า คลังสินค้า หรือหมอนไม้ โดยองค์กรฯ มีนโยบายที่จะนำมาพัฒนา เพื่อหาประโยชน์จากรายได้ค่าเช่าจากบุคคลภายนอก และเป็นการเพิ่มมูลค่าของทรัพย์สิน ตัวอย่างเช่น

- ที่ดินที่กิจการถือครองไว้เพื่อหวังกำไรจากการเพิ่มมูลค่าของที่ดินนั้นในระยะยาว มากกว่าถือครองไว้เพื่อขายในระยะสั้นในการดำเนินงานปกติของกิจการ
- อสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ระหว่างก่อสร้าง หรือพัฒนาสำหรับการใช้เป็นอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนในอนาคต

การบันทึกบัญชี

กรณีกิจการเปลี่ยนประเภทอสังหาริมทรัพย์จาก ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ไปเป็นอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

➤ **ตัวอย่าง** อ.อ.ป. มีที่ดิน โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X1 ที่ดินดังกล่าวมีราคาทุน 100.-บาท และที่ดินดังกล่าวมีไว้ให้เช่า ณ วันที่มีการโอนเปลี่ยนประเภท

กรณีที่ 1 มูลค่ายุติธรรมของที่ดิน เท่ากับ 100.- บาท บันทึกบัญชีดังนี้

Dr. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน - ที่ดิน (1202030100-MA01)	100.00
Cr. ที่ดิน (1203010101-MA01)	100.00

กรณีที่ 2 ต่อมา หาก อ.อ.ป.จำหน่ายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน อาจเกิดจากการขายหรือการทำสัญญาเช่าการเงิน โดย อ.อ.ป. ต้องตัดรายการอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนออกจากฐานะการเงิน เมื่อกิจการจำหน่ายหรือเลิกใช้อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนนั้นอย่างถาวร เช่น ต่อมา อ.อ.ป.ขายที่ดินในราคา 150.-บาท บันทึกบัญชีดังนี้

Dr. เงินฝากธนาคาร (120xxxxxxxx-MA01)	150.00
Cr. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน - ที่ดิน (1202030100-MA01)	130.00
Cr. กำไรจากการจำหน่ายอสังหาฯ (4404010000-MA01)	20.00

รายได้ขอใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างก่อสร้าง

ตามบันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญาเช่าที่ดินเพื่อพัฒนาที่ดินองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ แปลงคองส์ จังหวัดสงขลา ตามสัญญาเลขที่ ออ.ป.ได้ 22/2564 ลงวันที่ 7 เมษายน พ.ศ.2564

ตามสัญญามีกำหนดระยะเวลาเช่า 30 ปี นับถัดจากวันที่ผู้ให้เช่าได้ส่งมอบที่ดินให้กับผู้เช่า โดยแบ่งเป็นการเช่าเพื่อก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างต่างๆ มีกำหนดระยะเวลา 4 ปี และเช่าที่ดินเพื่อจัดหาประโยชน์และพัฒนาที่ดิน มีกำหนดระยะเวลา 26 ปี นับถัดจากวันที่ผู้เช่าก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างต่างๆ แล้วเสร็จ ต่อมาผู้เช่าก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้าง **แล้วเสร็จบางส่วน** และมีความประสงค์จะเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินอาคารและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ก่อนระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา โดยผู้เช่ายินยอมชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินอาคารและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญา

จากที่ได้กล่าวมา เป็นรายได้ที่นอกเหนือจากรายได้ค่าเช่าจากอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนที่ได้รับสำหรับงวดตามปกติ โดยรายได้ที่เกิดขึ้นเกิดจากการขอใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างการก่อสร้าง บันทึกบัญชีโดย

1 เมื่อรับเงินค่าเช่าระหว่างก่อสร้าง

Dr. เงินฝากธนาคาร (1xxxxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01)	xxx.xx

2 บันทึกบัญชีเป็นรายได้ค่าเช่าระหว่างก่อสร้าง

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้ค่าเช่าระหว่างก่อสร้าง (4202220000-MA01)	xxx.xx

1. การเช่าที่ดินตามสัญญา จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

เมื่อมีการทำสัญญาเช่าใช้ประโยชน์ต้องรวบรวมรายได้ที่จะได้รับ ตั้งแต่เริ่มทำสัญญาจนสิ้นสุดการเช่าเพื่อทราบจำนวนของรายได้จากการเช่าเป็นรายปี โดยการรับรู้รายได้ค่าเช่าจะแบ่งการรับรู้ออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การรับรู้รายได้ค่าธรรมเนียมและผลประโยชน์อื่นใด ตั้งแต่เริ่มทำสัญญาจนถึงวันที่เริ่มต้นการคิดค่าเช่า โดยบันทึกบัญชี ดังนี้

1. การรับเงินค่าธรรมเนียมการใช้ประโยชน์ที่ดิน จำนวน 56,100,000.00 บาท โดยแบ่งชำระ 10 งวด ๆ ละ 5,610,000.00 บาท (56,100,000/10 งวด) บันทึกบัญชีโดย

- บันทึกบัญชี การรับเงินค่าธรรมเนียมการใช้ประโยชน์ที่ดิน งวดที่ 1 และจะต้องบันทึกบัญชีไปจนครบทั้งหมด 10 งวด ดังนี้

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01) 5,610,000.00

Cr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01) 5,610,000.00

- บันทึกถัวเงินรับล่วงหน้า และรับรู้รายได้เป็นรายได้ค่าธรรมเนียมการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นรายเดือน ตั้งแต่ที่ได้รับเงิน (5,610,000/12 = 467,500.00)

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01) 467,500.00

Cr. รายได้ค่าธรรมเนียมการใช้ประโยชน์ที่ดิน (4202160000-MA01) 467,500.00

2. ตามสัญญาที่ทางบริษัทฯ (ผู้เช่า) ได้ทำสัญญาเช่าไว้กับ อ.อ.ป. (ผู้ให้เช่า) บริษัทฯ จะต้องดำเนินการสร้างอาคารสำนักงาน และบ้านพักพนักงานในบริเวณพื้นที่อุ้งกพหลโยธิน (วังน้อย) ให้เสร็จเรียบร้อย พร้อมทั้งส่งมอบอาคารสำนักงาน และบ้านพักพนักงานให้กับ อ.อ.ป. ก่อน บริษัทฯ (ผู้เช่า) จึงจะเข้ามาดำเนินการก่อสร้างอาคารในพื้นที่เช่าที่ดินแปลงบางโพได้ โดยใช้ราคาตามที่บริษัทจ่ายจริง หรือแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาทรัพย์สินอาคารและบ้านพัก (สมมติราคาประมาณ 5,000,000.00 บาท)

- เมื่อมีการรับมอบอาคารสำนักงานและบ้านพักพนักงานบริเวณอุ้งกพหลโยธิน (วังน้อย) โดยใช้ราคาตามที่บริษัทจ่ายจริง หรือราคาที่คณะกรรมการกำหนดราคาทรัพย์สิน (สมมติ ราคาประเมิน 5,000,000.00 บาท) จะต้องบันทึกบัญชีดังนี้

Dr. อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (1203020301-MA01) 5,000,000.00

Cr. รายได้จากการบริจาคการรับรู้ (2299010100-MA01) 5,000,000.00

- บันทึกบัญชี ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประจำเดือน ตามอัตราปกติที่ อ.อ.ป. กำหนด จนครบอายุการใช้งาน

Dr. ค่าเสื่อมราคา-อาคารและสิ่งปลูกสร้าง(5303021301-MA01) xxx.xx

Cr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (1204010000-MA01) xxx.xx

หมายเหตุ : ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน = (ราคาทรัพย์สิน - ราคาซาก) / อายุการใช้งาน

- บันทึกบัญชีรับรู้รายได้จากการบริจาค

Dr. รายได้จากการบริจาคการรับรู้ (2299010100-MA01) xxx.xx

Cr. รายได้จากการบริจาค (4303010000-MA01) xxx.xx

- บันทึกบัญชี รับรายได้ค่าขายอาคารและสิ่งปลูกสร้างเดิมที่รื้อถอน โดยออกใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (1204010000-MA01)	xxx.xx
Cr. อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (1203020301-MA01)	xxx.xx
Cr. กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน (4404010000-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

ระยะที่ 2 การรับรู้รายได้ค่าเช่าที่ดินระหว่างการก่อสร้าง

การคิดค่าเช่าที่ดินระหว่างก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ตามอัตราที่กำหนดในสัญญาเช่า

- บันทึกกรรายได้ค่าเช่ารายปีเป็นเงินรับล่วงหน้า

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01)	xxx.xx

- บันทึกถ่วงเงินรับล่วงหน้า และรับรู้รายได้ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์เป็นรายเดือน

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ (4202150000-MA01)	xxx.xx

ระยะที่ 3 การรับรู้รายได้ค่าเช่าใช้ประโยชน์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง หลังการก่อสร้าง

การคิดค่าเช่าที่ดิน อาคารและสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ตามอัตราที่กำหนดในสัญญาเช่า

- บันทึกกรรายได้ค่าเช่ารายปีเป็นเงินรับล่วงหน้า

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01)	xxx.xx

- บันทึกถ่วงเงินรับล่วงหน้า และรับรู้รายได้ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์เป็นรายเดือน

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ (4202150000-MA01)	xxx.xx

- เมื่อรับมอบทรัพย์สินหลังจากสิ้นสุดสัญญาเช่า ให้ใช้ราคาตามที่คณะกรรมการฯ กำหนด โดยมีการบันทึกบัญชีดังนี้

- เมื่อรับมอบทรัพย์สิน จะบันทึกบัญชีโดย

Dr. อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (1203020301-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้จากการบริจากรอการรับรู้ (2299010100-MA01)	xxx.xx

- บันทึกบัญชีรับรู้รายได้จากการบริจาด

Dr. รายได้จากการบริจากรอการรับรู้ (2299010100-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้จากการบริจาด (4303010000-MA01)	xxx.xx

- คำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประจำเดือน (ราคาทรัพย์สิน - ราคาซาก / อายุการใช้งาน) โดยไม่คิดมูลค่าซาก เนื่องจากเมื่อครบกำหนดการใช้ประโยชน์ อ.อ.ป. ไม่สามารถขายห้องแสดงสินค้าได้เอง

Dr. ค่าเสื่อมราคา-อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (5303021301-MA01) xxx.xx

Cr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (1204010000-MA01) xxx.xx

2. การรับมอบทรัพย์สินหลังจากหมดอายุสัญญาเช่า เมื่อครบกำหนดเช่า ผู้เช่าต้องส่งมอบอาคารและสิ่งปลูกสร้างให้ อ.อ.ป. โดย อ.อ.ป. จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการฯ หรือ ผู้เชี่ยวชาญกำหนดราคาของอาคารและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อบันทึกบัญชีทรัพย์สิน และรายได้จากการบิรจากรอการรับรู้ พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาของการใช้ทรัพย์สินและราคาซากของทรัพย์สินที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ เพื่อใช้ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประจำเดือน และรับรู้เป็นรายได้จากการบิรจาคเป็นเดือนๆ ไป ดังนี้

- เมื่อรับมอบอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

Dr. ทรัพย์สินประเภทต่างๆ (12xxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. รายได้จากการบิรจากรอการรับรู้ (2299010100-MA01) xxx.xx

- คำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประจำเดือน (ราคาทรัพย์สิน - ราคาซาก) / อายุการใช้งานจนครบอายุการใช้งาน

Dr. ค่าเสื่อมราคา-ทรัพย์สิน (53030213xx-MA01) xxx.xx

Cr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - ทรัพย์สินต่าง ๆ (1204xxxxxx-MA01) xxx.xx

- เมื่อได้ยอดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประจำเดือนแล้ว นำยอดดังกล่าวลดยอดรายได้จากการบิรจากรอการรับรู้

Dr. รายได้จากการบิรจากรอการรับรู้ (2299010100-MA01) xxx.xx

Cr. รายได้จากการบิรจาค(4303010000-MA01) xxx.xx

- เมื่อคิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินครบตามอายุการใช้งานแล้ว ทรัพย์สินจะมียอดคงเหลือตามบัญชีเท่ากับราคาซาก ซึ่งจะเท่ากับรายได้จากการบิรจากรอการรับรู้ ให้โอนล้ารายได้จากการบิรจากรอการรับรู้เป็นรายได้จากการบิรจาค

Dr. รายได้จากการบิรจากรอการรับรู้ (2299010100-MA01) xxx.xx

Cr. รายได้จากการบิรจาค (4303010000-MA01) xxx.xx

- เมื่อมีการขายทรัพย์สิน เนื่องจากทรัพย์สินหมดสภาพการใช้งานแล้ว จะออกไปเสริมรับเงิน/ใบกำกับภาษี และบันทึกบัญชีโดย

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (1204xxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. อาคารและสิ่งปลูกสร้าง(1203xxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน(4404010000-MA01) xxx.xx

Cr. ภาษีขาย(2199010000-MA01) xxx.xx

2.1.7 ทรัพย์สิน (ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และทรัพย์สินไม่มีตัวตน)

2.1.7.1 ทรัพย์สิน และทรัพย์สินไม่มีตัวตน หมายถึง ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ และทรัพย์สินไม่มีตัวตน ที่หน่วยงานจัดซื้อตามงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ เพื่อใช้ประโยชน์ในการก่อให้เกิดรายได้ให้แก่ อ.อ.ป. และจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินแต่ละประเภท ตามนโยบายของ อ.อ.ป. โดยจะรับรู้ค่าใช้จ่ายในประเภท "ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน" และ "ค่าตัดจำหน่าย (ทรัพย์สินไม่มีตัวตน)" ของทุกๆ เดือน จนกว่าจะครบอายุการใช้งาน สำหรับทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์จะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวนในวันที่จัดซื้อ

งบประมาณที่ได้รับในการจัดซื้อทรัพย์สิน แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1. งบประมาณรายได้ค่าใช้จ่าย เป็นงบประมาณที่ใช้สำหรับจัดซื้อทรัพย์สิน ที่มีมูลค่าต่ำกว่า 30,000.-บาท ลงมา โดยจะบันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวนในประเภท "ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์" และต้องจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ ตามวันที่ได้รับมอบ
2. งบประมาณลงทุน เป็นงบประมาณที่ใช้สำหรับจัดซื้อทรัพย์สิน ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 30,000.-บาท ขึ้นไป โดยบันทึกบัญชีประเภท "ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์" และ "ทรัพย์สินไม่มีตัวตน" และต้องจัดทำทะเบียนทรัพย์สิน พร้อมคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน โดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งาน ยกเว้นที่ดิน ซึ่งถือว่าประมาณการอายุการให้ประโยชน์มีไม่จำกัด

ในส่วนของค่าเสื่อมราคา อ.อ.ป. ได้กำหนดแนวปฏิบัติเพื่อใช้ในการคำนวณมูลค่าซากของทรัพย์สิน ให้เหมาะสม และเป็นอัตราเดียวกันดังนี้

แนวทางปฏิบัติ ในการคำนวณอายุการใช้ประโยชน์ และอัตรามูลค่าซาก

ประเภททรัพย์สิน	อายุการใช้งาน (ปี)	อัตรามูลค่าซาก (ร้อยละ)
1. ที่ดิน	-	-
2. ส่วนปรับปรุงที่ดิน	20	-
3. อาคารและสิ่งปลูกสร้าง		
- อาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก	40	5
- สิ่งปลูกสร้าง (รั้ว ถนน โรงรถ)	10	1
- บ้านไม้	20	15
- ส่วนปรับปรุงอาคาร	*	-
4. เครื่องใช้สำนักงาน	10	1
5. ยานพาหนะ		
- รถ 2 ล้อ	10	2
- รถ 4 – 10 ล้อ	10	10
6. สัตว์ยานพาหนะ	60	-
7. เครื่องจักร	20	5
8. เครื่องมือ	5	1
9. คอมพิวเตอร์	5	-
10. โปรแกรม	5	-

ประเภททรัพย์สิน	อายุการใช้งาน (ปี)	อัตรามูลค่าซาก (ร้อยละ)
11. ระบบสาธารณูปโภค		
- ระบบไฟฟ้า	10	1
- ระบบน้ำ	10	1
12. สวนป่ายางพารา	25	50
13. สวนป่าปาล์มน้ำมัน	19	-

หมายเหตุ : อายุการใช้งานและอัตราซาก ของส่วนปรับปรุงอาคารให้ใช้อายุการใช้งานและอัตราซากเช่นเดียวกันกับทรัพย์สินหลัก

การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน

$$\text{ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประจำวัน} = \frac{\text{ราคาทรัพย์สิน} - \text{ราคามูลค่าซาก}}{\text{จำนวนวันทั้งหมดของอายุการใช้งาน}}$$

$$\text{ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประจำเดือน} = \text{ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประจำวัน} \times \text{จำนวนวันของเดือนที่คิดค่าเสื่อม}$$

หมายเหตุ: จำนวนวันทั้งหมดของอายุการใช้งาน ใช้จำนวนวันตามปีปฏิทิน โดยนับตั้งแต่วันที่เริ่มใช้ประโยชน์ทรัพย์สิน จนถึงวันครบกำหนดการใช้ประโยชน์

ตัวอย่าง เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 25xx ซื้อเครื่องปรับอากาศ ราคา 64,200 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี อัตราซาก 1% เป็นเงิน 642.00 บาท ($64,200.00 \times 1\%$) คำนวณค่าเสื่อมราคาด้วยวิธี เส้นตรง

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประจำวัน} &= \frac{64,200 - 642}{10} \\ &= 3,650 \\ &= 17.42 \text{ บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินเดือน มิ.ย. xx} &= 17.42 \times 30 \\ &= 522.60 \text{ บาท} \end{aligned}$$

การบันทึกบัญชี ทรัพย์สิน และทรัพย์สินไม่มีตัวตน

1.1 เมื่อหน่วยงานจัดซื้อทรัพย์สิน หรือทรัพย์สินไม่มีตัวตน ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 30,000.- บาท ขึ้นไป ต้องบันทึกบัญชีเป็นทรัพย์สินประเภทต่างๆ และจัดทำทะเบียนทรัพย์สิน โดยแยกแต่ละประเภท บันทึกบัญชีโดย

Dr. ทรัพย์สิน (1203xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. ทรัพย์สินไม่มีตัวตน (120701xxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. ภาษีซื้อ (1199040100-MA01)	xx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	xx.xx

1.2 ทุกสิ้นเดือน หน่วยงานจะคำนวณค่าเสื่อมราคา โดยทรัพย์สินจะบันทึกบัญชีเป็น "ค่าเสื่อมราคา ทรัพย์สิน" ทรัพย์สินไม่มีตัวตน จะบันทึกบัญชีเป็น "ค่าตัดจำหน่าย (ทรัพย์สินไม่มีตัวตน)" คำนวณค่าเสื่อมราคา ตั้งแต่วันที่ได้รับมอบทรัพย์สิน บันทึกบัญชีโดย

Dr. ค่าเสื่อมราคา-ทรัพย์สิน	xxx.xx
(51/52/53030213xx- ตามกิจกรรมดำเนินงาน)	
Dr. ค่าตัดจำหน่าย (ทรัพย์สินไม่มีตัวตน)	xxx.xx
(51/52/5303022000- ตามกิจกรรมดำเนินงาน)	
Cr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - ทรัพย์สิน (1204xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ค่าตัดจำหน่ายสะสม - ทรัพย์สินไม่มีตัวตน(120702xxxx-MA01)	xxx.xx

1.3 กรณีทรัพย์สิน หรือทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์หมดความจำเป็นต้องใช้งาน ชำรุด เสียหาย ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ต้องดำเนินการดังนี้

- **ทรัพย์สิน** หากทรัพย์สินหมดความจำเป็นต้องใช้งาน ชำรุด เสียหาย ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและระเบียบที่กำหนด เพื่อขออนุมัติดำเนินการต่างๆ ได้ 4 วิธี ดังนี้

1.การขายทรัพย์สินแบ่งเป็น 2 กรณี

1.1 กรณีขายทรัพย์สิน **สูงกว่า** ราคาซาก (ทรัพย์สินคงเหลือ) จะบันทึกบัญชีโดย

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - ทรัพย์สิน (1204xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ทรัพย์สิน (1203xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน (4404010000-MA01)	xx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xx.xx

1.2 กรณีขายทรัพย์สิน **ต่ำกว่า** ราคาซาก (ทรัพย์สินคงเหลือ) จะบันทึกบัญชีโดย

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - ทรัพย์สิน (1204xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. ขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน(5304160000-MA01)	xxx.xx
Cr. ทรัพย์สิน (1203xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xx.xx

2. โอนให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ

○ บันทึกการโอนทรัพย์สินให้หน่วยงานราชการแยกตามกิจกรรม CSR

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - ทรัพย์สิน (1204xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. เงินช่วยราชการและการกุศล (5103021800-OBxx) (ราคาซาก)	xxx.xx
Cr. ทรัพย์สิน (1203xxxxxx-MA01)	xxx.xx

○ ปิดเงินช่วยเหลือราชการเป็นค่าใช้จ่ายช่วยเหลือสังคมแยกตามกิจกรรม

Dr. ค่าใช้จ่ายช่วยเหลือสังคม (5402xxxxxx-OBxx)	xxx.xx
Cr. เงินช่วยราชการและการกุศล (5103021800-OBxx)	xxx.xx

3. การแปรสภาพ ทำลาย หรือจำหน่ายด้วยวิธีหนึ่งวิธีใดตามที่เห็นสมควร

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - ทรัพย์สิน (1204xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. ทรัพย์สินชำรุดสูญหายและเสื่อมคุณภาพ (5304090000-MA01)	xxx.xx
Cr. ทรัพย์สิน (1203xxxxxx-MA01)	xxx.xx

4. แยกเปลี่ยนระหว่างหน่วยงานภายนอก อ.อ.บ. ไม่มีการดำเนินการ

- ทรัพย์สินไม่มีตัวตน ชำรุด เสียหาย ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ดำเนินการได้ 2 กรณี ดังนี้

❖ ทรัพย์สินไม่มีตัวตน เกิดชำรุดเสียหาย ก่อนครบอายุการใช้งาน บันทึกบัญชีโดย

Dr. ทรัพย์สินชำรุดสูญหายและเสื่อมคุณภาพ (5304090000-MA01)	xxx.xx
Dr. ค่าตัดจำหน่ายสะสม - ทรัพย์สินไม่มีตัวตน (120702xxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ทรัพย์สินไม่มีตัวตน (120701xxxx-MA01)	xxx.xx

❖ ทรัพย์สินไม่มีตัวตน เกิดชำรุดเสียหาย หลังครบอายุการใช้งาน บันทึกบัญชีโดย

Dr. ค่าตัดจำหน่ายสะสม - ทรัพย์สินไม่มีตัวตน (120702xxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ทรัพย์สินไม่มีตัวตน (120701xxxx-MA01)	xxx.xx

หมายเหตุ: 1. ทรัพย์สินชำรุดสูญหายและเสื่อมคุณภาพคือ ราคาทรัพย์สินคงเหลือ

2. ค่าตัดจำหน่ายสะสม - โปรแกรมคอมพิวเตอร์ คือ ค่าเสื่อมราคาสะสม ตามทะเบียน

1.4 ทุกสิ้นเดือน หน่วยงานจะต้องปิดบัญชีมูลค่าเพิ่ม (ภาษีซื้อ - ภาษีขาย) โดยยื่นแบบ ภ.พ.30 แล้วนำส่งกรมสรรพากร ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป และจ่ายภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย โดยยื่นแบบ ภ.ง.ด.3 หรือ ภ.ง.ด.53 แล้วนำส่งกรมสรรพากรภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป และสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด

1.5 ทุกสิ้นปี หน่วยงานจะต้องตั้งคณะกรรมการสำรวจทรัพย์สิน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบกับทะเบียนทรัพย์สินประจำปี

2.1.7.2 ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์

1) เมื่อหน่วยงานซื้อทรัพย์สิน ที่มีมูลค่าต่ำกว่า 30,000.- บาท ลงมา จะบันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายในประเภท **"ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์"** โดยแยกค่าใช้จ่ายตามกิจกรรม และต้องจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ ตามแต่ละประเภทบันทึกบัญชีโดย

Dr. ค่าทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์	xxx.xx
(5103021500/5203021200/5303021200-ตามกิจกรรมดำเนินงาน)	
Dr. ภาษีซื้อ (1199040100-MA01)	xx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	xx.xx

2) หน่วยงานปิดภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภาษีซื้อ - ภาษีขาย) โดยยื่นแบบ ภ.พ.30 แล้วนำส่งกรมสรรพากร ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป และจ่ายภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย โดยยื่นแบบ ภ.ง.ด.3 หรือ ภ.ง.ด.53 แล้วนำส่งกรมสรรพากร ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป และสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด

3) ทุกสิ้นปี หน่วยงานจะต้องตั้งคณะกรรมการสำรวจทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ ตามทะเบียนคุมทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ทุกรายการ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบกับทะเบียนคุมทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์

4) เมื่อทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์หมดสภาพการใช้งาน จะทำการจำหน่าย และรับรู้เป็น **"รายได้เบ็ดเตล็ด"** พร้อมทั้งตัดออกจากทะเบียนคุมทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ ตามประเภททรัพย์สิน

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด (4202070000-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xx.xx

5) เมื่อทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ ชำรุด เสียหาย หรือใช้การไม่ได้ หน่วยงานต้องจัดทำรายงานขออนุมัติเสนอผู้อำนวยการสำนัก เพื่อตัดทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ออกจากทะเบียนคุมทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ โดยไม่ต้องบันทึกบัญชี

2.1.8 สิทธิการใช้สัญญาเช่า และ หนี้สินตามสัญญาเช่า

อ.อ.ป. ได้ดำเนินการทำสัญญาเช่าทางการเงิน เช่น สัญญาเช่ารถ สัญญาเช่าที่ดิน ที่มีการต่อเนื่องในทุกๆ ปี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การใช้งาน และสัญญาเช่ารถยนต์ โดยมีระยะในการดำเนินการเช่า 5 ปี จึงอยู่ในเงื่อนไขตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า (TFRS 16) ให้ผู้เช่ารับรู้ทรัพย์สินที่เช่าจากสัญญาเช่าทุกประเภทเป็นสินทรัพย์สิทธิการใช้และให้ทยอยตัดค่าเสื่อมราคาตามอายุการเช่า รวมถึงให้รับเป็นหนี้สินควบคู่กันและบันทึกรับรู้ดอกเบี้ยจ่ายพร้อมทยอยตัดลดหนี้สินลงตามงวดที่ชำระค่าเช่าจริง โดยมีการบันทึกบัญชีตามตัวอย่าง ดังนี้

2.1.8.1 สิทธิการใช้สัญญาเช่าสำหรับรถเช่า

ตัวอย่าง ในปี 2566 ส.บก.ทำสัญญาเช่าทางการเงิน (เช่ารถ) สัญญาเช่าเลขที่ ส.กม.3/2566 จำนวน 14 คัน ระยะเวลาเช่า 5 ปี จำนวนเงิน 3,235,680.00 บาท รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว โดยคิดคำนวณจำนวนเงินตามสัญญาเช่า 3,024,000.00 บาท (ภาษีที่ขอคืนได้จำนวน 211,680.00 บาท) ระยะเวลา 60 งวด คิดเป็นค่าเช่าต่อปี 604,800.00 บาท ค่าเช่าต่อเดือน 50,400.00 บาท อัตราดอกเบี้ย 4.08 % ต่อปี

ส.บง.บันทึกบัญชี

1. บันทึกบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจากการเช่า

Dr.สินทรัพย์สิทธิการใช้ (1207010600-MA01)	2,731,315.59
Dr.ดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี-ระยะสั้น (1199990600-MA01)	110,940.86
Dr.ดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี-ระยะยาว (1299030000-MA01)	181,743.55
Cr.หนี้สินตามสัญญาเช่าหมุนเวียน (2199060000-MA01)	624,960.00
Cr.หนี้สินตามสัญญาเช่าไม่หมุนเวียน(2299040700-MA01)	2,399,040.00

หมายเหตุ : หนี้สินตามสัญญาเช่าหมุนเวียน หมายถึง จำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าที่เหลืออยู่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนเพิ่มของผู้เช่า ณ วันที่นำมาปฏิบัติใช้ครั้งแรกส่วนที่จะครบกำหนดใน 1 ปี แสดงไว้ในส่วนหนี้สินหมุนเวียน
หนี้สินตามสัญญาเช่าไม่หมุนเวียน หมายถึง จำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าที่เหลืออยู่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนเพิ่มของผู้เช่า ณ วันที่นำมาปฏิบัติใช้ครั้งแรกส่วนที่เกิน 1 ปี แสดงไว้ในส่วนหนี้สินหมุนเวียน

2. บันทึกบัญชีการจ่ายค่าเช่ารถตามสัญญาเช่า

Dr. หนี้สินตามสัญญาเช่าหมุนเวียน (2199060000-MA01)	50,400.00
Dr. ภาษีซื้อ (1199040100-MA01)	3,528.00
Cr.เงินฝากธนาคารออมทรัพย์ ส.บง.(1101040101-MA01)	53,424.00
Cr.ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	504.00

3. บันทึกบัญชีดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี จากการจ่ายค่าเช่า

Dr. ดอกเบี้ยจ่าย (5305050000-MA01)	9,249.50
Cr.ดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี-ระยะสั้น (1199990600-MA01)	3,083.17
Cr. ดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี-ระยะยาว(1299030000-MA01)	6,166.33

4. บันทึกบัญชีการตัดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน บันทึกโอนค่าเสื่อมราคาสะสมให้หน่วยงาน

Dr. โอนบัญชี ส.บง.-ออป.ภาค,เขตต่างๆ (22xxxxxxxx-MA01)	45,521.93
Cr. ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สิทธิการใช้สัญญาเช่า (1207020800-MA01)	45,521.93

หน่วยงานต่างๆ (ออป.เขต) (ผู้ใช้รถยนต์เช่า)

5. บันทึกบัญชีรับโอนค่าเสื่อมราคาสิทธิการใช้สัญญาเช่า ตามกิจกรรมรถยนต์ที่ใช้งาน

Dr. ค่าตัดจำหน่าย-สิทธิการใช้สัญญาเช่า 45,521.93

(5103021903/5203022003/5303022003-ตามกิจกรรม)

Cr. โอนบัญชี ส.บง.-อป.ภาค,เขตต่างๆ (22xxxxxxx-MA01) 45,521.93

6. บันทึกรายการหนี้สินระยะยาวเป็นหนี้สินระยะสั้น เนื่องจากต้องรับรู้รายการหนี้สินระยะสั้นให้

ครบ 12 เดือน

Dr. หนี้สินตามสัญญาเช่าไม่หมุนเวียน(2299040700-MA01) 50,400.00

Cr. หนี้สินตามสัญญาเช่าหมุนเวียน (2199060000-MA01) 50,400.00

7. บันทึกบัญชีเมื่อสัญญาเช่าสิ้นสุดสัญญา

Dr. ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สิทธิการใช้สัญญาเช่า (1207020800-MA01) 2,731,315.59

Cr. สินทรัพย์สิทธิการใช้(1202030300-MA01) 2,731,315.59

2.1.8.2 สิทธิการใช้สัญญาเช่าสำหรับเช่าที่ดิน

ตัวอย่าง ณ วันที่ 1 ตุลาคม 25XX ออป.เหนือบน ทำสัญญาเช่าที่ดิน จำนวน 2 สัญญา ดังนี้

1. บ้านพักพนักงาน สัญญาเช่า 3 ปี โดยจะปรับขึ้นค่าเช่าที่ดิน 9% ทุกๆ 3 ปี และได้ประมาณการอายุการใช้งานทรัพย์สินที่อยู่ในพื้นที่เช่าจำนวน 21 ปี (252 งวด) กำหนดอัตราดอกเบี้ย 4.08 % ต่อปี ค่าเช่ารายเดือน 52,639.00 บาท รวมทั้งสัญญาจำนวนเงิน 11,217,869.98 บาท รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว โดยบันทึกค่าตัดจำหน่ายงวดละ 44,515.36 บาท และ

2. บ้านหลุยส์ สัญญาเช่า 3 ปี โดยจะปรับขึ้นค่าเช่าที่ดิน 9% ทุกๆ 3 ปี และได้ประมาณการอายุการใช้งานทรัพย์สินที่อยู่ในพื้นที่เช่าจำนวน 21 ปี (252 งวด) กำหนดอัตราดอกเบี้ย 4.08 % ต่อปี ค่าเช่ารายเดือน จำนวน 15,729.00 บาท รวมทั้งสัญญาจำนวนเงิน 3,351,998.85 บาท รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว โดยบันทึกค่าตัดจำหน่ายงวดละ 13,301.58 บาท รวมทั้งสิ้น 14,569,868.83 บาท ทั้งนี้จะคิดค่าตัดจำหน่ายทั้งสิ้น 57,816.94 บาท (ค่าตัดจำหน่ายใช้วิธีการคำนวณแบบเส้นตรงตลอดอายุสัญญา)

รายการ	ดอกเบี้ย			หนี้สิน		
	ระยะสั้น	ระยะยาว	รวม	ระยะสั้น	ระยะยาว	รวม
บ้านหลุยส์	135,778.32	1,721,913.87	1,857,692.19	188,748.00	5,020,943.04	5,209,691.04
บ้านพักพนักงาน	454,398.53	5,762,593.05	6,216,991.58	631,668.00	16,803,193.56	17,434,861.56
รวม	590,176.85	7,484,506.92	8,074,683.77	820,416.00	21,824,136.60	22,644,552.60

1. บันทึกบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจากการเช่า ณ วันที่ 1 ตุลาคม 25xx

Dr. สินทรัพย์สิทธิการใช้ (1207010600-MA01) 14,569,868.83

Dr. ดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี-ระยะสั้น (1199990600-MA01) 590,176.85

Dr. ดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี-ระยะยาว (1299030000-MA01) 7,484,506.92

Cr. หนี้สินตามสัญญาเช่าหมุนเวียน (2199060000-MA01) 820,416.00

Cr. หนี้สินตามสัญญาเช่าไม่หมุนเวียน(2299040700-MA01) 21,824,136.60

หมายเหตุ : หนี้สินตามสัญญาเช่าหมุนเวียน หมายถึง จำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าที่เหลืออยู่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนเพิ่มของผู้เช่า ณ วันที่นำมาปฏิบัติใช้ครั้งแรกส่วนที่จะครบกำหนดใน 1 ปี แสดงไว้ในส่วนหนี้สินหมุนเวียน

หนี้สินตามสัญญาเช่าไม่หมุนเวียน หมายถึง จำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าที่เหลืออยู่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนเพิ่มของผู้เช่า ณ วันที่นำมาปฏิบัติใช้ครั้งแรกส่วนที่เกิน 1 ปี แสดงไว้ในส่วนหนี้สินหมุนเวียน

2. บันทึกบัญชีการจ่ายค่าเช่าที่ดินบ้านพักพนักงาน และบ้านหลุยส์ ($52,639.00 + 15,729.00 = 68,368.00$)

ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 25xx

Dr. หนี้สินตามสัญญาเช่าหมุนเวียน (2199060000-MA01)	68,368.00
Cr. เงินฝากธนาคารออมทรัพย์ ส.บง.(1101040101-MA01)	68,368.00

3. บันทึกบัญชีดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี บ้านพักพนักงาน และบ้านหลุยส์

($38,140.76 + 11,396.80 = 49,537.56$) จากการจ่ายค่าเช่า ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 25xx

Dr. ดอกเบี้ยจ่าย (5305050000-MA01)	49,537.56
Cr. ดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี-ระยะสั้น (1199990600-MA01)	49,537.56

4. บันทึกบัญชีรับโอนค่าเสื่อมราคาสิทธิการใช้สัญญาเช่า

($44,515.36 + 13,301.58 = 57,816.94$) ตามกิจกรรมรถยนต์ที่ใช้งาน ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 25xx

Dr. ค่าตัดจำหน่าย-สิทธิการใช้สัญญาเช่า	57,816.94
(5103021903/5203022003/5303022003-ตามกิจกรรม)	
Cr. ค่าตัดจำหน่ายราคาสะสม-สิทธิการใช้สัญญาเช่า (1207020800-MA01)	57,816.94

5. บันทึกรายการหนี้สินระยะยาวเป็นหนี้สินระยะสั้น เนื่องจากต้องรับรู้รายการหนี้สินระยะสั้นให้

ครบ 12 เดือน ($52,639.00 + 15,729.00 = 68,368.00$)

Dr. หนี้สินตามสัญญาเช่าไม่หมุนเวียน(2299040700-MA01)	68,368.00
Cr. หนี้สินตามสัญญาเช่าหมุนเวียน (2199060000-MA01)	68,368.00

6. อป.เหนือบน บันทึกรายการดอกเบี้ยรอตตัดจ่ายระยะยาวเป็นดอกเบี้ยรอตตัดจ่ายระยะสั้น

เนื่องจากต้องรับรู้รายการดอกเบี้ยระยะสั้นให้ครบ 12 เดือน ($38,140.76 + 11,396.80 = 49,537.56$)

Dr. ดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี-ระยะสั้น (1199990600-MA01)	49,537.56
Cr. ดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี-ระยะยาว (1299030000-MA01)	49,537.56

7. จากตัวอย่าง ข้อ 2 การเช่าที่ดินบ้านหลุยส์ ออป.เหนือบน ได้ประมาณการการเช่าที่ดิน จำนวน 21 ปี (252 งวด) ตามอายุการใช้งานทรัพย์สินที่อยู่ในพื้นที่ ณ วันที่ 1 ธันวาคม 25xx ออป.เหนือบน ยกเลิกสัญญาเช่าที่ดินก่อนกำหนดสามารถบันทึกบัญชีดังนี้

Dr.หนี้สินตามสัญญาเช่าหมุนเวียน (2199060000-MA01)	188,748.00
Dr.หนี้สินตามสัญญาเช่าไม่หมุนเวียน(2299040700-MA01)	5,005,214.04
Dr.ค่าตัดจำหน่ายราคาสะสม-สิทธิการใช้สัญญาเช่า (1207020800-MA01)	13,301.58
Cr.สินทรัพย์สิทธิการใช้ (1207010600-MA01)	3,351,998.85
Cr.ดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี-ระยะสั้น (1199990600-MA01)	135,779.32
Cr.ดอกเบี้ยจ่ายรอตตัดบัญชี-ระยะยาว (1299030000-MA01)	1,706,184.87
Cr.กำไรจากการเปลี่ยนแปลงสัญญาเช่า (4202250000-MA01)	8,968.38

8. จากตัวอย่าง ข้อ 1 การเช่าที่ดินบ้านพักพนักงาน ออป.เหนือบน ได้ประมาณการการเช่าที่ดิน จำนวน 21 ปี (252 งวด) ตามอายุการใช้งานทรัพย์สินที่อยู่ในพื้นที่ เมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่าที่ดินตามที่ประมาณการไว้ ออป.เหนือบน สามารถบันทึกบัญชีเมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่าที่ดินสามารถบันทึกบัญชีดังนี้

Dr. ค่าตัดจำหน่ายราคาสะสม-สิทธิการใช้สัญญาเช่า (1207020800-MA01)	11,217,869.98
Cr.สินทรัพย์สิทธิการใช้ (1207010600-MA01)	11,217,869.98

ข้อยกเว้นสำหรับวิธีการบัญชีด้านกิจการผู้เช่า

การรับรู้รายการและข้อยกเว้นในการวัดมูลค่า ผู้เช่าต้องรับรู้สินทรัพย์สิทธิการใช้และหนี้สินตามสัญญาเช่าสำหรับสัญญาเช่าทุกสัญญา ยกเว้นสัญญาเช่าที่มีระยะสั้น หรือ สัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ สัญญาเช่าที่มีระยะสั้น • ระยะเวลาของสัญญาไม่เกิน 12 เดือน •

1. หลักการบัญชีสำหรับสัญญาเช่าระยะสั้น และทรัพย์สินมูลค่าต่ำ TFRS 16 อนุญาตให้ผู้เช่าเลือกใช้ทางเลือกการรับรู้ค่าใช้จ่ายโดยตรง แทนการบันทึกเป็นสินทรัพย์สิทธิการใช้ ไม่ต้องรับรู้เป็นสินทรัพย์และหนี้สิน → บันทึกค่าเช่าเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดขึ้นทันที

2. การบันทึกบัญชี

2.1 สัญญาเช่าระยะสั้น (< 12 เดือน)

ส.บง. บันทึกบัญชี

บันทึกบัญชีการจ่ายค่าเช่า

Dr. ค่าเช่า (51,52,53xxxxxxx-XXXX)	xxx.xx
Dr. โอนบัญชี ส.บง.-ออป.ภาค,เขตต่างๆ (22xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. ภาษีซื้อ (1199040100-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	xx.xx

2.1.9 การด้อยค่าของสินทรัพย์

แนวทางการปฏิบัติงานด้านบัญชี ดังนี้

1. พิจารณาจากแหล่งข้อมูลที่บ่งชี้ว่าสินทรัพย์นั้นอาจเกิดการด้อยค่าได้คือ
 - 1.1 มีหลักฐานแสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์ล้าสมัยหรือชำรุดเสียหาย
 - 1.2 มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้งานของสินทรัพย์ที่มีผลทำให้มูลค่าจากการใช้ลดลง
 - 1.3 สินทรัพย์ไม่ได้ใช้งาน
 - 1.4 มีแผนที่จะยกเลิกหรือปรับโครงสร้างส่วนงานที่สินทรัพย์นั้นรวมอยู่
 - 1.5 มีแผนที่จะจำหน่ายสินทรัพย์ก่อนกำหนดกว่าที่คาดไว้
 - 1.6 มีหลักฐานจากการรายงานภายในซึ่งบ่งชี้ว่าผลการปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์ ได้ลดลงหรือจะลดลงกว่าที่คาดไว้

2. แนวทางเกี่ยวกับการด้อยค่า การทดสอบการด้อยค่า

เมื่อกิจการ**พบข้อบ่งชี้**ที่ทำให้เชื่อว่าสินทรัพย์เกิดการด้อยค่า กิจการจะต้องประมาณมูลค่า ที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น เรียกว่า “มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (Recoverable amount : RA) หมายถึง มูลค่ายุติธรรม **หัก** ต้นทุนในการจำหน่าย (Net selling price : NSP) หรือมูลค่าจากการใช้ (Value in Use : VIU) แล้วแต่จำนวนใด **สูง** (ราคาขายสุทธิของสินทรัพย์ หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า)

2.1 การด้อยค่าของสินทรัพย์ (Impairment assets) หมายถึง การที่มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์

2.2 ราคาขายสุทธิ (Net selling price : NSP) หมายถึง จำนวนที่ได้รับจากการขายสินทรัพย์ **หัก** ต้นทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ นั้น โดยผู้ซื้อและผู้ขายเป็นอิสระ และรอบรู้เต็มใจแลกเปลี่ยน (มีตลาดซื้อขายคล่อง)

ค่าใช้จ่ายในการขาย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายทางกฎหมาย ค่าใช้จ่ายในการขนย้าย ค่าอากรแสตมป์ แต่ ไม่รวมค่าใช้จ่ายทางภาษีเงินได้ ดอกเบี้ยจ่าย

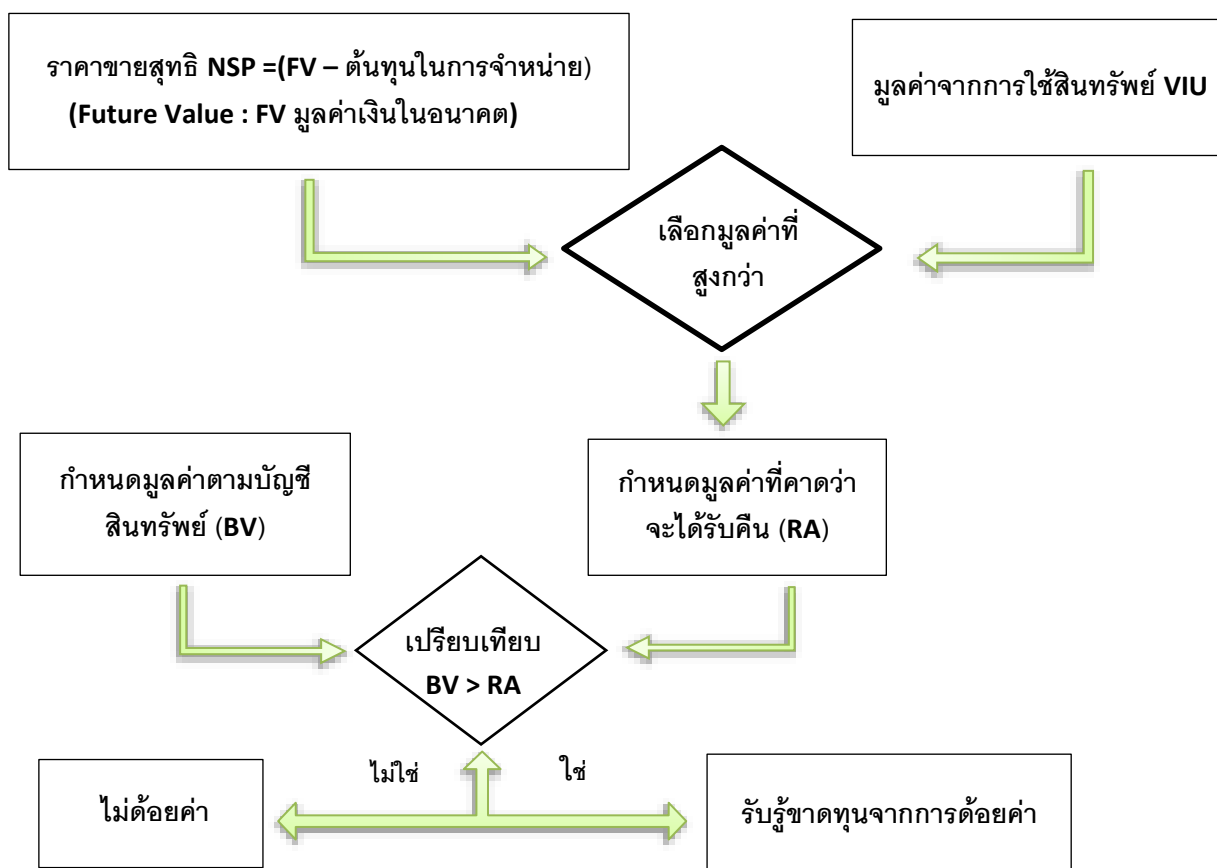
2.3 มูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ (Value in use : VIU) หมายถึง มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคตจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่องและการจำหน่ายสินทรัพย์ (มูลค่าคงเหลือ) ณ วันสิ้นอายุการใช้งาน

ตัวอย่าง การประมาณกระแสเงินสดในอนาคต มูลค่าจากการใช้สินทรัพย์

ประมาณกระแสเงินสดรับ/จ่าย	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
กระแสเงินสดรับจากการขายผลผลิตที่ได้จากสินทรัพย์	100.00	80.00	70.00
กระแสเงินสดจ่ายในการผลิต	(40.00)	(35.00)	(30.00)
กระแสเงินสดรับจากการขายสินทรัพย์			10.00
กระแสเงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการขายสินทรัพย์			(2.00)
รวม	60.00	45.00	48.00

2.4 มูลค่าตามบัญชี (Book value : BV) หมายถึง ราคาของสินทรัพย์ที่รับรู้ในงบแสดงฐานะทางการเงิน หลังจาก หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม (หรือค่าตัดจำหน่ายสะสม) และค่าเผื่อการด้อยค่าสะสมของสินทรัพย์

สินทรัพย์จะเกิดการด้อยค่าเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนมีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี ของสินทรัพย์ ดังนั้น ถ้าสินทรัพย์มีการด้อยค่าเกิดขึ้น มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจะเป็นตัวกำหนดให้กิจการต้องลดมูลค่าตามบัญชี ให้มีจำนวนเท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน สำหรับมูลค่าที่ลดลงให้รับรู้เป็นผลขาดทุนจากการด้อยค่า

3. การรับรู้และการวัดมูลค่าของรายการขาดทุนจากการด้อยค่า

- หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (RA) ต่ำกว่า มูลค่าตามบัญชีสินทรัพย์ (BV) อ.อ.ป. ต้องบันทึกลดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ลงให้ เท่ากับ มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ส่วนที่ลดลง คือ ผลขาดทุนจากการด้อยค่า ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน ในงวดที่เกิดขึ้น เว้นแต่ราคาตามบัญชีเป็นราคาที่ตีใหม่

ตัวอย่างที่ 1

กรณีที่	ราคาขายสุทธิ	มูลค่าจากการใช้สินทรัพย์	มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน	มูลค่าตามบัญชี
	(NSP)	(VIU)	(RA)	(BV)
1	150	350	350	300
2	150	250	250	300
3	250	150	250	300
4	100	140	140	300

กรณีที่ 1 สินทรัพย์ไม่ด้อยค่า (แม้ว่าราคาขายสุทธิ NSP จะ น้อยกว่า ราคาตามบัญชี BV) เพราะมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน RA สูงกว่า ราคาตามบัญชี BV

กรณีที่ 2 รับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเท่ากับ 50.- บาท ทำให้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ลดลงเหลือ 250.- บาท (BV 300.- หัก RA 250.- คงเหลือ ขาดทุนจากการด้อยค่า 50.-)

การบันทึกบัญชี

Dr. ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ (530420000-MA01) 50.00

Cr. ค่าเผื่อการด้อยค่า-สินทรัพย์ (120402xxxx-MA01) 50.00

กรณีที่ 3 รับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเท่ากับ 50.- ทำให้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ลดลงเหลือ 250.- บาท (BV 300.- หัก RA 250.- คงเหลือ ขาดทุนจากการด้อยค่า 50.-)

การบันทึกบัญชี

Dr. ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ (530420000-MA01) 50.00

Cr. ค่าเผื่อการด้อยค่า-สินทรัพย์ (120402xxxx-MA01) 50.00

กรณีที่ 4 รับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่า 160.- ทำให้ (BV 300 หัก RA 140 คงเหลือขาดทุนจากการด้อยค่า 160.-) ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ลดลงเหลือ 140.-

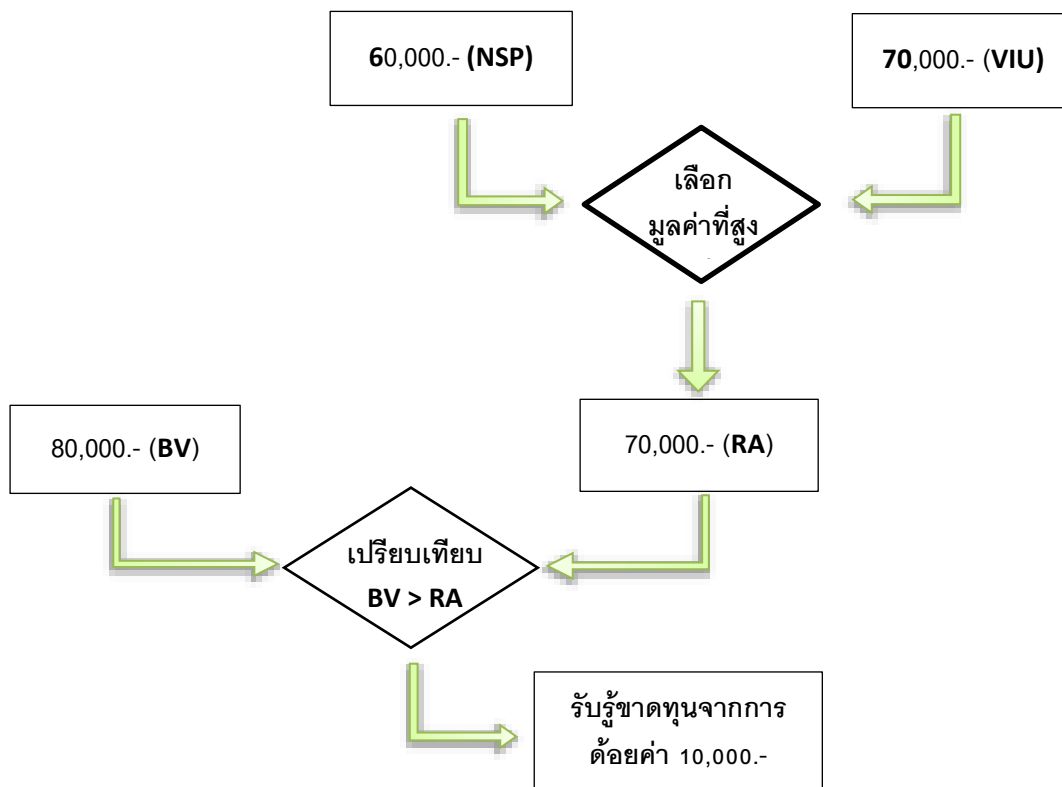
การบันทึกบัญชี

Dr. ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ (530420000-MA01) 160.00

Cr. ค่าเผื่อการด้อยค่า-สินทรัพย์ (120402xxxx-MA01) 160.00

ตัวอย่างที่ 2

สินทรัพย์มีมูลค่าตามบัญชี (BV) 80,000.- บาท มีราคาทุน 100,000.- บาท ค่าเสื่อมราคาสะสม 20,000.- บาท **การคำนวณ** มูลค่าตามบัญชี (BV) $(100,000 - 20,000 = 80,000.-)$ หากขายสุทธิของสินทรัพย์ (NSP) เท่ากับ 60,000.- บาท และกิจการประมาณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ (VIU) เท่ากับ 70,000.- บาท เปรียบเทียบราคา แล้วเลือกมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (RA) 70,000.- บาท ดังนั้นสินทรัพย์นี้เกิดการด้อยค่า 10,000 บาท $(BV > RA)$

การบันทึกบัญชี

Dr. ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ (530420000-MA01)

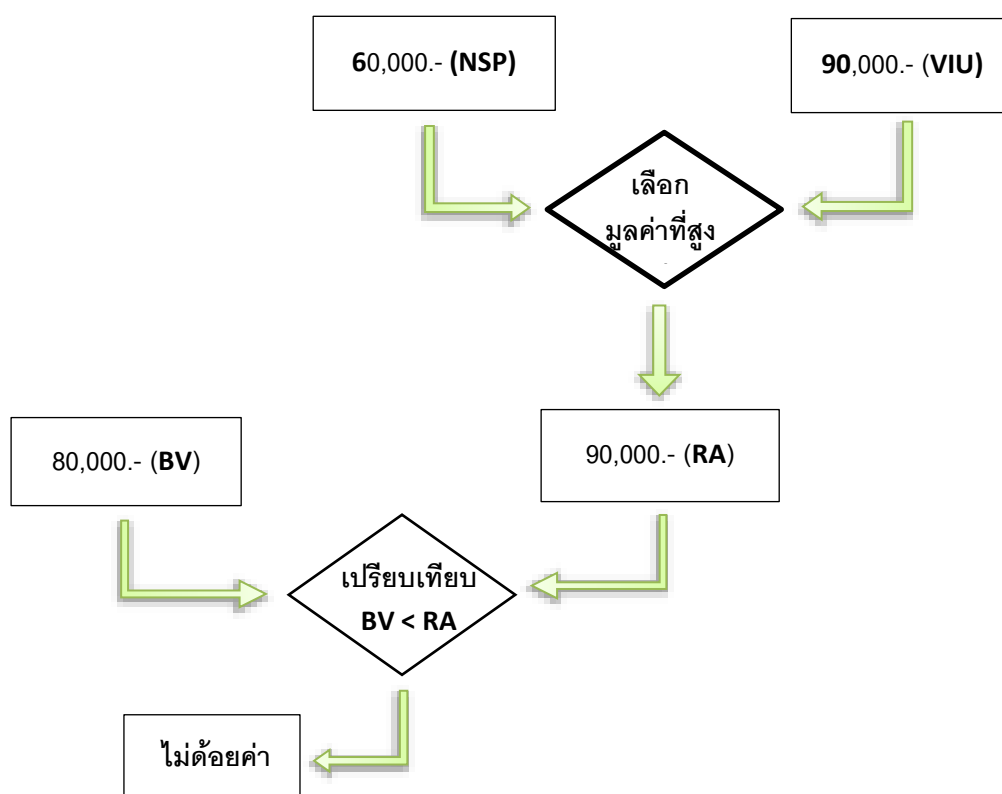
10,000.00

Cr.ค่าเพื่อการด้อยค่า-สินทรัพย์ (120402xxx-MA01)

10,000.00

ตัวอย่างที่ 3

สินทรัพย์มีมูลค่าตามบัญชี (BV) 80,000.- บาท มีราคาทุน 100,000 บาท ค่าเสื่อมราคาสะสม 20,000.- บาท หากราคาขายสุทธิของสินทรัพย์ (NSP) เท่ากับ 60,000.- บาท และกิจการประมาณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ (VIU) เท่ากับ 90,000.- บาท **การคำนวณ** มูลค่าตามบัญชี ($100,000 - 20,000 = 80,000.-$) เปรียบเทียบราคาตามบัญชี (BV) 80,000.- บาท กับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (RA) 90,000.- บาท สินทรัพย์นี้ ไม่เกิดการด้อยค่า ($BV < RA$) อ.อ.ป. ไม่ต้องบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการด้อยค่า

4. การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า

ข้อบ่งชี้จากแหล่งข้อมูลภายนอก

1. ราคาตลาดของสินทรัพย์ **เพิ่มขึ้น** อย่างเป็นสาระสำคัญในระหว่างงวด
2. มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบ **ทางบวก** ต่อกิจการในระหว่างงวดหรืออนาคตอันใกล้ อย่างเป็นสาระสำคัญ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ กฎหมาย หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในตลาดของสินทรัพย์นั้น
3. อัตราดอกเบี้ยในตลาดหรืออัตราผลตอบแทนอื่นในตลาดจากการลงทุนของงวดนั้น **ลดลง** จนน่าจะมีผลกระทบต่ออัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ และทำให้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ของสินทรัพย์นั้นเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อบ่งชี้จากแหล่งข้อมูลภายใน

1. มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลักษณะการใช้หรือคาดว่าจะใช้สินทรัพย์ซึ่งส่งผลกระทบต่อกิจการในระหว่างงวดหรือในอนาคตอันใกล้อย่างเป็นสาระสำคัญ

2. มีหลักฐานจากข้อมูลที่ยานประกอบการภายในซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลการปฏิบัติเชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์ดีขึ้น หรือจะดีขึ้นกว่าที่คาดได้

4.1 อ.อ.ป. ต้องบันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์เป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนทันที

4.2 ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการกลับบัญชีต้องไม่สูงกว่าราคาตามบัญชีที่ควรเป็นหาก อ.อ.ป. ไม่เคยรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงวดก่อน ๆ

ณ วันที่งบแสดงฐานะทางการเงิน อ.อ.ป. ต้องประเมินว่ามีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่กิจการได้รับรู้ในงวดก่อนได้ **หมดไปหรือลดลงหรือไม่** หากมีข้อบ่งชี้ดังกล่าว อ.อ.ป. ต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น หรือ ข้อบ่งชี้ดังกล่าวอาจจะเป็นข้อมูลจากแหล่งภายนอกหรือภายใน อ.อ.ป. ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานการณ์ที่ **ตรงข้าม** กับข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์อาจเกิดการด้อยค่า

ตัวอย่างที่ 4

อ.อ.ป. มีสินทรัพย์ราคาทุน 20 ล้านบาท ในปี 2566 มีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์นี้อาจเกิดการด้อยค่า (ราคาตลาดของสินทรัพย์ลดลงกว่าที่ควรเป็น) อ.อ.ป. จึงได้มีการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์นี้ โดยมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากสินทรัพย์เท่ากับ 15 ล้านบาท ต่อมาในปี 2567 มีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าการด้อยค่าที่เคยมีได้หมดไป โดยมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจำนวน 25 ล้านบาท

ในการกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ราคาตามบัญชีที่เพิ่มขึ้นจะต้องไม่สูงกว่าราคาตามบัญชีที่ควรเป็นหาก อ.อ.ป. ไม่เคยรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าในงวดก่อน (20 ล้านบาท)

ปี 2566

บันทึกการด้อยค่าของสินทรัพย์

Dr. ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ (530420000-MA01)	5,000,000.00
Cr. ค่าเผื่อการด้อยค่า-สินทรัพย์ (120402xxx-MA01)	5,000,000.00

ปี 2567

บันทึกการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของปี 2566 ที่บันทึกบัญชีไว้ เนื่องจากไม่เกิดการด้อยค่าแล้ว (ประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ปี 2567 จำนวน 25 ล้านบาท)

Dr. ค่าเผื่อการด้อยค่า-สินทรัพย์ (120402xxx-MA01)	5,000,000.00
Cr. ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ (530420000-MA01)	5,000,000.00

2.1.10 การโอนทรัพย์สินระหว่างหน่วยงาน เมื่อมีการโอนทรัพย์สินระหว่างหน่วยงานภายในปีปฏิทิน ให้บันทึกรายการทางบัญชี ดังนี้

○ **หน่วยงานโอนทรัพย์สิน** เมื่อหน่วยงานโอนส่งมอบทรัพย์สิน ให้ดำเนินการแจ้งโอนมูลค่าทรัพย์สิน พร้อมค่าเสื่อมราคาสะสม ณ วันที่โอน

- โอนรายการทรัพย์สินให้กับหน่วยงานอื่น

Dr. โอนบัญชี ออป.ภาค-ออป.เขต (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. ทรัพย์สินประเภทต่างๆ (12xxxxxxxx - MA01) xxx.xx

• โอนรายการค่าเสื่อมราคาสะสมให้กับหน่วยงานอื่น โดยโอนค่าเสื่อมราคาสะสม ณ วันที่โอนทรัพย์สิน

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - ทรัพย์สิน (1204xxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.ภาค-ออป.เขต (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

○ **หน่วยงานรับโอนทรัพย์สิน** เมื่อหน่วยงานรับโอนรับมอบทรัพย์สิน ให้บันทึกรายการ ณ วันรับโอนทรัพย์สิน ดังนี้

- รับโอนรายการทรัพย์สินที่โอนจากหน่วยงานอื่น

Dr. ทรัพย์สินประเภทต่างๆ (12xxxxxxxx - MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.ภาค-ออป.เขต (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

- บันทึกรายการค่าเสื่อมราคาสะสมทรัพย์สินที่รับโอนจากหน่วยงานอื่น

Dr. โอนบัญชี ออป.ภาค-ออป.เขต (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr.ค่าเสื่อมราคาสะสม - ทรัพย์สิน (1204xxxxxx-MA01) xxx.xx

- บันทึกรายการค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่รับโอนมา สำหรับอายุการใช้งานที่เหลือ

Dr. ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน (51/52/53xxxxxxxx-แยกตามกิจกรรม) xxx.xx

Cr.ค่าเสื่อมราคาสะสม - ทรัพย์สิน (1204xxxxxx-MA01) xxx.xx

หมายเหตุ: 1. ทรัพย์สินให้หน่วยงานผู้โอน ใช้ราคาทุน

2. ค่าเสื่อมราคาสะสม ให้หน่วยงานผู้โอน คำนวณค่าเสื่อมราคาสะสมจนถึงวันที่โอน และแนบทะเบียนทรัพย์สินให้แก่ผู้รับโอนด้วย

3. การรับโอนค่าเสื่อมราคาสะสมในทะเบียนทรัพย์สิน จะต้องแสดงที่ช่องค่าเสื่อมราคาสะสมด้วยมูลค่าค่าเสื่อมราคาสะสมยกมา ส่วนค่าเสื่อมราคาสะสมภายในปีให้แสดงที่ช่องค่าเสื่อมราคาแยกตามกิจกรรม

2.2 หมวดหนี้สิน

2.2.1 เงินรับล่วงหน้า

เงินรับล่วงหน้า คือ เงินที่รับจากลูกค้าล่วงหน้า เพื่อประโยชน์ในการขอใช้สถานที่และที่ดิน หรือเพื่อซื้อสินค้าในอนาคต และรับรู้เป็นรายได้เมื่อมีการส่งมอบสินค้า หรือครบกำหนดเวลาในการใช้ประโยชน์ การรับรู้รายได้อาจจะรับรู้รายทั้งจำนวน หรือทยอยรับรู้รายได้ในแต่ละครั้ง แล้วแต่หนังสือสัญญาที่ได้ตกลงกัน

เงินรับล่วงหน้า แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. เงินรับล่วงหน้าค่าขายสินค้าหรือบริการ เมื่อมีการรับเงินค่าขายสินค้าหรือบริการ จะต้องเรียกเก็บเงินค่าสินค้าหรือบริการ พร้อมกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (Vat) โดยจะต้องออกใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี ให้แก่ลูกค้า และต้องนำส่งภาษีขายให้กรมสรรพากร และเมื่อมีการส่งมอบสินค้าหรือบริการจะรับรู้รายได้ โดยการลดเงินรับล่วงหน้า และออกใบส่งของให้แก่ลูกค้ามีขั้นตอนดังนี้

1.1 อ.อ.ป. โดย ส.บง. รับเงินล่วงหน้าค่าขายสินค้าหรือบริการจากลูกค้าแทน ออป.เขต

○ ส.บง.บันทึกบัญชี รับเงินล่วงหน้าค่าขายสินค้าหรือบริการ จากลูกค้าแทนออป.เขต

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ส.บง - ออป.เขต... (220501xxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)

xx.xx

○ ออป.เขตบันทึกบัญชี รับโอนเงินรับล่วงหน้าค่าขายสินค้าหรือบริการ จาก ส.บง.

Dr. โอนบัญชี ส.บง - ออป.เขต... (220501xxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01)

xxx.xx

1.2 เมื่อสวนป่า ทยอยส่งสินค้าหรือบริการให้แก่ลูกค้าเรียบร้อยแล้ว จะต้องแจ้งให้ ออป.เขตทราบ เพื่อทำการบันทึกบัญชีโอนลดเงินรับล่วงหน้า

○ ออป.เขตบันทึกบัญชี โอนลดเงินรับล่วงหน้า และโอนรายได้ให้สวนป่า

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต... - สวนป่า... (220501xxxx-MA01)

xxx.xx

○ สวนป่าบันทึกบัญชี รับโอนรายได้จาก ออป.เขต เมื่อส่งมอบสินค้าหรือบริการให้ลูกค้าแล้ว

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต... - สวนป่า...(220501xxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. ขาย หรือ รายได้ค่าบริการ

xxx.xx

หมายเหตุ: การโอนลดเงินรับล่วงหน้า จะโอนลดเมื่อมีการส่งมอบสินค้าหรือบริการ ตามจำนวนค่าขาย หรือรายได้ค่าบริการที่ได้รับในแต่ละครั้ง จนกว่าจะครบตามจำนวนเงินรับล่วงหน้าที่ได้รับมา

2. เงินรับล่วงหน้าค่าเช่าใช้ประโยชน์อสังหาริมทรัพย์ เป็นกรณีที่ลูกค้าขอเช่าใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน อาคาร ซึ่งจะมีการทำสัญญาเช่า โดยระบุรายละเอียดในการให้เช่า เช่น อัตราค่าเช่า เงื่อนไขการชำระเงิน ระยะเวลาการชำระเงิน เป็นต้น กรณีการรับรายได้ค่าเช่า แบ่งได้ 2 กรณี ดังนี้

2.1 กรณีรับรายได้ค่าเช่าเป็นรายเดือน จะรับรู้รายได้ค่าเช่าทุกสิ้นเดือน จนกว่าจะครบอายุสัญญาเช่า

○ ส.บง.บันทึกบัญชี รับรายได้ค่าเช่า

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. รายได้ค่าเช่า (4202010000-MA01)

xxx.xx

2.2 กรณีรับรายได้ค่าเช่าเป็นรายปี (รับครั้งเดียวในวันทำสัญญาเช่า) จะรับรู้เป็นรายได้ค่าเช่า เมื่อครบกำหนดการเช่าในแต่ละเดือน

○ ส.บง.

● บันทึกบัญชี รับรายได้ค่าเช่าทั้งจำนวนในวันที่ทำสัญญาเป็นเงินรับล่วงหน้า

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01)

xxx.xx

● บันทึกบัญชี ทุกสิ้นเดือนจะรับรู้รายได้ค่าเช่า และโอนลดเงินรับล่วงหน้า จนกว่าจะครบกำหนดตามสัญญา

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01)

xxx.xx

Cr. รายได้ค่าเช่า (4202010000-MA01)

xxx.xx

หมายเหตุ:

1. การให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม
2. กรณีทำสัญญาเช่า 1 ปี โดยเริ่มทำการเช่าระหว่างเดือน ให้เฉลี่ยรายได้ค่าเช่าตามระยะเวลาที่ได้ใช้ประโยชน์ หาดด้วย จำนวนวันที่เช่าในเดือนนั้นๆ

ตัวอย่าง: สัญญาให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ เป็นเวลา 1 ปี วันที่เริ่มสัญญาเช่า 8 เมษายน 25xx มีวิธีการนับระยะเวลาการเช่า ดังนี้

ระยะเวลาการคิดค่าเช่าเดือนแรก	คือ	8 - 30 เมษายน 25xx
ระยะเวลาการคิดค่าเช่าเดือนถัดไป	คือ	1 - 31 พฤษภาคม 25xx
ระยะเวลาการคิดค่าเช่าเดือนถัดไป	คือ	วันที่ 1 ถึงวันสิ้นเดือนของทุกเดือน
ระยะเวลาการคิดค่าเช่าเดือนสุดท้าย	คือ	1 - 7 เมษายน 25xx

2.2.2 ภาษีซื้อส่วนเฉลี่ย

ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 29) ลงวันที่ 9 มีนาคม 2535 เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเฉลี่ยภาษีซื้อ ตามมาตรา 82/6 แห่งประมวลรัษฎากรกำหนดว่า ในกรณีที่ผู้ประกอบการทั้งประเภทที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และไม่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และประกอบการจดทะเบียน ได้นำสินค้าหรือบริการที่ได้มา หรือได้รับมาในการประกอบกิจการของตนไปใช้หรือจะใช้ในกิจการทั้ง 2 ประเภท ถ้าไม่สามารถแยกได้ชัดแจ้งว่า ภาษีซื้อที่เกิดจากสินค้า หรือบริการดังกล่าว เป็นภาษีซื้อของกิจการประเภทใด ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นเฉลี่ยภาษีซื้อที่จะนำมาหักออกจากภาษีขายในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม

1. อ.อ.ป. แยกภาษีซื้อ ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 ใบกำกับภาษีซื้อ ที่ใช้ในกิจการที่มี VAT ทั้งจำนวน

1.2 ใบกำกับภาษีซื้อ ที่ไม่สามารถแยกชัดเจนได้ว่าใบกำกับภาษีฉบับนั้น นำไปใช้ในกิจการที่มี VAT หรือไม่มี VAT

1.3 ใบกำกับภาษีซื้อ ที่ใช้ในกิจการที่ไม่มี VAT ทั้งจำนวน

2. การกำหนดสัดส่วนระหว่างภาษีซื้อที่ใช้ในกิจการที่มี VAT และกิจการที่ไม่มี VAT สามารถดำเนินการได้ 2 วิธี คือ

2.1 นำรายได้ของปีที่ผ่านมา (งบกำไรขาดทุน) มากำหนดสัดส่วนระหว่างรายได้ที่ขอคืนภาษีซื้อ (มี VAT) ทั้งจำนวนตามข้อ 1.1 และรายได้ที่ไม่ขอคืนภาษีซื้อ (ไม่มี VAT) ทั้งจำนวน ตามข้อ 1.3 ได้สัดส่วนเท่าใด นำสัดส่วนดังกล่าวมาเฉลี่ยภาษีซื้อ

2.2 นำรายได้ที่เกิดขึ้นจริงแต่ละเดือน มากำหนดสัดส่วนระหว่างรายได้ที่ขอคืนภาษีซื้อ (มี VAT) ทั้งจำนวน ตามข้อ 1.1 และรายได้ที่ไม่ขอคืนภาษีซื้อ (ไม่มี VAT) ทั้งจำนวน ตามข้อ 1.3 ได้สัดส่วนเท่าใด ก็เฉลี่ยภาษีซื้อตามสัดส่วนของรายได้

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ได้กำหนดการเฉลี่ยภาษีซื้อ โดยใช้รายได้จากปีที่ที่ผ่านมาเป็นฐานในการคำนวณภาษีซื้อส่วนเฉลี่ย (ตามข้อ 2.1)

เมื่อสิ้นปีที่มีรายได้ ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนคำนวณภาษีซื้อที่หักได้จริงตามสัดส่วนของรายได้ที่เกิดขึ้นจริง ของกิจการประเภทที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และให้ปรับปรุงภาษีซื้อที่ได้นำมาหักออกจาก ภาษีขายแล้ว (การปรับปรุงภาษีซื้อให้กระทำในเดือนภาษีถัดไปจากเดือนภาษีสุดท้ายของปีที่มีรายได้ โดยให้ปรับปรุงตั้งแต่เดือนภาษีแรกที่ได้มีการเฉลี่ยภาษีซื้อถึงเดือนสุดท้ายของปีที่มีรายได้) ดังนี้

ก. ในกรณีภาษีซื้อที่เฉลี่ยได้ และได้นำมาหักออกจากภาษีขายแล้ว มีจำนวนเกินกว่าภาษีซื้อที่หักได้จริง ให้ชำระภาษีซื้อส่วนที่เกินนั้น พร้อมกับยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มอีกหนึ่งฉบับ ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป และภายในวันที่ 23 ของเดือนถัดไปในระบบออนไลน์ ซึ่งถัดจากเดือนภาษีที่มีการปรับปรุงภาษีซื้อ และให้นำภาษีซื้อส่วนที่เกินนั้น ซึ่งยังไม่ได้นำไปรวมคำนวณเป็นมูลค่าต้นทุนของทรัพย์สิน หรือรายจ่ายของกิจการ ไปรวมคำนวณเป็นมูลค่าต้นทุนของทรัพย์สินหรือรายจ่ายของกิจการในปีที่เกี่ยวข้อง

ข. ในกรณีภาษีซื้อที่เฉลี่ยได้ และได้นำมาหักออกจากภาษีขายแล้ว มีจำนวนน้อยกว่าภาษีซื้อที่หักได้จริง ให้ยื่นคำร้องขอคืนภาษีส่วนที่ขาดนั้นตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด และให้นำภาษีซื้อส่วนที่ขาดซึ่งได้นำไปรวมคำนวณเป็นมูลค่าต้นทุนของทรัพย์สิน หรือรายจ่ายของกิจการแล้วไปหักออกจากมูลค่าต้นทุนของทรัพย์สินหรือรายจ่ายของกิจการในปีที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ: การปรับปรุงภาษีซื้อ ไม่ต้องรับผิดชอบเสียเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม

ตัวอย่างการคำนวณสัดส่วนเฉลี่ยภาษีซื้อ ประจำปี 25xx

1. รวบรวมรายได้ต่างๆ ขององค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ ของปี 25xx มีรายได้รวม 2,084.43 ล้านบาท
2. นำรายได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษี (197.47 ล้านบาท) หักออกจากรายได้รวมของ อ.อ.ป. จะคงเหลือรายได้ที่นำไปคำนวณสัดส่วน = 1,886.96 ล้านบาท (2,084.43 - 197.47)

รายได้ที่ได้รับการยกเว้น ได้แก่

- เงินอุดหนุนรัฐบาล
- เงินอุดหนุนรัฐบาลเบิกจ่ายแทนกัน
- ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร
- เงินปันผล
- รายได้จากการบริจาค
- รายได้ของกลาง
- รายได้จากการจำหน่ายทรัพย์สิน (ที่ดิน)
- รายได้กองทุนสงเคราะห์สวนยาง
- กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์ชีวภาพ

3. นำรายได้ที่เหลือจากข้อ 2 จำนวน 1,886.96 ล้านบาท แบ่งแยกเป็น รายได้ที่มี VAT จำนวน 1,257.16 ล้านบาท และรายได้ที่ไม่มี VAT จำนวน 629.80 ล้านบาท

4. หาสัดส่วนของรายได้ที่มี VAT และรายได้ที่ไม่มี VAT โดยเปรียบเทียบกับรายได้รวมหลังหักรายได้ที่ได้รับการยกเว้น

$$\text{รายได้ที่มี VAT} = 1,257.16 / 1,886.96 = 0.6662 \times 100 \% = 66.62$$

$$\text{รายได้ที่ไม่มี VAT} = 629.80 / 1,886.96 = 0.3338 \times 100 \% = 33.38$$

5. อ.อ.ป. อนุมัติให้ใช้สัดส่วนการขอเฉลี่ยคืนภาษีซื้อ ที่จะนำมาหักออกจากภาษีขายของปี 25xx ในสัดส่วนดังนี้

รายได้จากกิจการที่มี VAT : รายได้จากกิจการที่ไม่มี VAT = 65 : 35

ให้ทุกหน่วยงานถือปฏิบัติตั้งแต่การคำนวณเพื่อยื่นภาษีมูลค่าเพิ่ม(ภพ.30) ประจำเดือน มกราคม 25xx จนถึงประจำเดือน ธันวาคม 25xx

หมายเหตุ: การอนุมัติใช้สัดส่วนการขอเฉลี่ยคืนภาษีซื้อจะต้องดำเนินการทุกๆ ปี

6. ส่วนของภาษีซื้อที่จะขอคืนภาษี ให้นำไปหักออกจากภาษีขาย ประจำเดือน ดังนี้

6.1 กรณี ภาษีขายมากกว่าภาษีซื้อที่จะขอคืน ผลต่าง ให้ขึ้นบัญชีเป็น ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างจ่าย และยื่นแบบ ภ.พ.30 พร้อมจ่ายเงินให้กรมสรรพากร ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป และสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด เพื่อล้างบัญชี ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างจ่าย

6.2 กรณี ภาษีขาย น้อยกว่า ภาษีซื้อที่จะขอคืน ผลต่างให้ขึ้นบัญชีเป็น ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างรับ และยื่นแบบ ภ.พ.30 สามารถทำได้ 2 กรณี กรณีที่ 1 ขอรับคืนเงินทันที หรือกรณีที่ 2 เครดิตภาษีไว้ในเดือนถัดไป โดยกรณีนี้หน่วยงานต้องมีการวางแผนภาษี กล่าวคือควรมีภาษีขายเพื่อหักกับยอดเครดิตภาษีที่ได้ยื่นต่อกรมสรรพากรไว้

7. ส่วนของภาษีซื้อขอคืนไม่ได้ จะโอนล้างบัญชีภาษีซื้อ เป็นค่าใช้จ่ายในประเภท ภาษีซื้อส่วนเฉลี่ยที่ขอคืนไม่ได้

ตัวอย่าง วิธีคำนวณและการบันทึกบัญชี ภาษีซื้อส่วนเฉลี่ย

❖ . กรณี ภาษีขาย มากกว่า ภาษีซื้อ ที่จะขอคืน

ตัวอย่าง ระหว่างเดือน มิถุนายน 25xx มีภาษีขายทั้งสิ้น 306,000.00 บาท ภาษีซื้อ 245,000.00 บาท สัดส่วนการเฉลี่ยภาษีซื้อปี 25xx = 65 : 35

ดังนั้น ภาษีซื้อที่จะขอคืนภาษี = $245,000 \times 65/100 = 159,250.00$ บาท

ภาษีซื้อที่ขอคืนไม่ได้ = $245,000 \times 35/100 = 85,750.00$ บาท

รวมทั้งสิ้น = 245,000.00 บาท

การบันทึกบัญชี

1.1 ปรับปรุงภาษีซื้อและภาษีขาย เมื่อสิ้นเดือน มิถุนายน 25xx จะบันทึกบัญชีโดย

Dr. ภาษีขาย (2199010000 – MA01) 306,000.00

Dr. ภาษีซื้อส่วนเฉลี่ยที่ขอคืนไม่ได้ (5304140000-M01) 85,750.00

Cr. ภาษีซื้อ (1199040100-MA01) 245,000.00

Cr. ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างจ่าย (2102990300-MA01) 146,750.00

1.2 จัดทำแบบ ภ.พ. 30 เพื่อนำส่งกรมสรรพากร ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป และสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด พร้อมยื่นแบบและชำระเงิน จะบันทึกบัญชีโดย

Dr. ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างจ่าย (2102990300-MA01) 146,750.00

Cr. เงินฝากธนาคาร (1101040101-MA01) 146,750.00

หมายเหตุ: กรณีที่จ่ายค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น จ่ายชำระ 5,900.75 บาท แต่ทางสรรพากร รับชำระและออกใบเสร็จรับเงิน เพียง 5,900.00 บาท ส่วนต่างที่เกิดขึ้น 0.75 บาท ให้รับเข้าเป็น รายได้เบ็ดเตล็ด โดยบันทึกบัญชีดังนี้

Dr. ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างจ่าย (2102990300-MA01) 5,900.75

Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด (4202070000-MA01) 0.75

Cr. เงินฝากธนาคาร (1101040101 - MA01) 5,900.00

❖ กรณีภาษีขาย น้อยกว่า ภาษีซื้อที่จะขอคืน

ตัวอย่าง ระหว่างเดือน กรกฎาคม 25xx มีภาษีขายทั้งสิ้น 245,000.00 บาท ภาษีซื้อ 386,000.00 บาท สัดส่วนการเฉลี่ยภาษีซื้อปี 25xx = 65 : 35

ดังนั้น ภาษีซื้อที่จะขอคืนภาษี = $386,000 \times 65/100 = 250,900.00$ บาท

ภาษีซื้อที่ขอคืนไม่ได้ = $386,000 \times 35/100 = 135,100.00$ บาท

การบันทึกบัญชี

2.1 ปรับปรุงภาษีซื้อและภาษีขาย เมื่อสิ้นเดือน กรกฎาคม 25xx จะบันทึกบัญชีโดย

Dr. ภาษีขาย (2199010000 – MA01)	245,000.00
Dr. ภาษีซื้อส่วนเฉลี่ยที่ขอคืนไม่ได้ (5304140000-M01)	135,100.00
Dr. ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างรับ (1199040300-MA01)	5,900.00
Cr. ภาษีซื้อ (1199040100-MA01)	386,000.00

2.2 จัดทำแบบ ภ.พ.30 ยื่นกรมสรรพากร เพื่อขอรับเงินคืน ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป และสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนดโดยไม่ต้องบันทึกบัญชี

2.3 เมื่อได้รับเงินภาษีคืนจากกรมสรรพากร จะบันทึกบัญชี ดังนี้

2.3.1 กรณีได้รับเงินคืน เท่ากับ แบบ ภ.พ.30 โดยบันทึกบัญชี

Dr. เงินฝากธนาคาร (1101040101-MA01)	5,900.00
Cr. ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างรับ (1199040300-MA01)	5,900.00

2.3.2 กรณีได้รับเงินคืน น้อยกว่า แบบ ภ.พ.30 สมมติ ได้รับเงินคืน 5,899.80 บาท ผิดต่างอีก 0.20 บาท ให้บันทึกบัญชีในประเภทค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด บันทึกบัญชีโดย

Dr. เงินฝากธนาคาร (1101040101 - MA01)	5,899.80
Dr. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด (5303022200-MA01)	0.20
Cr. ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างรับ (1199040300-MA01)	5,900.00

2.2.3 การคำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย จากเงินเดือนพนักงาน

ตามมาตรา 50 ของบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร กำหนดให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา 40 (1) ประเภทเงินเดือน ค่าจ้าง มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ไว้ทุกคราวที่มีการจ่ายเงินได้แล้วส่งกรมสรรพากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติตามหนังสือที่ นร. 0503 / 3219 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2545 ให้ส่วนราชการ องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ หักและนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ตามที่กฎหมายกำหนดให้ถูกต้องครบถ้วน ตามวิธีดังต่อไปนี้

ในกรณีเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา 40 (1) และ (2) ให้คูณเงินได้พึงประเมินที่จ่ายด้วยจำนวนคราวที่จะต้องจ่าย เพื่อให้ได้จำนวนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปีแล้วคำนวณภาษีตามหลักเกณฑ์ในมาตรา 48 เป็นเงินภาษีทั้งสิ้นเท่าใดให้หารด้วยจำนวนคราวที่จะต้องจ่าย ได้ผลลัพธ์เป็นเงินเท่าใดให้หักเป็นเงินภาษีไว้เท่านั้น

ถ้าการหารด้วยจำนวนคราวที่จะต้องจ่ายตามความในวรรคก่อนไม่ลงตัว เหลือเศษเท่าใด ให้เพิ่มเงินเท่าจำนวนที่เหลือเศษนั้นรวมเข้ากับเงินภาษีที่จะต้องหักไว้ครั้งสุดท้ายในปีนั้น เพื่อให้ยอดเงินภาษีที่หักรวมทั้งปีเท่ากับจำนวนภาษีที่จะต้องเสียทั้งปี

ในกรณีเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา 40 (1) และ (2) ซึ่งเป็นเงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน ซึ่งได้คำนวณจ่ายจากระยะเวลาที่ทำงานและได้จ่ายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ให้คำนวณภาษีตามเกณฑ์ในมาตรา 48 (5) เป็นเงินภาษีทั้งสิ้นเท่าใดให้หักเป็นเงินภาษีไว้เท่านั้น(ตามใบแนบ ภ.ง.ด.90 หรือ ภ.ง.ด. 91)

วิธีการคำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย จะใช้แนวทางตามแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา **ภ.ง.ด.91** ได้เงินภาษีทั้งสิ้นเท่าใด หารด้วย จำนวนงวดที่จ่ายเงินได้ในหนึ่งปี ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายของแต่ละงวด ดังนี้

เงินเดือน หรือ ค่าจ้าง	xxxxxx
หัก เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ส่วนที่เกิน 10,000 บาท)	xxxxxx
	xxxxxx
หัก ค่าใช้จ่าย ตามที่กรมสรรพากรกำหนด	xxxxxx
	xxxxxx
หัก ค่าลดหย่อน (ตามแบบแจ้งรายการเพื่อการลดหย่อน ลย.01)	xxxxxx
เงินได้สุทธิ	xxxxxx
คูณ อัตราภาษีเงินได้ (อัตราก้าวหน้า)	xxxxxx
ภาษีเงินได้	xxxxxx
หาร จำนวนงวด	xxxxxx
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายแต่ละงวด	xxxxxx

ความหมายประกอบของการคำนวณภาษี

➤ **เงินเดือน หรือ ค่าจ้าง** คือ เงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้าง เพื่อเป็นการตอบแทนการปฏิบัติงานในแต่ละเดือน โดยเงินได้ของลูกจ้างทั้งปี จะเท่ากับ เงินเดือน x 12 เดือน

➤ **เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ส่วนที่เกิน 10,000 บาท)** คือ เงินที่หักจากรายได้ของพนักงานทั้งปี เพื่อนำส่งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในอัตราที่พนักงานสมัครไว้ ส่วนที่เกินกว่า 10,000 บาท เช่น (เงินเดือนทั้งปี x อัตราเงินสะสม) - 10,000 บาท

➤ **ค่าใช้จ่าย** คือ จำนวนเงินที่กรมสรรพากรยอมให้ผู้มีเงินได้ หักออก จากเงินได้เป็นการเหมา ตามที่กรมสรรพากรกำหนด

➤ **ค่าลดหย่อน** คือ จำนวนเงินที่กรมสรรพากรยอมให้ผู้มีเงินได้ หักออก จากรายได้เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษี ก่อนนำเงินได้ที่เหลือ ซึ่งเรียกว่าเงินได้สุทธิไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ทั้งนี้ รายการหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการหักค่าลดหย่อน ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดและระเบียบของกรมสรรพากร

2.2.4 รายได้บิรจากรอการรับรู้

2.2.4.1 รายได้จากการบิรจากรอการรับรู้ และ รายได้จากการบิรจากรอ

รายได้จากการบิรจากรอ คือ เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับบิรจากรอ จากภาครัฐหรือภาคเอกชนเพื่อไว้ใช้จ่ายในการดำเนินงานของ อ.อ.บ.แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. **เงินบิรจากรอ** คือ เงินสดหรือเงินฝากธนาคาร ที่ได้รับบิรจากรอจากภาครัฐ หรือภาคเอกชน

ตัวอย่าง ส.บง. ได้รับเงินบิรจากรอจาก บริษัท ก. จำกัด เป็นเงิน 100,000.00 บาท

○ ส.บง.บันทึกบัญชี รับเงินบิรจากรอจาก บริษัท ก. จำกัด

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01) 100,000.00

Cr. รายได้จากการบิรจากรอ (4303010000 -MA01) 100,000.00

2. **ทรัพย์สินบิรจากรอ** คือ ทรัพย์สินที่ได้รับบิรจากรอจากภาครัฐ หรือภาคเอกชน ซึ่งจะต้องพิจารณาว่าสินทรัพย์นั้นได้รับมูลค่ามาด้วยหรือไม่ ถ้าไม่ได้รับมูลค่าจะต้องมีการตีราคาสินทรัพย์ตาม"ราคายุติธรรม"การบันทึกบัญชี ดูได้จากตัวอย่างข้างล่างนี้

2.1 วันที่ได้รับบิรจากรอทรัพย์สิน และทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์

ตัวอย่างหน่วยงานได้รับบิรจากรอเครื่องปรับอากาศ และเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งคณะกรรมการได้ตรวจสอบ และกำหนดราคาไว้เรียบร้อยแล้ว ดังนี้

เครื่องปรับอากาศ	เป็นเงิน	64,200.00 บาท	(เครื่องใช้สำนักงาน)
เครื่องคอมพิวเตอร์	เป็นเงิน	21,400.00 บาท	(ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์)
รวม	เป็นเงิน	85,600.00 บาท	

● บันทึกบัญชี รับมอบทรัพย์สินที่ได้รับบิรจากรอ

Dr. เครื่องใช้สำนักงาน (1203030101 - MA01) 64,200.00

Dr. ค่าทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์(51/52/5303021200-ตามกิจกรรมดำเนินงาน) 21,400.00

Cr. รายได้บิรจากรอการรับรู้ (2299010100 - MA01) 64,200.00

Cr. รายได้จากการบิรจากรอ (4303010000 - MA01) 21,400.00

หมายเหตุ: ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ จะบันทึกด้วยกิจกรรมใด ขึ้นอยู่กับการนำทรัพย์สินฯ นั้นไปใช้งาน เช่น กิจกรรมบริหาร, กิจกรรมการค้า และกิจกรรมการผลิต

● กรณีบันทึกบัญชีค่าทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์เป็นค่าใช้จ่ายเงินลงทุนหรือค่าใช้จ่ายผลิตตามแต่ละโครงการ หรือต้นทุนการทำไม้ประเภทต่างๆ ให้ปิดค่าทรัพย์สินฯ เข้าเงินลงทุนหรือสินค้าไม้ตามกิจกรรม

Dr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงาน... (11050238xx-PAxx) xxx.xx

Dr. งานระหว่างผลิต-สินค้าประเภทต่างๆ (110502xxxx-Pxxx) xxx.xx

Cr. ค่าทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (5103021200-ตามกิจกรรมดำเนินงาน) 21,400.00

2.2 การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ที่ได้รับบริจาค

จากตัวอย่าง เครื่องปรับอากาศ ราคา 64,200.00 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี อัตราซาก 1% เป็นเงิน 642.00 บาท ($64,200.00 \times 1\%$) คำนวณค่าเสื่อมราคาด้วยวิธี **เส้นตรง** โดยรับมอบเครื่องปรับอากาศ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 25xx

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน} &= \frac{\text{ราคาทรัพย์สิน} - \text{ราคาซาก} \times \text{จำนวนวันที่ใช้งาน}}{\text{อายุการใช้งาน}} \\ &= \frac{64,200 - 642 \times 30}{10 \times 365} \end{aligned}$$

$$\text{ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน(ม.ย.65)} = 522.39$$

- ณ วันสิ้นเดือน บันทึกบัญชี ค่าเสื่อมราคา ของเครื่องปรับอากาศ

Dr. ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน(51/52/53030213xx - ตามกิจกรรมดำเนินงาน) 522.39

Cr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้ สนง. (1204020000-MA01) 522.39

- กรณีบันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาเป็นค่าใช้จ่ายเงินลงทุนตามแต่ละโครงการ หรือ ต้นทุนการทำไม้ประเภทต่างๆ ให้ปิดค่าทรัพย์สินฯ เข้าเงินลงทุนหรือสินค้าไม้ตามกิจกรรม

Dr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงาน... (11050238xx-PAxx) xxx.xx

Dr. งานระหว่างผลิต-สินค้าประเภทต่างๆ (110502xxxx-Pxxx) xxx.xx

Cr. ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน(51/52/53030213xx - ตามกิจกรรมดำเนินงาน) 522.39

2.3 เมื่อมีการคิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน จะต้องโอนรายได้บริจาคหรือการรับรู้เป็น

"รายได้จากการบริจาค" เท่ากับ ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ที่บันทึกบัญชีในแต่ละครั้ง

- บันทึกบัญชี โอนรายได้บริจาคหรือการรับรู้ เป็นรายได้จากการบริจาค

Dr. รายได้บริจาคหรือการรับรู้(2299010100 - MA01) 522.39

Cr. รายได้จากการบริจาค (4303010000 - MA01) 522.39

หมายเหตุ: 1. บันทึกรายได้บริจาคหรือการรับรู้ เป็น "รายได้จากการบริจาค" ทุกครั้งที่มีการคิดค่าเสื่อมราคา จนกว่าจะครบตามอายุการใช้งาน

2. จำนวนวันที่ใช้งาน ตามปีปฏิทิน

2.4 ณ วันสิ้นอายุการใช้งาน ทรัพย์สินแต่ละประเภทจะมี **"ราคาซาก"** ซึ่งจะต้องโอน

เป็นรายได้จากการบริจาค

จากตัวอย่าง เครื่องปรับอากาศ คำนวณอัตราซาก 1% เป็นเงิน 642.00 บาท

- บันทึกบัญชีโอนรายได้บริจาคหรือการรับรู้ส่วนที่เหลือ (ราคาซาก) เป็น รายได้จากการบริจาค

Dr. รายได้บริจาคหรือการรับรู้(2299010100 - MA01) 642.00

Cr. รายได้จากการบริจาค (4303010000 - MA01) 642.00

3. เงินบริจาคให้ อ.อ.บ. เพื่อให้จัดซื้อทรัพย์สิน จะดำเนินการได้ดังนี้

ตัวอย่าง ส.บง. รับเงินบริจาค บริษัท ก. จำกัด จำนวน 50,000.- บาท โดย บริษัทฯ บริจาคเงินเพื่อให้จัดซื้อทรัพย์สินดังนี้

แอร์ Mitsubishi (24,000BTU)	เป็นเงิน	31,000.-	บาท (เครื่องใช้สำนักงาน)
เครื่องปรับอากาศ	เป็นเงิน	19,000.-	บาท (ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์)
รวม	เป็นเงิน	50,000.-	บาท

1.1 ส.บง. บันทึกบัญชี รับเงินบริจาคจากบริษัท ก. จำกัด

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx-MA01) 50,000.-

Cr. รายได้บริจาคหรือการรับรู้ (2299010100-MA01) 50,000.-

- ส.บง. นำเงินดังกล่าวไปใช้ตามวัตถุประสงค์ตามที่บริษัทฯ

Dr. เครื่องใช้สำนักงาน (1203030101-MA01) 31,000.-

Dr. ค่าทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (5303021200-XXXX) 19,000.-

(XXX=ตามกิจกรรมดำเนินงาน)

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx-MA01) 50,000.-

- บันทึกการรับรู้รายได้บริจาคเนื่องจากใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของบริษัทแล้ว

Dr. รายได้บริจาคหรือการรับรู้ (2299010100-MA01) 19,000.-

Cr. รายได้จากการบริจาค (4303010000-MA01) 19,000.-

1.2 คำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ที่ได้รับบริจาค

● จากตัวอย่าง แอร์ Mitsubishi (24,000BTU) ราคา 31,000.- บาท อายุการใช้งาน 10 ปี
มูลค่าซาก 1% เป็นเงิน 310.- บาท ($31,000 \times 1\%$)

Dr. ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน-เครื่องใช้สำนักงาน (53030213xx-MA01) 30,690.-

Cr. ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงาน (1204020000-MA01) 30,690.-

1.3 เมื่อมีการคิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน จะต้องโอนรายได้บริจาคหรือการรับรู้เป็นรายได้จากการบริจาคเท่ากับค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่บันทึกบัญชีในแต่ละครั้ง

Dr. รายได้บริจาคหรือการรับรู้ (2299010100-MA01) 30,690.-

Cr. รายได้จากการบริจาค (4303010000-MA01) 30,690.-

1.4 ณ วันสิ้นอายุการใช้งาน ทรัพย์สินแต่ละประเภทจะมีราคาซาก ซึ่งจะต้องโอนเป็นรายได้จากการบริจาค

Dr. รายได้บริจาคหรือการรับรู้ (2299010100-MA01) 310.-

Cr. รายได้จากการบริจาค (4303010000-MA01) 310.-

2.2.4.2 รายได้จากการบริจาคปลูกป่า

เป็นการรับเงินจากองค์กรภายนอกเพื่อบริจาคมาดำเนินการปลูกป่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยมีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

1. บันทึกบัญชีการรับเงินบริจาคเพื่อมาปลูกป่า

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินช่วยเหลือโครงการรกรับรู้ (229900800 – MA01)	xxx.xx

2. บันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในการปลูกป่า

Dr. ค่าจ้างเหมา (5104010000 – OA20)	xxx.xx
Dr. ค่าบำรุงป่า (5104070000 – OA20)	xxx.xx
Dr. ค่าสารเคมี (5104150000 – OA20)	xxx.xx
Dr. ค่าปุ๋ย (5104160000 – OA20)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01)	xxx.xx

3. โอนปิดค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการปลูกป่า เข้าค่าใช้จ่ายโครงการต่างๆ

Dr. ค่าใช้จ่ายโครงการต่างๆ จากการบริจาค (5405090000 - OA20)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างเหมา (5104010000 – OA20)	xxx.xx
Cr. ค่าบำรุงป่า (5104070000 – OA20)	xxx.xx
Cr. ค่าสารเคมี (5104150000 – OA20)	xxx.xx
Cr. ค่าปุ๋ย (5104160000 – OA20)	xxx.xx

4. บันทึกบัญชีเงินช่วยเหลือโครงการต่างๆ เป็นรายได้เงินช่วยเหลือโครงการต่างๆ

Dr. เงินช่วยเหลือโครงการรกรับรู้ (2299040800 – MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้เงินช่วยเหลือโครงการต่างๆ (4202050000 – OA20)	xxx.xx

3. การตัดจำหน่ายทรัพย์สิน และทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่ได้รับบริจาค ตามระเบียบพัสดุ แบ่งเป็น 4 วิธี ดังนี้

3.1 ขยาย ทรัพย์สินบริจาค และทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์บริจาค

3.1.1 ขยายทรัพย์สินบริจาค แบ่งได้เป็น 2 กรณี

3.1.1.1 กรณีขยายทรัพย์สินที่ครบอายุการใช้งานมูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ เท่ากับมูลค่าซาก และได้โอนรายได้บริจาคโครงการรับรู้ เป็นรายได้บริจาคหมดแล้ว แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

❖ ขยายทรัพย์สินบริจาค "สูงกว่า" ราคาซาก

จากตัวอย่าง ประเมินอัตราซาก 1% เป็นเงิน 642.00 บาท ต่อมาขยายทรัพย์สินได้ 800.00 บาท (ราคารวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

● บันทึกบัญชี การขายทรัพย์สิน สูงกว่า ราคาซาก

Dr. เงินสด (1101010100 -MA01)	800.00
Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้ สนน (1204020000 - MA01)	63,558.00
Cr. เครื่องใช้สำนักงาน(1203030101 - MA01)	64,200.00
Cr. ภาษีขาย(2199010000 - MA01)	52.34
Cr. กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน (4404010000 - MA01)	105.66

<u>วิธีการคำนวณ</u>	ค่าเสื่อมราคาสะสม	= ราคาทรัพย์สิน - ค่าซาก 1%
		= 64,200.00 - 642.00
		= 63,558.00
	ภาษีขาย	= ราคาขาย x ภาษีขาย 7%
		= 800 x (7/107)
		= 52.34

❖ กรณีขายทรัพย์สินบริจาค “ต่ำกว่า” ราคาซาก

จากตัวอย่าง ประมาณอัตราซาก 1%เป็นเงิน 642.00 บาท ต่อมา ส.บง
ขายทรัพย์สินได้ 400.00 บาท (ราคารวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

● บันทึกบัญชี การขายทรัพย์สิน ต่ำกว่า ราคาซาก

Dr. เงินสด(1101010100 -MA01)	400.00
Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้ สนน.(1204020000 - MA01)	63,558.00
Dr. ขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน(5304160000 - MA01) (ผลต่าง)	268.17
Cr. เครื่องใช้สำนักงาน(1203030101 - MA01)	64,200.00
Cr. ภาษีขาย(2199010000 - MA01) (400 x 7/107)	26.17

3.1.1.2 กรณีขายทรัพย์สินที่ยังไม่ครบอายุการใช้งาน มูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ มากกว่ามูลค่าซาก และรายได้รอการรับรู้คงเหลือ เท่ากับมูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ

ตัวอย่าง เครื่องปรับอากาศราคา 64,200 บาท อายุการใช้งาน 10 ปีอัตราซาก 1% เป็นเงิน 642 บาท ($64,200 \times 1\%$) คำนวณค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรง มีค่าเสื่อมราคาสะสมเท่ากับ 60,200 บาท มูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ 4,000 บาท ต่อมานำทรัพย์สินไปขายได้ในราคา 5,350 บาท

● บันทึกการขายทรัพย์สิน ให้ถือว่าการขายทรัพย์สินทุกครั้ง เป็นกำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สินทั้งจำนวน เนื่องจาก ทรัพย์สินบริจาดคงเหลือสุทธิมียอดจำหน่าย เท่ากับรายได้บริจาดรอการรับรู้

Dr. เงินสด (1101010100 -MA01)	5,350.00
Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้ สนง.(1204020000 - MA01)	60,200.00
Dr. รายได้บริจาดรอการรับรู้ (2299010100 - MA01) (มูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ)	4,000.00
Cr. เครื่องใช้สำนักงาน(1203030101 - MA01)	64,200.00
Cr. กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน (4404010000 - MA01)	5,000.00
Cr. ภาษีขาย(2199010000 - MA01)	350.00

หมายเหตุ: ไม่ต้องบันทึกรับรู้รายได้จากการบริจาด โดยให้ลดยอดรายได้บริจาดรอการรับรู้ส่วนที่เท่ากับมูลค่าของทรัพย์สินคงเหลือ

3.1.2 ขายทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์บริจาด

จากตัวอย่าง ขายทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์บริจาดได้ เป็นเงิน 200 บาท (ราคารวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

● บันทึกบัญชี การขายทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์บริจาด

Dr. เงินสด(1101010100 -MA01)	200.00
Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด(4202070000 - MA01) ($200 \times 100/7$)	186.92
Cr. ภาษีขาย(2199010000 - MA01)($200 \times 7/107$)	13.08

3.2 แลกเปลี่ยน ทรัพย์สินบริจาด หรือ ทรัพย์สินต่ำกว่าเกณฑ์บริจาด อ.อ.ป. ไม่ได้ปฏิบัติด้วยวิธีนี้ จึงยังไม่มีวิธีการบันทึกบัญชี

3.3 โอน ทรัพย์สินบริจาด และทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์บริจาด ให้หน่วยงานภายนอก

จากตัวอย่าง โอนเครื่องปรับอากาศ (ทรัพย์สินบริจาด) ให้หน่วยงานภายนอก

● บันทึกบัญชี โอนทรัพย์สินบริจาดให้หน่วยงานภายนอก

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้สนง.(1204020000 - MA01)	63,558.00
Dr. เงินช่วยราชการและการกุศล (5103021800-OBxx)	642.00
Cr. เครื่องใช้สำนักงาน (1203030101 - MA01)	64,200.00

- บันทึบบัญชี ปิดเงินช่วยราชการและการกุศล เป็น ค่าใช้จ่ายช่วยเหลือสังคม

Dr. ค่าใช้จ่ายโครงการช่วยเหลือสังคม (5402030000-OBxx) 642.00

Cr. เงินช่วยราชการและการกุศล (5103021800 - OBxx) 642.00

หมายเหตุ: 1. เงินช่วยราชการและการกุศล คือ ราคาซาก ถือเป็น ค่าใช้จ่ายของผู้โอน
2. ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์บริจาค ไม่ต้องบันทึบบัญชีการโอน เพียงตัดออกจากทะเบียนคุม
ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์บริจาค เท่านั้น

3.4 แปรสภาพ ทำลาย หรือจำหน่ายด้วยวิธีหนึ่งวิธีใดตามที่เห็นสมควร

3.4.1 แปรสภาพ หรือทำลาย ทรัพย์สินที่ครบอายุการใช้งาน และมูลค่าทรัพย์สินคงเหลือเท่ากับมูลค่าซาก และได้โอนรายได้จากการบริจากรอการรับรู้ เป็นรายได้จากการบริจาค
หมดแล้ว

จากตัวอย่าง หน่วยงานแปรสภาพ ทำลาย เครื่องปรับอากาศ เนื่องจากไม่สามารถใช้
งาน หรือประโยชน์อื่นใดได้

- บันทึบบัญชี การแปรสภาพ และทำลายทรัพย์สินบริจาค

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้ สنج.(1204020000-MA01) 63,558.00

Dr. ทรัพย์สินชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (5304090000-MA01) 642.00

Cr. เครื่องใช้สำนักงาน (1203030101 - MA01) 64,200.00

หมายเหตุ: ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์บริจาค ไม่ต้องบันทึบบัญชีการโอน เพียงตัดออกจากทะเบียนคุมทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่า
เกณฑ์บริจาค เท่านั้น

3.4.2 แปรสภาพ หรือทำลายทรัพย์สินที่ยังไม่ครบอายุการใช้งาน ราคา
ทรัพย์สินมากกว่ามูลค่าซาก และรายได้บริจากรอการรับรู้ เท่ากับมูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ

ตัวอย่าง เครื่องปรับอากาศ ราคา 64,200 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี อัตราซาก 1% เป็น
เงิน 642 บาท ($64,200 \times 1\%$) คำนวณค่าเสื่อมราคาด้วยวิธีเส้นตรง มีค่าเสื่อมราคาสะสมเท่ากับ 60,200 บาท
มูลค่าทรัพย์สินคงเหลือเท่ากับ 4,000 บาท ต่อมานำทรัพย์สินดังกล่าวมาแปรสภาพ ทำลาย ก่อนสิ้นอายุการใช้งาน

- บันทึบบัญชี การแปรสภาพ ทำลายทรัพย์สินบริจาค

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้ สنج. (1204020000 - MA01) 60,200.00

Dr. รายได้จากการบริจากรอการรับรู้ (2299010100-MA01) 4,000.00

Cr. เครื่องใช้สำนักงาน(1203030101-MA01) 64,200.00

หมายเหตุ: จะไม่บันทึกรายการทรัพย์สินชำรุดและเสื่อมคุณภาพ (5304090000) แต่ให้บันทึกลดยอดรายได้บริจากรอการรับรู้
เท่ากับมูลค่าทรัพย์สินคงเหลือแทน

2.2.4.3 รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ และรายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล

รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล คือ รายได้ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล หรือเงินงบประมาณเบิกแทนหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งหน่วยงานอื่นๆ ให้ อ.อ.ป.เป็นผู้เบิกแทนเพื่อนำมาดำเนินการของอ.อ.ป.

ขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล

อ.อ.ป. จะดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลได้ ต่อเมื่อ

1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย และได้รับอนุมัติเงินประจำงวดจากสำนักงบประมาณแล้ว หรือคณะรัฐมนตรีมีมติให้จ่ายเงินไปพลางก่อน
2. อ.อ.ป. มีแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ ซึ่งสำนักนโยบายแผนและยุทธศาสตร์จะได้จัดส่งแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้หน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับงบประมาณ เพื่อปฏิบัติการตามแผนให้บรรลุวัตถุประสงค์
3. การเบิกงบประมาณของรัฐบาลจะต้องวางฎีกาเบิกเงินในระบบ New GFMS Thai ของกรมบัญชีกลาง โดยระบบจะโอนเงินเข้าบัญชีกระแสรายวัน-เงินอุดหนุนรัฐบาล (เงินงบประมาณ) ธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขานน วิสุทธิกษัตริย์ เลขที่ 006-6-0-7238-7

หลักเกณฑ์ทั่วไปในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล

1. ปีงบประมาณของรัฐบาล หมายความว่า ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น เช่น ปีงบประมาณ 25xx คือ ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 25xx - 30 กันยายน 25xx
2. รายจ่ายตามงบประมาณ จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่
 - 2.1 รายจ่ายของส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ
 - 2.2 รายจ่ายงบกลาง
3. รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ หมายถึง รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้สำหรับแต่ละ ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจโดยเฉพาะ จำแนกออกเป็น 5 ประเภทบรายจ่าย ได้แก่
 - 3.1 งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทนพนักงาน ราชการ รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว
 - 3.2 งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว
 - 3.3 งบลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่ายที่จ่าย ในลักษณะ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว
 - 3.4 งบเงินอุดหนุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุงหรือเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมิใช่ราชการส่วนกลาง ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคม อสังการระหว่างประเทศ นิติบุคคล เอกชนหรือ กิจกรรมอันเป็น

สาธารณประโยชน์ รวมถึง เงินอุดหนุน งบประมาณมหากษัตริย์ เงินอุดหนุนการศาสนา และ รายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้ งบเงินอุดหนุนมี 2 ประเภท คือ

3.4.1 เงินอุดหนุนทั่วไป หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการ เช่น ค่าบำรุงสมาชิกองค์การอุทกนิยมหาวิทยาลัย ค่าบำรุงสมาชิกสหภาพวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เงินอุดหนุนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด เงินอุดหนุนเพื่อบูรณะท้องถิ่น เป็นต้น

3.4.2 อุดหนุนเฉพาะกิจ หมายถึง หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการและตามรายละเอียดที่สำนักงบประมาณกำหนด เช่น รายการค่าครุภัณฑ์ หรือค่าสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น

รายจ่ายงบเงินอุดหนุนรายการใดจะเป็นรายจ่ายประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป หรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ให้เป็นไปตามที่สำนักงบประมาณกำหนด

3.5 งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภทงบรายจ่ายใดงบรายจ่ายหนึ่ง หรือรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้

4. การปรับแผนการปฏิบัติงาน /การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

- การโอนงบประมาณรายจ่าย หมายถึง การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณของผลิต หรือโครงการใดไป ผลิตหรือโครงการอื่นภายในงบรายจ่ายเดียวกัน หรือการโอนเงินต่างงบรายจ่ายอื่นในผลิตหรือโครงการเดียวกันภายใต้แผนงบประมาณเดียวกัน

- การเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่าย หมายถึง การเปลี่ยนแปลงรายการและ/หรือจำนวนเงินของรายการที่กำหนดไว้ในงบรายจ่ายของแผนงบประมาณ ผลิต หรือโครงการเดียวกัน

- แผนงบประมาณ หมายถึง แผนงบประมาณที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

- ผลิต หมายถึง ผลิตที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

- โครงการ หมายถึง โครงการที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

การปรับแผนการปฏิบัติงาน และโอนเปลี่ยนแปลงเงินงบประมาณรายจ่าย (กรณีข้ามกิจกรรมรหัสการเบิกจ่ายต่างกัน) จะต้องดำเนินการในระบบ New GFMS Thai เท่านั้น (กรณีปรับแผนภายในกิจกรรมเดียวกัน รหัสเดียวกัน เสนอผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เป็นผู้อนุมัติ ไม่ต้องดำเนินการในระบบ New GFMS Thai)

5. การกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี หมายถึง การที่ส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีได้ทันภายในปีงบประมาณ จึงขอกันเงินไว้เพื่อเบิกจ่ายในปีงบประมาณถัดไป โดยจะต้องดำเนินการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีในระบบ New GFMS Thai ภายในเดือนกันยายนของปีงบประมาณนั้น และต้องได้รับการอนุมัติจากกรมบัญชีกลาง ซึ่งมีระยะเวลาในการเบิกจ่ายให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือนปฏิทิน (นับตั้งแต่เดือน ต.ค.-มี.ค.) ทั้งนี้ หากไม่สามารถเบิกจ่ายได้ทันกำหนดต้องดำเนินการขอขยายระยะเวลาเบิกจ่ายเงินดังกล่าวในระบบ New GFMS Thai ได้ต่อไปอีกไม่เกินหกเดือนปฏิทินของปีงบประมาณถัดไป (นับตั้งแต่เดือน เม.ย.-ก.ย.) เว้นแต่มีความจำเป็นต้องขอเบิกเงินจากคลังภายในหลังเวลาดังกล่าว ก็ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นกรณีๆ ไป

6. การเบิกเงินส่งคืน หมายถึง เงินงบประมาณรายจ่ายที่ส่วนราชการเบิกจากคลังไปแล้ว แต่ไม่ได้จ่าย หรือจ่ายไม่หมด หรือจ่ายไปแล้วแต่ถูกเรียกคืนและได้นำส่งคลัง ก่อนสิ้นปีงบประมาณ หรือก่อนสิ้นระยะเวลาการกันเงินไว้เบิกเหลือในปี

7. วิธีการดำเนินการวางฎีกา สามารถศึกษาได้จากคู่มือที่งานเบิกจ่ายงบรัฐ

8. การบันทึกบัญชีทั่วไป

กรณีที่ 1 หน่วยงาน ส.วส เป็นเจ้าของงบ

ตัวอย่าง ส.วส. ขอเบิกเงินอุดหนุนรัฐบาล 100,000.00 บาท เพื่อใช้ในการดำเนินงานโดยจ่ายซื้อเครื่องพิมพ์ ราคา 4,000.00 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 280.00 บาท รวมเป็นเงิน 4,280.00 บาท และค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีกเป็นเงิน 95,720.00 บาท

○ ส.บง.

● เมื่อ ส.วส. แจ้งขอเบิกเงินอุดหนุน ทาง ส.บง. วางฎีกาขอเบิกเงิน และเมื่อได้รับเงินจากกรมบัญชีกลางแล้วให้บันทึกบัญชีโดย

Dr. เงินอุดหนุนรัฐบาลกระแสรายวัน ส.บง. (1101050101-MA01) 100,000.00

Cr. รายได้เงินอุดหนุนรอการรับรู้ (2299010200-MA01) 100,000.00

วันที่ซื้อสินค้าและจ่ายค่าใช้จ่าย บันทึกบัญชี ดังนี้

● ส.วส. จ่ายเงินซื้อสินค้า และค่าใช้จ่ายส.บง.เป็นผู้บันทึกบัญชี

Dr. ค่าใช้จ่ายต่างๆ (51xxxxxxx - Gxxx) 95,720.00

Dr. ค่าทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (5103021200-Gxxx) 4,280.00

Cr. เงินอุดหนุนรัฐบาลกระแสรายวัน ส.บง. (1101050101-MA01) 99,960.00

Cr. เงินอุดหนุนรัฐบาลกระแสรายวัน ส.บง. (1101050101-MA01) 40.00

รับเข้าออมทรัพย์ (ภาษีหัก ณ ที่จ่าย) เพื่อนำส่งกรมสรรพากร

Dr. เงินฝากธนาคาร (1101040101-MA01) 40.00

Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100 - MA01) 40.00

วันสิ้นเดือน

● บันทึกบัญชี ปิดค่าใช้จ่ายต่างๆ และทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ เป็นค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ

Dr. ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล (5401010000 - GV) 100,000.00

Cr. ค่าใช้จ่ายต่างๆ (51xxxxxxx - Gxxx) 95,720.00

Cr. ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (5103021200 - Gxxx) 4,280.00

● บันทึกบัญชี รับรู้รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล โดยลดยอดบัญชีรายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ ที่ตั้งไว้เมื่อตอนได้รับเงินจากกรมบัญชีกลาง เท่ากับจำนวนค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล

Dr. รายได้เงินอุดหนุนรอการรับรู้ (2299010200 - MA01) 100,000.00

Cr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล (4301010000 - GV) 100,000.00

วันที่นำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (วันที่ 7 ของเดือนถัดไป) และสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด

- บันทึกบัญชี จ่ายภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ให้กรมสรรพากร

Dr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	40.00
Cr. เงินฝากธนาคาร (1101040101-MA01)	40.00

กรณีที่ 2 หน่วยผลิตเป็นเจ้าของงบ เช่น สถาบันคชบาลแห่งชาติฯ (ส.คช.)

ตัวอย่าง ส.คช. ขอเบิกเงินอุดหนุนรัฐบาล 100,000.00 บาท เพื่อใช้ในการดำเนินงานโดยจ่ายซื้อเครื่องพิมพ์ ราคา 4,000.00 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 280.00 บาท รวมเป็นเงิน 4,280.00 บาท และค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีกเป็นเงิน 95,720.00 บาท โดยมีค่าปรับเนื่องจากส่งมอบครุภัณฑ์ฯ ล่าช้า จำนวน 10,000.00 บาท

- ส.คช. ขอเบิกเงินไปใช้จ่ายตามแผน โดย ส.บง. วางฎีกาขอเบิกเงิน และเมื่อได้รับเงินจากกรมบัญชีกลางแล้วให้บันทึกบัญชีโดย

- กรณีจ่ายเงินเต็มจำนวนไม่มีค่าปรับ

- ส.บง. วางฎีกาขอเบิกเงิน

Dr. เงินอุดหนุนรัฐบาลกระแสรายวัน ส.บง. (1101050101-MA01)	100,000.00
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)	100,000.00

- ส.บง. โอนเงินอุดหนุนรัฐบาลให้ ส.คช.

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)	100,000.00
Cr. เงินอุดหนุนรัฐบาลกระแสรายวัน ส.บง. (1101050101-MA01)	100,000.00

- ส.คช. รับโอนเงินอุดหนุนรัฐบาลจาก ส.บง.

Dr. เงินอุดหนุนรัฐบาลออมทรัพย์-สคช. (1101060801 - MA01)	100,000.000
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)	100,000.00

- ส.คช. รับโอนรายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)	100,000.00
Cr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ (2299010200 - MA01)	100,000.00

คชบาล จ่ายซื้อสินค้า หรือจ่ายค่าใช้จ่าย

- บันทึกบัญชี จ่ายซื้อทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ และจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ

Dr. ค่าใช้จ่ายต่างๆ (51xxxxxxx - Gxxx)	95,720.00
Dr. ค่าทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์(51/52/5303021200-ตามกิจกรรมดำเนินงาน)	4,280.00
Cr. เงินอุดหนุนรัฐบาลออมทรัพย์-สคช. (1101060801 - MA01)	99,960.00
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100 - MA01)	40.00

- บันทึกบัญชี ปิดค่าใช้จ่ายต่างๆ และทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ เป็นค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล

Dr. ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล (5401010000-GV)	100,000.00	
Cr. ค่าใช้จ่ายต่างๆ (5xxxxxxx - Gxxx)		95,720.00
Cr. ค่าทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (5103021200-Gxxx)		4,280.00

- บันทึกบัญชี รับรู้รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล โดยตัดบัญชีรายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ ที่ตั้งไว้เมื่อตอนได้รับเงินจากกรมบัญชีกลาง เท่ากับค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล

Dr. รายได้เงินอุดหนุนรอการรับรู้ (2299010200 -MA01)	100,000.00	
Cr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล (4301010000 - GV)		100,000.00

- บันทึกบัญชี จ่ายภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายให้กรมสรรพากร

Dr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100 - MA01)	40.00	
Cr. เงินอุดหนุนรัฐบาลออมทรัพย์-สคช. (1101060801 - MA01)		40.00

กรณีที่ 3 งบลงทุนที่เป็นการซื้อครุภัณฑ์(ทรัพย์สิน) ที่มีการจ่ายเงินเป็นงวดๆ ตามสัญญา

1.1 หน่วยงานในสำนักงานกลาง เป็นเจ้าของงบ เช่น ส.วส. จ้างเหมาทำเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ตัวอย่าง ส.วส. จ้างเหมาให้บริษัท ก. จำกัด ปรับปรุงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในสำนักงาน เป็นเงินทั้งสิ้น 900,000.00 บาท (ราคารวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) โดยจะแบ่งจ่ายชำระเป็น 3 งวดๆ ละ 300,000.00 บาท คำนวณเงินที่จะต้องจ่ายชำระในแต่ละงวด ดังนี้

งวดที่ 1 ชำระเงินให้บริษัท ก. จำกัด 300,000.00 บาท มีรายละเอียด ดังนี้

ค่าสินค้า (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)	280,373.83	บาท
หัก ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (1%) = $(280,373.83 \times 1\%)$	<u>2,803.74</u>	บาท
คงเหลือ	277,570.09	บาท
บวก ภาษีมูลค่าเพิ่ม (7%) = $(280,373.83 \times 7\%)$	<u>19,626.17</u>	บาท
จ่ายเงินให้ บริษัท ก. จำกัด	<u>297,196.26</u>	บาท

จากตัวอย่าง ขั้นตอนการบันทึกบัญชี เป็นดังนี้

1. ส.บง. วางฎีกาขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางตามที่ ส.วส. ได้ขอเบิกโดยหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย 1%
2. เมื่อ ส.บง. ได้รับเงินจากกรมบัญชีกลาง จะบันทึกบัญชี ดังนี้

- บันทึกบัญชี เมื่อรับเงินจากกรมบัญชีกลาง (งวดที่ 1)

Dr. เงินอุดหนุนรัฐบาลกระแสรายวัน ส.บง.(1101050101-MA01)	297,196.26	
Cr. รายได้เงินอุดหนุนรอการรับรู้ (2299010200 -MA01)		300,000.00

- บันทึกลับบัญชี เมื่อ ส.วส. จ่ายเงินค่าจ้างเหมาปรับปรุงระบบเครือข่ายและหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย 1% จากร้านค้า พร้อมออกหนังสือรับรองการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายให้ร้านค้า

Dr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ (1203040100 - MA01)	300,000.00
Cr. เงินอุดหนุนรัฐบาลกระแสรายวัน ส.บง.(1101050101-MA01)	297,196.26
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100 - MA01)	2,803.74

3. เมื่อครบกำหนดการยื่นชำระภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (วันที่ 7 ของเดือนถัดไป) และสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด โดยยื่นแบบ ภ.ง.ด.3 (นิติบุคคล) หรือ ภ.ง.ด.53 (บุคคลธรรมดา) ต่อกรมสรรพากร แต่ไม่ต้องจ่ายเงินให้กรมสรรพากร เนื่องจาก กรมสรรพากรได้รับเงินจากการวางฎีกาไว้เรียบร้อยแล้ว

4. การเบิกจ่ายเงิน และการบันทึกบัญชี ของงวดที่ 2 และ 3 ให้ดำเนินการเหมือนกับงวดที่ 1(ข้อ 1 - 3)

5. เมื่อชำระเงินให้ผู้รับจ้างครบตามสัญญาที่ตามได้ตกลงกันไว้ ให้ดำเนินการทางบัญชีโดย **โอนล้าง "ทรัพย์สินระหว่างดำเนินการ" เป็น "บัญชีทรัพย์สินตามแต่ละประเภทที่เกิดขึ้น"**

จากตัวอย่าง เมื่อ ส.วส. ชำระเงินให้ผู้รับจ้างครบ 3 งวด เป็นเงิน 900,000.00 บาท ซึ่งแบ่งเป็น ทรัพย์สิน และทรัพย์สินต่ำกว่าเกณฑ์ โดยรับมอบเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 25xxและมีการบันทึกบัญชี ดังนี้

เครื่องคอมพิวเตอร์	500,000.00	บาท
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	300,000.00	บาท
ทรัพย์สินต่ำกว่าเกณฑ์	<u>100,000.00</u>	บาท
รวมทั้งสิ้น	<u>900,000.00</u>	บาท

- 1 มิ.ย. 25xx รับมอบสินทรัพย์ จะทำการโอนทรัพย์สินระหว่างดำเนินการ เป็น สินทรัพย์ ประเภทต่างๆ

Dr. คอมพิวเตอร์ (1203030401 - MA01)	500,000.00
Dr. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (1207010100 - MA01)	300,000.00
Dr. ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (5103021200 - Gxxx)	100,000.00
Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ (1203040100 - MA01)	900,000.00

6. ทุกสิ้นเดือน ส.บง. จะต้องคำนวณ และบันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้

จากตัวอย่าง เครื่องคอมพิวเตอร์ ราคา 500,000.00 บาท ไม่มีราคาซาก (อัตราซาก 0%)
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ราคา 300,000.00 บาท ไม่มีราคาซาก (อัตราซาก 0%) ทรัพย์สินทั้งสองประเภทมีอายุการใช้งาน 5 ปี คิดค่าเสื่อมวิธีเส้นตรงโดยนับจากวันรับมอบ 1 มิถุนายน 25xx

ค่าเสื่อมราคา ประจำเดือน มิถุนายน 25xx คำนวณได้ดังนี้

ประเภททรัพย์สิน	การคำนวณค่าเสื่อมราคา	ค่าเสื่อมราคา/เดือน
คอมพิวเตอร์	$= \frac{500,000.00 \times 30}{5 \times 365}$	8,219.18 บาท
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	$= \frac{300,000.00 \times 30}{5 \times 365}$	4,931.51 บาท

หมายเหตุ: การคิดค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย หากปีใดเดือนกุมภาพันธ์ มี 29 วันจะต้องใช้ตัวหาร 366 วัน

- บันทึกบัญชี ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน

Dr. ค่าเสื่อมราคา-ทรัพย์สิน (51030213xx - Gxxx)	8,219.18
Dr. ค่าตัดจำหน่าย (5103021900-Gxxx)	4,931.51
Cr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - คอมพิวเตอร์ (1204070000 - MA01)	8,219.18
Cr. ค่าตัดจำหน่ายสะสม - โปรแกรมคอมพิวเตอร์(120702100-MA01)	4,931.51

● บันทึกบัญชี ปิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ค่าตัดจำหน่าย ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ เป็นค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล

Dr. ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล (5401010000 - GV)	113,150.69
Cr. ค่าเสื่อมราคา-ทรัพย์สิน (51030213xx - Gxxx)	8,219.18
Cr. ค่าตัดจำหน่าย (ทรัพย์สินไม่มีตัวตน) (5103021900-Gxxx)	4,931.51
Cr. ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (5103021200-Gxxx)	100,000.00

● บันทึกบัญชี รับรู้รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล โดยลดยอดบัญชีรายได้เงินอุดหนุนรอการรับรู้ ที่ตั้งไว้เมื่อตอนได้รับเงินจากกรมบัญชีกลาง เท่ากับค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาลที่เกิดขึ้น

Dr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ (2299010200 - MA01)	113,150.69
Cr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล (4301010000-GV)	113,150.69

หมายเหตุ: เมื่อบันทึกค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน และค่าตัดจำหน่าย จะต้องบันทึกรายได้เงินอุดหนุนรอการรับรู้ เท่ากับค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินและค่าตัดจำหน่าย จนกว่าจะครบอายุการใช้งาน หรือจนกว่ารายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ที่ตั้งไว้จะหมดไป ในส่วนของราคาซากที่เหลือ ให้คงค้างอยู่ในทะเบียนจนกว่าจะจำหน่ายทรัพย์สินออก

1.2 หน่วยผลิตเป็นเจ้าของงบ เช่น สถาบันเทศบาลแห่งชาติฯ

จากตัวอย่างเดิม เปลี่ยนหน่วยงานผู้ขอเบิกเป็น สถาบันเทศบาลแห่งชาติฯ

การบันทึกบัญชีดำเนินการเช่นเดียวกับ กรณีที่ 3 (หน้า 142) ในส่วนที่แตกต่างกัน คือ เมื่อบันทึกบัญชีได้รับเงินจากกรมบัญชีกลาง จะโอนเงินให้หน่วยงานผู้ขอเบิก การบันทึกบัญชี การจ่ายซื้อสินค้า หรือจ่ายค่าใช้จ่าย จะอยู่ที่หน่วยงานผู้ขอเบิก

1.) ส.บง. รับเงินจากกรมบัญชีกลาง

- บันทึกบัญชี รับเงินจากกรมบัญชีกลาง(งวดที่ 1)

Dr. เงินอุดหนุนรัฐบาลกระแสรายวัน ส.บง.(1101050101-MA01)	297,196.26
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)	297,196.26

2.) ส.คช. (หน่วยงานผู้ขอเบิก) บันทึกรายได้เงินอุดหนุนรอการรับรู้ (งวดที่ 1)

- บันทึกบัญชี รับโอนรายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล และภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)	297,196.26
Dr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100 - MA01)	2,803.74
Cr. รายได้เงินอุดหนุนรอการรับรู้ (2299010200 -MA01)	300,000.00

3.) ส.คช. จ่ายเงินค่าจ้าง งวดที่ 1 ให้ผู้รับจ้าง พร้อมหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย 1%

● บันทึกบัญชี จ่ายเงินค่าจ้างเหมาปรับปรุงระบบเครือข่ายและหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย 1% จากร้านค้า พร้อมออกใบรับรองการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายให้ผู้รับจ้าง

Dr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ (1203040100 - MA01)	300,000.00
Cr. เงินอุดหนุนรัฐบาลออมทรัพย์ ส.คช. (1101060801-MA01)	297,196.26
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100 - MA01)	2,803.74

4.) เมื่อครบกำหนดการยื่นชำระภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (วันที่ 7 ของเดือนถัดไปและสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด) โดยยื่นแบบ ภ.ง.ด.3 (นิติบุคคล) หรือ ภ.ง.ด.53 (บุคคลธรรมดา) ต่อกรมสรรพากร แต่ไม่ต้องจ่ายเงินให้กรมสรรพากร เนื่องจาก กรมสรรพากรได้รับเงินจากการวางฎีกาไว้เรียบร้อยแล้ว

5.) การเบิกจ่ายเงิน และการบันทึกบัญชี ของงวดที่ 2 และ 3 ให้ดำเนินการเหมือนกับงวดที่ 1 (ข้อ 1 - 4)

6.) เมื่อชำระเงินให้ผู้รับจ้างครบตามสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ ให้ดำเนินการทางบัญชีโดย โอนล้าง"ทรัพย์สินระหว่างดำเนินการ" เป็น"บัญชีทรัพย์สินแต่ละประเภทที่เกิดขึ้น"โดย ส.คช. เป็นผู้บันทึกรายการดังนี้

● ณ วัน 1 มิย. 25xx รับมอบสินทรัพย์ ส.คช. บันทึกบัญชี โอนทรัพย์สินระหว่างดำเนินการ เป็น สินทรัพย์ ประเภทต่างๆ

Dr. คอมพิวเตอร์ (1203030401 - MA01)	500,000.00
Dr. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (1207010100 - MA01)	300,000.00
Dr. ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (5103021200-Gxxx)	100,000.00
Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ (1203040100 - MA01)	900,000.00

7.) ส.คช. บันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ ณ วันสิ้นเดือน วันที่ 30 มิถุนายน 25xx (การคำนวณค่าเสื่อมราคา ดูจากตัวอย่างข้างต้น)

● บันทึกบัญชี ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน

Dr. ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน (51030213xx - Gxxx)	8,219.18
Dr. ค่าตัดจำหน่าย (5103021900-Gxxx)	4,931.51
Cr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - คอมพิวเตอร์ (1204070000 - MA01)	8,219.18
Cr. ค่าตัดจำหน่ายสะสม - โปรแกรมคอมพิวเตอร์(120702100-MA01)	4,931.51

● บันทึกบัญชี ปิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ค่าตัดจำหน่าย ทรัพย์สินต่ำกว่าเกณฑ์ เป็นค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล

Dr. ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล (5401010000 - GV)	113,150.69
Cr. ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน (51030213xx - Gxxx)	8,219.18
Cr. ค่าตัดจำหน่าย (ทรัพย์สินไม่มีตัวตน) (5103021900-Gxxx)	4,931.51
Cr. ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (5103021200-Gxxx)	100,000.00

● บันทึกบัญชี รับรู้รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล โดยลดยอดบัญชีรายได้เงินอุดหนุนรอการรับรู้ ที่ตั้งไว้เมื่อตอนได้รับเงินจากกรมบัญชีกลาง เท่ากับค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาลที่เกิดขึ้น

Dr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ (2299010200 - MA01) 113,150.69

Cr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล (4301010000 - GV) 113,150.69

หมายเหตุ: เมื่อบันทึกค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน และค่าตัดจำหน่าย จะต้องบันทึกรายได้เงินอุดหนุนรอการรับรู้ เท่ากับค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินและค่าตัดจำหน่าย จนกว่าจะครบอายุการใช้งาน หรือจนกว่ารายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ที่ตั้งไว้จะหมดไป ในส่วนของราคาซากที่เหลือ ให้คงค้างอยู่ในทะเบียนจนกว่าจะจำหน่ายทรัพย์สินออก

กรณีที่ 4 งบลงทุน ที่เป็นการซื้อครุภัณฑ์ ที่มีการจ่ายเงินครั้งเดียว

1.) เมื่อ ส.คช. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามแผนงบประมาณที่ได้รับ และกรรมการตรวจรับเรียบร้อยแล้ว จึงขอเบิกเงินมาที่ ส.บง. โดยมีรายละเอียดการจัดซื้อทรัพย์สิน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

	ราคาทรัพย์สิน	ภาษีมูลค่าเพิ่ม (7%)	รวมเป็นเงิน
คอมพิวเตอร์ PC	50,000.00	3,500.00	53,500.00
เครื่องพิมพ์	<u>20,000.00</u>	<u>1,400.00</u>	<u>21,400.00</u>
รวมราคาทรัพย์สิน	70,000.00	4,900.00	74,900.00
หัก ภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย 1%	700.00	-	700.00
คงเหลือเงินที่ได้รับจริง			<u>74,200.00</u>
หัก ค่าปรับส่งสินค้าล่าช้า	<u>1,000.00</u>	<u>-</u>	<u>1,000.00</u>
คงเหลือจ่ายค่าสินค้าจริง	<u>68,300.00</u>	<u>4,900.00</u>	<u>73,200.00</u>

2.) ส.บง. จะวางฎีกาขอเบิกเงินอุดหนุนรัฐบาล จากกรมบัญชีกลาง เป็นเงิน 74,900.00 บาท โดยจะถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย 1% เป็นเงิน 700.00 บาท คงเหลือรับเงินจริง เป็นเงิน 74,200.00 บาท

3.) เมื่อได้รับเงินจากกรมบัญชีกลาง จะบันทึกบัญชี ดังนี้

● ส.บง.บันทึกบัญชี รับเงินอุดหนุนรัฐบาล จากกรมบัญชีกลาง

Dr. เงินอุดหนุนรัฐบาลกระแสรายวัน-ส.บง. (1101050101 - MA01) 74,200.00

Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01) 74,200.00

● ส.คช. บันทึกบัญชี รับโอนรายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล และภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01) 74,200.00

Dr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (1199990500 - MA01) 700.00

Cr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ (2299010200 - MA01) 74,900.00

หมายเหตุ: 1. จำนวนเงินที่ได้รับจริง = ราคาทรัพย์สิน + ภาษีมูลค่าเพิ่ม - ภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย 1%
= (70,000.00 + 4,900.00) - 700.00 = 74,200.00 บาท

2. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (1%) คิดจาก ราคาทรัพย์สิน ก่อนรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม
= 70,000.00 × 1/100 = 700.00 บาท

3. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (1%) เป็นยอดเงินที่กรมบัญชีกลางหัก อ.อ.ป. แต่ทาง อ.อ.ป. จะต้องเป็นผู้บันทึกบัญชี

4.) ส.บง. โอนเงินอุดหนุนรัฐบาลให้ ส.คช. ตามที่ขออนุมัติซื้อทรัพย์สิน

- ส.บง. โอนเงินอุดหนุนรัฐบาลให้ ส.คช.

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01) 74,200.00

Cr. เงินอุดหนุนรัฐบาลกระแสรายวัน-ส.บง. (1101050101 - MA01) 74,200.00

- ส.คช. รับโอนเงินอุดหนุนรัฐบาลจาก ส.บง.

Dr. เงินอุดหนุนรัฐบาลออมทรัพย์ ส.คช. (1101060801 - MA01) 74,200.00

Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01) 74,200.00

5.) หน่วยงานผู้ขอเบิกเงินอุดหนุนรัฐบาล จัดซื้อทรัพย์สินตามรายการที่ขอเบิก

จากตัวอย่าง ส.คช. จัดซื้อทรัพย์สินตามรายการที่ขอเบิก โดยจะหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย 1% จากร้านค้า และมีค่าปรับจากร้านค้า เนื่องจากส่งสินค้าล่าช้าอีก 1,000.00 บาท

- ส.คช.

● บันทึกบัญชี ซื้อทรัพย์สิน และทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ โดยจะหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย 1% จากร้านค้าและรับโอนรายได้ค่าปรับจาก ส.บง.

Dr. คอมพิวเตอร์ (1203030401 - MA01) 53,500.00

Dr. ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (5103021200-Gxxx) 21,400.00

Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (1199990500 - MA01) 700.00

Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01) 1,000.00

Cr. เงินฝากออมทรัพย์ (เงินอุดหนุน) (1101060101 - MA01) 73,200.00

● บันทึกบัญชี ถอนเงินเพื่อจ่ายค่าปรับ จากบัญชีเงินฝากออมทรัพย์(เงินอุดหนุน) เข้าบัญชีเงินสด หรือเงินฝากออมทรัพย์ (เงิน อ.อ.ป.)

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxx-MA01) 1,000.00

Cr. เงินฝากออมทรัพย์ (เงินอุดหนุน)(1101060101-MA01) 1,000.00

หมายเหตุ: 1. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (1%) คิดจาก ราคาทรัพย์สิน ก่อนรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม
= 70,000.00 × 1/100 = 700.00 บาท

2. เครดิตโอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. คือ การโอนค่าปรับ ที่เรียกเก็บจากร้านค้าให้ ส.บง. เพื่อ ส.บง. จะได้โอนคืน กรมบัญชีกลางต่อไป

3. ส.คช. ออกใบเสร็จรับเงินค่าปรับให้ร้านค้า

- ส.บง.

- บันทึกบัญชี รับค่าปรับเนื่องจากส่งสินค้าล่าช้าจาก ส.คช.

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01) 1,000.00

Cr. เจ้าหนี้อื่น (กรมบัญชีกลาง) (2101020200 - MA01) 1,000.00

หมายเหตุ: 1. รายได้ค่าปรับ ที่เก็บจากร้านค้า ไม่ใช่รายได้ของ อ.อ.ป. เนื่องจากเป็นเงินอุดหนุนรัฐบาล จึงต้องส่งคืนค่าปรับ ให้กรมบัญชีกลางทั้งจำนวน
2. โอนรายได้ค่าปรับ ให้ ส.บง. ได้รับทราบและบันทึกบัญชี

6.) ทุกๆ สิ้นเดือน ส.คช. จะต้องคิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประจำเดือน ตามอัตราที่กำหนด

จากตัวอย่าง ส.คช. คิดค่าเสื่อมราคาเครื่องคอมพิวเตอร์ ราคาทุน 53,500.00 บาท อัตราซาก 0% อายุการใช้งาน 5 ปี โดยใช้วิธีเส้นตรงวันที่ซื้อทรัพย์สิน 1 มิถุนายน 25xx

$$\text{ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน} = \frac{53,500.00 \times 30}{5 \times 365} = 879.45 \text{ บาท}$$

- ส.คช.

- บันทึกบัญชี ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ประจำเดือน

Dr. ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน (51030213xx-Gxxx) 879.45

Cr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องคอมพิวเตอร์ (1204070000 - MA01) 879.45

- บันทึกบัญชี ปิดค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เป็นค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล

Dr. ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล (5401010000 - GV) 22,279.45

Cr. ทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (5103021200-Gxxx) 21,400.00

Cr. ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน (51030213xx - Gxxx) 879.45

- บันทึกบัญชี โอนรับรู้รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล โดยลดยอดบัญชีรายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล รอกการรับรู้ ที่ตั้งไว้เมื่อตอนได้รับเงินจากกรมบัญชีกลางออก เท่ากับค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาลที่เกิดขึ้น

Dr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอกการรับรู้ (2299010200 - MA01) 22,279.45

Cr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล (4301010000-GV) 22,279.45

หมายเหตุ: เมื่อบันทึกค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน และค่าตัดจำหน่าย จะต้องบันทึกรายได้เงินอุดหนุนรอกการรับรู้ เท่ากับค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินและค่าตัดจำหน่าย จนกว่าจะครบอายุการใช้งาน หรือจนกว่ารายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอกการรับรู้ที่ตั้งไว้จะหมดไป ในส่วนของราคาซากที่เหลือ ให้คงค้างอยู่ในทะเบียนจนกว่าจะจำหน่ายทรัพย์สินออก

7.) ส.บง. จะต้องส่งเงินค่าปรับ (จากตัวอย่าง เป็นค่าปรับการส่งสินค้าล่าช้า) คืนให้กรมบัญชีกลาง เนื่องจากถือว่าเป็นรายได้ที่เกิดจาก เงินของรัฐบาล มี 2 กรณี ดังนี้

7.1 กรณีใช้เงินอุดหนุนรัฐบาล (งบอุดหนุนทั่วไป) โดยหักค่าปรับจากผู้ประกอบการหน่วยงานผลิตที่ได้รับเงินอุดหนุนฯ เป็นผู้ดำเนินการหักค่าปรับ และนำส่งให้ ส.บง. เพื่อนำเงินดังกล่าวส่งคืนคลังฯ

- ส.คช. รับเงินค่าปรับจากผู้ประกอบการ

Dr. เงินสด/เงินฝากออมทรัพย์ (เงินอุดหนุนรัฐบาล) (1101060101 -MA01) xx.xx

Cr. เจ้าหนี้อื่น (กรมบัญชีกลาง) (2101020200 - MA01) xx.xx

- ส.คช. โอนเงินค่าปรับให้ ส.บง. เพื่อส่งคืนคลัง

Dr. เจ้าหนี้อื่น (กรมบัญชีกลาง) (2101020200 - MA01) xx.xx

Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01) xx.xx

- ส.คช. โอนบัญชีเงินฝากเงินอุดหนุนรัฐบาลให้ ส.บง.

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01) xx.xx

Cr. เงินฝากออมทรัพย์ (เงินอุดหนุนรัฐบาล) (1101060101 -MA01) xx.xx

● ส.บง. รับโอนบัญชีเงินฝากธนาคารเป็นค่าปรับ		
Dr. เงินฝากกระแสรายวัน - ส.บง. (11xxxxxxx - MA01)		xx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)		xx.xx
● ส.บง. รับโอนค่าปรับเพื่อรอนำส่งกรมบัญชีกลาง		
Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)		xx.xx
Cr. เจ้าหนี้อื่น (กรมบัญชีกลาง) (2101020200 - MA01)		xx.xx
● บันทึกบัญชี ส่งเงินค่าปรับเพื่อส่งคืนคลัง		
Dr. เจ้าหนี้อื่น (กรมบัญชีกลาง) (2101020200 - MA01)		xx.xx
Cr. เงินฝากกระแสรายวัน - ส.บง. (11xxxxxxx - MA01)		xx.xx

7.2 กรณีใช้เงินอุดหนุนรัฐบาล (งบลงทุน) โดย ส.บง. หักค่าปรับจากหน่วยงานผลิตที่ได้รับเงินอุดหนุนฯ เพื่อนำเงินดังกล่าวส่งคืนคลังฯ

● กรณีจ่ายเงินไม่เต็มจำนวน โดย ส.บง. หักค่าปรับไว้		
○ ส.บง. วางฎีกาขอเบิกเงิน		
Dr. เงินอุดหนุนรัฐบาลกระแสรายวัน ส.บง. (1101050101-MA01)		xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)		xxx.xx
Cr. เจ้าหนี้อื่น (กรมบัญชีกลาง) (2101020200 - MA01)		xxx.xx
○ ส.คช. รับโอนรายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล		
Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)		xxx.xx
Cr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ (2299010200 - MA01)		xxx.xx
● โอนเงินอุดหนุนรัฐบาลให้ ส.คช.		
○ ส.บง. โอนเงินอุดหนุนรัฐบาลให้ ส.คช.		
Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)		xxx.xx
Cr. เงินอุดหนุนรัฐบาลกระแสรายวัน ส.บง. (1101050101-MA01)		xxx.xx
○ ส.คช. รับโอนเงินอุดหนุนรัฐบาลจาก ส.บง.		
Dr. เงินอุดหนุนรัฐบาลออมทรัพย์-สคช. (1101060801 - MA01)		xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)		xxx.xx

คชบาล จ่ายซื้อสินค้า หรือจ่ายค่าใช้จ่าย

● บันทึกบัญชี จ่ายซื้อทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ และจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ		
Dr. ค่าใช้จ่ายต่างๆ (51xxxxxxx - Gxxx)		xxx.xx
Dr. ค่าทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์(51/52/5303021200-ตามกิจกรรมดำเนินงาน)		xxx.xx
Cr. เงินอุดหนุนรัฐบาลออมทรัพย์-สคช. (1101060801 - MA01)		xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100 - MA01)		xxx.xx

● บันทึกบัญชี ปิดค่าใช้จ่ายต่างๆ และทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ เป็นค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล

Dr. ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล (5401010000-GV)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายต่างๆ (51xxxxxxx - Gxxx)	xxx.xx
Cr. ค่าทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (5103021200-Gxxx)	xxx.xx

● บันทึกบัญชี รับรู้รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล โดยตัดบัญชีรายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ ที่ตั้งไว้เมื่อตอนได้รับเงินจากกรมบัญชีกลาง เท่ากับค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล

Dr. รายได้เงินอุดหนุนรอการรับรู้ (2299010200 -MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล (4301010000 - GV)	xxx.xx

● บันทึกบัญชี จ่ายภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายให้กรมสรรพากร	
Dr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100 – MA01)	xxx.xx
Cr. เงินอุดหนุนรัฐบาลออมทรัพย์-สคช. (1101060801 - MA01)	xxx.xx
○ ส.บง. ส่งเงินค่าปรับเพื่อส่งคืนคลัง	

● บันทึกบัญชี ส่งเงินค่าปรับเพื่อส่งคืนคลังฯ	
Dr. เจ้าหนี้อื่น (กรมบัญชีกลาง) (2101020200 - MA01)	xx.xx
Cr. เงินฝากกระแสรายวัน - ส.บง. (11xxxxxxxx - MA01)	xx.xx

8.) ทุกครั้งปี และสิ้นปี ธนาคารจะคิดดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์จากเงินอุดหนุนรัฐบาล และ ส.คช. (ผู้ขอเงินอุดหนุนรัฐบาล) จะต้องบันทึกบัญชี ดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์

● ส.คช. รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารเงินอุดหนุนรัฐบาล	
Dr. เงินฝากออมทรัพย์ (เงินอุดหนุนรัฐบาล) (1101060101 –MA01)	45.50
Cr. เจ้าหนี้อื่น (กรมบัญชีกลาง) (2101020200 - MA01)	45.50

● ส.คช. โอนบัญชีเจ้าหนี้เป็นเงินดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารให้ ส.บง. เพื่อส่งคืนคลัง	
Dr. เจ้าหนี้อื่น (กรมบัญชีกลาง) (2101020200 - MA01)	45.50
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)	45.50

● ส.คช. โอนบัญชีเงินฝากเงินอุดหนุนรัฐบาลให้ ส.บง.	
Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)	45.50
Cr. เงินฝากออมทรัพย์ (เงินอุดหนุนรัฐบาล) (1101060101 -MA01)	45.50

- ส.บง. รับโอนบัญชีเงินฝากธนาคารเป็นดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร

Dr. เงินฝากกระแสรายวัน - ส.บง. (11xxxxxxx - MA01)	45.50
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01)	45.50

- ส.บง. รับโอนบัญชีเจ้าหนี้จาก ส.คช.

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ส.คช. (2205010122 - MA01) 45.50

Cr. เจ้าหนี้อื่น (กรมบัญชีกลาง) (2101020200 - MA01) 45.50

9.) การจ่ายดอกเบี้ยเงินฝาก คืนให้กรมบัญชีกลาง โดย ส.คช. จะถอนเงินฝากจากบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ - เงินอุดหนุนรัฐบาล ของ ส.คช. ไปเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ - ส.คช.

- ส.บง. บันทึกบัญชีจ่ายดอกเบี้ยเงินอุดหนุนรัฐบาลให้กรมบัญชีกลาง

Dr. เจ้าหนี้อื่น (กรมบัญชีกลาง) (2101020200 - MA01) 45.50

Cr. เงินฝากกระแสรายวัน - ส.บง. (11xxxxxxx - MA01) 45.50

9. การตัดจำหน่ายทรัพย์สินเงินอุดหนุนรัฐบาลตามระเบียบพัสดุ แบ่งเป็น 4 วิธี ดังนี้

9.1 ขายทรัพย์สินเงินอุดหนุนรัฐบาล แบ่งได้เป็น 2 กรณี (ให้ไปดูตัวขายทรัพย์สินปกติ)

9.1.1 กรณีขายทรัพย์สินที่ครบอายุการใช้งาน มูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ เท่ากับมูลค่าซาก และได้โอนรายได้บริจาคการรับรู้ เป็นรายได้บริจาคหมดแล้ว แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

❖ ขายทรัพย์สินบริจาค "สูงกว่า" ราคาซาก

จากตัวอย่าง ประเมินอัตราซาก 1% เป็นเงิน 642.00 บาท ต่อมา ขายทรัพย์สินได้ 800.00 บาท (ราคารวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

- บันทึกบัญชี การขายทรัพย์สิน สูงกว่า ราคาซาก

Dr. เงินสด (1101010100 -MA01) 800.00

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องใช้ สนง (1204020000 - MA01) 63,558.00

Dr. ขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน-อุดหนุน (5103022700-GV) 642.00

Cr. เครื่องใช้สำนักงาน (1203030101 - MA01) 64,200.00

Cr. ภาษีขาย (2199010000 - MA01) 52.34

Cr. กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน (4404010000 - MA01) 747.66

หมายเหตุ: 1. ค่าเสื่อมราคาสะสม = ราคาทรัพย์สิน - ค่าซาก 1% = 64,200.00 - (64,200 × 1%) = 63,558.00

2. ภาษีขาย = ราคาขาย × ภาษี 7% = 800 × (7/107) = 52.34

3. กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน = ผลต่าง (65,000 - 64,252.34) = 747.66

4. ขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน-อุดหนุน = มูลค่าซากของทรัพย์สิน

- บันทึกบัญชี รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลตามมูลค่าซากของสินทรัพย์

Dr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ (2299010200 - MA01) 642.00

Cr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล (4301010000-GV) 642.00

- บันทึกปิดรายการขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน-อุดหนุน เข้าค่าใช้จ่ายอุดหนุน

Dr. ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล (5401010000 - GV) 642.00

Cr. ขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน-อุดหนุน (5103022700-GV) 642.00

❖ **กรณีขายทรัพย์สินบริจาค “ต่ำกว่า” ราคาซาก**

จากตัวอย่าง ประมวลอัตราซาก 1% เป็นเงิน 642.00 บาท ต่อมา ส.บง ขายทรัพย์สินได้ 400.00 บาท (ราคารวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

- บันทึกบัญชี การขายทรัพย์สิน ต่ำกว่า ราคาซาก

Dr. เงินสด (1101010100 -MA01)	400.00
Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้สรง. (1204020000 - MA01)	63,558.00
Dr. ขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน-อุดหนุน (5101030000-GV)	642.00
Cr. เครื่องใช้สำนักงาน (1203030101 - MA01)	64,200.00
Cr. ภาษีขาย (2199010000 - MA01) (400 × 7/107)	26.17
Cr. กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน (4404010000 - MA01)	373.83

- บันทึกบัญชี รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลตามมูลค่าซากของสินทรัพย์

Dr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ (2299010200 - MA01)	642.00
Cr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล (4301010000-GV)	642.00

- บันทึกปิดรายการขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน-อุดหนุน เข้าค่าใช้จ่ายอุดหนุน

Dr. ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล (5401010000 - GV)	642.00
Cr. ขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน-อุดหนุน (5103022700-GV)	642.00

9.1.2 กรณีขายทรัพย์สินที่ยังไม่ครบอายุการใช้งาน มูลค่าทรัพย์สินคงเหลือมากกว่ามูลค่าซาก และรายได้รอการรับรู้คงเหลือ เท่ากับมูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ

ตัวอย่าง เครื่องปรับอากาศราคา 64,200 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี อัตราซาก 1% เป็นเงิน 642 บาท (64,200 × 1%) คำนวณค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรง มีค่าเสื่อมราคาสะสมเท่ากับ 60,200 บาท มูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ 4,000 บาท ต่อมานำทรัพย์สินไปขายได้ในราคา 5,350 บาท

- บันทึกการขายทรัพย์สิน ให้ถือว่าขายทรัพย์สินทุกครั้ง เป็นกำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สินทั้งจำนวน เนื่องจาก ทรัพย์สินบริจาคคงเหลือสุทธิ มียอดจำหน่าย เท่ากับรายได้บริจาครอการรับรู้

Dr. เงินสด (1101010100 -MA01)	5,350.00
Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้ สรง. (1204020000 - MA01)	60,200.00
Dr. รายได้อุดหนุนรอการรับรู้ (2299010100 - MA01) (มูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ)	4,000.00
Cr. เครื่องใช้สำนักงาน (1203030101 - MA01)	64,200.00
Cr. กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน (4404010000 - MA01)	5,000.00
Cr. ภาษีขาย (2199010000 - MA01)	350.00

หมายเหตุ: ไม่ต้องบันทึกบัญชีรายได้จากการบริจาค โดยให้ลดยอดรายได้บริจาครอการรับรู้ส่วนที่เหลือกับมูลค่าของทรัพย์สินคงเหลือ

9.2 แลกเปลี่ยน ทรัพย์สินบริจาค หรือ ทรัพย์สินต่ำกว่าเกณฑ์บริจาค อ.อ.ป. ไม่ได้ปฏิบัติด้วยวิธีนี้ จึงยังไม่มีวิธีการบันทึกบัญชี

9.3 โอน ทรัพย์สินอุดหนุนรัฐบาล ให้หน่วยงานภายนอกใช้วิธีการเดียวกับโอนทรัพย์สินบริจาค

9.4 แปรสภาพ ทำลาย หรือจำหน่ายด้วยวิธีหนึ่งวิธีใดตามที่เห็นสมควร

9.4.1 แปรสภาพ หรือทำลาย ทรัพย์สินที่ครบอายุการใช้งาน และมูลค่าทรัพย์สิน คงเหลือเท่ากับมูลค่าซาก และได้โอนรายได้จากการบริจาครอการรับรู้ เป็นรายได้จากการบริจาคหมดแล้ว

จากตัวอย่าง หน่วยงานแปรสภาพ ทำลาย เครื่องปรับอากาศ เนื่องจากไม่สามารถใช้งาน หรือประโยชน์อื่นใดได้

- บันทึกบัญชี การแปรสภาพ และทำลายทรัพย์สินอุดหนุนรัฐบาลdk

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้ สนง.(1204020000-MA01)	63,558.00
Dr. ทรัพย์สินชำรุดและเสื่อมคุณภาพ-อุดหนุน (5103022800-GV)	642.00
Cr. เครื่องใช้สำนักงาน (1203030101 - MA01)	64,200.00

- บันทึกบัญชี รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลตามมูลค่าซากของสินทรัพย์

Dr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ (2299010200 - MA01)	642.00
Cr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาล (4301010000-GV)	642.00

- บันทึกปิดรายการทรัพย์สินชำรุดและเสื่อมคุณภาพ-อุดหนุน เข้าค่าใช้จ่ายอุดหนุน

Dr. ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาล (5401010000 - GV)	642.00
Cr. ทรัพย์สินชำรุดและเสื่อมคุณภาพ-อุดหนุน (5103022800-GV)	642.00

9.4.2 แปรสภาพ หรือทำลายทรัพย์สินที่ยังไม่ครบอายุการใช้งาน ราคาทรัพย์สิน มากกว่ามูลค่าซาก และรายได้บริจาครอการรับรู้ เท่ากับมูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ

ตัวอย่าง เครื่องปรับอากาศ ราคา 64,200 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี อัตราซาก 1% เป็นเงิน 642 บาท ($64,200 \times 1\%$) คำนวณค่าเสื่อมราคาด้วยวิธีเส้นตรง มีค่าเสื่อมราคาสะสมเท่ากับ 60,200 บาท มูลค่าทรัพย์สินคงเหลือเท่ากับ 4,000 บาท ต่อมานำทรัพย์สินดังกล่าวมาแปรสภาพ ทำลาย ก่อนสิ้นอายุการใช้งาน

- บันทึกบัญชี การแปรสภาพ ทำลายทรัพย์สินบริจาค

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องใช้ สนง. (1204020000 - MA01)	60,200.00
Dr. รายได้เงินอุดหนุนรัฐบาลรอการรับรู้ (2299010200 - MA01)	4,000.00
Cr. เครื่องใช้สำนักงาน (1203030101-MA01)	64,200.00

หมายเหตุ: จะไม่บันทึกรายการทรัพย์สินชำรุดและเสื่อมคุณภาพ-อุดหนุน (5103022800) แต่ให้บันทึกลดยอดรายได้อุดหนุน รัฐบาลรอการรับรู้ เท่ากับมูลค่าทรัพย์สินคงเหลือแทน

2.2.4.4 รายได้โครงการต่างๆจากการบริจาค**รับรู้** เป็นการรับเงินจากองค์กรภายนอกและนำมาดำเนินการปลูกป่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีวิธีการบันทึกรายการทางบัญชี ดังนี้

○ อป.เขต

○ รับเงินโครงการต่างๆ จากการบริจาค เพื่อใช้จ่ายในโครงการ

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr.รายได้โครงการต่างๆ จากการบริจาค**รับรู้**(2299010800-MA01) xxx.xx

- จ่ายเงินยืมตรงให้สวนป่าเป็นเงินยืมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในโครงการ โดยใช้วิธีการบันทึกบัญชีตามการเบิกจ่ายเงินยืมตรง (ข้อ 2.1.4)

Dr. โอนบัญชี อป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. เงินฝากออมทรัพย์ อป. (110104xxxx-MA01) xxx.xx

- โอนรายได้โครงการต่างๆ จากการบริจาค ให้กับสวนป่า

Dr. รายได้โครงการต่างๆ จากการบริจาค**รับรู้**(2299010800-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี อป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

○ สวนป่า

- รับโอนเงินยืมตรงเพื่อนำไปใช้จ่ายในโครงการต่างๆ จากการบริจาค

Dr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี อป.เขต ... -สวนป่า... (22xxxxxx-MA01) xxx.xx

- จ่ายค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในโครงการ โดยให้รหัสกิจกรรม โครงการต่างๆ จากการบริจาค (OA20)

Dr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-OA20) xxx.xx

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx- OA20) xxx.xx

Cr. เงินยืมตรง (1199990100-MA01) xxx.xx

- ปิดค่าใช้จ่ายในโครงการเข้าค่าใช้จ่ายต่างๆ จากการบริจาค (5405090000)

Dr. ค่าใช้จ่ายต่างๆ จากการบริจาค (5405090000-OA20) xxx.xx

Cr. ค่าจ้างเหมา (5104010000-OA20) xxx.xx

Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxx- OA20) xxx.xx

- รับโอนรายได้โครงการต่างๆจากการบริจาค

Dr. โอนบัญชี อป.เขต....-สวนป่า..... (22xxxxxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. รายได้โครงการต่างๆ จากการบริจาค(4202050000-MA01) xxx.xx

2.4 รายได้

2.4.1 เงินชดเชยค่าเสียหายในการใช้พื้นที่สวนป่า หมายถึง เงินชดเชยที่ อ.อ.ป. ได้รับจากหน่วยงานราชการ หน่วยงานอื่นที่ทำธุรกิจ รัฐวิสาหกิจ เอกชน หรือบริษัทห้างร้าน ในการขอใช้พื้นที่สวนป่า โดยหน่วยงานดังกล่าวจะต้องขออนุญาตจากกรมป่าไม้เสียก่อน แล้วกรมป่าไม้จะแจ้งให้ อ.อ.ป. ทราบ เมื่อ อ.อ.ป. คำนวณเงินชดเชยค่าเสียหายโอกาสในการเข้าใช้พื้นที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะแจ้งให้หน่วยงานที่ขอใช้พื้นที่ทราบ หากไม่ขัดข้อง หรือยินดีที่จะจ่ายค่าชดเชยให้ อ.อ.ป. หลังจากนั้น อ.อ.ป. จะส่งมอบพื้นที่ให้ พร้อมกับตัดพื้นที่สวนป่าออกจากทะเบียน และลดยอดเงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า ออกจากตารางคำนวณเงินลงทุน โดยแยกเป็น 4 กรณี คือ

❖ **กรณีที่ 1 ส่งมอบพื้นที่โดยไม่มีการทำไม้ออกจากพื้นที่** ซึ่งพื้นที่ที่ส่งคืนอาจเป็นได้ทั้งพื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่เศรษฐกิจ

การรับเงินชดเชยพื้นที่สวนป่า มี 2 วิธี ดังนี้

1. รับชำระเงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

1.1 ส.บง. เป็นผู้รับเงินรายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่า แทน ออป.เขต

○ ส.บง. บันทึกบัญชี รับเงินชดเชยพื้นที่สวนป่า แทน ออป.เขต ที่ทำการส่งคืนพื้นที่

Dr. เงินฝากธนาคาร (11xxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต... (22xxxxxx - MA01)

xxx.xx

○ ออป.เขต บันทึกบัญชี รับโอนรายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่าจาก ส.บง. และโอนต่อให้สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต.... (22xxxxxx - MA01)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต..... - สวนป่า... (22xxxxxx - MA01)

xxx.xx

○ สวนป่า

● บันทึกบัญชี รับโอนรายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต..... - สวนป่า.... (22xxxxxx - MA01)

xxx.xx

Cr. รายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า (4201010000-MA01)

xxx.xx

● บันทึกบัญชี ตัดเงินลงทุน เป็นค่าใช้จ่ายชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. ค่าชดเชยพื้นที่สวนป่า (5304150000 - MA01)

xxx.xx

Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่ (1-6) (11050238xx-PAxx) xxx.xx

Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่าอย่างพารา(120304xxxx-PMxx)

xxx.xx

Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ - อนุรักษ์(1-6) (120304xxxx-PNxx)

xxx.xx

Cr. สวนป่าอย่างพาราแผนงานที่ (1-6) (12050xxxxx-PBxx)

xxx.xx

Cr. สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์ โครงการ (1-6) (12060xxxxx-PCxx)

xxx.xx

หมายเหตุ: ค่าชดเชยพื้นที่สวนป่า คือ ค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนของเงินลงทุนปลูกป่าในส่วนที่ส่งคืนพื้นที่สวนป่า

1.2 อป.เขต เป็นผู้รับเงินรายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่า และโอนให้สวนป่ารับรู้รายได้

○ อป.เขต บันทึกบัญชี รับเงินรายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า และโอนให้สวนป่ารับรู้รายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี อป.เขต.... - สวนป่า...(22xxxxxx - MA01) xxx.xx

○ สวนป่า

● บันทึกบัญชี รับโอนรายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. โอนบัญชี อป.เขต.... - สวนป่า...(22xxxxxx - MA01) xxx.xx

Cr. รายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่า (4201010000-MA01) xxx.xx

● บันทึกบัญชี ตัดเงินลงทุน เป็นค่าใช้จ่ายชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. ค่าชดเชยพื้นที่สวนป่า (5304150000-MA01) xxx.xx

Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่ (1-6) (11050238xx-PAxx) xxx.xx

Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่าอย่างพารา(120304xxxx-PMxx) xxx.xx

Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ – อนุรักษ์ (1-6) (120304xxxx-PNxx) xxx.xx

Cr. สวนป่าอย่างพาราแผนงานที่ (1-6) (12050xxxxx-PBxx) xxx.xx

Cr. สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์ โครงการ (1-6) (12060xxxxx-PCxx) xxx.xx

2. กรณีได้รับชำระเงินชดเชยพื้นที่สวนป่าเป็นรายงวด

2.1 ส.บง. เป็นผู้รับเงินรายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่า แทน อป.เขต

○ ส.บง. บันทึกบัญชี รับเงินชดเชยพื้นที่สวนป่าเป็นรายงวด (งวดที่ 1 - งวดสุดท้าย) และโอนให้ อป.เขต บันทึกเงินรับล่วงหน้า

Dr. เงินฝากธนาคาร (1101xxxxx-MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ส.บง. - อป.เขต...(22xxxxxx - MA01) xxx.xx

○ อป.เขต

● บันทึกบัญชี รับโอนเงินรับล่วงหน้า ที่ได้จากเงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - อป.เขต...(22xxxxxx - MA01) xxx.xx

Cr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000 - MA01) xxx.xx

● บันทึกบัญชี เมื่อได้รับเงินชดเชยพื้นที่สวนป่าครบแล้ว ต้องโอนล้างเงินรับล่วงหน้า และโอนให้สวนป่าที่ส่งคืนพื้นที่รับรู้รายได้

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000 - MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี อป.เขต..... - สวนป่า...(22xxxxxx - MA01) xxx.xx

○ สวนป่า

- บันทึกบัญชี รับรู้รายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต..... - สวนป่า....(22xxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่า (4201010000 -MA01)	xxx.xx

- บันทึกบัญชี ตัดเงินลงทุน เป็นค่าใช้จ่ายชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. ค่าชดเชยพื้นที่สวนป่า (5304150000 - MA01)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่ (1-6) (11050238xx-PAxx)	xxx.xx
Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่าอย่างพารา(120304xxxx-PMxx)	xxx.xx
Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ – อนุรักษ์(1-6) (120304xxxx-PNxx)	xxx.xx
Cr. สวนป่าอย่างพาราแผนงานที่ (1-6) (12050xxxxx-PBxx)	xxx.xx
Cr. สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์ โครงการ (1-6) (12060xxxxx-PCxx)	xxx.xx

2.2 ออป.เขต รับเงินรายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่า และโอนให้สวนป่ารับรู้รายได้

- ออป.เขต รับรายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า และโอนต่อให้สวนป่าที่ส่งคืนพื้นที่

- บันทึกบัญชี รับเงินค่าชดเชยเป็นรายงวด (งวดที่ 1- งวดสุดท้าย)

Dr. เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000 -OMA1)	xxx.xx

- บันทึกบัญชี เมื่อได้รับเงินค่าชดเชยครบแล้ว (งวดสุดท้าย) ให้โอนล้างบัญชี เงินรับล่วงหน้าและโอนให้สวนป่ารับรู้รายได้

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000 - MA01)	xxx.xx
Cr.โอนบัญชี ออป.เขต..... - สวนป่า.... (22xxxxxx - MA01)	xxx.xx

○ สวนป่า

- บันทึกบัญชี รับโอนรายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต..... - สวนป่า....(22xxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่า (4201010000 -MA01)	xxx.xx

- บันทึกบัญชี ตัดเงินลงทุน เป็นค่าใช้จ่ายชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. ค่าชดเชยพื้นที่สวนป่า (5304150000 - MA01)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่ (1-6) (11050238xx-PAxx)	xxx.xx
Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่าอย่างพารา(120304xxxx-PMxx)	xxx.xx
Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ – อนุรักษ์ (1-6) (120304xxxx-PNxx)	xxx.xx
Cr. สวนป่าอย่างพาราแผนงานที่ (1-6) (12050xxxxx-PBxx)	xxx.xx
Cr. สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์ โครงการ (1-6) (12060xxxxx-PCxx)	xxx.xx

❖ กรณีที่ 2 ส่งมอบพื้นที่โดย อ.อ.ป. จะต้องทำไม้ออกจากพื้นที่ โดยไม้ที่ทำออกจะถือเป็นกรรมสิทธิ์ของ อ.อ.ป.

การรับเงินชดเชยพื้นที่สวนป่า มี 2 วิธี ดังนี้

1. รับชำระเงินชดเชยพื้นที่สวนป่าทั้งจำนวน

1.1 ส.บง. เป็นผู้รับเงินรายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่าแทน ออป.เขต

○ ส.บง. บันทึกบัญชี รับเงินชดเชยพื้นที่สวนป่าแทน ออป.เขต ที่ทำการส่งคืนพื้นที่

Dr. เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx- MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต.... (22xxxxxx - MA01) xxx.xx

○ ออป.เขต บันทึกบัญชี รับโอนรายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่าจาก ส.บง. และโอนต่อให้สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต....(22xxxxxx - MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต..... - สวนป่า....(22xxxxxx - MA01) xxx.xx

○ สวนป่า

● บันทึกบัญชี รับโอนรายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต..... - สวนป่า....(22xxxxxx - MA01) xxx.xx

Cr. รายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่า (4201010000 -MA01) xxx.xx

● บันทึกบัญชี ตัดเงินลงทุน เป็นค่าใช้จ่ายชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. ค่าชดเชยพื้นที่สวนป่า (5304150000 - MA01) xxx.xx

Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่ (1-6) (11050238xx-PAxx) xxx.xx

Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่ายางพารา(120304xxxx-PMxx) xxx.xx

Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ – อนุรักษ์(1-6) (120304xxxx-PNxx) xxx.xx

Cr. สวนป่ายางพาราแผนงานที่ (1-6) (12050xxxxx-PBxx) xxx.xx

Cr. สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์ โครงการ (1-6) (12060xxxxx-PCxx) xxx.xx

● บันทึกบัญชี การทำไม้ออกจากสวนป่า จนถึงขั้นตอนการจำหน่าย และตัดต้นทุนจำหน่ายให้ดูขั้นตอนและวิธีการบันทึกบัญชี การทำไม้ออก การจำหน่ายและการตัดต้นทุนจำหน่าย จากคู่มือการปฏิบัติงานด้านบัญชีและการเงิน เรื่อง การทำไม้แต่ละประเภท โดยต้นทุนการทำไม้ในกรณีได้รับเงินชดเชยจะไม่บันทึกต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า เนื่องจากตัดเป็น ค่าใช้จ่ายชดเชยพื้นที่สวนป่า

1.2 ออป.เขต เป็นผู้รับเงินรายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่า และโอนให้สวนป่ารับรู้รายได้

○ ออป.เขต บันทึกบัญชี รับเงินรายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า และโอนให้สวนป่ารับรู้รายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx - MA01) xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออป.เขต..... - สวนป่า... (22xxxxxx - MA01) xxx.xx

○ สวนป่า

- บันทึกบัญชี รับโอนรายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต.... - สวนป่า.... (22xxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่า (4201010000-MA01)	xxx.xx

- บันทึกบัญชี ตัดเงินลงทุน เป็นค่าใช้จ่ายชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. ค่าชดเชยพื้นที่สวนป่า (5304150000 - MA01)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่ (1-6) (11050238xx-PAxx)	xxx.xx
Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่าอย่างพารา(1203040xxx-PMxx)	xxx.xx
Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ - อนุรักษ์(1-6) (120304xxxx-PNxx)	xxx.xx
Cr. สวนป่าอย่างพาราแผนงานที่ (1-6) (12050xxxxx-PBxx)	xxx.xx
Cr. สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์ โครงการ (1-6) (12060xxxxx-PCxx)	xxx.xx

● บันทึกบัญชี การทำไม้ออกจากสวนป่า จนถึงขั้นตอนการจำหน่าย และตัดต้นทุนจำหน่ายให้ดูขั้นตอนและวิธีการบันทึกบัญชี การทำไม้ออก การจำหน่ายและการตัดต้นทุนจำหน่าย จากคู่มือการปฏิบัติงานด้านบัญชีและการเงิน เรื่อง การทำไม้แต่ละประเภท โดยต้นทุนการทำไม้ในกรณีได้รับเงินชดเชยจะไม่บันทึกต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า เนื่องจากตัดเป็น ค่าใช้จ่ายชดเชยพื้นที่สวนป่า

2. รับชำระเงินชดเชยพื้นที่สวนป่าเป็นรายงวด

2.1 ส.บง. เป็นผู้รับเงินรายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่าแทน ออป.เขต

○ ส.บง.บันทึกบัญชี รับเงินชดเชยพื้นที่สวนป่าเป็นรายงวด (งวดที่ 1- งวดสุดท้าย)และโอนให้ออป.เขต บันทึกเงินรับล่วงหน้า

Dr. เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx- MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต...(22xxxxxx - MA01)	xxx.xx

○ ออป.เขต

- บันทึกบัญชี รับโอนเงินรับล่วงหน้า ที่ได้จากเงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต...(22xxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. เงินรับล่วงหน้า(2103010000 -MA01)	xxx.xx

● บันทึกบัญชี เมื่อได้รับเงินชดเชยพื้นที่สวนป่าครบแล้ว ต้องโอนล้างเงินรับล่วงหน้า และโอนให้สวนป่าที่ส่งคืนพื้นที่รับรู้รายได้

Dr. เงินรับล่วงหน้า(2103010000 - MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต..... - สวนป่า....(22xxxxxx - MA01)	xxx.xx

○ สวนป่า

- บันทึกบัญชี รับรู้รายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต.... - สวนป่า....(22xxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า (4201010000 -MA01)	xxx.xx

- บันทึกบัญชี ตัดเงินลงทุน เป็นค่าใช้จ่ายชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. ค่าชดเชยพื้นที่สวนป่า (5304150000 - MA01)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่ (1-6) (11050301xx-PAxx)	xxx.xx
Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่ายางพารา(1203040xxx-PMxx)	xxx.xx
Cr. สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ – อนุรักษ์ (1-6) (120304xxxx-PNxx)	xxx.xx
Cr. สวนป่ายางพาราแผนงานที่ (1-6) (12050xxxxx-PBxx)	xxx.xx
Cr. สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์ โครงการ (1-6) (12060xxxxx-PCxx)	xxx.xx

● บันทึกบัญชี การทำไม้ออกจากสวนป่า จนถึงขั้นตอนการจำหน่าย และตัดต้นทุนจำหน่ายให้ดูขั้นตอนและวิธีการบันทึกบัญชี การทำไม้ออก การจำหน่ายและการตัดต้นทุนจำหน่าย จากคู่มือการปฏิบัติงานด้านบัญชีและการเงิน เรื่อง การทำไม้แต่ละประเภท โดยต้นทุนการทำไม้ในกรณีได้รับเงินชดเชยจะไม่บันทึกต้นทุนปลูกสร้างสวนป่า เนื่องจากตัดเป็น ค่าใช้จ่ายชดเชยพื้นที่สวนป่า

❖ กรณีที่ 3 อ.บ. ได้รับเงินรายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่าบางส่วน ให้บันทึกรายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่าทั้งจำนวน และตั้งรายได้ค้างรับในส่วนที่ยังไม่ได้รับเงินชดเชย มีวิธีการบันทึกการทางบัญชี ดังนี้

ส.บง. เป็นผู้รับเงินรายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่าแทน ออป.เขต

- ส.บง.บันทึกบัญชี รับเงินชดเชยพื้นที่สวนป่า และโอนรายได้ให้ ออป.เขต

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx- MA01)	xxx.xx
Dr. เงินค้างรับ (1199990200-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต...(22xxxxxx - MA01)	xxx.xx

- ออป.เขต

- บันทึกบัญชี รับโอนรายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่าและโอนให้สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต...(22xxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต..... - สวนป่า...(22xxxxxx - MA01)	xxx.xx

- สวนป่าบันทึกบัญชี รับรู้รายได้เงินชดเชยพื้นที่สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต..... - สวนป่า...(22xxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้ชดเชยพื้นที่สวนป่า (4201010000-MA01)	xxx.xx

- รับชำระเงินรายได้ส่วนที่เหลือ

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101xxxxxx- MA01)	xxx.xx
Cr. เงินค้างรับ (1199990200-MA01)	xxx.xx

❖ **กรณีที่ 4** ส่งมอบพื้นที่สวนป่า ไม่ได้รับเงินชดเชยพื้นที่สวนป่า จะรับรู้เงินลงทุนปลูกสร้างสวนป่า พื้นที่ส่งคืนเป็นค่าใช้จ่ายตัดบัญชีทั้งจำนวน

Dr. ค่าใช้จ่ายตัดบัญชี (5304130000 – MA01)	xxx.xx
Cr. งานระหว่างผลิต-สวนป่าเศรษฐกิจแผนงานที่ (1-6) (11050238xx-PAxx)	xxx.xx
Cr. สิ้นทรัพย์ระหว่างดำเนินการสวนป่าอย่างพารา (1203040xxx-PMxx)	xxx.xx
Cr. สิ้นทรัพย์ระหว่างดำเนินการ – อนุรักษ์ (1-6) (120304xxxx-PNxx)	xxx.xx
Cr. สวนป่าอย่างพาราแผนงานที่ (1-6) (12050xxxxx-PBxx)	xxx.xx
Cr. สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์ โครงการ (1-6) (12060xxxxx-PCxx)	xxx.xx

2.4.2 เงินชดเชยในการส่งคืนที่ดินราชพัสดุ

หมายถึง การใช้ประโยชน์ที่ดินของราชพัสดุของ อ.อ.ป. ในการก่อสร้างอาคารสำนักงาน โรงเลื่อยจักร และบ้านพักพนักงาน เพื่อดำเนินธุรกิจของ อ.อ.ป. เป็นระยะเวลานาน เมื่อกรมธนารักษ์มีแผนจะใช้ที่ดิน เพื่อก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยของหน่วยงานอื่น อ.อ.ป. จึงส่งมอบที่ดินราชพัสดุดินให้กับกรมธนารักษ์โดยการส่งคืนนั้น อ.อ.ป. ต้องเสนอให้คณะกรรมการบริหารกิจการของ อ.อ.ป. พิจารณาพร้อมรายละเอียด โดยมีมติเห็นชอบให้ส่งคืนที่ดินราชพัสดุ และ อ.อ.ป. จะต้องได้รับเงินชดเชยตามที่เสนอและวงเงินที่ได้รับดังกล่าว อ.อ.ป.จะนำไปใช้จ่ายสำหรับดำเนินงานแบบถัวเฉลี่ยเช่น ค่าเรือถอน ค่าขนย้าย และค่าสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น

1. กรณี ส่งคืนที่ดินราชพัสดุ และประมวลขายทรัพย์สิน มีขั้นตอน ดังนี้

1. เมื่อองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ได้ส่งที่ดินราชพัสดุดินให้กรมธนารักษ์ จะแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของทรัพย์สินทราบ เพื่อทำการบันทึกบัญชีพร้อมขอรับเงินชดเชย หน่วยงานจะบันทึกบัญชีรับรู้รายได้ ดังนี้

Dr. เงินค้ำรับ (1199990200 - MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้ชดเชยค่าเรือถอน-ขนย้าย (4202120000-OCxx)	xxx.xx
Cr. รายได้เงินชดเชยสิ่งปลูกสร้างรอการรับรู้ (2299010400-MA01)	xxx.xx

2. หน่วยงานจ่ายค่าขนย้ายให้พนักงาน เพื่อให้ย้ายออกจากบ้านพัก จะบันทึกบัญชีโดย

Dr. ค่าขนย้าย (5109020000 –OCxx)	xxx.xx
Cr. เงินสด (1101010100 - MA01)	xxx.xx

3. หน่วยงานทำการประมูลทรัพย์สิน อ.อ.ป. ที่อยู่บนที่ดินราชพัสดุ จะออกใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี ให้กับผู้ซื้อ เมื่อได้รับเงินพร้อมตัดทรัพย์สินออกจากทะเบียน จะบันทึกบัญชีโดย

Dr. เงินสด (1101010100 - MA01)	xxx.xx
Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – อาคารฯ (1204010100 - MA01)	xxx.xx
Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร (1204010500 - MA01)	xxx.xx
Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องใช้สำนักงาน (1204010200-MA01)	xxx.xx
Dr. ขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน(5304160000-MA01)(ผลต่างขาดทุน)	xxx.xx
Cr. อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (1203020301-MA01)	xxx.xx
Cr. เครื่องจักร (1203030301-MA01)	xxx.xx
Cr. เครื่องใช้ประจำสำนักงาน (1203030101-MA01)	xxx.xx
Cr. กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน(4404010000-MA01)(ผลต่างกำไร)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

หมายเหตุ: กรณีที่การประมูลขายทรัพย์สิน มีผลขาดทุนให้บันทึกบัญชี ขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน

4. เมื่อหน่วยงานได้จำหน่ายทรัพย์สินแล้ว จะต้องตัดทรัพย์สินที่เป็นส่วนควบติดกับที่ดินราชพัสดุ (ทรัพย์สินที่ไม่สามารถประมูลขายได้) จะบันทึกบัญชีดังนี้

Dr. ค่าเสื่อมราคาสะสม – อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (1204010100-MA01)	xxx.xx
Dr. ทรัพย์สินชำรุดสูญหายและเสื่อมคุณภาพ (5304090000-MA01)	xxx.xx
Cr. อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (1203020301-MA01)	xxx.xx

5. สิ้นเดือนหน่วยงานจะทำใบสำคัญเงินโอน เพื่อปรับปรุงค่าขนย้ายและภาษีขาย ดังนี้

- โอนปิดบัญชีค่าขนย้าย เข้าเป็นค่าใช้จ่ายค่าเรือถอน - ขนย้าย

Dr. ค่าใช้จ่ายค่าเรือถอน - ขนย้าย (5404130000 - OCxx)	xxx.xx
Cr. ค่าขนย้าย (5109020000 - OCxx)	xxx.xx

- โอนปิดบัญชีภาษีขายและจัดทำแบบรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30)เพื่อนำส่งกรมสรรพากร

Dr. ภาษีขาย (2199010000- MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างจ่าย(2102990300- MA01)	xxx.xx

6. หน่วยงานจะต้องยื่นแบบ ภพ.30 นำส่งกรมสรรพากร ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปและสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด

Dr. ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างจ่าย (2102990300- MA01)	xxx.xx
Cr. เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx- MA01)	xxx.xx

2. กรณีที่ อ.อ.ป. ได้รับเงินชดเชยสิ่งปลูกสร้างและค่ารื้อถอน ขนย้าย

เมื่อองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ได้รับเงินชดเชยสิ่งก่อสร้างและค่ารื้อถอน ขนย้าย จากกรมธนารักษ์ จะแจ้งโอนให้หน่วยงานเพื่อโอนล้างเงินค้ำรับ จะบันทึกบัญชีดังนี้

- ส.บง. บันทึกการรับเงินจากหน่วยงานที่ขอใช้ที่ดิน

Dr. เงินสด (1101010100 - MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - หน่วยงาน... (22xxxxxx-MA01)	xxx.xx

- หน่วยงาน จะรับโอนบัญชี จาก ส.บง. เพื่อโอนล้างเงินค้ำรับ ดังนี้

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - หน่วยงาน...(22xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินค้ำรับ (1199990200 - MA01)	xxx.xx

3. กรณี ได้รับเงินลงทุนเพื่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

เมื่อหน่วยงานได้รับเงินลงทุนสำหรับสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้าง จากเงินชดเชยสิ่งปลูกสร้างจะดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ เกี่ยวกับการจ้างเหมาปลูกสร้างอาคาร เมื่อสร้างเสร็จแล้วจะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับเหมา จะบันทึกบัญชีแยกเป็น 2 กรณี ดังนี้

❖ กรณีที่ 1 แบ่งจ่ายค่าจ้างเหมาเป็นงวดๆบันทึกบัญชีโดย

1. บันทึกบัญชีทรัพย์สินระหว่างดำเนินการแต่ละงวด

Dr. ทรัพย์สินระหว่างดำเนินการ (1203040100- MA01)	xxx.xx
Cr. เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100 - MA01)	xxx.xx

2. นำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย โดยยื่นแบบ ภ.ง.ด.3 หรือ ภ.ง.ด.53 ให้กรมสรรพากร ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป

Dr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx - MA01)	xxx.xx

3. เมื่อจ่ายเงินครบทุกงวด และกรรมการได้ตรวจรับทรัพย์สินเรียบร้อยแล้ว จะบันทึกบัญชี โอนล้างทรัพย์สินระหว่างดำเนินการเป็นประเภททรัพย์สิน

Dr. อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (1203020301-MA01)	xxx.xx
Cr. ทรัพย์สินระหว่างดำเนินการ (1203040100-MA01)	xxx.xx

❖ กรณีที่ 2 จ่ายค่าจ้างเหมาครั้งเดียวเสร็จ บันทึกบัญชีโดย

1. บันทึกบัญชีทรัพย์สิน

Dr. อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (1203020301-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	xxx.xx

2. นำส่งเงินภาษีหัก ณ ที่จ่าย โดยยื่นแบบ ภ.ง.ด.3 หรือ ภ.ง.ด.53 ให้กรมสรรพากรภายใน วันที่ 7 ของเดือนถัดไปและสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด

Dr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)

xxx.xx

Cr. เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx - MA01)

xxx.xx

หมายเหตุ: ทรัพย์สินระหว่างดำเนินการ และอาคารสิ่งปลูกสร้าง จะรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภาษีซื้อ) รวมไว้ด้วย ถือว่าเป็นต้นทุนของ ทรัพย์สิน เนื่องจากเงินที่นำมาก่อสร้างไม่ใช่เงินของ อ.อ.ป. ซึ่งจะปฏิบัติเช่นเดียวกับ เงินอุดหนุนรัฐบาล

2.4.3 รายได้จากการรับจ้างปลูกป่า

รายได้จากการรับจ้างปลูกป่า เป็นรายได้ที่เกิดจากการทำสัญญาจ้างปลูกป่าระหว่าง อ.อ.ป. กับหน่วยงาน ภายนอก ซึ่ง อ.อ.ป. จะเป็นผู้รับจ้างปลูกป่าในพื้นที่ของหน่วยงานภายนอกเอง มีวิธีการทางบัญชี ดังนี้

1. เมื่อ อ.อ.ป. ทำสัญญา และรับเงินค่าจ้างจากการปลูกป่าจากหน่วยงานภายนอก บันทึกบัญชีดังนี้

■ ออ.ป.เขต

- รับเงินรับล่วงหน้าจากการรับจ้างปลูกป่า

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)

xxx.xx

Cr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01)

xxx.xx

- เมื่อดำเนินการปลูกป่าเสร็จแล้ว ออ.ป.เขต จะทำการโอนล้างเงินรับล่วงหน้า และโอน

รายได้จากการรับจ้างปลูกป่าให้สวนป่า

Dr. เงินรับล่วงหน้า (2103010000-MA01)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออ.ป.เขต...-สวนป่า... (2205020530-MA01)

xxx.xx

■ สวนป่า

- รับโอนรายได้จากการรับจ้างปลูกป่าจาก ออ.ป.เขต

Dr. โอนบัญชี ออ.ป.เขต...-สวนป่า... (2205020530-MA01)

xxx.xx

Cr. รายได้รับจ้างปลูกป่า (4201030000-OA02)

xxx.xx

2. เมื่อ อ.อ.ป. มีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการรับจ้างปลูกป่า บันทึกการทางบัญชีดังนี้

■ ออ.ป.เขต จ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการรับจ้างปลูกป่า และโอนค่าใช้จ่ายให้สวนป่า

Dr. โอนบัญชี ออ.ป.เขต...-สวนป่า... (2205020530-MA01)

xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01)

xxx.xx

■ สวนป่า

- รับโอนค่าใช้จ่ายจากการรับจ้างปลูกป่าจาก ออ.ป.เขต

Dr. ค่าใช้จ่าย (51xxxxxxx-OA02)

xxx.xx

Cr. โอนบัญชี ออ.ป.เขต...-สวนป่า... (2205020530-MA01)

xxx.xx

- ปิดค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ค่าใช้จ่ายจากการรับจ้างปลูกป่า

Dr. ค่าใช้จ่ายรับจ้างปลูกป่า (5405020000-OA02)

xxx.xx

Cr. ค่าใช้จ่าย (51xxxxxxx-OA02)

xxx.xx

2.4.4 รายได้ค่าปุ๋ยจากกองทุนสงเคราะห์สวนยาง

เป็นรายได้จากกองทุนสงเคราะห์สวนยาง (กยท.) ที่ได้รับจากการยางแห่งประเทศไทย ในโครงการจัดหาปุ๋ยบำรุงให้เกษตรกรผู้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกแทน โดยจัดสรรให้กับสมาชิกสหกรณ์การยางแห่งประเทศไทย ซึ่ง อ.อ.ป. จะได้รับปุ๋ยแทนการรับเงินสงเคราะห์สวนยาง โดยในทางบัญชีสามารถบันทึกรายการได้ ดังนี้

1. เมื่อได้รับปุ๋ยจากการยางแห่งประเทศไทย

- ออป.เขต รับปุ๋ยจาก กยท. แล้วโอนรายได้จากกองทุนสงเคราะห์สวนยางให้กับสวนป่า พร้อมจัดทำทะเบียนคุมการรับปุ๋ย

Dr. พัสดุ (1199020100-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต...-สวนป่า... (2205020530-MA01)	xxx.xx

- สวนป่า รับโอนรายได้จากกองทุนสงเคราะห์สวนยางจาก ออป.เขต

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต...-สวนป่า... (2205020530-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้จากกองทุนสงเคราะห์สวนยาง (420112000-MA01)	xxx.xx

2. เมื่อสวนป่านำปุ๋ยไปใช้ในแปลง ให้จัดทำรายละเอียดควบคุมการใช้จ่ายของปุ๋ย

- ออป.เขต บันทึกการนำปุ๋ยไปใช้ในแปลง พร้อมจัดทำรายละเอียดควบคุมการใช้จ่าย

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต...-สวนป่า... (2205020530-MA01)	xxx.xx
Cr. พัสดุ (1199020100-MA01)	xxx.xx

- สวนป่า

○ นำปุ๋ยไปใช้ในแปลง

Dr. ค่าปุ๋ย (วัตถุดิบ) (5104160000-OA20)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต...-สวนป่า... (2205020530-MA01)	xxx.xx

○ ปิดค่าปุ๋ยที่ใช้ไปเข้าค่าใช้จ่ายโครงการต่างๆ จากการบริจาค

Dr. ค่าใช้จ่ายโครงการต่างๆ จากการบริจาค (5405090000-OA20)	xxx.xx
Cr. ค่าปุ๋ย (วัตถุดิบ) (5104160000-OA20)	xxx.xx

2.4.5 รายได้จากกองทุนสงเคราะห์สวนยาง

เมื่อสวนป่าขอรับกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง โดยทำหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานกองทุนสงเคราะห์ การทำสวนยางท้องถิ่น หากได้รับเงินจากกองทุนสงเคราะห์สวนยาง (กยท.) แล้วให้ออกใบเสร็จรับเงินให้การยางแห่งประเทศไทย และดำเนินการทางด้านบัญชี ดังนี้

❖ กรณีที่ 1 ปลุกไม้ยางพารา

○ อป.เขต รับรายได้จาก กยท. แล้วโอนรายได้จากกองทุนสงเคราะห์สวนยางโดยการโอนลดเงินลงทุนในการปลูกสร้างสวนป่าให้กับสวนป่า บันทึกบัญชีดังนี้

Dr. เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. ค่าธรรมเนียมธนาคาร (5305010000-MA01)	xx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต- สวนป่า (22xxxxxxx – MA01)	xxx.xx
○ <u>สวนป่า</u> รับโอนรายได้จากกองทุนสงเคราะห์สวนยางจาก ออป.เขต บันทึกบัญชีดังนี้	
Dr. โอนบัญชี ออป.เขต- สวนป่า (22xxxxxxx – MA01)	xxx.xx
Cr. ส/ท.ระหว่างดำเนินการสวนปายาง (120304xxxx – PMxx)	xxx.xx

❖ กรณีที่ 2 พื้นที่เดิมปลูกไม้ยางพาราแต่เปลี่ยนเป็นไม้ชนิดอื่น

○ อป.เขต รับรายได้จาก กยท. แล้วโอนรายได้จากกองทุนสงเคราะห์สวนยางให้กับสวนป่า บันทึกบัญชีดังนี้

Dr. เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Dr. ค่าธรรมเนียมธนาคาร (5305010000-MA01)	xx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต- สวนป่า (22xxxxxxx – MA01)	xxx.xx
○ <u>สวนป่า</u> รับโอนรายได้จากกองทุนสงเคราะห์สวนยางจาก ออป.เขต บันทึกบัญชีดังนี้	
Dr. โอนบัญชี ออป.เขต- สวนป่า (22xxxxxxx – MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้จากกองทุนสงเคราะห์สวนยาง (4201120000 – MA01)	xxxx.xx

2.4.6 การรับรู้รายได้ค่าขายสินค้าและบริการในช่วงวันหยุดราชการ วันหยุดนักขัตฤกษ์

❖ ในกรณีที่มีการรับเงินค่าขายสินค้าและบริการในช่วงเวลาวันหยุดราชการ วันหยุดนักขัตฤกษ์ มีแนวทางปฏิบัติงานด้านบัญชีและการเงิน(เพิ่มเติม) ให้ออกใบเสร็จรับเงิน และบันทึกรายการในสมุดคุมรับ - จ่ายประจำวัน ณ วันที่ได้รับเงินตามวันที่เกิดรายการจริง โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้กำหนด บันทึกบัญชีดังนี้

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้ (4xxxxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีขาย (2199010000-MA01)	xxx.xx

❖ ในกรณีดังกล่าวนี้แล้ว เพื่อชำระหนี้ค่าขายสินค้าและบริการในวันหยุดราชการ วันหยุดนักขัตฤกษ์ เช่น การรับรายได้ค่าขายสินค้าและบริการ ซึ่งทางราชการได้ประกาศเป็นวันหยุดราชการ ให้ออกใบเสร็จรับเงิน (เล่มเล็ก) และบันทึกรายการในสมุดคุมรับ - จ่ายประจำวัน ณ วันที่ได้รับเงินตามวันที่เกิดรายการจริง โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้กำหนด บันทึกบัญชีดังนี้

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. ลูกหนี้การค้า (110201xxxx-MA01)

xxx.xx

2.4.7 การรับรู้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในช่วงเปลี่ยนปีบัญชี หรือระหว่างเดือนธันวาคม ปีก่อนจนถึงเดือนมกราคม ปีปัจจุบัน การบันทึกรายการในสมุดคุมรับ - จ่ายประจำวัน ให้หน่วยงานบันทึกการดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ตามวันที่ดอกเบี้ยแสดงในบัญชีเงินฝากธนาคาร โดยการบันทึกการทางบัญชีวันที่รับเงินดังนี้

❖ กรณีที่ 1 รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร เมื่อมีจำนวนเงินเคลื่อนไหวในบัญชีเงินฝากธนาคาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม ปีก่อน ให้บันทึกเป็นดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารของปีนั้นๆ

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Dr. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร (4401020000-MA01)

xxx.xx

❖ กรณีที่ 2 รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร เมื่อมีจำนวนเงินเคลื่อนไหวในบัญชีเงินฝากธนาคาร ณ วันที่ 1 มกราคม ปีปัจจุบัน ให้บันทึกการดังนี้

- บันทึกการประเภทเงินค้ำรับและให้รับรู้เป็นรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในปีก่อน (ธันวาคม) (บันทึกในใบสำคัญเงินโอน)

Dr. เงินค้ำรับ (119990200-MA01)

xxx.xx

Cr. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร (4401020000-MA01)

xxx.xx

- บันทึกการล้างเงินค้ำรับในปีปัจจุบัน (มกราคม)

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)

xxx.xx

Cr. เงินค้ำรับ (119990200-MA01)

xxx.xx

2.5 ค่าใช้จ่าย

2.5.1 เงินเดือน การบันทึกบัญชีการจ่ายเงินเดือน อ.อ.ป. แบ่งการบันทึกบัญชีเป็น 2 กรณี ดังนี้

1. การบันทึกการจ่ายเงินเดือนของ สำนักงานกลาง
2. การบันทึกการจ่ายเงินเดือนของ หน่วยงานส่วนภูมิภาค (ออป. เขต)

● กรณีที่ 1 บันทึกบัญชีการจ่ายเงินเดือนของสำนักงานกลาง

1. ส.บง. จัดทำใบสำคัญคู่จ่าย เพื่อบันทึกบัญชีการจ่ายเงินเดือน ตามทะเบียนเงินเดือน (เอกสาร 2) ดังนี้

Dr. เงินเดือน (51/52/5301010100 -ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	444,400.00
Dr. ค่าจ้าง (51/52/5301010200-ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	18,080.00
Dr. ค่าครองชีพ (51/52/5301010700 -ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	20,570.00
Dr. เงินช่วยเหลือบุตร (51/52/5301050100 -ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	900.00
Dr. ค่าพาหนะ - นปท. (51/52/5301060104 - ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	35,500.00
Cr. เงินฝากออมทรัพย์ (1101040101 -MA01)	304,576.24
Cr. เจ้าหนี้อื่น ๆ (เงินสะสมกองทุนฯ) (2101020200 -MA01)	31,484.90
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100 - MA01)	5,970.00
Cr. เจ้าหนี้อื่น ๆ (สหกรณ์/ออมสิน) (2101020200 - MA01)	155,500.86
Cr. เจ้าหนี้อื่น ๆ (ทุนบ้านพักเรวดี) (2101020200 - MA01)	1,440.00
Cr. เจ้าหนี้อื่น ๆ (AIA) (2101020200 - MA01)	2,060.00
Cr. เจ้าหนี้อื่น ๆ (ธ.ก.ส.) (2101020200 - MA01)	6,100.00
Cr. ค่าน้ำประปา (51/52/5303010200 - ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	1,318.00
Cr. ลูกหนี้การค้า-พนักงานและข้าราชการ (1102010400-MA01) (กรณีผ่อนสินค้า)	1,000.00

2. ส.บง. จัดทำใบสำคัญคู่จ่าย เมื่อจ่ายชำระหนี้ ตามข้อ1. เมื่อจ่ายชำระหนี้แล้วจะบันทึกบัญชี ที่ละรายการ ดังนี้

2.1 จ่ายชำระเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ภายใน 3 วันทำการ หลังจากมีการจ่ายเงินเดือนแล้วบันทึกบัญชีดังนี้

Dr. เจ้าหนี้อื่น ๆ (เงินสมทบกองทุนฯ) (2101020200 - MA01)	87,670.30
Dr. เจ้าหนี้อื่น ๆ (เงินสะสมกองทุนฯ) (2101020200 - MA01)	71,802.90
Cr. เงินฝากออมทรัพย์ (1101040101 -MA01)	159,473.20

2.2 นำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย โดยการจัดทำแบบ ภ.ง.ด.1 ยื่นต่อกรมสรรพากร ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไปและสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด โดยบันทึกบัญชีดังนี้

Dr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100 - MA01)	15,970.00
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx - MA01)	15,970.00

2.3 บันทึกการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ต่าง ๆ โดยบันทึกบัญชีดังนี้

Dr. เจ้าหนี้อื่นๆ (สหกรณ์/ออมสิน) (2101020200 - MA01)	155,500.86
Dr. เจ้าหนี้อื่นๆ (AIA) (2101020200 - MA01)	2,060.00
Dr. เจ้าหนี้อื่นๆ (ธ.ก.ส.) (2101020200 - MA01)	6,100.00
Dr. เจ้าหนี้อื่นๆ (หมู่บ้านพักเรวดี)(2101020200 - MA01)	1,440.00
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx - MA01)	165,100.86

● กรณีที่ 2 การบันทึกการจ่ายเงินเดือนของหน่วยงานส่วนภูมิภาค(อป.เขต)

การจัดทำทะเบียนจ่ายเงินเดือน ออป.เขต เป็นผู้จัดทำทะเบียนจ่ายเงินเดือนให้กับพนักงานในสังกัด และของสวนป่าในสังกัด ตามรายละเอียดที่ได้แนบมาดังนี้

1. เมื่อ ออป.เขต ได้จัดทำทะเบียนจ่ายเงินเดือนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องทำการโอนค่าใช้จ่ายให้สวนป่า โดยจัดทำในใบสำคัญคู่จ่าย และบันทึกบัญชีดังนี้

○ ส.บง.

● บันทึกบัญชี แจกโอนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้กับ ออป.เขต

Dr. เงินสมทบกองทุนฯ (51/52/5301020100 – ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	35,670.30(1)
Dr. โอน ส.บง. - ออป.เขต (22xxxxxxx - MA01)	92,318.00(2)
Cr. เจ้าหนี้อื่นๆ (เงินสมทบกองทุนฯ) (2101020200 - MA01)	87,670.30
Cr. เจ้าหนี้อื่นๆ (เงินสะสมกองทุนฯ)(2101020200 - MA01)	40,318.00

	สนก.	อป.เขต	สวนป่า	รวมอป.เขต+สวนป่า
***เงินสะสมกองทุนฯ	31,484.90	19,814.00	20,504.00	40,318.00
***เงินสมทบกองทุนฯ (1)	<u>35,670.30</u>	<u>24,000.00</u>	<u>28,000.00</u>	<u>52,000.00</u>
รวม	<u>67,155.20</u>	(2) <u>43,814.00</u>	(2) <u>48,504.00</u>	<u>92,318.00</u>

○ ออป.เขต

● บันทึกบัญชี รับแจ้งโอนเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ จาก ส.บง. และโอนเงินสะสมกองทุนฯ และเงินสมทบกองทุนฯ ให้สวนป่า โดยจะบันทึกบัญชี

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต- สวนป่า (2xxx - MA01)	28,000.00
Dr. เงินสมทบกองทุนฯ(51/52/5301020100 – ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	24,000.00
Dr. เจ้าหนี้ - เงินสะสมกองทุนฯ (2101020200 - MA01)	40,318.00
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต (22xxxxxxx - MA01)	92,318.00

○ สวนป่า

● บันทึกบัญชีรับโอนเงินสมทบกองทุนฯโดยจะบันทึกบัญชีดังนี้

Dr. เงินสมทบกองทุนฯ(51/52/5301020100 – ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	28,000.00
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต- สวนป่า(22xxxxxxx - MA01)	28,000.00

○ ออป.เขต

- บันทึกบัญชี การจ่ายเงินเดือน และโอนค่าใช้จ่ายให้สวนป่า ในใบสำคัญคู่จ่ายตามเอกสารที่ได้แนบมา (เอกสาร 1 และ เอกสาร 1.1)

Dr. เงินเดือน (51/52/5301010100 -ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	207,070.00
Dr. ค่าจ้าง (51/52/5301010200 -ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	18,080.00
Dr. ค่าครองชีพ (51/52/5301010700 -ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	18,840.00
Dr. เงินช่วยเหลือบุตร (51/52/5301050100 -ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	450.00
Dr. โอนบัญชี ออป.เขต- สวนป่า(22xxxxxxxx - MA01)	229,110.00
Cr. เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxxx - MA01)	216,449.24
Cr. เจ้าหนี้อื่น ๆ (เงินสะสมกองทุนฯ) (2101020200 - MA01)	40,318.00
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย(2102990100 - MA01)	3,000.00
Cr. เจ้าหนี้อื่นๆ (สหกรณ์/ออมสิน) (2101020200 - MA01)	212,882.76
Cr. เจ้าหนี้อื่นๆ (บ้านพัก)(2101020200 - MA01)	900.00

หมายเหตุ: การคำนวณเงินเดือนที่ต้องจ่ายในแต่ละเดือน :-

เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าครองชีพ และเงินช่วยเหลือบุตร	473,550.00
หัก ภาษีหัก ณ ที่จ่าย	3,000.00
หนี้สิน อ.อ.ป. (สะสมกองทุน + ค่าบ้านพัก)	41,218.00
หนี้สินอื่นๆ	<u>212,882.76</u> <u>257,100.76</u>
คงเหลือสุทธิ	<u>216,449.24</u>

○ สวนป่า

- บันทึกบัญชี การรับโอนเงินเดือน เงินช่วยเหลือบุตร จาก ออป.เขตตามเอกสารแนบ 1.1

Dr. เงินเดือน(51/52/5301010100 -ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	227,910.00
Dr. เงินช่วยเหลือบุตร (51/52/5301050100 -ตามกิจกรรมที่ดำเนินงาน)	1,200.00
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต- สวนป่า (22xxxxxxxx - MA01)	229,110.00

2. ออป.เขต จัดทำใบสำคัญคู่จ่าย เพื่อจ่ายชำระหนี้ตามข้อ 1. เมื่อจ่ายชำระหนี้แล้ว จะบันทึกบัญชีที่ละรายการ ดังนี้

2.1 บันทึกบัญชี การนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย โดยการจัดทำ ภ.ง.ด.1 ยื่นต่อกรมสรรพากรภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไปและสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด

Dr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	3,000.00
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx - MA01)	3,000.00

2.2 บันทึกบัญชี การชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ต่าง ๆ ที่ตั้งไว้เมื่อตอนจ่ายเงินเดือน

Dr. เจ้าหนี้อื่นๆ (สหกรณ์, ออมสิน) (2101020200 - MA01)	212,882.76
Dr. เจ้าหนี้อื่นๆ (ค่าบ้านพัก) (2101020200 - MA01)	900.00
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx - MA01)	213,782.76

2.5.2 เงินโบนัส

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ อยู่ในกลุ่มที่ 2 ของรัฐวิสาหกิจประเภทที่จัดสรรโบนัสให้พนักงานได้เมื่อมีกำไรจากการดำเนินงาน

หลักเกณฑ์การคำนวณกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส

การคำนวณกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส ให้ปรับปรุงกำไรสุทธิเพื่อใช้คำนวณเป็นกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส โดยหักนำรายการดังต่อไปนี้ไปรวมในการคำนวณ

1. กำไรจากการเอาประกัน
2. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร เงินกู้ และเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของรัฐและเงินปันผล
(ยกเว้นกรณี รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน)
3. กำไรจากการขายที่ดิน อาคาร โรงงานสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงส่วนควบของทรัพย์สิน
4. กำไรจากการตีราคาทรัพย์สินใหม่
5. เงินอุดหนุนที่ได้รับจากรัฐบาลยกเว้นเงินอุดหนุนตามระบบPSO
6. กำไรหรือขาดทุน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงค่าเงินตรา
7. เงินชดเชยพื้นที่สวนป่าสุทธิ

ขั้นตอนการจ่ายเงินโบนัส

1. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค.0805.2/3191 ลงวันที่ 20 มิถุนายน 2556 เรื่องผลการประชุมคณะกรรมการกำหนดนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ ครั้งที่ 4/2556 ได้มีการกำหนดเงื่อนไขในการจัดสรรโบนัสของรัฐวิสาหกิจ ดังนี้

1.1 การจ่ายเงินโบนัสพนักงานและลูกจ้างประจำ (ที่ได้รับการบรรจุ)

ใช้วิธีการคำนวณกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ สคร. กำหนดโดยการจัดสรรโบนัสของพนักงานและลูกจ้างประจำ มีขั้นตอนดังนี้

วิธีการคำนวณกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัสตามหลักเกณฑ์ของ สคร.

ผลประเมินกลุ่ม 2 (คะแนน)	กลุ่ม 2	
	(%) กำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส	ไม่เกินจำนวนเท่าของ เงินเดือน / ค่าจ้าง
5.0	11.00	8.0
4.5	10.50	7.0
4.0	10.00	6.0
3.5	9.50	5.5
3.0	9.00	5.0
2.5	8.50	4.5
2.0	8.00	4.0
1.5	7.50	3.0
1.0	7.00	2.0

➤ การจัดสรรโบนัสของรัฐวิสาหกิจจะกระทำได้ เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบและรับรองงบการเงินแล้ว และต้องได้รับการอนุมัติการจัดสรรโบนัส จาก สคร.

➤ ห้ามมิให้รัฐวิสาหกิจจ่ายเงินในลักษณะเดียวกันกับโบนัส ไม่ว่าจะจ่ายจากงบทำการของรัฐวิสาหกิจ หรือจากแหล่งเงินอื่นใด

➤ ให้รัฐวิสาหกิจกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายโบนัสภายในวงเงินโบนัสที่ได้รับการอนุมัติให้แก่งาน และลูกจ้างประจำของรัฐวิสาหกิจ ตามผลการปฏิบัติงานที่อิงจากผลการประเมินประจำปี

1.2 การจ่ายโบนัสคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย

1.2.1 อัตราฐานการจ่ายโบนัสคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ พิจารณาจากกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส ดังนี้

กำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส (ล้านบาท)	โบนัส (บาท / คน)
ไม่เกิน 100	ร้อยละ 3 ของกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส แต่ไม่เกินคนละ 60,000
ตั้งแต่ 100 - 300	65,000
มากกว่า 300 - 500	70,000
มากกว่า 500 - 700	75,000
มากกว่า 700 - 1,000	80,000
มากกว่า 1,000 - 2,000	90,000
มากกว่า 2,000 - 5,000	100,000
มากกว่า 5,000 - 8,000	110,000

กำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส (ล้านบาท)	โบนัส (บาท / คน)
มากกว่า 8,000 - 11,000	120,000
มากกว่า 11,000 - 13,000	130,000
กำไรเพิ่มทุก 2,000	จ่ายเพิ่มอีก 10,000

1.2.2 จ่ายโบนัสกรรมการตามผลการประเมิน

ผลการประเมิน (คะแนน)	จำนวนโบนัสที่กรรมการได้รับ (บาท / คน / ปี)
5 (ดีเยี่ยม)	ฐาน + 100 % ของฐาน
4.5	ฐาน + 75 % ของฐาน
4 (ดีมาก)	ฐาน + 50 % ของฐาน
3.5	ฐาน + 25 % ของฐาน
3 (ดี)	ฐาน
2.5	ฐาน - 25 % ของฐาน
2 (พอใช้)	ฐาน - 50 % ของฐาน
1.5	ไม่มีโบนัส
1 (ปรับปรุง)	ไม่มีโบนัส

หมายเหตุ (1) กรณีระดับคะแนนที่ได้รับการประเมินผล อยู่ระหว่างช่วงระดับคะแนนให้ใช้ระดับคะแนนที่ต่ำกว่า เช่น ได้รับการประเมินผลที่ 3.4069 ให้จ่ายโบนัสกรรมการที่ระดับคะแนน 3 คือ จำนวนโบนัส = ฐาน

(2) ทั้งนี้ให้ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการได้รับโบนัสมากกว่ากรรมการร้อยละ 25 และ ร้อยละ 12.5 ตามลำดับ และในปีบัญชีของรัฐบาลกิจใด ที่กรรมการรัฐวิสาหกิจนั้นขาดประชุมเกินกว่า 3 เดือน ให้จ่ายโบนัสตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- ขาดประชุมเกินกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน ให้จ่ายโบนัสลดลงร้อยละ 25
- ขาดประชุมเกินกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 9 เดือน ให้จ่ายโบนัสลดลงร้อยละ 50
- ขาดประชุมเกินกว่า 9 เดือนขึ้นไป ให้จ่ายโบนัสลดลงร้อยละ 75

การคำนวณเงินโบนัส

1. การคำนวณโบนัสพนักงาน มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1.1 หลักเกณฑ์ของ อ.อ.ป.

1.1.1 พนักงานและพนักงานปฏิบัติการ (ที่ได้รับการบรรจุ) มีระยะเวลาทำงานในปีบัญชี (ม.ค. - ธ.ค.) ครบ 4 เดือน ขึ้นไป (นับตั้งแต่วันที่ได้บรรจุ) มีสิทธิได้รับโบนัส เช่น

1. พนักงานที่ได้รับการบรรจุก่อนเดือนกันยายน หรือ ออกจากงานหลังเดือน เมษายน มีสิทธิได้รับโบนัส

2. พนักงานที่ได้รับการบรรจุตั้งแต่เดือน กันยายน หรือ ออกจากงานก่อนสิ้นเดือน เมษายน ไม่มีสิทธิได้รับโบนัส

1.1.2 คำนวณโบนัสจากเงินเดือนเฉลี่ยทั้งปี ตามระยะเวลาการทำงานในปีบัญชี นั้นๆ กรณี ถ้ามีเศษของวันให้นับจำนวนวันที่ปฏิบัติงาน หาคด้วย จำนวนวันของเดือนนั้นเช่น

1. พนักงานปฏิบัติงานเต็มทั้ง 12 เดือน เงินเดือนเฉลี่ย เท่ากับ เงินเดือน $\times 12/12$

2. พนักงานที่เกษียณอายุ ปฏิบัติงาน 9 เดือน เงินเดือนเฉลี่ย เท่ากับ เงินเดือน $\times 9/12$

3. พนักงานที่ออกระหว่างปี เช่น ออกวันที่ 7 พฤษภาคม

- เงินเดือน มกราคม - เมษายน = 4 เดือน

- เงินเดือน 1 - 6 พฤษภาคม = $6/31 = 0.19$

รวม = 4.19 เดือน

เงินเดือนเฉลี่ย = เงินเดือน $\times 4.19/12$ เดือน

1.1.3 พนักงานและพนักงานปฏิบัติการ ที่ได้รับทุนไปอบรม หรือศึกษาต่อในเวลาราชการเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 4 เดือน ให้จ่ายโบนัสตามระยะเวลาที่พนักงานผู้นั้นปฏิบัติงานจริง โดยไม่นำระยะเวลาระหว่างอบรม หรือศึกษาต่อมาคำนวณโบนัสเช่น

1. พนักงานได้รับทุน ระหว่าง 15 มีนาคม - 2 กรกฎาคม = $17/15 + 1 + 1 + 1 + 2/31$
 $= 0.54 + 1 + 1 + 1 + 0.06$
 $= 3.6$ เดือน

***ได้รับทุนไม่เกิน 4 เดือน ได้รับโบนัสเต็มเวลา โดยไม่ต้องหักระยะเวลาที่ได้รับทุน

2. พนักงานได้รับทุน ระหว่าง 15 มีนาคม - 2 สิงหาคม = $(17/31) + 1 + 1 + 1 + 1 + (2/31)$
 $= 0.55 + 1 + 1 + 1 + 1 + 0.06$
 $= 4.61$ เดือน

*** ได้รับทุนไปศึกษาเกินกว่า 4 เดือน ได้รับโบนัส ตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงานจริง คือ
 1 มกราคม - 14 มีนาคม และ 3 สิงหาคม - 31 ธันวาคม = $2 + (14/31) + (29/31) + 4$
 $= 2 + 0.45 + 0.94 + 4$
 $= 7.39$

เงินเดือนเฉลี่ย = เงินเดือน $\times 7.39/12$

1.2 หลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)

1.2.1 จัดสรรโบนัสตามผลการประเมินและวงเงินที่กำหนด ตามตารางในข้อ 1.1

1.2.2 ในกรณีที่การจัดสรรโบนัสพนักงาน ตามข้อ (1.2.1) ต่ำกว่าเงินเดือนและค่าจ้างพนักงานและลูกจ้างประจำ จำนวน 1 เดือน แต่รัฐวิสาหกิจมีกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัสมากกว่าเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงาน และลูกจ้างประจำ จำนวน 1 เดือน ให้จ่ายโบนัสให้พนักงานและลูกจ้างประจำในอัตราวงเงิน 1 เท่าของเงินเดือน หรือค่าจ้างรายเดือน ในรอบปีบัญชีที่ดำเนินงานมีกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่รัฐวิสาหกิจมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่า 3.0 ตัวอย่างเช่น

- เงินเดือนเฉลี่ย 25 ล้านบาท
 - กำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส 35 ล้านบาท
 - ได้รับคะแนน การประเมิน 3.4956 คะแนน
- เงินโบนัส = $35 \times 9.4956 \% = 3.32$ ล้านบาท
- จะได้รับโบนัส = 1 เท่าของเงินเดือนเฉลี่ยของแต่ละคนในกรณี
ที่คะแนนผลการประเมินไม่ต่ำกว่า 3

1.2.3 กรณีที่รัฐวิสาหกิจ มีกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส แต่น้อยกว่าเงินเดือนและค่าจ้างรายเดือน จำนวน 1 เดือน ให้เฉลี่ยจ่ายตามกำไร เพื่อการจัดสรรโบนัส

<u>ตัวอย่าง</u> เงินเดือนเฉลี่ย	25 ล้านบาท
กำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส	18 ล้านบาท
ได้รับคะแนน การประเมิน	3.4956 คะแนน
เงินโบนัส	= $18 \times 9.4956 \% = 1.71$ ล้านบาท
จะได้รับโบนัส	= $1.71/25$
	= 0.07 เท่าของเงินเดือนเฉลี่ยของแต่ละคน

2. การคำนวณโบนัส คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ตามหลักเกณฑ์ของ สคร. ให้จ่ายโบนัสคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ตามตารางในข้อ 1.2 เช่น

- อ.อ.ป. มีกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส 120 ล้านบาท
 - คณะกรรมการจะได้รับโบนัสร้อยละ 3 ของกำไรเพื่อการจัดสรรโบนัส แต่ไม่เกินคนละ 65,000 บาท เช่น
โบนัสกรรมการ	= $3/100 \times 120 = 3.60$ ล้านบาท
โบนัสกรรมการอยู่ในเกณฑ์ คนละ 65,000 บาท รวมเป็นเงิน	
ประธาน	81,250.00 บาท
รองประธาน	73,125.00 บาท
กรรมการ 14 คน @ ละ 65,000	<u>910,000.00 บาท</u>
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	<u>1,064,375.00 บาท</u>

3. กรณีกรรมการขาดประชุม จะได้รับเงินโบนัสลดลง ดังนี้

	<u>เงินโบนัส (ฐาน)</u>	<u>โบนัสที่ลดลง</u>	<u>คงเหลือ</u>
ประธาน	81,250.00		81,250.00
รองประธาน	73,125.00		73,125.00
กรรมการประชุมครบ 8 คน	520,000.00		520,000.00
กรรมการขาดประชุม 5 เดือนจำนวน 4 คน	260,000.00	(65,000.00)	195,000.00
กรรมการขาดประชุม 7 เดือนจำนวน 2 คน	<u>130,000.00</u>	<u>(65,000.00)</u>	<u>65,000.00</u>
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	<u>1,064,375.00</u>	<u>(130,000.00)</u>	<u>934,375.00</u>

4. กรณี อ.อ.ป. ได้รับคะแนนประเมินผล 3.4956 คะแนนประเมินผลของกรรมการ จะอยู่ที่ระดับ 3 จำนวนโบนัสที่กรรมการได้รับจะเท่ากับฐาน คือ เงินโบนัสที่ได้รับ จะเท่ากับ เงินโบนัสตาม ข้อ 3. รวมเท่ากับ 934,375.00 บาท

5. กรณี อ.อ.ป. ได้รับคะแนนประเมินผล 2.4956 คะแนนประเมินผลของกรรมการจะอยู่ที่ระดับ 2 จำนวนโบนัสที่กรรมการได้รับ จะเท่ากับ ฐาน - 50% ของฐาน คือ เงินโบนัสที่ได้รับ จะเท่ากับเงินโบนัสตาม ข้อ 3 คือ 934,375.00 บาท และหักลดอีก 50% คงเหลือโบนัสที่จะได้รับจริง คือ

	<u>เงินโบนัส (ฐาน)</u>	<u>โบนัสที่ลดลง</u>	<u>คงเหลือ</u>
ประธาน	81,250.00	(40,625.00)	40,625.00
รองประธาน	73,125.00	(36,562.50)	36,562.50
กรรมการประชุมครบ 8 คน	520,000.00	(260,000.00)	260,000.00
กรรมการขาดประชุม 5 เดือนจำนวน 4 คน	195,000.00	(97,500.00)	97,500.00
กรรมการขาดประชุม 7 เดือนจำนวน 2 คน	<u>65,000.00</u>	<u>(32,000.00)</u>	<u>32,000.00</u>
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	<u>934,375.00</u>	<u>(467,187.50)</u>	<u>467,187.50</u>

การจ่ายโบนัส มีหลักเกณฑ์เพิ่มเติมดังนี้

1. พนักงานและพนักงานปฏิบัติการ (ที่ได้รับการบรรจุ) ที่ปฏิบัติงานในปีที่มีกำไรจากการดำเนินงาน ให้จ่ายโบนัสตามที่คำนวณได้
2. พนักงานและพนักงานปฏิบัติการ (ที่ได้รับการบรรจุ) ที่ถูกลดโทษทางวินัย สถานไล่ออก ให้ออก ให้จ่ายโบนัส 1 ใน 4 ของโบนัสที่คำนวณได้เช่น เงินเดือนเฉลี่ย 26,490 บาท จ่ายเพียง 6,622.50 บาท
3. พนักงานและพนักงานปฏิบัติการ(ที่ได้รับการบรรจุ) ที่ได้รับโทษทางวินัยสถานลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน ให้จ่ายโบนัส 1 ใน 2 ของโบนัสที่คำนวณได้ เช่น เงินเดือนเฉลี่ย 26,490 บาท จ่ายเพียง 13,245 บาท
4. พนักงานที่ได้รับทุนไปอบรม หรือศึกษาต่อเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 4 เดือน ให้จ่ายโบนัสตามระยะเวลาที่พนักงานผู้นั้นปฏิบัติงานจริง โดยไม่นำระยะเวลาระหว่างอบรม หรือศึกษาต่อมาคำนวณโบนัส

วิธีการบันทึกบัญชี การจ่ายเงินโบนัส

หลังจากที่ สตง. สอบทานงบการเงินและได้รับรองงบการเงินเป็นที่เรียบร้อยแล้ว อ.อ.ป. จะทำการคำนวณเงินโบนัสเพื่อจ่ายให้พนักงาน และคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ (บอร์ดบริหาร อ.อ.ป.)

- ส.บง. ทำการตั้งโบนัสค้างจ่ายทั้งจำนวน ไว้ที่สำนักงานกลางเพียงแห่งเดียวบันทึกบัญชีโดย

Dr. โบนัส(5301010600-MA01)

xxx.xx

Cr. โบนัสค้างจ่าย (2102020100 - MA01)

xxx.xx

- อ.อ.ป. จะต้องได้รับการอนุมัติจ่ายเงินโบนัสให้พนักงาน และคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ (บอร์ดบริหาร อ.อ.ป.) จาก สคร. เมื่อได้รับการอนุมัติจาก สคร. เรียบร้อยแล้ว ส.บง.จะส่งรายชื่อพนักงานที่มีสิทธิได้รับเงินโบนัสให้หน่วยงานทราบ และให้หน่วยงานเป็นผู้จ่ายเงินให้กับพนักงาน

● ออป.เขต เมื่อได้รับรายชื่อพนักงานที่มีสิทธิได้รับโบนัส จาก ส.บง. แล้ว จะทำการจ่ายเงินและบันทึกบัญชีดังนี้

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต(22xxxxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (110xxx - MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	xxx.xx

● ส.บง. รับโอนค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานได้จ่ายค่าโบนัสให้กับพนักงานบันทึกบัญชีโดย

Dr. โบนัสค้างจ่าย(2102020100 - MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต(22xxxxxxxx - MA01)	xxx.xx

● ส.บง. จ่ายเงินให้พนักงานในสังกัดสำนักงานกลาง และกรมการรัฐวิสาหกิจบันทึกบัญชีโดย

Dr. โบนัสค้างจ่าย(2102020100 - MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	xxx.xx

● ส.บง. จะตรวจสอบโบนัสค้างจ่าย ว่ายังคงค้างบัญชีอีกหรือไม่ หากมีค้างสาเหตุเนื่องจากผู้ปฏิบัติงานไม่ได้รับเงินโบนัสไม่เต็มสิทธิ จะโอนล้างบัญชีโบนัสค้างจ่าย เป็นรายได้เบ็ดเตล็ด ในปีบัญชีที่จ่ายบัญชี จะบันทึกบัญชี โดย

Dr. โบนัสค้างจ่าย(2102020100 - MA01)	xxx
Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด (4202070000-ตามกิจกรรมดำเนินการ)	xxx

● ส.บง. และ ออป.เขต จะต้องนำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่าย ให้กรมสรรพากร ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไปและสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด จะบันทึกบัญชีโดย

Dr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	xxx
Cr. เงินฝากธนาคาร (110xx - MA01)	xxx

2.5.3 เงินผลประโยชน์พนักงาน

ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์พนักงาน มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2554 ได้กำหนดวิธีการบันทึกบัญชีและเปิดเผยข้อมูลของพนักงาน โดยการคำนวณผลประโยชน์พนักงานจะต้องอาศัยหลักการคำนวณทางคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งจะต้องจ้างนักคณิตศาสตร์ประกันภัย เป็นผู้คำนวณผลประโยชน์ของพนักงานเป็นรายบุคคล ตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานจนถึงสิ้นปี 2553 และปีต่อไป เพื่อหายอดที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี (แต่ละไตรมาส) ในการบันทึกบัญชี และมีผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับ อ.อ.ป. คือ ผลประโยชน์หลังจากออกจากงาน (Severance Pay) เกี่ยวกับเงินชดเชย ทั้งนี้ อ.อ.ป. จะดำเนินการว่าจ้างนักคณิตศาสตร์ประกันภัยในการคำนวณผลประโยชน์ฯ ทุกๆ 3 ปี เพื่อให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

การบันทึกบัญชี จะดำเนินการบันทึกบัญชีเป็นรายไตรมาส โดยบันทึกค่าใช้จ่ายจากยอดเงินในตารางตามที่ได้รับจากที่ปรึกษาฯ ดังนี้

สำนัก	Current Service Cost(+)	Interest Costs(+)	total
สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ	974,046.00	208,042.00	1,182,088.00
สำนักงานกลาง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	1,107,609.00	245,014.00	1,352,623.00
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	124,588.00	27,716.00	152,304.00
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคกลาง	818,024.00	163,859.00	981,883.00
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	777,925.00	167,328.00	945,253.00
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน	1,327,827.00	278,919.00	1,606,746.00
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือล่าง	707,836.00	140,282.00	848,118.00
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคใต้	685,196.00	146,887.00	832,083.00
Grand Total	6,523,051.00	1,378,047.00	7,901,980.00

○ **ส.บง.** บันทึกบัญชีผลประโยชน์พนักงาน ประจำไตรมาส 1 และโอนให้หน่วยงานต่างๆ โดยจะทำการบันทึกบัญชีเป็นรายไตรมาส และจะดำเนินการเช่นเดียวกันในทุกๆ ไตรมาส ดังนี้

Dr. เงินผลประโยชน์หลังออกจากงาน (5301020500 - MAxx) (ตามกิจกรรม) 1,352,623.00

Dr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต..(22xxxxxxx - MA01) (ออป.เขต) 6,549,357.00

Cr.ภาระผูกพันผลประโยชน์หลังออกจากงาน(2204010000-MA01) 7,901,980.00

○ **ออป. เขต** บันทึกบัญชี รับโอนผลประโยชน์ระยะสั้น และผลประโยชน์หลังลาออกจากงานประจำไตรมาส 1

Dr. เงินผลประโยชน์หลังออกจากงาน (5301020500 - MA01) (เขต) 981,883.00

Cr. โอนบัญชี ส.บง. - ออป.เขต... (22xxxxxxx - MA01) 981,883.00

3. กรณีที่มีพนักงานลาออก หรือเกษียณอายุ การบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในกรณีที่พนักงานพ้นจากงานเนื่องจากลาออก ให้ออก เกษียณอายุก่อนกำหนด หรือเกษียณอายุ โดยแยกเป็นกรณีดังนี้

3.1 กรณีที่พนักงานพ้นจากงาน เนื่องจากลาออก การลาออกเป็นการลาออกด้วยความสมัครใจของพนักงาน องค์การ ฯ ไม่ต้องจ่ายเงินชดเชยตามกฎหมายแรงงาน และไม่ต้องบันทึกบัญชี

3.2 กรณีที่พนักงานพ้นจากงาน เนื่องจาก อ.อ.ป. ให้ออก สาเหตุจากพนักงานหย่อนสมรรถภาพไม่สามารถปฏิบัติงานได้ หรือพนักงานที่ได้กระทำความผิดมีโทษสถานให้ออก อ.อ.ป. จะจ่ายเงินชดเชยโดยพิจารณาตามข้อบังคับของ อ.อ.ป. ว่าด้วยการปฏิบัติงาน พ.ศ. 25xx ร่วมกับ ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจ มีวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

○ ส.บง.

- บันทึกบัญชี เงินผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน

Dr. เงินผลประโยชน์หลังออกจากงาน (5301020500 - MA01)	xxx.xx
Cr. เงินฝากธนาคาร (1101040101 - MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	xxx.xx

○ ออ.ป.เขต

- บันทึกบัญชี รับโอนเงินผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน

Dr. เงินผลประโยชน์หลังออกจากงาน (5301020500 - MA01)	xxx.xx
Cr. เงินฝากธนาคาร (1101040101 - MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย(2102990100-MA01)	xxx.xx

หมายเหตุ: กรณีที่ อ.อ.ป. ให้พนักงานออกเนื่องจากหย่อนสมรรถภาพ อ.อ.ป. จะจ่ายเงินชดเชยตามข้อบังคับ อ.อ.ป. ว่าด้วยการปฏิบัติงาน พ.ศ. 2550 ข้อ 77 (5) บวกด้วย เงินตอบแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าอีก 1 เดือน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 582 ในประเภทเงินผลประโยชน์หลังออกจากงาน

3.3 กรณีที่พนักงานพ้นจากงาน เนื่องจากเกษียณอายุก่อนกำหนด

อ.อ.ป. จะจ่ายเงินชดเชยพร้อมกับค่าตอบแทน (ตามหลักเกณฑ์ที่ อ.อ.ป. กำหนด) จะทำการบันทึกบัญชีดังนี้

○ ส.บง.

- บันทึกบัญชี ค่าใช้จ่ายกรณีพนักงานพ้นจากงาน และเกษียณอายุก่อนกำหนด

Dr. เงินผลประโยชน์หลังออกจากงาน(5301020500 - MA01)	xxx.xx
Dr. เงินตอบแทนเกษียณอายุก่อนกำหนด (5301020200 - MA01)	xxx.xx
Cr. เงินฝากธนาคาร(1101040101 - MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	xxx.xx

○ ออ.ป.เขต

- บันทึกบัญชี รับโอนค่าใช้จ่ายเงินผลประโยชน์หลังออกจากงาน

Dr. เงินผลประโยชน์หลังออกจากงาน(5301020500 - MA01)	xxx.xx
Dr. เงินตอบแทนเกษียณอายุก่อนกำหนด(5301020200 - MA01)	xxx.xx
Cr. เงินฝากธนาคาร(1101040101 - MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	xxx.xx

3.4 เมื่อพนักงานพ้นจากงาน เนื่องจากเกษียณอายุแล้ว จะต้องลดยอดภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวหลังจากงาน บันทึกบัญชีดังนี้

○ ส.บง.

- บันทึกบัญชี เพื่อโอนลดยอดภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาว

Dr. ภาระผูกพันผลประโยชน์หลังจากงาน (2204010000-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินผลประโยชน์หลังจากงาน(5301020500 - MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.บง - ออป.เขต.. (22xxxxxxx - MA01)	xxx.xx

○ ออป.เขต

- บันทึกบัญชี รับโอนเพื่อลดยอดค่าใช้จ่ายผลประโยชน์ระยะยาว

Dr. โอนบัญชี ส.บง - ออป.เขต.. (22xxxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. เงินผลประโยชน์หลังจากงาน(5301020500 - MA01)	xxx.xx

หมายเหตุ: การดำเนินการตามข้อ 4 จะดำเนินการพร้อมกับ ข้อ 2 ในไตรมาสที่มีผู้เกษียณอายุ โดยนำรายการที่ 4 ไปลดยอดรายการที่ 2 ได้ผลลัพธ์เท่าไรจึงนำไปบันทึกบัญชี

4. กรณีที่พนักงานพ้นจากงาน เนื่องจากเกษียณอายุ อ.อ.ป. จะจ่ายเงินชดเชยโดยพิจารณาจากอัตราการจ่ายเงินชดเชย โดยพิจารณาตามข้อบังคับของ อ.อ.ป. ว่าด้วยการปฏิบัติงาน พ.ศ. 25xx ร่วมกับ ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจ ดังนี้

ณ วันที่ 30 กันยายน

○ ส.บง.

- บันทึกบัญชี ค่าใช้จ่ายเงินผลประโยชน์หลังจากงาน โดยตั้งเป็นบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่ายไว้ จนกว่าจะมีการจ่ายชำระ

Dr. เงินผลประโยชน์หลังจากงาน (5301020500 - MA01)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่นๆ(2102990600 - MA01)	xxx.xx

ณ วันที่จ่ายเงินผลประโยชน์

- บันทึกบัญชี จ่ายเงินผลประโยชน์พนักงาน พร้อมหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

Dr. ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่นๆ(2102990600 - MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100- MA01)	xxx.xx

ณ วันที่ 30 กันยายน

○ ออป. เขต

- บันทึกค่าใช้จ่าย เงินผลประโยชน์หลังจากงาน และโอนให้ สวนป่า

Dr. เงินผลประโยชน์หลังจากงาน (5301020500 - MA01)	xxx.xx
Dr. โอนบัญชี ออป.เขต - สวนป่า..(22xxxxxxx - MA01)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่นๆ(2102990600 - MA01)	xxx.xx

ณ วันที่จ่ายเงินผลประโยชน์

○ ออป.เขต

- บันทึกบัญชี จ่ายเงินผลประโยชน์ให้กับพนักงาน

Dr. ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่นๆ(2102990600 - MA01) xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร(11xxxxxxxx - MA01) xxx.xx

Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100- MA01) xxx.xx

5. หลังจากสิ้นเดือนที่มีการจ่ายเงินชดเชย และได้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายไว้แล้ว จะต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด.1 ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไปและสามารถยื่นแบบออนไลน์ (e-filing) ได้ ตามระยะเวลาที่กรมสรรพากร กำหนด เพื่อนำส่งเงินให้กรมสรรพากร บันทึกบัญชีโดย

Dr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย(2102990100- MA01) xxx.xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxxx - MA01) xxx.xx

2.5.4 ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน

สาเหตุการออกจากงาน	สิทธิการได้รับเงิน
1. พนักงานลาออกด้วยความสมัครใจ	1. เงินสะสม และเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
2. พนักงานถูกให้ออก เกษียณอายุ และ เกษียณอายุก่อนกำหนด	1. เงินสะสม และเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 2. เงินผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน
3. พนักงานถูกไล่ออก	1. เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (เฉพาะส่วนที่ตนเองให้หน่วยงานหักไว้)

หมายเหตุ: 1. การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย จะหักจากเงินผลประโยชน์พนักงาน เท่านั้น
2. เงินสะสม และเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ทาง อ.อ.ป. จะไม่นำมาหักภาษี ณ ที่จ่ายเนื่องจากทางกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นผู้จ่ายเงิน และหักภาษีเงินได้ไว้แล้ว

การนำเงินที่ได้รับหลังออกจากงาน เพื่อคำนวณภาษีเงินได้

ตัวอย่าง - พนักงานได้รับการบรรจุ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2525

- ออกจากงาน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 25xx

- ได้รับเงินเดือน เมื่อออกจากงานในอัตรา 69,840.00 บาท

- อายุงานในการคำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย คิดเป็น 41 ปี(ถ้าถึง 183 วัน ให้คิดเป็น 1 ปี ถ้าไม่ถึง 183 วัน ให้ปัดทิ้ง)

จากตัวอย่าง มีวิธีการคำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ที่ต้องกรอกในใบแนบ ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91 ดังนี้

เงินผลประโยชน์พนักงาน (สมมติได้เงินผลประโยชน์ 10 เท่าของเงินเดือน) = 698,400.00 บาท

หัก ค่าใช้จ่ายส่วนแรก (7,000.00 x อายุการทำงาน) = 7,000 x 41 = 287,000.00 บาท

= 411,400.00 บาท

หัก ค่าใช้จ่ายส่วนที่ 2 (50% ของยอดคงเหลือ) = (411,400.00 x 50%) = 205,700.00 บาท

ยอดคงเหลือนำไปคำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย = 205,700.00 บาท

หมายเหตุ: ค่าใช้จ่ายส่วนแรก (7,000) เป็นอัตราที่กรมสรรพากรกำหนด ตามใบแนบ ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91

การคำนวณเงินที่ต้องหักภาษีเงินได้

<u>ช่วงเงินได้</u>	<u>เงินได้ที่ได้รับ</u>	<u>อัตราภาษี</u>	<u>จำนวนภาษี</u>
1- 300,000	205,700.00	5%	10,285.00
จำนวนเงินหักภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย		10,285.00	บาท

การบันทึกบัญชี จ่ายเงินผลประโยชน์พนักงาน

○ ส.บง.

- บันทึกบัญชี จ่ายเงินผลประโยชน์พนักงาน และหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

Dr. เงินผลประโยชน์หลังออกจากงาน (5301020500-MA01)	698,400.00
Cr. เงินฝากธนาคาร (1101040101 - MA01)	688,115.00
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100 - MA01)	10,285.00

หมายเหตุ: เงินผลประโยชน์พนักงาน สามารถดูขั้นตอน วิธีคำนวณ และการบันทึกบัญชีอื่นๆ ได้ที่หัวข้อเงินผลประโยชน์พนักงาน

2.5.5 การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ “พัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป”

พัสดุ หมายถึง บัญชีเกี่ยวกับการจัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อสำรองไว้ใช้งานหรือใช้งานไม่หมดในคราวเดียว เช่น ใบเสร็จ กระดาษถ่ายเอกสาร (A4), สมุดต่างๆ ให้หน่วยงานจัดทำรายละเอียดคุมพัสดุนับรายละเอียดประกอบงบและคณะกรรมการดำเนินการสำรวจเมื่อสิ้นปี

1. เมื่อสำนักบริหารกลางจัดซื้อพัสดุ เช่น ใบเสร็จ ใบสำคัญรับคู่จ่าย

Dr. เจ้าหนี้อื่นๆ (2101020200-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีซื้อ (1199040100-MA01)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11010xxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (2102990100-MA01)	xxx.xx

2. เมื่อมีใบแจ้งหนี้

Dr. พัก (1199020100-MA01)	xxx.xx
Cr. ภาษีซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ (1199040200-MA01)	xxx.xx
Cr. เจ้าหนี้อื่นๆ (2101020200-MA01)	xxx.xx

3. เมื่อสำนักงานกลางเบิกพัสดุไปใช้งาน

Dr. พักสิ้นเปลืองใช้ไป (5303022300-MA01)	xxx.xx
Dr. พักสิ้นเปลืองใช้ไป (5203022400-SA01)	xxx.xx
Cr. พัก (1199020100-MA01)	xxx.xx

4. เมื่อโอนให้หน่วยงานต่างๆ

Dr. โอนบัญชี ส.บง.- ออป.เหนือบน (อำนวยการ) (2205010101-MA01)	xxx.xx
Cr. พัก (1199020100-MA01)	xxx.xx

5. หน่วยงานที่รับโอนพัสดุ

Dr. พัสดุ (1199020100-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ส.บง.-ออป.เหินอบน (อำนวยการ) (2205010101-MA01)	xxx.xx

6. หน่วยงานเบิกพัสดุไปใช้งาน

Dr. พัสดูลิ้นเปลืองใช้ไป (5303022300-MA01)	xxx.xx
Cr. พัสดุ(1199020100-MA01)	xxx.xx

3 การบันทึกรายการทางบัญชีของกองทุนศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

❖ การบันทึกรายได้ และค่าใช้จ่ายของกองทุนศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย, กองทุนพระราชทาน, กองทุนกสิฟารีน

● การบันทึกรายได้จากการบริจาคของกองทุนศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย, กองทุนพระราชทาน, กองทุนกสิฟารีน

Dr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101010000-MA01)	xxx.xx
Dr.เงินฝากออมทรัพย์-กองทุนศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย (1101040802-MA01)	xxx.xx
Dr.เงินฝากออมทรัพย์-กองทุนพระราชทาน (1101040803-MA01)	xxx.xx
Dr.เงินฝากออมทรัพย์-กองทุนกสิฟารีน (1101040804-MA01)	xxx.xx
Cr.รายได้จากการสนับสนุนโครงการ (4303020000-FD01)	xxx.xx
Cr.รายได้จากการสนับสนุนค่าอาหาร (4303030000-FD01)	xxx.xx
Cr.รายได้จากการสนับสนุนค่ายารักษาช้าง (4303040000-FD01)	xxx.xx
Cr.รายได้จากการอุปถัมภ์ช้าง (4303050000-FD01)	xxx.xx
Cr.รายได้จากการสนับสนุนโรงพยาบาลช้าง (4303060000-FD01)	xxx.xx
Cr.รายได้จากกองทุนกสิฟารีน (4303070000-FD03)	xxx.xx
Cr.รายได้จากกองทุนพระราชทาน (4303080000-FD02)	xxx.xx

● การบันทึกค่าใช้จ่ายจากการบริจาคของกองทุนศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

■ บันทึกค่าใช้จ่าย

Dr. ค่าจ้างเหมา (บริการ) (5103020100-FD01-FD03)	xxx.xx
Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-FD01-FD03)	xxx.xx
Cr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (1101010000-MA01)	xxx.xx
Cr.เงินฝากออมทรัพย์-กองทุนศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย (1101040802-MA01)	xxx.xx
Cr.เงินฝากออมทรัพย์-กองทุนพระราชทาน (1101040803-MA01)	xxx.xx
Cr.เงินฝากออมทรัพย์-กองทุนกสิฟารีน (1101040804-MA01)	xxx.xx

- กรณีบันทึกบัญชีปิดค่าใช้จ่ายเงินกองทุนศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย, กองทุนพระราชทาน, กองทุนกีฬารีน

Dr. ค่าใช้จ่ายกองทุนศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย (5406010000-FD01)	xxx.xx
Dr. ค่าใช้จ่ายกองทุนพระราชทาน (5406020000-FD02)	xxx.xx
Dr. ค่าใช้จ่ายกองทุนกีฬารีน (5406030000-FD03)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างเหมา (บริการ) (5103020100-FD01-FD03)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxxxxx)	xxx.xx

4. รายได้และค่าใช้จ่ายในการให้คำปรึกษา/วางระบบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการบันทึกรายการทางบัญชีสำหรับงานการให้คำปรึกษา การวางระบบ เช่น FSC COC SFM HCV PDD CFO CFP และ T-VER เป็นต้น การบันทึกรายการทางบัญชีได้แบ่งประเภทของรายได้ และ ค่าใช้จ่าย ดังนี้

4.1 รายได้จากการให้คำปรึกษา/วางระบบ

4.1.1 รายได้จากการให้คำปรึกษากลุ่มงานคาร์บอนเครดิต เป็นรายได้ที่หน่วยงานได้รับนอกเหนือจากการให้คำปรึกษาผู้จัดทำรูปเล่มรายงาน (PDD) และ การให้คำปรึกษาการพัฒนาโครงการ (T-VER) ภาคป่าไม้ ใช้รหัสกิจกรรม OE01

4.1.2 รายได้จากการให้คำปรึกษากลุ่มงานคาร์บอนฟุตพริ้นท์ เป็นรายได้ที่หน่วยงานได้รับจากการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการให้คำปรึกษาคาร์บอนองค์กร (CFO) และ การให้คำปรึกษาคาร์บอนผลิตภัณฑ์ (CFP) ใช้รหัสกิจกรรม OE02

4.1.3 รายได้จากการให้คำปรึกษา/วางระบบรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ เป็นรายได้ที่หน่วยงานได้รับจากการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับการรับรองมาตรฐานป่าไม้ หรือ การรับรองมาตรฐานป่าไม้ให้กับหน่วยงานภายนอกโดยแบ่งกิจกรรมได้ดังนี้

- 1) การให้คำปรึกษา/วางระบบ FSC (OE03)
- 2) การให้คำปรึกษา/วางระบบ COC (OE04)
- 3) การให้คำปรึกษา/วางระบบการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน SFM (OE05)
- 4) การให้คำปรึกษาการตรวจประเมินพื้นที่ HCV (OE06)
- 5) การให้คำปรึกษาผู้จัดทำรูปเล่มรายงาน PDD (OE07)
- 6) การให้คำปรึกษาการพัฒนาโครงการ T-VER ภาคป่าไม้ (OE08)

โดยมีวิธีการบันทึกรายการทางบัญชีรายได้ต่างๆ ดังนี้

❖ **สำนักธุรกิจคาร์บอนและนวัตกรรม** เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการโดยตรง บันทึกรายการทางบัญชีดังนี้

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้จากการให้คำปรึกษากลุ่มงานคาร์บอนเครดิต(4201230000-OE01)	xxx.xx
Cr. รายได้จากการให้คำปรึกษากลุ่มงานคาร์บอนฟุตพริ้นท์(4201240000-OE02)	xxx.xx
Cr. รายได้จากการให้คำปรึกษา/วางระบบรับรองมาตรฐานสินค้า(4201250000-OExx)	xxx.xx

4.2 ค่าใช้จ่ายจากการให้คำปรึกษา/วางระบบ

4.2.1 ค่าใช้จ่ายจากการให้คำปรึกษากลุ่มงานคาร์บอนเครดิต เป็นค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานจ่ายนอกเหนือจากการให้คำปรึกษาผู้จัดทำรูปแบบรายงาน (PDD) และ การให้คำปรึกษาการพัฒนาโครงการ (T-VER) ภาคป่าไม้ ใช้รหัสกิจกรรม OE01

4.2.2 ค่าใช้จ่ายจากการให้คำปรึกษากลุ่มงานคาร์บอนฟุตพริ้นท์ เป็นค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานจ่ายจากการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการให้คำปรึกษาคาร์บอนองค์กร (CFO) และ การให้คำปรึกษาคาร์บอนผลิตภัณฑ์ (CFP) ใช้รหัสกิจกรรม OE02

4.2.3 ค่าใช้จ่ายจากการให้คำปรึกษา/วางระบบรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ เป็นค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานจ่ายจากการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับการรับรองมาตรฐานป่าไม้ หรือ การรับรองมาตรฐานป่าไม้ให้กับหน่วยงานภายนอกโดยแบ่งกิจกรรมตามข้อ 4.1.3

โดยมีวิธีการบันทึกการทางบัญชีค่าใช้จ่ายต่างๆ ดังนี้

❖ สำนักธุรกิจคาร์บอนและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการโดยตรง บันทึกการทางบัญชีดังนี้

- บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-OExx)	xxx.xx
Dr. ค่าจ้างที่ปรึกษา (5103021500-OExx)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

- ปิดค่าใช้จ่าย 51 เข้าค่าใช้จ่าย 54 แยกตามรหัสกิจกรรม

Dr. ค่าใช้จ่ายให้คำปรึกษาของกลุ่มงานคาร์บอนเครดิต (5404150000-OE01)	xxx.xx
Dr. ค่าใช้จ่ายให้คำปรึกษาของกลุ่มงานคาร์บอนฟุตพริ้นท์ (5404150000-OE02)	xxx.xx
Dr. ค่าใช้จ่ายให้คำปรึกษา/วางระบบรับรองมาตรฐานสินค้าฯ (5404150000-OExx)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-OExx)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างที่ปรึกษา (5103021500-OExx)	xxx.xx

5. รายได้และค่าใช้จ่ายในการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการบันทึกการทางบัญชีสำหรับการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ เช่น FSC VBB PDD เป็นต้น การบันทึกการทางบัญชีได้แบ่งประเภทของรายได้ และ ค่าใช้จ่าย ดังนี้

5.1 รายได้จากการให้บริการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ

5.1.1 รายได้จากการให้บริการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ เป็นรายได้ที่หน่วยงานได้รับจากการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการรับรองมาตรฐานป่าไม้ หรือการรับรองมาตรฐานป่าไม้ให้กับหน่วยงานภายนอกโดยแบ่งกิจกรรมได้ดังนี้

- 1) การให้บริการรับรองมาตรฐานประทับตรา FSC (OE09)
- 2) การให้บริการหน่วยตรวจประเมินภายนอก VBB (OE10)
- 3) การให้บริการจัดทำรูปแบบรายงาน PDD (OE11)

โดยมีวิธีการบันทึกรายการทางบัญชีรายได้ต่างๆ ดังนี้

❖ สำนักธุรกิจคาร์บอนและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการโดยตรง บันทึกรายการทางบัญชีดังนี้

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. รายได้จากการให้บริการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ(4201260000-OExx)	xxx.xx

❖ อป.เขต รับเงินจากการให้บริการรับรองมาตรฐานประทับตรา FSC ดังนี้

Dr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต.... - สวนป่า... (22xxxxxxx – MA01)	xxx.xx

❖ สวนป่า รับโอนรายได้จากการให้บริการรับรองมาตรฐานประทับตรา FSC ดังนี้

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต.... - สวนป่า... (22xxxxxxx – MA01)	xxx.xx
Cr.รายได้จากการให้บริการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ(4201260000-OE09)	xxx.xx

5.2 ค่าใช้จ่ายจากการให้บริการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ

5.2.1 ค่าใช้จ่ายจากการให้บริการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ เป็นค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานจ่ายจากการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการรับรองมาตรฐานป่าไม้ หรือการรับรองมาตรฐานป่าไม้ให้กับหน่วยงานภายนอกโดยแบ่งกิจกรรมตามข้อ 5.1.1

โดยมีวิธีการบันทึกรายการทางบัญชีค่าใช้จ่ายต่างๆ ดังนี้

❖ สำนักธุรกิจคาร์บอนและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการโดยตรง บันทึกรายการทางบัญชีดังนี้

● บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง

Dr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-OExx)	xxx.xx
Dr. ค่าจ้างที่ปรึกษา (5103021500-OExx)	xxx.xx
Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

● ปิดค่าใช้จ่าย 51 เข้าค่าใช้จ่าย 54 แยกตามรหัสกิจกรรม

Dr. ค่าใช้จ่ายให้บริการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ (5404150000-OExx)	xxx.xx
Cr. ค่าใช้จ่ายผลิต (51xxxxxxx-OExx)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างที่ปรึกษา (5103021500-OExx)	xxx.xx

❖ อป.เขต จ่ายค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการรับรองมาตรฐานประทับตรา FSC ดังนี้

Dr. โอนบัญชี ออป.เขต.... - สวนป่า... (22xxxxxxx – MA01)	xxx.xx
Cr.เงินสด/เงินฝากธนาคาร (11xxxxxxx-MA01)	xxx.xx

❖ สวนป่า รับโอนรายได้จากการให้บริการรับรองมาตรฐานประทับตรา FSC ดังนี้

- บันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง

Dr. ค่าจ้างเหมา (บริการ) (5103020100-OE09)	xxx.xx
Cr. โอนบัญชี ออป.เขต.... - สวนป่า... (22xxxxxxx - MA01)	xxx.xx
● ปิดค่าใช้จ่าย 51 เข้าค่าใช้จ่าย 54 แยกตามรหัสกิจกรรม	
Dr. ค่าใช้จ่ายให้บริการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ (5404150000-OE09)	xxx.xx
Cr. ค่าจ้างเหมา (บริการ) (5103020100-OE09)	xxx.xx